

Bruksela, 16 grudnia 2021 r.
(OR. en)

15111/21

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2021/0425 (COD)

ENER 562
ENV 1016
CLIMA 457
IND 389
RECH 570
COMPET 917
ECOFIN 1261
CODEC 1670
IA 211

WNIOSEK

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	15 grudnia 2021 r.
Do:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, sekretarz generalny Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2021) 803 final
Dotyczy:	Wniosek dotyczący DYREKTYWY PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie wspólnych zasad rynków wewnętrznych gazów odnawialnych i gazu ziemnego oraz wodoru

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2021) 803 final.

Załącznik: COM(2021) 803 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 15.12.2021 r.
COM(2021) 803 final

2021/0425 (COD)

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**w sprawie wspólnych zasad rynków wewnętrznych gazów odnawialnych i gazu ziemnego
oraz wodoru**

{SEC(2021) 431 final} - {SWD(2021) 455 final} - {SWD(2021) 456 final} -
{SWD(2021) 457 final} - {SWD(2021) 458 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

1.1 Wprowadzenie

Unia Europejska wyznaczyła sobie ambitny cel, by do 2050 r. stać się pierwszym kontynentem neutralnym dla klimatu. Aby to osiągnąć, państwa członkowskie i Parlament Europejski uzgodniły w Europejskim prawie o klimacie ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 55 % do 2030 r. Aby osiągnąć te cele, a jednocześnie przyczynić się do konkurencyjności, wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy, system energetyczny potrzebuje zmian systemowych: musimy ograniczyć wykorzystanie paliw kopalnych, w tym gazu ziemnego, i zwiększyć wykorzystanie źródeł odnawialnych. W związku z tym należy już dziś zaplanować ambitne przejście sektora gazu na gazy niskoemisyjne i odnawialne.

Gaz kopalny stanowi około 95 % obecnie wykorzystywanych w UE paliw gazowych. Paliwa gazowe stanowią obecnie około 22 % całkowitego zużycia energii w UE (w tym do wytwarzania około 20 % unijnej energii elektrycznej i do produkcji 39 % energii cieplnej). Zgodnie z odpowiednimi scenariuszami stosowanymi w ocenie skutków planu w zakresie celów klimatycznych udział paliw gazowych w całkowitym zużyciu energii w UE w 2050 r. wyniesie około 20 %. Paliwo gazowe odegra ważną rolę w koszyku energetycznym do 2050 r., co wymaga obniżenia emisyjności sektora gazu w oparciu o przyszłościową koncepcję konkurencyjnych rynków zdekarbonizowanego gazu. Mimo niewielkiego udziału w obecnym koszyku energetycznym UE biogaz, biometan, wodór odnawialny i niskoemisyjny, a także metan syntetyczny (wszystkie gazy odnawialne i niskoemisyjne) do 2050 r. będą stanowić około 2/3 paliw gazowych w koszyku energetycznym, a pozostałą część będzie stanowić gaz kopalny z CCUS (wychwytywania, składowania i utylizacji dwutlenku węgla). Niniejsza inicjatywa jest też częścią pakietu „Gotowi na 55”. Obejmuje ona strukturę rynku gazów, w tym wodoru. Inicjatywa usunie istniejące bariery regulacyjne i stworzy warunki, aby odbyło się to w sposób racjonalny pod względem kosztów. Jest to ważny element przejścia na zintegrowany system energetyczny, który zminimalizuje koszty transformacji w kierunku neutralności klimatycznej, w szczególności dla konsumentów, tworząc nowe możliwości obniżania rachunków za energię i aktywnego udziału w rynku.

Oczekuje się, że wodór będzie wykorzystywany głównie w przypadkach, gdy elektryfikacja nie jest dobrym rozwiązaniem, w tym w dzisiejszym przemyśle energochłonnym (np. rafinerie, nawozy, produkcja stali) oraz w niektórych sektorach transportu ciężkiego (transport morski, lotnictwo, długodystansowe trasy pojazdów ciężkich). Stworzenie specjalnej infrastruktury wodorowej jest konieczne, aby uwolnić pełny potencjał tego nośnika energii dla konkretnych zastosowań końcowych. Celem promowania gazów odnawialnych i niskoemisyjnych jest obniżenie emisyjności tych sektorów, zwiększenie elastyczności systemu elektroenergetycznego dzięki technologiom „power-to-X”, zwiększenie bezpieczeństwa dostaw przez zmniejszenie zależności od importu gazu ziemnego i umożliwienie magazynowania (oraz produkcji) energii elektrycznej. W połączeniu z innymi formami magazynowania i elastyczności, takimi jak baterie i regulacja zapotrzebowania, umożliwi to powiązanie różnych sektorów gospodarki. Podobnie będzie też wspierać produkcję na własne potrzeby i inteligentne zaopatrywanie się w energię z rozproszonych źródeł, przyczyniając się do wzmocnienia pozycji konsumenta. Konsumentom potrzebują jasnych i łatwo dostępnych informacji, które pomogą im w zmianie wzorców zużycia energii

i przejściu na rozwiązania odnawialne i niskoemisyjne, podobnie jak ma to miejsce na rynku energii elektrycznej.

Choć naszym celem jest maksymalne wykorzystanie odnawialnego wodoru od 2030 r., w perspektywie krótko- i średnioterminowej pewną rolę mogą odegrać inne niskoemisyjne formy gazu, w szczególności niskoemisyjny wodór, przede wszystkim w celu szybkiego ograniczenia emisji z produkcji wodoru oraz wspierania równoległego i przyszłego wprowadzania na rynek odnawialnego wodoru. Zgodnie z unijną strategią w zakresie wodoru produkcja odnawialnego wodoru w UE powinna osiągnąć 1 mln ton do 2024 r. i do 10 mln do 2030 r. Od tego momentu wodór odnawialny powinien być stosowany na dużą skalę i zastąpić wodór niskoemisyjny.

Skuteczne i zrównoważone zwiększenie wykorzystania gazów odnawialnych i niskoemisyjnych oraz rynku wodoru wymagają dostosowania ram rynku. Wynika to z istnienia barier regulacyjnych, które ograniczają dostęp gazów odnawialnych i niskoemisyjnych do rynku i do sieci, przechylając szalę na korzyść gazu ziemnego. Co więcej, aby stworzyć rynek zdekarbonizowanego gazu i aby przyczynił się on do transformacji energetycznej, potrzeba znacznie zwiększyć udział odnawialnych źródeł energii w zintegrowanym systemie energetycznym i czynny udział konsumentów w konkurencyjnym rynku. Powinno to umożliwić konsumentom korzystanie z przystępnych cen, dobrych standardów usług oraz realnego wyboru ofert odzwierciedlających rozwój technologiczny.

Oczekuje się, że wprowadzanie różnych rodzajów gazów odnawialnych i niskoemisyjnych nastąpi w różnym tempie w różnych państwach UE i prawdopodobnie będzie przebiegać równolegle;

- infrastruktura przeznaczona dla wodoru będzie stopniowo uzupełniać sieć przeznaczoną dla gazu ziemnego,
- a w infrastrukturze gazowej gaz kopalny będzie stopniowo zastępowany metanem z innych źródeł.

Wydarzenia dotyczące wzrostu cen energii przypomniały nam ponadto, że odporność europejskiego systemu energetycznego jest coraz ważniejsza, ponieważ system energetyczny UE obejmuje bardziej zdecentralizowaną energię ze źródeł odnawialnych, a paliwa kopalne są stopniowo wycofywane. Ustalenia dotyczące bezpieczeństwa dostaw i gotowości sektora gazu na wypadek zagrożeń muszą być dostosowane do transformacji w kierunku czystej energii. W komunikacie Komisji „Reakcja na rosnące ceny energii: zestaw działań i środków wsparcia”¹ podkreślono wzajemne zależności między bezpieczeństwem dostaw, optymalnym wykorzystaniem zdolności magazynowania i zmiennością cen energii.

1.2 Cele wniosku

Celem niniejszej inicjatywy jest zwiększenie udziału gazów odnawialnych i niskoemisyjnych w systemie energetycznym, co umożliwi odejście od gazu ziemnego, oraz umożliwienie tym nowym gazom odegrania wymaganej roli w realizacji unijnego celu osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r.

W związku z tym odnosi się ona do następujących kwestii:

Niski poziom zaangażowania i ochrony konsumentów na rynku detalicznym zielonego gazu. Aby nowe gazy w pełni odegrały rolę w transformacji energetycznej, przepisy dotyczące rynku detalicznego muszą umożliwiać odbiorcom wybory na rzecz odnawialnych źródeł energii i niskich emisji dwutlenku węgla. Obecnie tak nie jest. Nie istnieje nawet

¹ COM(2021) 660 final.

wspólna unijna terminologia ani system certyfikacji paliw i gazów niskoemisyjnych. Detaliczne rynki gazu są mocno skoncentrowane, a poziom innowacji oraz wejść nowych podmiotów na rynek jest niski. Uniemożliwia to klientom czerpanie korzyści z konkurencji przez dokonywanie wyborów na rzecz niskoemisyjnych technologii.

Aby móc dokonywać zrównoważonych wyborów w zakresie energii, odbiorcy potrzebują wystarczających informacji na temat swojego zużycia i pochodzenia energii, a także skutecznych narzędzi uczestnictwa w rynku. Państwa członkowskie powinny ponadto wprowadzić niezbędne środki ochrony odbiorców wrażliwych i dotkniętych ubóstwem energetycznym. Nie należy rozwijać rynku zdekarbonizowanego gazu, nie dając im możliwości pełnego korzystania z niego i zaspokajania potrzeb wszystkich pokoleń, od ludzi młodych po osoby starsze.

Infrastruktura i rynki wodoru. Obecne ramy regulacyjne dotyczące gazowych nośników energii nie odnoszą się do wykorzystywania wodoru jako niezależnego nośnika energii za pośrednictwem wyspecjalizowanych sieci wodorowych. Na szczeblu UE nie istnieją przepisy dotyczące opartych na taryfach inwestycji w sieci, ani dotyczące własności i eksploatacji wyspecjalizowanych sieci wodorowych. Nie istnieją też zharmonizowane przepisy dotyczące jakości (czystego) wodoru. W związku z tym istnieją bariery dla rozwoju racjonalnej pod względem kosztów, transgranicznej infrastruktury wodorowej i konkurencyjnego rynku wodoru, która jest warunkiem wstępnym upowszechniania produkcji i wykorzystania wodoru. Niniejszy wniosek służy rozwiązaniu tych problemów. Zawiera on propozycję dotyczącą usystematyzowanej terminologii i certyfikacji wodoru niskoemisyjnego i paliw niskoemisyjnych.

Gazy odnawialne i niskoemisyjne w istniejącej infrastrukturze gazowej i na rynkach gazu oraz bezpieczeństwo energetyczne. Obecnie udział gazów odnawialnych i niskoemisyjnych w koszyku energetycznym UE jest niewielki. Najważniejszym warunkiem wstępnym, aby uwolnić ich potencjał, jest dostęp do hurtowego rynku gazu, tj. do wirtualnych punktów obrotu. Uzasadnienie biznesowe poprawi również zniesienie kosztów handlu transgranicznego tymi gazami oraz ułatwienie przyłączania zakładów produkcyjnych. Różnice w parametrach jakości gazu i ilości wodoru mieszanego w systemie gazu ziemnego mogą mieć wpływ na projektowanie infrastruktury gazowej, zastosowania dla użytkowników końcowych i transgraniczną interoperacyjność systemu, co grozi fragmentacją rynku wewnętrznego. Obecne przepisy dotyczące jakości gazu nie są jednak dostosowane do przyszłych zmian. Jeżeli chodzi o LNG, usunięcie pozostałych barier w dostępie do terminali LNG otworzyłoby możliwości importu gazów odnawialnych i niskoemisyjnych z zagranicy, wspierając obniżenie emisyjności unijnego rynku gazu. Zachowanie i wzmocnienie odporności w okresie przejściowym wymaga ponadto odpowiednich ustaleń w zakresie bezpieczeństwa dostaw.

Planowanie sieci. Jak wskazano w opracowanej przez Komisję strategii integracji systemu energetycznego, skoordynowane planowanie i eksploatacja całego systemu energetycznego UE, obejmującego wiele nośników energii, infrastruktury i sektorów zużycia energii, jest warunkiem wstępnym osiągnięcia celów klimatycznych na 2050 r. Obecne systemy i praktyki planowania sieci są niewystarczające, ponieważ istnieją rozbieżności między dziesięcioletnim planem rozwoju sieci o zasięgu unijnym (TYNDP) a krajowymi planami rozwoju sieci. Lepsze powiązanie między dziesięcioletnim planem rozwoju sieci a krajowym planem rozwoju sieci umożliwiłoby transnarodową wymianę informacji na temat wykorzystania systemów przesyłowych.

Bezpieczeństwo dostaw i magazynowanie. W odpowiedzi na znaczny i ogólnounijny wzrost cen energii jesienią 2021 r. Rada Europejska zwróciła się do Komisji o szybkie

zapropowanie średnio- i długoterminowych środków zwiększenia odporności systemu energetycznego UE, w tym środków zwiększenia bezpieczeństwa dostaw. Aby pomóc w terminowej reakcji na ten kryzys i możliwe dalsze kryzysy na szczeblu Unii, niniejszy wniosek obejmuje specjalne środki poprawy współpracy i odporności, w szczególności w celu zapewnienia bardziej skutecznego i skoordynowanego przechowywania danych dotyczących użytkowania oraz uzgodnienia dotyczące solidarności operacyjnej. Środki te mają na celu terminowe wzmocnienie odporności systemu energetycznego UE na przyszłe wstrząsy. Obejmują one środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu i rozporządzeniu (UE) 2017/1938 w sprawie bezpieczeństwa dostaw gazu ziemnego. Aby zapewnić spójną reakcję, środki dotyczące bezpieczeństwa dostaw stanowią część niniejszego wniosku ustawodawczego, a nie zostały przedstawione jako odrębny wniosek ustawodawczy. Jak wskazano w komunikacie w sprawie cen energii z dnia 13 października 2021 r. pt. „Reakcja na rosnące ceny energii: zestaw działań i środków wsparcia”, koordynacja bezpieczeństwa dostaw energii ponad granicami ma kluczowe znaczenie dla odporności na przyszłe wstrząsy.

Proponowane środki zobowiązują państwa członkowskie do wyraźnego włączenia kwestii magazynowania do oceny ryzyka związanego z bezpieczeństwem dostaw na szczeblu regionalnym, w tym ryzyka związanego z kontrolą magazynowania przez podmioty z państw trzecich. W przypadku niemożliwego do eliminacji ryzyka, państwa członkowskie powinny rozważyć środki dotyczące magazynowania na podstawie współpracy regionalnej. We wniosku określono warunki podstawowe wprowadzenia dobrowolnych wspólnych zamówień na strategiczne zapasy gazu, które mają być stosowane w sytuacjach nadzwyczajnych. Wprowadzono również środki poprawy przejrzystości i dostępu do magazynów, przeciwdziałania zagrożeniom dla cyberbezpieczeństwa gazu oraz ułatwiania dwustronnych uzgodnień dotyczących solidarności w przypadku kryzysu między państwami członkowskimi. Komisja zachęca państwa członkowskie do natychmiastowego opracowania uzgodnień solidarnościowych, tak aby nawet w przypadku poważnego kryzysu gospodarstwa domowe były zaopatrywane w potrzebny im gaz.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Proponowana inicjatywa uzupełnia i jest ściśle powiązana z wnioskami ustawodawczymi przedstawionymi w kontekście pakietu „Gotowi na 55” w celu wdrożenia Europejskiego Zielonego Ładu, w tym:

Zmienioną dyrektywą w sprawie odnawialnych źródeł energii („dyrektywa RED II”), która jest głównym instrumentem UE do promowania energii ze źródeł odnawialnych. Jej celem jest przyspieszenie wprowadzania do systemu energetycznego energii ze źródeł odnawialnych, w tym gazów odnawialnych. Proponowana zmiana dotyczy podniesienia celu w zakresie odnawialnych źródeł energii w koszyku energetycznym UE do 40 % i promuje wykorzystanie paliw odnawialnych, takich jak czysty wodór w przemyśle i transporcie, określając dodatkowe cele. W odniesieniu do tej inicjatywy w dyrektywie RED II wodór odnawialny zdefiniowano jako „paliwa odnawialne pochodzenia niebiologicznego” i „paliwa z biomasy”, które zapewniają redukcję emisji gazów cieplarnianych o 70 % w porównaniu z paliwami kopalnymi, ustanawiając szczegółowe cele cząstkowe w zakresie zużycia wodoru odnawialnego (50 % całkowitego zużycia wodoru do celów energetycznych i surowców w przemyśle do 2030 r. i 2,6 % energii dostarczanej sektorowi transportu).

Dyrektywa w sprawie efektywności energetycznej i powiązana z nią dyrektywa w sprawie charakterystyki energetycznej budynków, z uwzględnieniem wniosków dotyczących ich nowelizacji, współoddziałują z obecną inicjatywą, ponieważ mają wpływ na poziom i strukturę zapotrzebowania na gaz. Środki w zakresie efektywności energetycznej mogą zmniejszyć ubóstwo energetyczne i ograniczyć podatność konsumentów na zagrożenia.

Ponieważ paliwa gazowe dominują obecnie w europejskich dostawach energii cieplnej i chłodniczej oraz w elektrociepłowniach, ich efektywne wykorzystanie jest podstawowym narzędziem na rzecz efektywności energetycznej. Dyrektywa w sprawie gazu i rozporządzenie w sprawie gazu są spójne z zasadą „efektywność energetyczna przede wszystkim”: otwarty i konkurencyjny rynek UE z cenami odzwierciedlającymi koszty produkcji nośników energii, koszty emisji dwutlenku węgla oraz koszty i korzyści zewnętrzne pozwoli skutecznie dostarczyć czysty i bezpieczny wodór użytkownikom końcowym, którym na tym najbardziej zależy.

Celem **rozporządzenia TEN-E**, w brzmieniu zaproponowanym przez Komisję w grudniu 2020 r., jest skuteczniejsze wsparcie modernizacji europejskiej transgranicznej infrastruktury energetycznej w ramach Europejskiego Zielonego Ładu. Wprowadza ono infrastrukturę wodorową jako nową kategorię infrastruktury na potrzeby rozwoju sieci europejskiej. Niniejsza inicjatywa uzupełnia proponowane rozporządzenie TEN-E, ponieważ koncentruje się na dostosowaniu planów krajowych do wymogów ogólnoeuropejskiego dziesięcioletniego planu rozwoju sieci.

Jak zapowiedziano w strategii UE na rzecz ograniczenia emisji metanu, Komisja proponuje **przepisy służące ograniczeniu emisji metanu w sektorze energetycznym**. Celem inicjatywy jest poprawa informacji na temat wszystkich emisji metanu związanych z wytwarzaniem energii. Niniejsza inicjatywa ma charakter uzupełniający, ponieważ służy ułatwieniu penetracji gazów odnawialnych i niskoemisyjnych, umożliwiając odejście od gazu ziemnego.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

System handlu uprawnieniami do emisji („ETS”) zwiększa koszty wykorzystywania paliw kopalnych w porównaniu z gazami odnawialnymi i niskoemisyjnymi, a tym samym zwiększa popyt na te gazy i inwestycje w powiązane technologie produkcyjne. Komisja zaproponowała wzmocnienie tego systemu oraz rozszerzenie go na sektory lotnictwa, transportu morskiego i drogowego oraz budownictwa. W ramach tego programu uwzględniono wszystkie instalacje do produkcji wodoru, a także elektrolizery o zdolności produkcyjnej przekraczającej 25 ton dziennie. Fundusz innowacyjny, ustanowiony dyrektywą w sprawie unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) na lata 2021–2030, jest jednym z instrumentów finansowania wspierających transformację w kierunku neutralności klimatycznej Europy do 2050 r. Fundusz innowacyjny, ustanowiony dyrektywą w sprawie EU ETS na lata 2021–2030, jest jednym z instrumentów finansowania wspierających transformację w kierunku neutralności klimatycznej Europy do 2050 r.

W **przeglądzie dyrektywy w sprawie opodatkowania energii** przewidziano dostosowanie opodatkowania produktów energetycznych do polityki UE w zakresie energii i klimatu, wsparcie czystych technologii oraz zniesienie przestarzałych zwolnień i stawek obniżonych, które obecnie zachęcają do stosowania paliw kopalnych. Zgodnie ze zmienioną dyrektywą objęte nią produkty pogrupowano i uszeregowano według ich efektywności środowiskowej. Oznacza to, że w ramach przeglądu ustanowiono preferencyjne minimalne poziomy opodatkowania odnawialnych i niskoemisyjnych paliw wodorowych wykorzystywanych jako paliwa silnikowe w wysokości 0,15 EUR/GJ (w porównaniu z 10,75 EUR/GJ w przypadku paliw kopalnych). W odniesieniu do odnawialnych i niskoemisyjnych paliw wodorowych wykorzystywanych jako paliwa do ogrzewania ustanowiono preferencyjne minimalne poziomy opodatkowania w wysokości 0,15 EUR/GJ (w porównaniu z 0,6 EUR/GJ w przypadku gazu ziemnego).

Zmienione rozporządzenie w sprawie infrastruktury paliw alternatywnych (AFIR), które uchyli dyrektywę 2014/94/UE w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych

(AFID), zgodnie z propozycją Komisji z lipca 2021 r., ma na celu rozwiązanie problemu rosnących emisji w transporcie drogowym przez wsparcie przejścia do 2050 r. na flotę samochodową o niemal zerowej emisji. Rozporządzenie zobowiązuje państwa członkowskie do rozbudowy sieci infrastruktury ładowania i tankowania paliwa dopasowanej do rytmu sprzedaży bezemisyjnych samochodów oraz do instalacji w regularnych odstępach punktów ładowania i tankowania na głównych autostradach. Zmiana rozporządzenia w sprawie infrastruktury paliw alternatywnych nałoży obowiązek instalacji jednej stacji tankowania (min. 2 t/dobę, 700 barów) co 150 km wzdłuż sieci bazowej TEN-T i w każdym węźle miejskim do 2030 r.; doprowadzi to do powstania około 700 stacji tankowania wodoru wzdłuż węzłów transportowych i 88 stacji tankowania wodoru w węzłach miejskich.

Zmiana rozporządzenia ustanawiającego normy emisji CO₂ dla samochodów osobowych i dostawczych ma na celu usunięcie przeszkód na drodze prowadzącej od 2025 r. do transportu bezemisyjnego. W rozporządzeniu zdefiniowano w szczególności pojazdy bezemisyjne jako pojazdy elektryczne o napędzie akumulatorowym, pojazdy zasilane ogniwami paliwowymi i inne pojazdy napędzane wodorem, a także wyznaczono cel zakładający zerowe średnie emisje nowych parków pojazdów do 2030 r.

Wniosek FuelEU Maritime ma na celu zwiększenie udziału w koszyku paliw międzynarodowego transportu morskiego zrównoważonych niskoemisyjnych i bezemisyjnych paliw alternatywnych, w tym: biopaliw ciekłych, e-płynów, gazu zdekarbonizowanego (w tym bio-LNG i e-gazu), wodoru zdekarbonizowanego i zdekarbonizowanych paliw wodoropochodnych (w tym metanu i amoniaku). Skupienie się na paliwach i technologiach energetycznych powinno umożliwić znaczne i szybkie redukcje emisji, przy pełnym wykorzystaniu istniejących technologii i infrastruktury oraz zachęt oferowanych w ramach innych proponowanych środków. Ułatwi to również określenie ścieżek obniżenia emisyjności dla całego klastra morskiego.

Wniosek REFuel EU Aviation, którego celem jest zwiększenie potencjału zrównoważonych paliw lotniczych w celu zmniejszenia śladu węglowego lotnictwa, który jest jak dotąd w dużej mierze niewykorzystany. Aby znacznie ograniczyć emisje sektor lotnictwa będzie musiał w nadchodzących latach ograniczyć swoją zależność od paliw kopalnych do silników odrzutowych i w coraz większym stopniu przechodzić na stosowanie zrównoważonych paliw lotniczych. We wniosku określono minimalny udział syntetycznych paliw lotniczych w paliwach lotniczych dostarczanych operatorom statków powietrznych na 0,7 %, w przypadku gdy syntetyczne paliwa lotnicze to paliwa odnawialne pochodzenia niebiologicznego, zgodnie z definicją zawartą w dyrektywie w sprawie odnawialnych źródeł energii.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

• Podstawa prawna

Celów niniejszej inicjatywy nie można zrealizować na poziomie krajowym. Środki planowane w ramach niniejszej inicjatywy mają posłużyć osiągnięciu czterech celów określonych w art. 194 Traktatu o Unii Europejskiej (TFUE), przyczyniając się jednocześnie do obniżenia emisyjności gospodarki UE. Planowane środki mają zostać przyjęte na podstawie art. 194 ust. 2 TFUE wraz z art. 114 ust. 1 TFUE. Kompetencje UE w dziedzinie energii to kompetencje dzielone na podstawie art. 4 ust. 2 lit. i) TFUE.

Niniejsza inicjatywa opiera się również na kompleksowym zestawie aktów prawnych, które zostały przyjęte i zaktualizowane w ciągu ostatnich dwóch dekad. Mając na uwadze cel polegający na stworzeniu wewnętrznego rynku energii, UE przyjęła w latach 1996–2019 cztery kolejne pakiety ustawodawcze o nadrzędnym celu zakładającym integrację rynków

i liberalizację krajowych rynków energii elektrycznej i gazu. Przepisy te obejmują szeroki zakres aspektów, od dostępu do rynku po przejrzystość, prawa konsumentów, zwiększenie płynności rynków gazu oraz niezależność organów regulacyjnych.

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Obecnie na szczeblu UE nie istnieją przepisy regulujące wyspecjalizowane sieci, rynki wodoru oraz niskoemisyjny wodór i paliwa niskoemisyjne. Biorąc pod uwagę obecne wysiłki podejmowane na szczeblu unijnym i krajowym na rzecz promowania stosowania wodoru odnawialnego jako substytutu paliw kopalnych, państwa członkowskie będą zachęcane do przyjęcia przepisów dotyczących wyspecjalizowanej infrastruktury do przesyłu wodoru na szczeblu krajowym. Stwarza to ryzyko fragmentaryzacji otoczenia regulacyjnego w całej UE, która utrudniłaby integrację krajowych sieci i rynków wodoru, a tym samym uniemożliwiła transgraniczny handel wodorem lub zniechęcała do niego.

Harmonizacja przepisów dotyczących infrastruktury wodoru na późniejszym etapie (tj. po wprowadzeniu przepisów krajowych) doprowadziłaby do zwiększenia obciążeń administracyjnych dla państw członkowskich oraz wyższych kosztów regulacyjnych i niepewności dla przedsiębiorstw, zwłaszcza w odniesieniu do długoterminowych inwestycji w produkcję wodoru i infrastrukturę transportową.

Stworzenie na szczeblu UE ram regulacyjnych dotyczących wyspecjalizowanych sieci i rynków wodoru przyczyni się do integracji i wzajemnego połączenia krajowych rynków i sieci wodoru. Przepisy na szczeblu UE dotyczące planowania, finansowania i eksploatacji takich wyspecjalizowanych sieci wodorowych zapewniłyby długoterminową przewidywalność dla potencjalnych inwestorów w tego rodzaju długoterminową infrastrukturę, w szczególności w odniesieniu do połączeń transgranicznych (które w przeciwnym razie mogłyby podlegać różnym i potencjalnie rozbieżnym przepisom krajowym).

Jeżeli chodzi o biometan, jest prawdopodobne, że bez inicjatywy na szczeblu UE do 2030 r. utrzyma się mozaika regulacyjna w zakresie dostępu do rynków hurtowych, obowiązków dotyczących przyłączania oraz środków koordynacji między operatorem systemu przesyłowego (OSP) a operatorem systemu dystrybucyjnego (OSD). Podobnie bez pewnej harmonizacji na szczeblu UE producenci gazów odnawialnych i niskoemisyjnych będą musieli ponosić w całej UE bardzo różne koszty przyłączania i zatłaczania, co doprowadzi do powstania nierównych warunków działania.

Bez dalszych przepisów na szczeblu UE państwa członkowskie nadal stosowałyby różne normy jakości gazu i przepisy dotyczące poziomów mieszania wodoru, co groziłoby transgranicznymi ograniczeniami w przepływie i segmentacją rynku. Normy jakości gazu nadal byłyby określone głównie w oparciu o parametry jakościowe gazu ziemnego, co ograniczałoby włączenie gazów odnawialnych do sieci.

Wszystkie te aspekty prawdopodobnie przyczyniłyby się do zmniejszenia transgranicznego handlu gazami odnawialnymi i niskoemisyjnymi, co mogłoby być kompensowane wyższym importem gazu ziemnego. Wykorzystanie terminali LNG i import mogłyby nadal ograniczać się do gazu ziemnego, chociaż w przypadku dostępności konkurencyjnego biometanu lub metanu syntetycznego ze źródeł spoza UE nie trzeba dostosowywać terminali LNG.

Krajowe planowanie sieci będzie wymagane jedynie w państwach członkowskich, w których działają certyfikowani niezależni operatorzy systemów przesyłowych i niezależni operatorzy systemów. Chociaż większość państw członkowskich ma jeden krajowy plan rozwoju gazu, w ramach którego współpracują operatorzy gazu, współpraca międzysektorowa nadal jest ograniczona.

Gotowość na wypadek sytuacji nadzwyczajnej w sektorze gazu koordynowana na szczeblu UE okazała się jak dotąd skuteczniejsza niż działania podejmowane wyłącznie na szczeblu krajowym.

- **Proporcjonalność**

Inicjatywa jest zgodna z zasadą proporcjonalności. Mieści się ona w zakresie art. 194 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Interwencja polityczna jest proporcjonalna do wymiaru i charakteru określonych problemów oraz do osiągnięcia wyznaczonych celów.

Wniosek nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest ułatwienie obniżenia emisyjności paliw gazowych w sposób konkurencyjny, przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego i umieszczeniu konsumentów w centrum rynków energii. Preferowany zestaw wariantów uznaje się za proporcjonalny i w miarę możliwości oparty na aktualnych podejściach. Równowagę między obowiązkami a zróżnicowanymi zdolnościami państw członkowskich i podmiotów prywatnych do działania uznaje się za właściwą z uwagi na konieczność osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r.

- **Wybór instrumentu**

W oparciu o ogólną ocenę obecnych ram regulacyjnych rynku gazu instrumentem wybranym do przekształcenia dyrektywy 2009/73/WE jest dyrektywa, a instrumentem wybranym do przekształcenia rozporządzenia nr 715/2009 jest rozporządzenie. Przekształcenie tych istniejących aktów prawnych zwiększy jasność prawa. Wykorzystanie aktu zmieniającego mogłoby być niewystarczające do uwzględnienia szerokiego wachlarza nowych przepisów. Wybór instrumentów wymaga zatem przeglądu już przyjętych i wdrożonych przepisów, a ewolucja obowiązującego prawodawstwa przez wprowadzenie do niego zmian jest naturalna. Rozporządzenie w sprawie gazu będzie musiało zmienić dalsze akty prawne, a mianowicie: rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa dostaw gazu (UE) 2017/1938, rozporządzenie w sprawie ACER (UE) 2019/942 oraz rozporządzenie w sprawie integralności i przejrzystości hurtowego rynku energii (UE) nr 1227/2011.

3. WYNIKI OCEN *EX POST*, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Oceny *ex post*/oceny adekwatności obowiązującego prawodawstwa**

Wejście w życie trzeciego pakietu energetycznego pozytywnie wpłynęło na konkurencyjność i funkcjonowanie wewnętrznych rynków energii. Niemniej obecne ramy regulacyjne dotyczące gazu koncentrują się na gazie ziemnym opartym na paliwach kopalnych i nie przewidują w pełni pojawienia się takich alternatyw dla metanu (w tym gazu ziemnego i biometanu), jak wodór.

Konieczne jest ponowne przeanalizowanie obecnych ram regulacyjnych rynku gazu, co zapowiedziano już w komunikacie Komisji Europejskiej w sprawie strategii w zakresie wodoru na rzecz Europy neutralnej dla klimatu. Biorąc pod uwagę różny potencjał państw członkowskich UE w zakresie produkcji odnawialnego i niskoemisyjnego wodoru, odpowiednie ramy rynkowe mogłyby ułatwić odegranie przez wodór roli nośnika energii i czynnika umożliwiającego integrację systemu energetycznego.

Na tej podstawie w ocenie skutków zidentyfikowano cztery główne przyczyny związane z problematyką I: (i) obniżenie emisyjności doprowadzi do powstania europejskiego łańcucha wartości wodoru opartego na transgranicznym rynku wodoru; (ii) brak inwestycji w infrastrukturę wodorową utrudnia rozwój rynku; (iii) jest prawdopodobne, że infrastruktura

wodorowa będzie stanowić naturalny monopol, co spowoduje powstanie niekonkurencyjnych struktur rynkowych; (iv) rozbieżne przepisy dotyczące jakości wodoru mogą utrudniać przepływy transgraniczne i powodować dodatkowe koszty.

Obowiązujące przepisy dotyczące gazu, koncentrujące się na gazie ziemnym z paliw kopalnych importowanym głównie spoza UE, nie uwzględniają specyfiki zdecentralizowanej produkcji gazów odnawialnych i niskoemisyjnych w UE. Ponadto rosnące ilości biometanu, wodoru, ale też LNG wpływają na jakość gazu, a tym samym na projektowanie infrastruktury gazowej i urządzeń stosowanych przez użytkowników końcowych. W szczególności w ocenie skutków dostrzeżono pięć głównych przyczyn związanych z tą problematyką: (i) ograniczony dostęp do rynku i sieci lokalnych producentów biometanu przyłączonych do sieci dystrybucji, rozbieżność przepisów dotyczących obowiązku przyłączenia i kosztów przyłączenia do sieci gazów odnawialnych i niskoemisyjnych oraz wewnątrzunijne taryfy wejścia/wyjścia utrudniają ustanowienie w pełni zintegrowanego, płynnego i interoperacyjnego wewnętrznego rynku gazu w UE; (ii) różnice w jakości gazu i w poziomach mieszania wodoru mogą negatywnie wpływać na przepływy transgraniczne i użytkowników końcowych, podczas gdy obecne przepisy dotyczące jakości gazu nie są dostosowane do przyszłych zmian; (iii) terminale LNG są przystosowane do odbioru głównie gazu ziemnego, dostęp nowych gazów do terminali LNG jest ograniczony; (iv) długoterminowe umowy na dostawy gazu ziemnego o nieobniżonej emisji mogą powodować sztywne pozostawanie przy gazie ziemnym i utrudniać dostawy gazów odnawialnych do 2050 r.; (v) obecne ustalenia dotyczące bezpieczeństwa energetycznego uwzględniają jedynie zagrożenia związane z dostawami gazu ziemnego, a nie gazów odnawialnych i niskoemisyjnych.

Jeśli chodzi o planowanie sieci, trzeba dalej rozwijać współpracę między operatorami systemów przesyłowych i organami regulacyjnymi. Rosnąca penetracja odnawialnych źródeł energii o zmiennej wydajności wymaga zwiększenia stopnia zintegrowania całego systemu energetycznego i zwiększenia wzajemnych połączeń infrastruktury, w oparciu o całościowe i sprzyjające włączeniu podejście. W ocenie skutków podkreślono trzy główne przyczyny dotyczące tej problematyki: (i) różne planowanie sieci w zależności od państwa członkowskiego i operatora systemu przesyłowego, odrębne planowanie w odniesieniu do energii elektrycznej i gazu; (ii) brak przejrzystości w odniesieniu do możliwości zmiany przeznaczenia lub likwidacji istniejącej infrastruktury; (iii) brak wyraźnego uwzględnienia operatorów systemów dystrybucyjnych w planowaniu operatorów systemów przesyłowych. Lepsza harmonizacja strategii rozwoju systemu zwiększyłaby ponadto wzajemne powiązania między systemami elektroenergetycznymi i gazowymi, w tym wodoru.

Ocena wykazała, że aby zapewnić konsumentom UE pełne korzyści z integracji rynku, należy poprawić konkurencję. Oprócz tego konsumenci są nadal pozbawieni narzędzi niezbędnych do aktywnego udziału w rynku. Przepisy dotyczące ochrony konsumentów zawarte w analizowanym prawodawstwie okazały się jedynie częściowo adekwatne do zakładanych celów. W szczególności ochrona odbiorców wrażliwych jest nadal nierównomierna w poszczególnych państwach członkowskich, a ubóstwo energetyczne w całej UE nadal jest znaczne. Zgodnie z tym, w odniesieniu do problematyki IV zidentyfikowano trzy przyczyny problemów: (i) niewykorzystany potencjał konkurencji na rynkach detalicznych; (ii) niewystarczająco silna pozycja odbiorców przy zmianie dostawcy, pod względem narzędzi porównywania cen, informacji o rozliczeniach, społeczności energetycznych i dostępu do danych; oraz (iii) niewystarczająca ochrona konsumentów, w szczególności osób znajdujących się w trudnej sytuacji i dotkniętych ubóstwem energetycznym.

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Zgodnie z wytycznymi w sprawie lepszego stanowienia prawa Komisja przeprowadziła kompleksowe i sprzyjające włączeniu społecznemu konsultacje z zainteresowanymi stronami w oparciu o strategię konsultacji, która obejmowała szereg metod i narzędzi. Celem tej strategii było uwzględnienie wszystkich istotnych dowodów, w tym danych dotyczących kosztów, skutków społecznych i korzyści z tej inicjatywy. Zastosowano kilka narzędzi konsultacyjnych: konsultacje w sprawie wstępnej oceny skutków (plan działania), internetowe konsultacje publiczne oparte na kwestionariuszu, prezentacja Komisji i informacje zwrotne od zainteresowanych stron, w tym Europejskie Forum Organów Nadzoru Gazu, dyskusje z państwami członkowskimi, posłami do Parlamentu Europejskiego i krajowymi organami regulacyjnymi oraz dyskusje z zainteresowanymi stronami podczas szeroko zakrojonych warsztatów dla zainteresowanych stron.

W ramach otwartych konsultacji publicznych Komisja otrzymała 263 odpowiedzi. Ogólnie rzecz biorąc, respondenci potwierdzili, że widzą potrzebę przeglądu dyrektywy w sprawie gazu i rozporządzenia w sprawie gazu, aby pomóc w osiągnięciu celów w zakresie obniżenia emisyjności. Ponadto ponad 60 % respondentów oczekuje, że zmiany technologiczne i regulacyjne niezbędne do obniżenia emisyjności rynku gazu przyczynią się do stworzenia nowych miejsc pracy do 2030 r.

Jeśli chodzi o rozwój infrastruktury i rynków wodoru, zdecydowana większość respondentów popiera wczesne wprowadzenie rozporządzenia, w celu wsparcia dobrego funkcjonowania i konkurencyjności rynku wodoru oraz infrastruktury wodoru. Respondenci poparli stworzenie ram prawnych UE, które określałyby kluczowe zasady regulacyjne i stosowały podejście stopniowe. Zdecydowana większość popiera np. dostęp stron trzecich, zasady dostępu do rurociągu wodorowego, terminali importowych i instalacji magazynowych, oraz opowiada się za rozdzieleniem działalności sieciowej. Większość respondentów uznała, że wczesne określenie roli podmiotów prywatnych w rozwoju infrastruktury wodorowej jest istotne. Znaczna większość respondentów uważa również, że istniejące i przyszłe sieci prywatne mogą zostać (tymczasowo) zwolnione z niektórych wymogów regulacyjnych, ale że potrzeba zapewnić jednolite ramy regulacyjne. Zdecydowana większość respondentów uważa, że prawa i wymogi dotyczące zezwoleń dla nowej infrastruktury wodorowej powinny być podobne do tych, które obecnie stosuje się w odniesieniu do gazociągów metanu.

W odniesieniu do promowania dostępu gazów odnawialnych i niskoemisyjnych do istniejącego rynku gazu i istniejącej infrastruktury gazowej zainteresowane strony zgadzają się co do potrzeby dokonania przeglądu obecnych ram regulacyjnych, aby pomóc w osiągnięciu celów w zakresie obniżania emisyjności. Większość zainteresowanych stron uważa, że zapewnienie pełnego dostępu do rynku i ułatwienie zatłaczania gazów odnawialnych i niskoemisyjnych do sieci gazowej jest istotne. Wielu respondentów opowiada się za nałożeniem na operatorów sieci obowiązku przyłączania producentów gazów odnawialnych i niskoemisyjnych oraz obniżeniem opłat za zatłaczanie. Większość respondentów popiera również poprawę przejrzystości ram dla terminali LNG. Istnieje również silne poparcie dla zharmonizowanego stosowania norm jakości gazu w całej UE, wzmocnienia koordynacji transgranicznej i zwiększenia przejrzystości. Respondenci są podzieleni w kwestii mieszania wodoru, ale większość z nich zgadza się, że może ono stanowić szybki i racjonalny pod względem kosztów (mimo wysokich kosztów technicznych) pierwszy krok w kierunku obniżenia emisyjności systemu energetycznego. Niewiele zainteresowanych stron poparło zniesienie wewnętrznych stawek transgranicznych. Większość respondentów uważa specyficzne dla gazu wyzwania w zakresie bezpieczeństwa i cyberbezpieczeństwa za istotne.

W odniesieniu do zintegrowanego planowania sieci większość zainteresowanych stron opowiada się za dostosowaniem harmonogramu krajowych planów rozwoju sieci do dziesięcioletniego planu rozwoju sieci przy pomocy jednego planu gazowego, niezależnie od wybranego modelu rozdziału. Większość respondentów wyraziła jeszcze większe poparcie dla wspólnego scenariusza dotyczącego energii elektrycznej i gazu. Znaczna liczba zainteresowanych stron zwraca się o włączenie projektów związanych z wodorem do programu rozwoju obszarów wiejskich. Większość zainteresowanych stron zgadza się co do roli operatorów systemów dystrybucyjnych w dostarczaniu i wymianie informacji, a wielu respondentów poparło również przedstawienie przez nich własnych planów optymalizacji systemu w różnych sektorach. Respondenci preferują również wspólny plan dotyczący gazu i energii elektrycznej od wspólnych scenariuszy z odrębnymi planami. Kilka zainteresowanych stron wskazało, że preferowanym wariantem byłby wspólny plan dotyczący metanu i wodoru, z odrębnym planem w zakresie energii elektrycznej.

W odniesieniu do zaangażowania i ochrony konsumentów na rynku detalicznym zielonego gazu zdecydowana większość zainteresowanych stron poparła przyjęcie ambitniejszych przepisów dotyczących obywateli/konsumentów, na wzór przepisów obecnie obowiązujących na rynku energii elektrycznej. Przepisy dotyczące ubóstwa energetycznego powinny pomóc zagwarantować, że konsumenci nie będą ponosili kosztów przejścia na rozwiązania oparte na czystym gazie. Przedstawiciele sektora prywatnego popierają plany stopniowego wycofywania cen regulowanych, podczas gdy niektóre organizacje konsumenckie opowiadają się za ich utrzymaniem w celu ochrony konsumentów dotkniętych ubóstwem energetycznym i zagrożonych nim. Prawie połowa wszystkich respondentów chce zaostrzenia przepisów dotyczących możliwości porównywania ofert i dostępności danych, przejrzystości, inteligentnych systemów pomiarowych i zmiany dostawcy. Żaden respondent nie opowiedział się za podejściem nieregulacyjnym.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Proponowana inicjatywa i będąca jej podstawą ocena skutków opierają się na dowodach pochodzących z wkładu zainteresowanych stron w ramach szeroko zakrojonych konsultacji w tym zakresie, a także na przeglądzie literatury i modelowaniu. Przegląd literatury obejmował wyniki szeregu badań tematycznych dotyczących najważniejszych elementów, takich jak rola wodoru oraz infrastruktura, rynek i produkcja gazu zdekarbonizowanego, które przeprowadzono na potrzeby oceny skutków lub które weszły w jej zakres, a także oceny przeprowadzone w odniesieniu do innych odpowiednich inicjatyw Komisji. W analizie uwzględniono również konkluzje przyjęte w ramach kilku forów zainteresowanych stron, przede wszystkim konkluzje dotyczące rozporządzenia w sprawie gazu (forum madryckie) i rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej (forum florenckie). Uwzględniono również dyskusje z państwami członkowskimi, posłami do Parlamentu Europejskiego, krajowymi organami regulacyjnymi, ACER i innymi zainteresowanymi stronami.

- **Ocena skutków**

Zgodnie z wytycznymi w sprawie lepszego stanowienia prawa Komisja przeprowadziła ocenę skutków szeregu wariantów strategicznych. Na potrzeby tej oceny prowadzono konsultacje w ramach Komisji za pośrednictwem grupy sterującej złożonej z przedstawicieli różnych służb.

Ocenę skutków przedstawiono i omówiono na posiedzeniu Rady ds. Kontroli Regulacyjnej. Rada ds. Kontroli Regulacyjnej wydała pozytywną opinię z zastrzeżeniami. Zastrzeżenia uwzględniono w szczególności przez: (i) włączenie wniosków z oceny do opisu problemu, (ii) sprecyzowanie roli inicjatywy jako części ram wspomagających pakietu „Gotowi na osiągnięcie celu 55 proc.”, (iii) wyjaśnienie podstawy wpływu wariantów strategicznych, (iv)

wyraźniejsze rozróżnienie między poszczególnymi podmiotami, w szczególności między producentami gazu ziemnego i wodoru a konsumentami, (v) przedstawienie oceny, wskazującej jak mogą się różnić skutki inicjatywy dla MŚP w porównaniu z innymi (większymi) przedsiębiorstwami, (vi) lepsze odzwierciedlenie w całym sprawozdaniu odmiennych poglądów i poglądów mniejszości, w tym w definicji problemów, konstruowaniu wariantów, analizie skutków i wyborze preferowanego wariantu, (vii) poprawę strony redakcyjnej sprawozdania oraz (viii) uzupełnienie tabel kosztów i korzyści w odpowiednim formacie.

W trakcie prac nad oceną skutków rozważono szereg środków w odniesieniu do czterech problematyk, w celu rozwiązania zidentyfikowanych problemów i ich źródeł, tak aby osiągnąć cele inicjatywy. Po dokonaniu oceny ich skuteczności, efektywności, spójności i proporcjonalności uznano, że do osiągnięcia wyznaczonych celów najlepiej przyczyni się pakiet preferowanych wariantów.

Problematyka I: Infrastruktura i rynki wodoru

W odniesieniu do problematyki I rozważono następujące warianty strategiczne: przyznawanie praw do eksploatacji sieci wodorowej w drodze przetargu (wariant 1); wprowadzenie głównych zasad regulacyjnych – będą one wzorowane na zasadach obecnie obowiązujących na rynku gazu ziemnego, ale zostaną dostosowane do etapu rozwoju rynków wodoru (wariant 2); ustanowienie w pełni rozwiniętego systemu regulacyjnego dla wodoru (podobnego do obecnie stosowanego w sektorze gazu ziemnego) bez konieczności przejścia na bardziej dojrzały rynek wodoru (wariant 3). Preferowanym wariantem jest wprowadzenie kluczowych zasad regulacyjnych od samego początku przy jednoczesnym zapewnieniu jasności co do ostatecznego (przyszłego) systemu regulacyjnego. (wariant 2b „Główne zasady regulacyjne z wizją”). Główne korzyści z tego wariantu polegają na tym, że sprzyja on integracji rynku, zapewnia jasność inwestorom, zapobiega powstawaniu niekonkurencyjnych struktur rynkowych oraz kosztom dostosowania przepisów *ex post* po osiągnięciu dojrzałości rynku, a jednocześnie pozostawia elastyczność w dostosowywaniu regulacji do stopniowego rozwoju sektora wodoru.

Problematyka II: gazy odnawialne i niskoemisyjne w istniejącej infrastrukturze gazowej i na rynkach gazu oraz bezpieczeństwo energetyczne

Problematyka II obejmuje warianty promowania dostępu gazów odnawialnych i niskoemisyjnych do istniejącego rynku gazu i istniejącej infrastruktury gazowej. Wszystkie warianty obejmują również stopniowy poziom interwencji w celu rozwiązania problemów związanych z bezpieczeństwem energetycznym, w szczególności rozszerzenie istniejących narzędzi, norm i procedur na gazy odnawialne i niskoemisyjne, skuteczne solidarne wsparcie oraz przeciwdziałanie zagrożeniom związanym z cyberbezpieczeństwem w sektorze gazu. Wariant 3 „Ułatwienie i promowanie pełnego dostępu gazów odnawialnych i niskoemisyjnych do rynku” jest preferowanym wariantem w odniesieniu do problematyki II. Wariant ten obejmuje środki wspierania dostępu gazów odnawialnych i niskoemisyjnych do rynku hurtowego, terminali LNG i sieci przesyłowej (niezależnie od miejsca przyłączenia), w tym rabaty na taryfy za wprowadzanie do sieci i transport transgraniczny. Jakość gazu byłaby regulowana zharmonizowanym podejściem UE do punktów transgranicznych połączeń międzysystemowych, przy jednoczesnym zachowaniu elastyczności państw członkowskich. Dopuszczalny limit dla mieszanin wodoru ustalony na poziomie 5 % dla wszystkich punktów transgranicznych – poziom ten jest racjonalny pod względem kosztów przystosowania i redukcji zanieczyszczeń.

Umożliwienie i promowanie pełnego otwarcia rynku energii odnawialnej i niskoemisyjnej: przewidziane środki są spójne ze staraniami Unii na rzecz przeciwdziałania zmianie klimatu i

są niezbędne do osiągnięcia celów Europejskiego Zielonego Ładu. Główna korzyść polega na obniżeniu kosztów produkcji ponoszonych przez producentów gazów odnawialnych i niskoemisyjnych, zwiększeniu konkurencji, płynności i handlu gazami odnawialnymi, przy jednoczesnej redukcji emisji gazów cieplarnianych. W ten sposób konsumenci i podatnicy odniosą korzyści, a wsparcie będzie można ograniczyć. Ograniczy to również ryzyko dla bezpieczeństwa energetycznego oraz pozwoli zaoszczędzić czas i zasoby, zmniejszyć niepewność, poprawić skuteczność środków nadzwyczajnych oraz zaostriżyć szczególne wymogi w zakresie bezpieczeństwa dla przedsiębiorstw gazowych.

Problematyka III: planowanie sieci

W odniesieniu do problematyki III rozważano warianty w zakresie zintegrowanego planowania sieci. Wariantem preferowanym dla problematyki III jest wariant 2 „Planowanie krajowe oparte na scenariuszach europejskich”. Wariant ten umożliwia planowanie krajowe, ale musi ono opierać się na wspólnych scenariuszach dotyczących gazu i energii elektrycznej, dostosowanych do dziesięcioletniego planu rozwoju sieci i powiązanych z odpowiednim krajowym planem w dziedzinie energii i klimatu. Wariant obejmuje wszystkie odpowiednie podmioty (operatorów systemów dystrybucyjnych) i pozwala na ustalenie rurociągów, którymi można transportować wodór zamiast metanu, na poziomie szczegółowości, którego osiągnięcie byłoby trudne na szczeblu europejskim.

Opracowanie planów krajowych w oparciu o scenariusze europejskie. Główna korzyść polega na wyeliminowaniu ryzyka spowodowanego planowaniem przez operatorów systemów przesyłowych energii elektrycznej i gazu rozwoju ich systemów w oparciu o niekompatybilne założenia. Umożliwia to integrację sektorów i opracowanie koncepcyjnego planu systemu przy jednoczesnym zachowaniu korzyści płynących z bardziej szczegółowych planów rozwoju sieci dla poszczególnych sektorów. Zapewnia wspólną wizję różnych zainteresowanych stron zakładając, że w planowaniu sieci należy uwzględniać strategie obniżania emisyjności na szczeblu krajowym i unijnym, zmniejszając ryzyko potencjalnych blokad lub aktywów osieroconych.

Problematyka IV: niski poziom zaangażowania i ochrony konsumentów na rynku detalicznym zielonego gazu

Problematyka IV obejmuje warianty, które zakładają nieregulacyjne podejście do kwestii konkurencji i zaangażowania konsumentów lub wymagają reakcji na przyczyny tych problemów za pomocą nowych przepisów, głównie na wzór już obowiązujących w sektorze energii elektrycznej. W świetle analizy preferowany jest wariant 2 „Elastyczne prawodawstwo”, który powiela sposób ochrony konsumentów na rynku energii elektrycznej oraz przepisy dotyczące ich uprawnień. Ogólnie rzecz biorąc, wariant ten powinien być najskuteczniejszy, najwydajniejszy i najbardziej spójny z pozostałymi problematykami.

Główną korzyścią z wdrożenia będą znaczne możliwości oszczędności, pomoże nowym dostawcom i usługodawcom wejść na rynek, opracować innowacyjne produkty, co doprowadzi do zwiększenia konkurencji, poziomu zaangażowania konsumentów i korzyści gospodarczych. Pozwoli on również obywatelom i społecznościom zwiększyć akceptację społeczną, zmobilizować kapitał prywatny i ułatwić wdrożenie gazów odnawialnych i niskoemisyjnych. Zmniejszenie ryzyka nadmiernych inwestycji będzie miało pozytywny wpływ na środowisko.

• Sprawność regulacyjna i uproszczenie

Wnioski dotyczące zmiany obowiązującego prawodawstwa opracowano na podstawie najbardziej opłacalnych wariantów strategicznych analizowanych w ocenie skutków. Oczekuje się, że niektóre z preferowanych wariantów zwiększą koszty administracyjne,

wykonawcze i egzekwowania przepisów u organów regulacyjnych i operatorów rynku. Proponowane środki mogą doprowadzić na przykład do: intensywniejszej wymiany administracyjnej między krajowymi organami regulacyjnymi a podmiotami świadczącymi usługi przesyłania gazu ziemnego, wzmożenia koordynacji między operatorami systemów dystrybucyjnych i operatorami systemów przesyłowych oraz dalszych działań regulacyjnych i wykonawczych państw członkowskich i organów krajowych. Oczekuje się jednak, że wynikiem zmiany ram prawnych będą również niższe koszty regulacyjne i ich większa efektywność.

Z oceny skutków wynika ponadto, że proponowane środki doprowadzą do najbardziej opłacalnych wariantów regulacyjnych, umożliwiających osiągnięcie nadrzędnego celu inicjatywy, a mianowicie ustanowienia przepisów dotyczących przesyłu, dystrybucji, dostaw i magazynowania metanu i gazów wodorowych, które wesprą obniżenie emisyjności systemu energetycznego przy jednoczesnym zapewnieniu bezpiecznej i przystępnej cenowo energii.

Krótkoterminowe koszty regulacyjne związane z niektórymi preferowanymi środkami należy oceniać w porównaniu do kosztów i wysiłków, których wymagałyby w perspektywie długoterminowej opóźniona integracja i dekarbonizacja systemu energetycznego. Korzyści, które wybrane warianty mają przynieść pod względem wsparcia odnawialnych źródeł energii, integracji systemu energetycznego, ochrony konsumentów i bezpieczeństwa energetycznego, znacznie przewyższają bezpośrednie koszty administracyjne i koszty wdrożenia.

Wniosek przyczyni się do dalszego uproszczenia obecnych ram regulacyjnych przez harmonizację przepisów dotyczących infrastruktury gazowej i rynku gazu z nową strukturą regulacyjną ustanowioną w pakiecie „Czysta energia dla sektora energii elektrycznej”. Oczekuje się, że zwiększenie dostosowania między sektorami przyniesie korzyści w wielu obszarach regulacyjnych, zwłaszcza w zakresie mocnej pozycji konsumentów i ich ochrony, zarządzania i nadzoru regulacyjnego. Podobnych wyników oczekuje się również przy wczesnym wprowadzeniu ram regulacyjnych dotyczących infrastruktury wodorowej i rynków wodoru. Chociaż przepisy te prawdopodobnie zwiększą bezpośrednie koszty administracyjne i obciążenia regulacyjne dla organów krajowych i operatorów rynku, oczekuje się, że wczesna harmonizacja zasad regulacyjnych dotyczących wodoru znacznie zmniejszy przyszłe koszty przestrzegania przepisów i zapobiegnie ryzyku poważnych rozbieżności regulacyjnych i kosztów wdrażania.

• **Prawa podstawowe**

Ochrona wartości UE oraz praw podstawowych i bezpieczeństwa obywateli w rozwijającym się ekologicznym i cyfrowym środowisku energii ma ogromne znaczenie. Proponowane środki z zakresu polityki w dziedzinie zarządzania danymi, służące zapewnieniu powszechnego dostępu do technologii cyfrowych i usług opartych na danych oraz ich powszechnego wykorzystania, przy jednoczesnym zagwarantowaniu wysokiego poziomu prawa do życia prywatnego i do ochrony danych osobowych, jak zapisano w art. 7 i 8 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej oraz w ogólnym rozporządzeniu o ochronie danych, opracowano mając to na uwadze.

4. WPŁYW NA BUDŻET

Wpływ na budżet UE wniosku w ramach niniejszego pakietu dotyczy zasobów ludzkich Agencji ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER) oraz Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej (DG) ds. Energii, które opisano w ocenie skutków finansowych regulacji towarzyszącej wnioskowi Komisji dotyczącemu przekształcenia [rozporządzenia w sprawie gazu]. Zasadniczo nowe zadania, które ma wykonywać ACER, w szczególności w zakresie przepisów ułatwiających rozwój konkurencyjności sektora wodoru, ale również

rosnąca złożoność rynków gazu związana ze wzrostem udziału gazów innych niż gaz ziemny, wymagają stopniowego wprowadzania 21 dodatkowych EPC w ACER, począwszy od 2023 r. W celu wdrożenia proponowanych nowych przepisów dotyczących nowego i rozwijającego się sektora, włączenia nowych rodzajów gazów w ramy rynku gazu i do infrastruktury gazowej, a także egzekwowania wzmocnionych przepisów dotyczących konsumentów, należy również zwiększyć zasoby ludzkie DG ds. Energii o 5 dodatkowych EPC.

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

• Plany wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania

Monitorowanie postępów będzie obejmować dwustopniowe podejście do składania przez ACER rocznych sprawozdań oraz ocenę Komisji.

Mandat ACER do corocznego monitorowania i sprawozdawczości na temat wyników rynku w rocznym sprawozdaniu z monitorowania rynku (obowiązek określony w rozporządzeniu (WE) nr 715/2009) zostanie utrzymany, a jego zakres zostanie rozszerzony o wodór. W ciągu roku od przyjęcia wniosków Komisja zwróci się do ACER o dokonanie przeglądu i aktualizację jej obecnych wskaźników monitorowania (z udziałem zainteresowanych stron), aby zapewnić ich ciągłą przydatność do monitorowania postępów w realizacji celów stanowiących podstawę obecnych wniosków legislacyjnych. ACER będzie nadal opierać się na już ustalonych źródłach danych, wykorzystywanych do przygotowania sprawozdania z monitorowania rynku, uzupełnionych o odpowiednie dane dotyczące wodoru.

Roczne sprawozdania ACER zastąpią obowiązki sprawozdawcze Komisji, które nadal obowiązują na mocy dyrektywy w sprawie gazu. Szczegółowe wnioski spowodują, że monitorowanie ACER uzupełni inne czynności w zakresie monitorowania (monitorowanie w ramach zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu), zapobiegając ich nakładaniu się.

W określonym terminie po wejściu w życie przyjętych środków (orientacyjnie pięć lat), Komisja przeprowadzi pełną ocenę skutków proponowanych inicjatyw, w tym ich skuteczności, wydajności, dalszej spójności i adekwatności. Do dnia 31 grudnia 2030 r. Komisja dokona przeglądu dyrektywy i przedstawi Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie.

• Dokumenty wyjaśniające (w przypadku dyrektyw)

W związku z orzeczeniem Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Komisja/Belgia (sprawa C-543/17) państwa członkowskie muszą dołączyć do swoich zgłoszeń krajowych środków transpozycji wystarczająco jasne i precyzyjne informacje wskazujące, które przepisy prawa krajowego stanowią transpozycję których przepisów dyrektywy. Informacje te muszą być podane dla każdego zobowiązania, nie tylko na „poziomie artykułu”. Jeżeli państwa członkowskie wywiążą się z tego zobowiązania, co do zasady nie będą zobowiązane do przesyłania Komisji dokumentów wyjaśniających dotyczących transpozycji.

Rozporządzenie będzie wdrażane w państwach członkowskich w sposób bezpośredni i jednolity, a zatem nie będzie wymagane sporządzenie do niego dokumentu wyjaśniającego.

• Szczegółowe objaśnienia poszczególnych przepisów wniosku

Proponowana **zmieniona dyrektywa** składa się z dziesięciu rozdziałów zawierających 91 artykułów.

Rozdział 1 – Przedmiot, zakres stosowania i definicje

W tym rozdziale określono przedmiot i zakres przepisów dotyczących przesyłu, dystrybucji, dostaw i magazynowania gazów z wykorzystaniem systemu gazu ziemnego, a także zasady transportu, dostaw i magazynowania wodoru z wykorzystaniem systemu wodorowego. Zdefiniowano w nim również najważniejsze terminy stosowane w proponowanej dyrektywie.

Rozdział 2 – Ogólne zasady organizacji rynku

W tym rozdziale ustanowiono zasady mające zagwarantować, by rynki gazu były konkurencyjne, ukierunkowane na konsumenta, elastyczne i niedyskryminacyjne. Zawiera on przepisy dotyczące dostępu do rynku, takie jak prawo do swobodnego wyboru dostawcy, rynkowe ceny dostaw, obowiązek użyteczności publicznej, zrównoważony charakter, certyfikacja gazów odnawialnych i niskoemisyjnych, promowanie współpracy regionalnej oraz przepisy techniczne i proceduralne.

Rozdział 3 – Wzmocnienie pozycji i ochrona konsumentów oraz rynki detaliczne

W rozdziale tym przewidziano w szczególności zbiór praw przysługujących konsumentowi: omówiono w nim podstawowe prawa umowne, prawo do zmiany dostawcy i opłaty za zmianę dostawcy oraz przepisy dotyczące narzędzi porównywania, aktywnych odbiorców i obywatelskich społeczności energetycznych. Zawiera on również przepisy dotyczące rozliczeń, inteligentnego i konwencjonalnego opomiarowania oraz zarządzania danymi.

Zawiera on również przepisy dotyczące pojedynczych punktów kontaktowych, prawa do pozasądowego rozstrzygania sporów, odbiorców wrażliwych i rynków detalicznych.

Rozdział 4 – Dostęp stron trzecich do infrastruktury

Rozdział ten dzieli się na 3 sekcje, które obejmują: dostęp do infrastruktury gazu ziemnego, dostęp do infrastruktury wodoru oraz odmowę dostępu i przyłączenia.

Rozdział 5 – Zasady mające zastosowanie do operatorów systemów przesyłowego, magazynowego i gazu ziemnego

W tym rozdziale omówiono zadania operatorów systemów przesyłowych, magazynowych i LNG, poufność i uprawnienia decyzyjne.

Rozdział 6 – Operatorzy systemu dystrybucyjnego gazu ziemnego

W rozdziale tym określono sposób wyznaczania operatorów systemów dystrybucyjnych, ich zadania, uprawnienia decyzyjne dotyczące przyłączenia nowych instalacji produkcyjnych gazów odnawialnych i niskoemisyjnych do systemu dystrybucyjnego, rozdział operatorów systemów dystrybucyjnych, obowiązki operatorów systemów dystrybucyjnych w zakresie poufności, przepisy dotyczące zamkniętych systemów dystrybucyjnych oraz operatorów systemów połączonych.

Rozdział 7 – Zasady mające zastosowanie do wyspecjalizowanych sieci wodorowych

W tym rozdziale określono w szczególności zadania operatorów sieci wodorowych, operatorów instalacji magazynowania wodoru i terminali wodorowych, świadczenie usług w zakresie istniejących sieci wodorowych, ograniczonych geograficznie sieci wodorowych, zamkniętych instalacji wodorowych, połączeń wzajemnych z państwami trzecimi oraz kwestie poufności dla operatorów.

Rozdział 8 – Zintegrowane planowanie sieci

W tym rozdziale omówiono rozwój sieci i uprawnienia do podejmowania decyzji inwestycyjnych, sprawozdawczość w zakresie rozwoju sieci wodorowych, a także finansowanie nowej transgranicznej infrastruktury wodorowej.

Rozdział 9 – Rozdział operatorów systemu przesyłowego

Rozdział ten dzieli się na sześć sekcji, które obejmują: rozdział własnościowy, niezależnych operatorów systemów, niezależnych operatorów, rozdział operatorów wyspecjalizowanych sieci wodorowych oraz proces wyznaczania i certyfikacji operatorów sieci gazu ziemnego i operatorów systemów wodorowych oraz rozdział i przejrzystość rachunkowości.

Rozdział 10 – Organy regulacyjne

W tym rozdziale skoncentrowano się na wyznaczaniu i niezależności organów regulacyjnych, na ogólnych celach organów regulacyjnych, ich obowiązkach i uprawnieniach, na systemie regulacyjnym dotyczącym kwestii transgranicznych, na zgodności z wytycznymi dotyczącymi kodeksów sieci oraz na prowadzeniu rejestrów.

Rozdział 11 – Przepisy końcowe

Ostatni rozdział koncentruje się na przepisach końcowych i zawiera artykuły dotyczące w szczególności środków ochronnych, równych warunków działania, umów technicznych, odstępstw, procedury przekazania uprawnień, wykonywania uprawnień, procedury komitetowej, sprawozdawczości, uchyleń, transpozycji, wejścia w życie i adresatów.

Załącznik I dotyczy minimalnych wymagań dotyczących rozliczeń i informacji o rozliczeniach.

Załącznik II dotyczy inteligentnych systemów pomiarowych gazu ziemnego.

Załącznik III zawiera tabelę korelacji.

Proponowane **zmienione rozporządzenie** składa się z ośmiu rozdziałów zawierających 69 artykułów.

Rozdział 1 – Przedmiot, zakres stosowania i definicje

W tym rozdziale określono przedmiot i zakres stosowania przepisów odnoszących się do celów unii energetycznej, ram dotyczących klimatu i energii oraz konsumentów. Zdefiniowano w nim również najważniejsze terminy stosowane w proponowanym rozporządzeniu.

Rozdział 2 – Ogólne przepisy dotyczące organizacji rynków i dostępu do infrastruktury

W tym rozdziale ustanowiono ogólne przepisy oraz wyodrębnienie regulowanych baz aktywów, usługi związane z dostępem stron trzecich, ocenę rynku gazów odnawialnych i niskoemisyjnych, zasady dotyczące mechanizmów alokacji zdolności przesyłowej i procedur zarządzania ograniczeniami w przesyłach, handel prawami do zdolności, zasady bilansowania i opłaty za niezbilansowanie, certyfikację oraz współpracę między operatorami systemów przesyłowych.

Rozdział 3 – Dostęp do sieci

W tym rozdziale omówiono taryfy za dostęp do sieci oraz rabaty.

Rozdział 4 – Funkcjonowanie systemu przesyłu, magazynowania, LNG oraz terminali wodorowych

W tym rozdziale określono przepisy dotyczące zdolności ciągłej dla gazów odnawialnych i niskoemisyjnych, koordynacji transgranicznej w zakresie jakości gazu, mieszanek wodorowych, europejskiej sieci operatorów systemów przesyłowych gazu, monitoringu prowadzonego przez ACER, organów regulacyjnych, konsultacji, kosztów, współpracy regionalnej, dziesięcioletniego planu rozwoju sieci, wymogów w zakresie przejrzystości i prowadzenia dokumentacji.

Rozdział 5 – Eksploatacja sieci dystrybucyjnej

W tym rozdziale określono przepisy dotyczące zdolności ciągłej dla gazów odnawialnych i niskoemisyjnych, współpracy między operatorami systemów dystrybucyjnych a operatorami systemów przesyłowych, wymogów w zakresie przejrzystości i europejskiej organizacji operatorów systemów dystrybucyjnych. Obejmuje to procedury i zadania.

Rozdział 6 – Dostęp do wyspecjalizowanych sieci wodorowych

W tym rozdziale skupiono się na koordynacji transgranicznej w zakresie jakości wodoru, europejskiej sieci operatorów sieci wodorowych, jej zadaniach, dziesięcioletnim planie rozwoju sieci wodorowych, konsultacjach, monitorowaniu prowadzonym przez ACER, współpracy regionalnej oraz wymogach w zakresie przejrzystości.

Rozdział 7 – Kodeksy sieci i wytyczne

W tym rozdziale określono przepisy dotyczące przyjmowania kodeksów sieci i wytycznych, ustanawiania kodeksów sieci, zmian kodeksów sieci, wytycznych, prawa państw członkowskich do wprowadzania bardziej szczegółowych środków, dostarczania informacji i poufności oraz sankcji. Wszystkie trzy kategorie przepisów dostosowano do wodoru.

Rozdział 8 – Przepisy końcowe

Ten rozdział poświęcono przepisom końcowym i włączono do niego w szczególności nową infrastrukturę gazu ziemnego i wodoru, procedurę komitetową, zwolnienia, odstępstwa, wykonywanie przekazanych uprawnień, zmiany do rozporządzeń, zmianę rozszerzającą zakres rozporządzenia w sprawie bezpieczeństwa dostaw gazu o gazy odnawialne i niskoemisyjne oraz uwzględniającą środki w zakresie cyberbezpieczeństwa, solidarności i magazynowania oraz wejścia w życie.

Załącznik I zawiera wytyczne.

Załącznik II zawiera tabelę korelacji.

Wniosek

DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie wspólnych zasad rynków wewnętrznych gazów odnawialnych i gazu ziemnego oraz wodoru

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ~~ustanawiający Wspólnotę Europejską~~ ☒ o funkcjonowaniu Unii Europejskiej ☒, w szczególności jego ~~art. 47 ust. 2, art. 55 i art. 95~~ ☒ art. 194 ust. 2 ☒,
uwzględniając wniosek Komisji ☒ Europejskiej ☒,

☒ po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym, ☒

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego²,

uwzględniając opinię Komitetu Regionów³,

stanowiąc zgodnie ~~z procedurą ustanowioną w art. 251 Traktatu~~ ☒ ze zwykłą procedurą ustawodawczą ☒,

a także mając na uwadze, co następuje:

↓ nowy

- (1) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE⁵ została kilkakrotnie znacząco zmieniona⁶. Ze względu na konieczność wprowadzenia dalszych zmian i w celu zapewnienia jasności dyrektywa ta powinna zostać przekształcona.

² Dz.U. C 211 z 19.8.2008, s. 23.

³ Dz.U. C 172 z 5.7.2008, s. 55.

⁴ ~~Opinia Parlamentu Europejskiego z dnia 9 lipca 2008 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym), wspólne stanowisko Rady z dnia 9 stycznia 2009 r. (Dz.U. C 70 E z 24.3.2009, s. 37) oraz stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 22 kwietnia 2009 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym). Decyzja Rady z dnia 25 czerwca 2009 r.~~

⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 2003/55/WE (Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 94).

⁶ Zob. załącznik III część A.

↓	2009/72/WE	motyw	1
(dostosowany)			

- (2) Rynek wewnętrzny gazu ziemnego, który od 1999 r. jest stopniowo realizowany w całej ~~Wspólnocie~~ ☒ Unii ☒, ma na celu zapewnienie prawdziwej możliwości wyboru wszystkim konsumentom w Unii Europejskiej, bez względu na to czy są to obywatele, czy przedsiębiorstwa, stworzenie nowych możliwości gospodarczych oraz zwiększenie poziomu handlu transgranicznego, aby osiągnąć w ten sposób zwiększenie wydajności, konkurencyjne ceny i wyższe standardy usług oraz przyczynić się do bezpieczeństwa dostaw i stabilności.

↓	2009/73/WE	motyw	2
(dostosowany)			
⇒ nowy			

- (3) Dyrektywa 2003/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ~~z dnia 26 czerwca 2003 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego⁷~~ ☒ i dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE ☒ ~~wniosła~~ wniosły znaczący wkład w tworzenie takiego rynku wewnętrznego gazu ziemnego.

↓	nowy
---	------

- (4) W ramach pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków” zaproponowanego przez Komisję w dniu 30 listopada 2016 r. rozporządzenie (UE) 2019/943⁸ i dyrektywa (UE) 2019/944⁹ przyniosły kolejne postępy w zakresie rozwoju rynku wewnętrznego energii elektrycznej, którego podstawą są obywatele, i przyczyniły się do realizacji celów Unii w zakresie przejścia na system czystej energii i ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. Rynek wewnętrzny gazu ziemnego powinien się opierać na tych samych zasadach, a w szczególności zapewniać równy poziom ochrony konsumentów.
- (5) Unia dąży do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych. W związku z tym Komisja przyjęła szereg inicjatyw służących osiągnięciu powyższego celu, w tym strategię dotyczącą integracji systemu energetycznego i strategię w zakresie wodoru opublikowaną przez Komisję w lipcu 2020 r., w których określono sposób modernizacji rynków energii, z uwzględnieniem dekarbonizacji rynków gazu, a także rozporządzenie (UE) 2018/1999 i rozporządzenie (UE) 2021/1119. Niniejsza dyrektywa powinna przyczynić się do osiągnięcia tych celów, zapewniając bezpieczeństwo dostaw i sprawnie funkcjonujący rynek wewnętrzny gazów, w tym wodoru.

⁷ ~~Dz.U. L 176 z 15.7.2003, s. 57.~~

⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/943 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie rynku wewnętrznego energii elektrycznej (Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 54).

⁹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniająca dyrektywę 2012/27/UE (Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 125).

- (6) Niniejsza dyrektywa ma na celu ułatwienie penetracji gazów odnawialnych i niskoemisyjnych do systemu energetycznego, co umożliwi odejście od gazu ziemnego, oraz pozwoli tym nowym gazom na odegranie ważnej roli w osiągnięciu celów klimatycznych UE na 2030 r. i neutralności klimatycznej do 2050 r. Dyrektywa ma również na celu ustanowienie ram regulacyjnych, które umożliwią wszystkim uczestnikom rynku uwzględnienie przejściowej roli gazu ziemnego i zachęca ich do tego podczas planowania swojej działalności w celu uniknięcia efektów „lock-in” oraz zapewnienia stopniowego i terminowego odchodzenia od gazu ziemnego, zwłaszcza we wszystkich odpowiednich sektorach przemysłu i do celów grzewczych.
- (7) W unijnej strategii w zakresie wodoru uznano, że ze względu na różny potencjał w zakresie produkcji wodoru odnawialnego państw członkowskich, otwarty i konkurencyjny rynek UE z niezakłóconym handlem transgranicznym przynosi istotne korzyści dla konkurencji, przystępności cenowej i bezpieczeństwa dostaw. Ponadto podkreślono w niej, że przejście na płynny rynek z obrotem wodorem na zasadach handlu surowcami ułatwiłoby wejście na rynek nowym producentom i byłoby korzystne dla głębszej integracji z innymi nośnikami energii. Dałoby ono wyraźne sygnały cenowe do inwestycji i decyzji operacyjnych. Zasady określone w niniejszej dyrektywie powinny zatem sprzyjać powstaniu rynków wodoru, obrotowi wodorem na zasadach handlu surowcami oraz powstaniu węzła płynnego obrotu, a państwa członkowskie powinny usunąć wszelkie nieuzasadnione bariery w tym zakresie. Przy uwzględnieniu nieodłącznych różnic, obowiązujące przepisy, które umożliwiły efektywne działania komercyjne, opracowane na potrzeby rynków energii elektrycznej i gazu oraz obrotu nimi, powinny mieć zastosowanie do unijnych rynków wodoru w odpowiednim zakresie i w odpowiednich ramach czasowych.
- (8) Zgodnie z unijną strategią w zakresie wodoru oczekuje się, że od 2030 r. wodór odnawialny będzie wdrażany na dużą skalę w celu dekarbonizacji niektórych sektorów, od lotnictwa i żeglugi po sektory przemysłu trudne do dekarbonizacji. Wszyscy odbiorcy końcowi przyłączeni do systemów wodorowych będą korzystać z podstawowych praw konsumentów mających zastosowanie do odbiorców końcowych przyłączonych do systemu gazu ziemnego, takich jak prawo do zmiany dostawcy i do przejrzystości informacji w rachunkach. Odbiorcy przyłączeni do sieci wodorowej, np. odbiorcy przemysłowi, będą korzystać z tych samych praw ochrony konsumentów, które mają zastosowanie do odbiorców gazu ziemnego. Przepisy dotyczące konsumentów mające na celu zachęcanie gospodarstw domowych do udziału w rynku, takie jak narzędzia porównywania cen, przepisy dotyczące odbiorców aktywnych i obywatelskich społeczności energetycznych, nie mają jednak zastosowania do systemu wodorowego.
- (9) Zgodnie z unijną strategią w zakresie wodoru priorytetem UE jest rozwój wodoru odnawialnego wytwarzanego głównie z wykorzystaniem energii wiatrowej i słonecznej. Wodór odnawialny jest wariantem najbardziej zbieżnym z celem UE w zakresie neutralności klimatycznej oraz z dążeniem do osiągnięcia zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń w perspektywie długoterminowej, a także jest on w największym stopniu spójny ze zintegrowanym systemem energetycznym. Paliwa niskoemisyjne, takie jak wodór niskoemisyjny, mogą jednak odgrywać rolę w transformacji energetycznej, zwłaszcza w perspektywie krótko- i średnioterminowej, aby szybko ograniczyć emisje z obecnych paliw i wspierać upowszechnianie paliw odnawialnych, takich jak wodór odnawialny. W celu wsparcia transformacji konieczne jest ustanowienie progu redukcji emisji gazów cieplarnianych w odniesieniu do wodoru niskoemisyjnego i syntetycznych paliw gazowych. Próg ten

powinien być bardziej rygorystyczny dla wodoru wytwarzanego w instalacjach uruchamianych od dnia 1 stycznia 2031 r., aby uwzględnić rozwój technologiczny i lepiej stymulować dynamiczne postępy w ograniczaniu emisji gazów cieplarnianych pochodzących z produkcji wodoru. W strategii UE dotyczącej integracji systemu energetycznego podkreślono potrzebę wdrożenia ogólnounijnego systemu certyfikacji obejmującego również paliwa niskoemisyjne w celu umożliwienia państwom członkowskim porównania ich z innymi wariantami dekarbonizacji i uwzględnienia ich w koszyku energetycznym jako trwałego rozwiązania. W celu zapewnienia, aby paliwa niskoemisyjne miały taki sam wpływ na obniżenie emisyjności jak inne alternatywne rozwiązania oparte na odnawialnych źródłach energii, ważne jest, aby były one certyfikowane przez zastosowanie podobnej metody opartej na ocenie cyklu życia ich całkowitych emisji gazów cieplarnianych. Umożliwiłoby to wdrożenie kompleksowego ogólnounijnego systemu certyfikacji obejmującego cały unijny koszyk energetyczny. Biorąc pod uwagę, że paliwa niskoemisyjne i wódór niskoemisyjny nie są paliwami odnawialnymi, ich terminologia i certyfikacja nie mogły zostać włączone do wniosku dotyczącego przeglądu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001¹⁰. W związku z tym ich uwzględnienie w niniejszej dyrektywie wypełnia tę lukę.

↓ 2009/73/WE motyw 3

- (10) Wolności, jakie Traktat gwarantuje obywatelom Unii — między innymi swobodny przepływ towarów, swoboda przedsiębiorczości oraz prawo do swobodnego świadczenia usług — są możliwe do osiągnięcia jedynie w warunkach w pełni otwartego rynku, który umożliwia wszystkim konsumentom swobodny wybór dostawców, a wszystkim dostawcom — swobodną realizację dostaw dla swoich odbiorców.

↓ 2009/73/WE motyw 4

- (4) ~~Istnieją jednak obecnie we Wspólnocie przeszkody w sprzedaży gazu na równych warunkach oraz bez dyskryminacji lub niekorzystnych warunków. W szczególności nie we wszystkich państwach członkowskich istnieje już niedyskryminacyjny dostęp do sieci oraz równie skuteczny nadzór regulacyjny.~~

↓ 2009/73/WE motyw 5

- (5) ~~W komunikacie Komisji z dnia 10 stycznia 2007 r. zatytułowanym „Polityka energetyczna dla Europy” zwrócono uwagę na zasadnicze znaczenie dokończenia budowy rynku wewnętrznego gazu ziemnego oraz stworzenia równych warunków działania dla wszystkich przedsiębiorstw gazowych mających siedzibę we Wspólnocie. Komunikaty Komisji z dnia 10 stycznia 2007 r. zatytułowane „Perspektywy rynku wewnętrznego energii elektrycznej i gazu” oraz „Dochodzenie w ramach art. 17 rozporządzenia (WE) nr 1/2003 w odniesieniu do europejskich sektorów gazu i energii elektrycznej (raport końcowy)” wykazały, że obecne~~

¹⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82).

~~zasady i środki nie zapewniają niezbędnych ram dla osiągnięcia celu, jakim jest właściwie funkcjonujący rynek wewnętrzny.~~

↓ 2009/73/WE motyw 48
(dostosowany)
⇒ nowy

- (11) Interesy konsumentów powinny być głównym elementem niniejszej dyrektywy, a zapewnienie jakości usługi powinno być głównym zadaniem przedsiębiorstw gazowych. Należy umocnić i zagwarantować istniejące prawa konsumentów ⇒ i prawa dostępu do podstawowych usług, takich jak energia, oraz ochronę przed ubóstwem energetycznym, jak określono w komunikacie na temat Europejskiego filaru praw socjalnych ⇔, które powinny obejmować większą przejrzystość. Ochrona konsumentów powinna zapewniać wszystkim konsumentom na jak najszerszym obszarze Wspólnoty ☒ Unii ☒ korzystanie z konkurencyjnego rynku ☒ gazu ☒. Państwa członkowskie lub — w przypadku gdy państwo członkowskie tak postanowiło — organy regulacyjne, powinny egzekwować prawa konsumentów.

↓ nowy

- (12) Europejski filar praw socjalnych zalicza energię do usług podstawowych, do których każdy musi mieć dostęp i wzywa do przyjęcia środków wsparcia dla osób potrzebujących (zasada 20). Cel zrównoważonego rozwoju ONZ nr 7 również wymaga zapewnienia wszystkim dostępu do przystępnej cenowo, niezawodnej, zrównoważonej i nowoczesnej energii.

↓ 2009/73/WE motyw 47
(dostosowany)

- (13) ~~Wymogi usługi publicznej~~Obowiązek świadczenia usługi publicznej oraz związane z nim wspólne minimalne standardy muszą być w dalszym ciągu wzmacniane w celu zapewnienia, aby wszyscy konsumenci, w szczególności odbiorcy wrażliwi, mogli odnieść korzyści wynikające z konkurencji i sprawiedliwych cen. ~~Wymogi usługi publicznej~~Obowiązek świadczenia usługi publicznej należy określać na poziomie krajowym, z uwzględnieniem sytuacji krajowej; prawo ~~wspólnotowe~~☒ unijne ☒ powinno być jednak przestrzegane przez państwa członkowskie. ~~Obywatele Unii oraz, w przypadku gdy państwa członkowskie uznają to za stosowne, małe przedsiębiorstwa powinny móc korzystać z obowiązków użyteczności publicznej, zwłaszcza w odniesieniu do bezpieczeństwa dostaw i uzasadnionych taryf.~~

↓ nowy

- (14) Państwa członkowskie powinny mieć dużą swobodę w zakresie nakładania obowiązków użyteczności publicznej na przedsiębiorstwa gazowe, dążąc do osiągnięcia celów leżących w ogólnym interesie gospodarczym. Obowiązki użyteczności publicznej w formie ustalania cen za dostawy gazu ziemnego stanowią

jednak środek zasadniczo zakłócający, który często prowadzi do akumulacji deficytów taryfowych, ograniczenia wyboru dla konsumentów, osłabienia zachęt do oszczędzania energii i inwestycji w efektywność energetyczną, niższych standardów usług, niższego poziomu zaangażowania i zadowolenia konsumentów oraz ograniczenia konkurencji, a także do zmniejszenia liczby innowacyjnych produktów i usług na rynku. W związku z tym państwa członkowskie powinny stosować inne narzędzia polityki, w szczególności ukierunkowane środki polityki społecznej, aby zagwarantować swoim obywatelom przystępność cenową dostaw gazu ziemnego. Interwencje publiczne w zakresie ustalania cen za dostawy gazu ziemnego powinny być dokonywane wyłącznie w formie obowiązku użyteczności publicznej i powinny podlegać specjalnym warunkom. W pełni zliberalizowany, dobrze funkcjonujący rynek detaliczny gazu ziemnego stymulowałby konkurencję cenową i pozacenową między istniejącymi dostawcami i stwarzałby zachęty dla nowych podmiotów wchodzących na rynek, zwiększając tym samym możliwości wyboru i stopień zadowolenia po stronie konsumentów.

- (15) Obowiązki użyteczności publicznej w formie ustalania cen za dostawy gazu ziemnego powinny być stosowane bez naruszania zasady wolnego rynku, w jasno określonych okolicznościach i dla jasno określonych beneficjentów oraz powinny być ograniczone w czasie. Aby złagodzić zakłócający wpływ obowiązków użyteczności publicznej na ustalanie cen za dostawy gazu ziemnego państwa członkowskie stosujące takie interwencje powinny wprowadzić dodatkowe środki, w tym środki zapobiegające zakłóceniom w ustalaniu cen na rynku hurtowym. Państwa członkowskie powinny zapewnić wszystkim beneficjentom cen regulowanych możliwość korzystania w pełni z ofert dostępnych na konkurencyjnym rynku, jeżeli zechcą. W tym celu powinni oni być bezpośrednio i regularnie informowani o ofertach i oszczędnościach dostępnych na konkurencyjnym rynku, oraz powinni otrzymywać pomoc w odpowiadaniu na oferty rynkowe oraz korzystaniu z takich ofert.
- (16) Interwencje publiczne w ustalanie cen za dostawy gazu ziemnego nie powinny prowadzić do bezpośredniego subsydiowania skróśnego między różnymi kategoriami odbiorców. Zgodnie z tą zasadą systemy cenowe nie mogą bezpośrednio prowadzić do ponoszenia kosztów interwencji cenowych dotyczących jednej kategorii odbiorców przez inne kategorie odbiorców.

↓ 2009/73/WE motyw 49
(dostosowany)
⇒ nowy

- (17) Konsumentom powinni być dostępne jasne i zrozumiałe informacje na temat ich praw w odniesieniu do sektora energetycznego. Po konsultacji z właściwymi zainteresowanymi stronami, w tym z państwami członkowskimi, krajowymi organami regulacyjnymi, organizacjami konsumentów i przedsiębiorstwami gazowymi, Komisja ~~powinna sporządzić~~ sporządziła dostępną, łatwą w użyciu listę kontrolną konsumenta energii, dostarczającą konsumentom praktyczne informacje o ich prawach. Lista kontrolna konsumenta energii powinna być uaktualniana, dostarczana wszystkim konsumentom oraz publicznie dostępna.

- (18) Państwa członkowskie powinny wziąć pod uwagę fakt, że skuteczna transformacja wymaga zintensyfikowanych inwestycji w edukację i umiejętności pracowników przemysłu gazowego, z uwzględnieniem rozwoju infrastruktury. Takie odniesienie byłoby zgodne z wnioskiem dotyczącym zmiany dyrektywy w sprawie efektywności energetycznej (2021/0203 (COD)).
- (19) Przepisy rynkowe powinny chronić konsumentów i zapewniać im możliwość dokonywania wyborów paliw niskoemisyjnych, tak aby w pełni włączyć nowe gazy odnawialne i niskoemisyjne do transformacji energetycznej.
- (20) Gaz ziemny nadal odgrywa kluczową rolę w dostawach energii, ponieważ zużycie przez gospodarstwa domowe energii pochodzącej z gazu ziemnego jest nadal wyższe niż w przypadku energii elektrycznej. Chociaż elektryfikacja jest kluczowym elementem transformacji ekologicznej, w przyszłości gospodarstwa domowe będą nadal zużywać gaz ziemny, w tym coraz większe ilości gazu odnawialnego.
- (21) Ponieważ sektor gazu ziemnego, w tym rynek detaliczny gazu ziemnego, nie był częścią pakietu „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”, odnośne przepisy dotyczące zaangażowania i ochrony konsumentów nie zostały dostosowane do potrzeb transformacji energetycznej, co odpowiada sytuacji sprzed ponad dziesięciu lat, kiedy przyjęto trzeci pakiet energetyczny.
- (22) Rynek gazu ziemnego charakteryzuje się niskim poziomem zadowolenia i zaangażowania odbiorców, a także powolnym upowszechnianiem się nowych gazów odnawialnych i niskoemisyjnych, co świadczy o ograniczonej konkurencji w wielu państwach członkowskich. W przeciwieństwie do zmniejszających się cen na rynkach hurtowych ceny gazu ziemnego dla odbiorców będących gospodarstwami domowymi wzrosły w ostatnim dziesięcioleciu, w wyniku czego gospodarstwa domowe płacą za zużycie gazu ziemnego dwa lub trzy razy więcej niż odbiorcy przemysłowi.
- (23) Podobnie jak w sektorze energii elektrycznej, elastyczność rynku i odpowiednie unijne ramy prawne dotyczące praw konsumentów w sektorze gazu ziemnego mają zasadnicze znaczenie dla zapewnienia konsumentom możliwości uczestniczenia w transformacji energetycznej i korzystania z przystępnych cen, dobrych standardów usług oraz skutecznego wyboru ofert odzwierciedlających rozwój technologiczny.
- (24) Przejście z gazu ziemnego na alternatywne odnawialne źródła energii skonkretyzuje się, jeżeli energia ze źródeł odnawialnych stanie się atrakcyjnym i niedyskryminującym wyborem dla konsumentów w oparciu o prawdziwie przejrzyste informacje, a koszty transformacji zostaną równomiernie rozłożone między różne grupy konsumentów i uczestników rynku.
- (25) Aby podjąć kwestie obecnych luk na detalicznym rynku gazu, należy zająć się istniejącą konkurencją i barierami technicznymi utrudniającymi pojawianie się nowych usług, wyższymi poziomami usług i niższymi cenami dla konsumentów, przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony konsumentów dotkniętych ubóstwem energetycznym i konsumentów podatnych na zagrożenia.
- (26) W celu zapewnienia wysokiego poziomu ochrony konsumentów i konsekwentnego wzmacniania ich pozycji we wszystkich sektorach energetycznych, ramy prawne zawarte w prawodawstwie dotyczącym rynku gazów niskoemisyjnych powinny

odzwierciedlać ochronę odbiorców na rynku energii elektrycznej oraz, w stosownych przypadkach, jego przepisy dotyczące uprawnień.

- (27) Aby wykorzystanie tego wzorca było spójne i skuteczne, powinno ono obejmować wszystkie przepisy dotyczące ochrony i wzmocnienia pozycji konsumentów, na ile jest to wykonalne i możliwe do dostosowania do rynku gazu. Powyższe powinno obejmować zawieranie w umowach podstawowych praw do informacji o rozliczeniach, zmiany dostawcy energii, dysponowania wiarygodnymi narzędziami porównawczymi, ochrony konsumentów podatnych na zagrożenia i dotkniętych ubóstwem energetycznym, odpowiedniej ochrony danych na potrzeby inteligentnych liczników, a także zarządzania danymi oraz skuteczne alternatywne zasady rozstrzygania sporów.
- (28) Dążąc do spójności przepisów we wszystkich sektorach, należy ograniczyć obciążenia dla administracji krajowych i przedsiębiorstw oraz zachować ich proporcjonalność, również w oparciu o doświadczenia związane z pakietem „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków”.
- (29) Oczekuje się, że modernizacja sektora gazowego przyniesie znaczne korzyści gospodarcze zarówno pod względem poprawy konkurencji w sektorze detalicznym, jak i korzyści społecznych i dystrybucyjnych oraz wzmocnienia pozycji odbiorców, w tym wzmocnienia praw wynikających z umów i lepszego dostępu do informacji na temat zużycia i źródeł energii, co doprowadzi do bardziej ekologicznych wyborów. Zainteresowane społeczności energetyczne powinny przyczynić się do upowszechnienia gazu odnawialnego.
- (30) Zmiana dostawcy jest ważnym wskaźnikiem zaangażowania konsumentów, a także ważnym narzędziem służącym stymulowaniu konkurencji na rynku gazu ziemnego. Między państwami członkowskimi nadal występują różnice w zakresie wskaźników zmiany dostawcy, a konsumenci są zniechęceni do zmiany dostawcy opłatami za rezygnację i rozwiązanie umowy. Chociaż zniesienie tych opłat mogłoby doprowadzić do zmniejszenia wyboru dla konsumentów wskutek wyeliminowania produktów bazujących na wynagradzaniu lojalności konsumentów, ograniczenie stosowania takich opłat powinno dodatkowo poprawić dobrobyt konsumentów i zwiększyć ich zaangażowanie, a także konkurencję na rynku.
- (31) Skrócenie czasu potrzebnego do zmiany dostawcy mogłoby zachęcić odbiorców do poszukiwania lepszych ofert energii i do zmiany dostawcy. Przy coraz powszechniejszym stosowaniu technologii informacyjnych do 2026 r. techniczna procedura zmiany, polegająca na zarejestrowaniu nowego dostawcy w punkcie pomiarowym operatora rynku, powinna zasadniczo być wykonalna w ciągu 24 godzin w dni robocze. Zapewnienie, aby do tego czasu możliwości przeprowadzenia technicznego procesu zmiany dostawcy w ciągu 24 godzin, ograniczyłoby do minimum czas zmiany dostawcy, przyczyniając się do zwiększenia zaangażowania konsumentów i konkurencji w sektorze detalicznym.
- (32) Szereg czynników utrudnia konsumentom dostęp do różnych źródeł informacji rynkowych, do których mogą dotrzeć, a także zrozumienie ich i działanie w oparciu o nie. Wynika z tego, że należy poprawić porównywalność ofert i zmniejszyć w jak największym wykonalnym zakresie przeszkody w zmienianiu dostawcy, bez nieuzasadnionego ograniczania konsumentom wyboru.
- (33) Niezależne narzędzia porównywania ofert, w tym służące temu strony internetowe, stanowią skuteczny środek umożliwiający mniejszym odbiorcom ocenę zalet różnych

dostępnych na rynku ofert energii. Należy dążyć do obejmowania takimi narzędziami jak największej liczby dostępnych ofert i jak największego obszaru rynku, tak aby przedstawić odbiorcom reprezentatywny przegląd. Bardzo ważne jest, by mniejsi odbiorcy mieli dostęp do przynajmniej jednego narzędzia porównywania ofert, a informacje podawane w takich narzędziach były wiarygodne, bezstronne i przejrzyste. W tym celu państwa członkowskie mogłyby zapewnić narzędzie porównywania ofert obsługiwane przez organ krajowy lub spółkę prywatną.

- (34) Odbiorcy końcowi powinni również mieć możliwość zużywania, magazynowania i sprzedaży gazu odnawialnego własnej produkcji oraz uczestniczyć we wszystkich rynkach gazu ziemnego poprzez świadczenie usług pomocniczych na rzecz systemu, na przykład poprzez magazynowanie energii. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość zróżnicowania w prawie krajowym przepisów odnoszących się do podatków i opłat od aktywnych odbiorców działających indywidualnie lub wspólnie.
- (35) Uznając rolę, jaką mogą one odegrać w dekarbonizacji systemu energetycznego, niektóre kategorie obywatelskich inicjatyw energetycznych należy uznać na rynku gazu ziemnego na szczeblu Unii za obywatelskie społeczności energetyczne. Społeczności te powinny ułatwiać korzystanie z gazu odnawialnego w systemie gazu ziemnego. Aby zapewnić im ramy dające możliwości, sprawiedliwe traktowanie, należy określić równe warunki działania oraz jasno zdefiniowany katalog praw i obowiązków, który zasadniczo odzwierciedli strukturę członkowską, wymogi w zakresie zarządzania i cel obywatelskich społeczności energetycznych w dyrektywie (UE) 2019/944.
- (36) Przepisy dotyczące obywatelskich społeczności energetycznych nie wykluczają występowania innych inicjatyw obywatelskich, takich jak społeczności energetyczne działające w zakresie energii odnawialnej w dyrektywie (UE) 2018/2001 oraz inicjatywy tworzone na podstawie umów prawa prywatnego. Członkostwo w obywatelskich społecznościach energetycznych powinno być otwarte dla podmiotów wszelkich kategorii. Jednak uprawnienia decyzyjne w obywatelskiej społeczności energetycznej powinny należeć wyłącznie do tych członków lub udziałowców, którzy nie prowadzą działalności komercyjnej na dużą skalę i dla których sektor energetyczny nie jest obszarem podstawowej działalności gospodarczej. Oznacza to, że obywatelskie społeczności energetyczne oraz poszczególni członkowie lub udziałowcy muszą być finansowo i ekonomicznie niezależni od podmiotów zaangażowanych w taką działalność, niezależnie od możliwości przekazania przez obywatelskie społeczności energetyczne uprawnień w zakresie zarządzania instalacjami koniecznymi do ich działalności, w tym ich tworzeniem, eksploatacją, przetwarzaniem danych i konserwacją.
- (37) Rachunki i informacje o rozliczeniach są ważnym sposobem informowania odbiorców końcowych i wzmacniania ich pozycji. Rachunki ze energią pozostają najbardziej powszechnym problemem konsumentów i źródłem ich skarg, co przyczynia się do utrzymywania się niskiego poziomu zadowolenia konsumentów i ich zaangażowania w sektorze gazowym. Przepisy dotyczące informacji o rozliczeniach w sektorze gazu również pozostają w tyle za prawami przyznanymi konsumentom w sektorze energii elektrycznej. Konieczne jest zatem ich dostosowanie i ustanowienie minimalnych wymogów dotyczących rachunków i informacji o rozliczeniach w sektorze gazu, tak aby konsumenci mieli dostęp do przejrzystych i zrozumiałych informacji. Rachunki powinny przedstawiać konsumentom końcowym informacje na temat ilości przez nich zużywanych i kosztów, tym samym ułatwiając porównywanie ofert i zmianę dostawcy, a także informacje na temat przysługujących im praw konsumentów (np. na

temat alternatywnych metod rozstrzygania sporów). Ponadto rachunki powinny być narzędziem aktywnego angażowania konsumentów na rynku, tak aby konsumenci mogli zarządzać swoją strukturą konsumpcji i dokonywać bardziej ekologicznych wyborów.

- (38) Regularne dostarczanie dokładnych informacji o rozliczeniach opartych na rzeczywistym zużyciu gazu, ułatwione dzięki inteligentnemu opomiarowaniu, bardzo pomoże odbiorcom w kontrolowaniu zużycia i kosztów gazu. Niemniej odbiorcy, w szczególności odbiorcy będący gospodarstwami domowymi, powinni mieć dostęp do elastycznych sposobów dokonywania rzeczywistej płatności swoich rachunków.

↓ 2009/73/WE motyw 47
(dostosowany)
⇒ nowy

- (39) Kluczowym aspektem dostaw dla odbiorców jest dostęp do obiektywnych i przejrzystych danych na temat zużycia. Dlatego też konsumenci powinni mieć dostęp do swoich danych na temat zużycia oraz związanych z nimi cen i kosztów usług, tak by mogli zwracać się do konkurentów o składanie ofert w oparciu o ~~te dane~~ ☒ te informacje ☒. Konsumenci powinni również mieć prawo do odpowiedniej informacji o własnym zużyciu energii. Przedpłaty ⇒ nie ⇐ powinny ⇒ stawiać stosujących je osób w nieproporcjonalnie niekorzystnej sytuacji, a ⇐ ~~odzwierciedlać prawdopodobne zużycie gazu ziemnego, a różne systemy płatności~~ powinny być niedyskryminacyjne. Wystarczająco często przekazywane odbiorcom informacje na temat kosztów energii ~~będą~~ ☒ powinny ☒ stwarzać zachęty do oszczędności energii, gdyż dzięki nim odbiorcy uzyskają bezpośrednie informacje zwrotne dotyczące skutków inwestycji w energooszczędne rozwiązania oraz skutków zmiany przyzwyczajeń.

↓ 2009/73/WE motyw 52
(dostosowany)
⇒ nowy

- (40) ⇒ Przy podejmowaniu decyzji na szczeblu krajowym w sprawie wprowadzenia inteligentnych systemów pomiarowych gazu ziemnego ⇐ ~~Należy umożliwić oparcie~~ ☒ ich ☒ ~~wprowadzenia inteligentnych systemów pomiarowych~~ na ocenie gospodarczej. ⇒ Taka ocena gospodarcza powinna uwzględniać długoterminowe korzyści z wdrożenia inteligentnych systemów pomiarowych dla konsumentów i całego łańcucha wartości. ⇐ Jeżeli z oceny takiej wyniknie, że wprowadzenie tego rodzaju systemów pomiarowych jest racjonalne z gospodarczego punktu widzenia i opłacalne tylko dla konsumentów o pewnym poziomie zużycia gazu ⇒ ziemnego ⇐, państwa członkowskie powinny móc to uwzględnić przy ~~wdrażaniu inteligentnych systemów pomiarowych~~ ☒ przystępowaniu do wdrożenia ☒. ⇒ Ocenę tę należy jednak poddawać przeglądowi, by reagować na istotne zmiany w jej założeniach regularnie lub co najmniej raz na cztery lata ze względu na szybkie tempo rozwoju technologicznego. ⇐

↓ nowy

- (41) Aby ułatwić odbiorcom końcowym aktywne uczestnictwo w rynku, inteligentne systemy pomiarowe, które mają zostać wdrożone, powinny należycie uwzględniać stosowanie odpowiednich dostępnych norm, w tym norm umożliwiających interoperacyjność na poziomie modelu danych i warstwy aplikacji, najlepsze praktyki i znaczenie rozwoju wymiany danych oraz przyszłe i innowacyjne usługi energetyczne. Ponadto wdrożone inteligentne systemy pomiarowe nie powinny stanowić bariery dla zmiany dostawcy w przypadku konsumentów gazu ziemnego i powinny być wyposażone w funkcje dostosowane do ich przeznaczenia, które umożliwiają odbiorcom końcowym szybki dostęp do ich danych dotyczących zużycia, adaptowanie ich zachowań w zakresie zużycia energii, bycie wynagradzanym za nie i uzyskiwanie oszczędności na rachunkach.
- (42) Państwa członkowskie, które nie wprowadzają systematycznie inteligentnego opomiarowania w systemie gazu ziemnego, powinny umożliwić konsumentom skorzystanie z instalacji inteligentnych liczników na żądanie oraz na sprawiedliwych i rozsądnych warunkach, oraz powinny dostarczyć im wszelkich istotnych informacji.
- (43) W następstwie wprowadzenia inteligentnych systemów pomiarowych w państwach członkowskich opracowano lub opracowuje się obecnie różne modele zarządzania danymi. Niezależnie od modelu zarządzania danymi ważne jest, by państwa członkowskie wprowadziły przejrzyste zasady, zgodnie z którymi dostęp do danych można uzyskać na niedyskryminacyjnych warunkach i które zapewnią najwyższy poziom cyberbezpieczeństwa i ochrony danych, jak również bezstronność podmiotów przetwarzających dane.

↓ 2009/73/WE motyw 51
(dostosowany)

- (44) Lepszą ochronę konsumentów gwarantuje dostępność skutecznych środków rozstrzygania sporów dla wszystkich konsumentów. Państwa członkowskie powinny ~~wprowadzić~~ przewidzieć ☒ szybkie i skuteczne procedury rozpatrywania skarg.

↓ 2009/73/WE motyw 50
(dostosowany)

- ~~(50) Ubóstwo energetyczne stanowi coraz większy problem we Wspólnocie. Dotknięte nim państwa członkowskie, które jeszcze tego nie zrobiły, powinny zatem opracować krajowe plany działań lub inne stosowne ramy pozwalające stawić czoła ubóstwu energetycznemu, zmierzające do obniżenia liczby osób cierpiących z jego powodu. W każdym przypadku państwa członkowskie powinny zapewnić niezbędne dostawy energii dla odbiorców wrażliwych. Mogłyby przy tym zastosować zintegrowane podejście, takie jak w ramach polityki socjalnej, a wdrażane środki mogłyby obejmować poprawę polityk socjalnych lub efektywności energetycznej w mieszkalnictwie. Niniejsza dyrektywa powinna przynajmniej umożliwić krajowe polityki na rzecz odbiorców wrażliwych.~~

- (45) Państwa członkowskie powinny przyjąć odpowiednie środki, takie jak zasiłki z systemów zabezpieczeń społecznych mające zapewnić niezbędne dostawy dla odbiorców wrażliwych lub wsparcie służące poprawie efektywności energetycznej, aby zająć się przypadkami ubóstwa energetycznego stwierdzonymi zgodnie z art. 3 ust. 3 lit. d) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999¹¹, w tym w szerszym kontekście ubóstwa. Środki te mogą się różnić w zależności od specyfiki danego państwa członkowskiego i mogą obejmować środki z zakresu polityki społecznej lub energetycznej dotyczące płatności rachunków za gaz, inwestycji w efektywność energetyczną budynków mieszkalnych lub ochrony konsumenta, na przykład ochrony przed odłączeniem.
- (46) Zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/1999 i dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944¹² Komisja przedstawiła orientacyjne wytyczne¹³ dotyczące odpowiednich wskaźników na potrzeby pomiaru ubóstwa energetycznego i zdefiniowania „znaczącej liczby gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym”.
- (47) Uproszczenie i usprawnienie administracyjnych procedur wydawania zezwoleń oraz jasne terminy podejmowania decyzji przez organy właściwe do wydania zezwoleń powinny zapewnić możliwość wprowadzenia instalacji wytwarzania wodoru i infrastruktury systemu wodorowego w odpowiednim tempie. Państwa członkowskie powinny być zobowiązane do składania sprawozdań z poczynionych postępów. Utrzymanie w mocy zezwoleń (takich jak licencje, pozwolenia, koncesje lub zatwierdzenia) przyznanych na mocy prawa krajowego na budowę i eksploatację istniejących gazociągów gazu ziemnego i innych aktywów sieciowych jest konieczne, gdy transportowany gazowy nośnik energii w gazociągu zmienia się z gazu ziemnego na (czysty) wodór. Powinno to zapobiec nieuzasadnionym opóźnieniom w zmianie przeznaczenia istniejących gazociągów gazu ziemnego i innych aktywów sieciowych na potrzeby transportu wodoru. Należy unikać sytuacji, w której warunki udzielania zezwoleń dotyczących infrastruktury instalacji wodorowej są zasadniczo różne, chyba że jest to wystarczająco uzasadnione. Względy bezpieczeństwa technicznego mogą uzasadniać zróżnicowane podejście do utrzymywania w mocy zezwoleń lub wydawania nowych zezwoleń. Przepisy dotyczące procedur udzielania zezwoleń powinny mieć zastosowanie bez uszczerbku dla prawa międzynarodowego i unijnego, w tym przepisów dotyczących ochrony środowiska i zdrowia ludzkiego. W przypadkach należycie uzasadnionych nadzwyczajnymi okolicznościami powinna istnieć możliwość przedłużenia terminów procedur udzielania zezwoleń o maksymalnie jeden rok.

¹¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (UE) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1).

¹² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniająca dyrektywę 2012/27/UE (Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 125).

¹³ Zalecenie Komisji z dnia 14.10.2020 r. dotyczące ubóstwa energetycznego, C(2020) 9600 final.

- (48) Udzielanie wytycznych wnioskodawcom w trakcie administracyjnych procedur składania wniosków o zezwolenie i wydawania zezwoleń za pośrednictwem administracyjnego punktu kontaktowego ma na celu zmniejszenie złożoności dla podmiotów realizujących projekty oraz zwiększenie efektywności i przejrzystości. Umożliwienie wnioskodawcom złożenia odpowiednich dokumentów w formie cyfrowej oraz udostępnienie im podręcznika procedur dla wnioskodawców mogłyby zwiększyć efektywność. Państwa członkowskie powinny zapewnić, aby organy wdrażające procedury udzielania zezwoleń były aktywnie zaangażowane w usuwanie pozostałych barier, w tym barier pozafinansowych, takich jak niewystarczająca wiedza, niewystarczające zasoby cyfrowe i ludzkie, które to bariery utrudniają obsługę rosnącej liczby procedur udzielania zezwoleń.

↓ 2009/73/WE motyw 6

- (49) Bez skutecznego oddzielenia sieci od działalności w zakresie produkcji i dostaw („skuteczny rozdział”), istnieje ryzyko dyskryminacji nie tylko w zakresie eksploatacji sieci, ale także w zakresie środków zachęcających przedsiębiorstwa zintegrowane pionowo do dokonywania stosownych inwestycji w swoje sieci.

↓ 2009/73/WE motyw 7

- (50) Zasady dotyczące rozdziału prawnego i funkcjonalnego przewidziane w dyrektywie 2003/55/WE nie doprowadziły jednak do skutecznego wydzielenia operatorów systemów przesyłowych. Na posiedzeniu w dniach 8 i 9 marca 2007 r. Rada Europejska wezwała w związku z tym Komisję do opracowania wniosków legislacyjnych w zakresie „skutecznego oddzielenia działalności w zakresie dostaw i produkcji od eksploatacji sieci”.

↓ 2009/73/WE motyw 8
(dostosowany)

- (51) Skuteczny rozdział może zostać zapewniony jedynie poprzez wyeliminowanie środków zachęcających przedsiębiorstwa zintegrowane pionowo do stosowania dyskryminacji wobec konkurentów w odniesieniu do dostępu do sieci oraz w zakresie inwestycji. Rozdział własności — który należy rozumieć jako wyznaczenie właściciela sieci na operatora systemu i zachowanie jego niezależności od wszelkich interesów związanych z dostawami i produkcją, jest wyraźnie skutecznym i stabilnym sposobem na rozwiązanie nieodłącznego konfliktu interesów oraz zapewnienie bezpieczeństwa dostaw. Z tej przyczyny Parlament Europejski w swojej rezolucji z dnia 10 lipca 2007 r. w sprawie perspektyw rynku wewnętrznego energii elektrycznej i gazu¹⁴ nawiązał do rozdziału własności na poziomie przesyłu jako najskuteczniejszego narzędzia promowania inwestycji w infrastrukturę w niedyskryminacyjny sposób, sprawiedliwego dostępu do sieci dla nowych podmiotów oraz przejrzystego rynku. Zgodnie z zasadami rozdziału własności, państwa członkowskie powinny być zobowiązane do zapewnienia, aby ta sama osoba lub te same osoby nie były uprawnione do sprawowania kontroli nad

¹⁴ ~~Dz.U. C 175 E z 10.7.2008, s. 206.~~

przedsiębiorstwem produkującym lub dostarczającym gaz i jednocześnie do sprawowania kontroli lub wykonywania jakichkolwiek praw względem operatora systemu przesyłowego lub systemu przesyłowego. Z drugiej strony, sprawowanie kontroli nad systemem przesyłowym lub nad operatorem systemu przesyłowego powinno wykluczać możliwość sprawowania kontroli lub wykonywania jakichkolwiek praw względem przedsiębiorstwa produkującego lub dostarczającego gaz. W ramach tych ograniczeń, przedsiębiorstwo produkujące lub dostarczające gaz powinno móc posiadać udziały mniejszościowe w operatorze systemu przesyłowego lub w systemie przesyłowym.

↓ 2009/73/WE motyw 9

- (52) Każdy system rozdziału powinien skutecznie eliminować wszelkie konflikty interesów między producentami, dostawcami i operatorami systemów przesyłowych, aby stworzyć zachęty do niezbędnych inwestycji i zagwarantować dostęp nowych podmiotów wchodzących na rynek w ramach przejrzystego i skutecznego systemu regulacyjnego, i nie powinien tworzyć zbyt kosztownego systemu regulacyjnego dla krajowych organów regulacyjnych.

↓ 2009/73/WE motyw 10

- (53) Definicja pojęcia „kontrola” przejęta jest z rozporządzenia Rady (WE) nr 139/2004 z dnia 20 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw (rozporządzeniem WE w sprawie kontroli łączenia przedsiębiorstw)¹⁵.

↓ 2009/73/WE motyw 11

- (54) ~~Ponieważ w ramach rozdziału własności wymagana jest w niektórych przypadkach restrukturyzacja przedsiębiorstw, państwom członkowskim, które podejmą decyzję o wdrożeniu rozdziału własności, należy przyznać dodatkowy czas na zastosowanie odpowiednich przepisów.~~ Ze względu na pionowe powiązania między sektorami energii elektrycznej i gazu, przepisy dotyczące rozdziału powinny mieć zastosowanie do obu sektorów.

↓ nowy

- (55) Natomiast w odniesieniu do sektora wodoru w pierwszej kolejności można uniknąć powstawania przedsiębiorstw zintegrowanych pionowo, ustanawiając z wyprzedzeniem jasne zasady. Jest to korzystniejsze niż kosztowne wymogi dotyczące rozdziału *ex post*, których wdrożenie wymagałoby czasu.

¹⁵ Dz.U. L 24 z 29.1.2004, s. 1.

↓ 2009/73/WE motyw 12

- (56) W celu zapewnienia, zgodnie z zasadami rozdziału własności, całkowitej niezależności eksploatacji sieci od interesów związanych z dostawami i produkcją oraz uniemożliwienia wymiany jakichkolwiek informacji poufnych, ta sama osoba nie powinna pełnić funkcji członka zarządów zarówno operatora systemu przesyłowego lub systemu przesyłowego, jak też przedsiębiorstwa prowadzącego działalność w zakresie produkcji lub dostaw. Z tego samego powodu ta sama osoba nie powinna być upoważniona do wyznaczania członków zarządów operatora systemu przesyłowego lub systemu przesyłowego oraz sprawowania kontroli lub wykonywania jakichkolwiek praw względem przedsiębiorstwa produkującego lub dostarczającego gaz.

↓ 2009/73/WE motyw 13

- (57) Ustanowienie operatora systemu lub operatora przesyłu niezależnych od interesów związanych z dostawami i produkcją, powinno umożliwić przedsiębiorstwu zintegrowanemu pionowo utrzymanie własności aktywów sieci przy jednoczesnym zapewnieniu skutecznego oddzielenia interesów, pod warunkiem że ten niezależny operator systemu lub ten niezależny operator przesyłu pełni wszystkie funkcje operatora systemu, oraz że wprowadzone zostaną szczegółowe uregulowania oraz szeroko zakrojone mechanizmy kontroli regulacyjnej.

↓ 2009/73/WE motyw 14
(dostosowany)

- (58) W przypadku gdy w dniu 3 września 2009 r. przedsiębiorstwo będące właścicielem systemu przesyłowego ~~jest~~ ☒ było ☒ częścią przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, państwa członkowskie powinny otrzymać możliwość wyboru pomiędzy rozdziałem własności a ustanowieniem operatora systemu lub operatora przesyłu niezależnego od interesów związanych z dostawami i produkcją.

↓ 2009/73/WE motyw 15

- (59) W celu pełnego zabezpieczenia interesów wspólników lub akcjonariuszy przedsiębiorstw zintegrowanych pionowo, państwa członkowskie powinny mieć również możliwość wyboru między wdrożeniem rozdziału własności w drodze bezpośredniego zbycia lub też poprzez podział udziałów lub akcji przedsiębiorstwa zintegrowanego na udziały lub akcje przedsiębiorstwa sieciowego oraz udziały lub akcje pozostałych przedsiębiorstw dostarczających i produkujących gaz, pod warunkiem że spełnione zostały wymogi wynikające z rozdziału własności.

↓ 2009/73/WE motyw 16 (dostosowany)
--

- (60) Pełna skuteczność opcji niezależnego operatora systemu lub niezależnego operatora przesyłu powinna zostać zapewniona poprzez szczegółowe zasady uzupełniające. Zasady dotyczące niezależnego operatora przesyłu zapewniają właściwe ramy regulacyjne gwarantujące sprawiedliwą konkurencję, wystarczające inwestycje, dostęp nowych podmiotów wchodzących na rynek oraz integrację rynków gazu. Skuteczny rozdział w oparciu o przepisy dotyczące niezależnego operatora przesyłu powinien opierać się na zestawie środków natury organizacyjnej i środków dotyczących zarządzania operatorami systemów przesyłowych oraz na zestawie środków dotyczących inwestycji, przyłączania do sieci nowych zdolności produkcyjnych i integracji rynku poprzez współpracę regionalną. Niezależność operatora przesyłu powinna również zostać zapewniona między innymi poprzez wprowadzenie okresów przejściowych, podczas których w przedsiębiorstwie zintegrowanym pionowo nie prowadzi się działalności zarządczej lub innej odnośnej działalności umożliwiającej dostęp do takich samych informacji, jakie uzyskać może osoba na stanowisku kierowniczym. ~~Model skutecznego rozdziału oparty na niezależnym operatorze przesyłu spełnia wymogi ustalone na posiedzeniu Rady Europejskiej w dniach 8 i 9 marca 2007 r.~~
-

↓ 2009/73/WE motyw 17 ⇒ nowy

- (61) W celu rozwijania konkurencji na rynku wewnętrznym gazu, należy umożliwić dużym odbiorcom niebędącym gospodarstwami domowymi ⇒, prowadzącym działalność gospodarczą na wielką skalę, ⇐ wybór ich dostawców, jak również podpisanie umów z kilkoma dostawcami w celu zabezpieczenia ich potrzeb w zakresie gazu. Odbiorców tych należy chronić przed klauzulami wyłączności, które mają na celu wyeliminowanie konkurencyjnych lub uzupełniających ofert.
-

↓ 2009/73/WE motyw 18 (dostosowany)
--

- (62) Państwo członkowskie ☒ powinno mieć ☒ ~~ma~~ prawo do opowiedzenia się za całkowitym rozdziałem własności na swoim terytorium. W przypadku gdy państwo członkowskie skorzystało z tego prawa, przedsiębiorstwo nie ☒ powinno mieć ☒ ~~ma~~ prawa do ustanowienia niezależnego operatora systemu lub niezależnego operatora przesyłu. Ponadto przedsiębiorstwa prowadzące jakąkolwiek działalność w zakresie produkcji lub dostaw ~~nie mogą~~ ☒ nie powinny ☒ bezpośrednio ani pośrednio sprawować kontroli ani wykonywać jakichkolwiek praw względem operatora systemu przesyłowego z państwa członkowskiego, które opowiedziało się za całkowitym rozdziałem własności.

↓ 2009/73/WE motyw 19
(dostosowany)

- (63) ~~Na mocy niniejszej dyrektywy, n~~Na rynku wewnętrznym gazu ziemnego ~~istnieć będą~~ ☒ istnieją ☒ różne rodzaje organizacji rynku. Środki, które państwa członkowskie mogłyby podjąć w celu zapewnienia równych warunków działania, powinny być oparte na nadrzędnych względach interesu ogólnego. Zgodność środków z ~~Traktatem~~ ☒ TFUE ☒ oraz z prawem ~~wspólnotowym~~ ☒ unijnym ☒ należy konsultować z Komisją.
-

↓ 2009/73/WE motyw 20

- (64) Przy wdrażaniu skutecznego rozdziału należy przestrzegać zasady niedyskryminacji między sektorem publicznym i prywatnym. W tym celu ta sama osoba, samodzielnie lub wspólnie z innymi podmiotami, nie powinna móc sprawować kontroli lub wykonywać jakichkolwiek praw — naruszając przy tym zasady rozdziału własności lub opcję niezależnego operatora systemu — w odniesieniu do składu, głosowania lub decyzji organów zarówno operatorów systemów przesyłowych lub systemów przesyłowych, jak i przedsiębiorstw dostarczających lub produkujących gaz. W odniesieniu do rozdziału własności oraz opcji niezależnego operatora systemu — pod warunkiem że dane państwo członkowskie jest w stanie wykazać, że wymóg jest spełniony — dwa odrębne podmioty publiczne powinny móc kontrolować, z jednej strony, działalność w zakresie produkcji i dostaw oraz, z drugiej strony, działalność przesyłową.
-

↓ 2009/73/WE motyw 21
(dostosowany)

- (65) W pełni skuteczne oddzielenie działalności sieciowej od działalności w zakresie dostaw i produkcji powinno mieć zastosowanie w całej ~~Wspólnocie~~ ☒ Unii ☒, zarówno wobec przedsiębiorstw ze ~~Wspólnoty~~ ☒ Unii ☒, jak i tych ~~spoza Wspólnoty~~ ☒ spoza Unii ☒. W celu zapewnienia, aby działalność sieciowa oraz działalność w zakresie dostaw i produkcji w całej ~~Wspólnocie~~ ☒ Unii ☒ były od siebie niezależne, organy regulacyjne powinny zostać uprawnione do odmowy przyznania certyfikacji operatorom systemów przesyłowych, którzy nie spełniają kryteriów rozdziału. Aby zapewnić konsekwentne stosowanie tych zasad na całym obszarze ~~Wspólnoty~~ ☒ Unii ☒, organy regulacyjne powinny w jak najwyższym stopniu uwzględniać opinię Komisji przy podejmowaniu decyzji w sprawie certyfikacji. Ponadto w celu zapewnienia przestrzegania zobowiązań międzynarodowych ~~Wspólnoty~~ ☒ Unii ☒ oraz solidarności i bezpieczeństwa energetycznego we ~~Wspólnocie~~ ☒ Unii ☒, Komisja powinna mieć prawo do wydawania opinii w sprawie certyfikacji w odniesieniu do właściciela systemu przesyłowego lub operatora systemu przesyłowego kontrolowanego przez osobę lub osoby z kraju trzeciego lub z krajów trzecich.

- (66) Sieci rurociągów wodoru powinny stanowić ważny środek efektywnego i zrównoważonego transportu wodoru, zarówno na lądzie, jak i na morzu. W związku z wysokimi nakładami inwestycyjnymi potrzebnymi do ich budowy, sieci rurociągów wodorowych mogą stanowić monopole naturalne. Doświadczenia związane z regulacją rynków gazu ziemnego pokazały, jak ważne jest zapewnienie otwartego i niedyskryminacyjnego dostępu do sieci gazociągów w celu ochrony konkurencji na rynkach towarowych. W związku z tym ugruntowane zasady eksploatacji sieci, takie jak dostęp stron trzecich, powinny mieć zastosowanie do lądowych i morskich sieci wodorowych w Unii.
- (67) Eksploatacja sieci wodorowych powinna być oddzielona od działalności związanej z wytwarzaniem i dostawą energii, aby uniknąć ryzyka konfliktu interesów ze strony operatorów sieci. Strukturalne oddzielenie własności sieci wodorowych oraz udziału w produkcji i dostawach energii gwarantuje brak takich konfliktów interesów. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość korzystania z alternatywnego modelu rozdziału „zintegrowanego operatora sieci wodorowej” do 2030 r., aby zapewnić okres przejściowy dla istniejących sieci wodorowych zintegrowanych pionowo. Państwa członkowskie powinny również mieć możliwość zezwolenia na stosowanie modelu „niezależnego operatora sieci wodorowej”, aby umożliwić właścicielom sieci wodorowych zintegrowanych pionowo zachowanie własności swoich sieci, przy jednoczesnym zapewnieniu niedyskryminacyjnej eksploatacji takich sieci po roku 2030.
- (68) Zważywszy, że wspólna eksploatacja sieci wodorowych oraz sieci gazowych lub elektroenergetycznych może prowadzić do synergii i tym samym powinna być dozwolona, działalność w zakresie eksploatacji sieci wodorowej powinna być zorganizowana w odrębnym podmiocie prawnym w celu zapewnienia przejrzystości w odniesieniu do finansowania i stosowania taryf za dostęp.
- (69) Eksploatacja sieci wodorowych powinna być oddzielona od działalności związanej z wytwarzaniem i dostawą energii, aby uniknąć ryzyka konfliktu interesów ze strony operatorów sieci. Strukturalne oddzielenie własności sieci wodorowych oraz udziału w produkcji i dostawach energii powinno gwarantować brak takich konfliktów interesów. Państwa członkowskie powinny mieć możliwość polegania na alternatywnym modelu rozdziału zintegrowanego operatora sieci wodorowej do 2030 r., aby zapewnić okres przejściowy dla istniejących sieci wodorowych zintegrowanych pionowo. Państwa członkowskie powinny również mieć możliwość proponowania wykorzystania niezależnego operatora sieci wodorowej, aby umożliwić właścicielom sieci wodorowych zintegrowanych pionowo zachowanie własności swoich sieci, przy jednoczesnym zapewnieniu niedyskryminacyjnej eksploatacji takich sieci po roku 2030.
- (70) Aby zapewnić przejrzystość w odniesieniu do kosztów i finansowania regulowanej działalności, działalność w zakresie eksploatacji sieci wodorowych należy oddzielić od pozostałej działalności związanej z eksploatacją sieci w odniesieniu do innych nośników energii, przynajmniej w odniesieniu do formy prawnej i ksiąg rachunkowych operatorów sieci.
- (71) W celu zapewnienia konkurencji i równych warunków działania na rynku dostaw wodoru stronom trzecim należy umożliwić dostęp do sieci wodorowych. Regulowany

dostęp stron trzecich na podstawie taryf za dostęp regulowany powinien być domyślną zasadą w perspektywie długoterminowej. W celu zapewnienia operatorom niezbędnej elastyczności i zmniejszenia kosztów administracyjnych w początkowej fazie tworzenia rynku wodoru państwa członkowskie powinny mieć możliwość zezwolenia na korzystanie z negocjowanego dostępu stron trzecich do 2030 r.

- (72) Dostępność dużych podziemnych instalacji magazynowania wodoru jest ograniczona, a ich rozmieszczenie w poszczególnych państwach członkowskich jest nierównomierne. Ze względu na potencjalnie korzystny wpływ na funkcjonowanie transportu wodoru i rynków wodoru, dostęp do takich dużych podziemnych instalacji magazynowych powinien być uzależniony od regulowanego dostępu stron trzecich służącego zapewnieniu równych warunków działania uczestnikom rynku.
- (73) Terminale do konwersji ciekłego wodoru lub ciekłego amoniaku w wodór gazowy stanowią środek importu wodoru, ale konkurują z innymi środkami transportu wodoru. Chociaż należy zapewnić dostęp stron trzecich do takich terminali, państwa członkowskie powinny mieć możliwość narzucenia systemu negocjowanego dostępu stron trzecich w celu zmniejszenia kosztów administracyjnych ponoszonych przez operatorów i organy regulacyjne.
- (74) Istniejące sieci wodorowe zintegrowane pionowo powinny zostać włączone do ram regulacyjnych po okresie przejściowym.
- (75) Lokalne klastry wodorowe powinny być ważnym elementem europejskiej gospodarki wodorowej. Mogłyby one skorzystać z uproszczonych wymogów regulacyjnych w fazie początkowej tworzenia rynku wodoru.
- (76) Połączenia wzajemne gazociągów z państwami trzecimi mogą służyć jako środek transportu na potrzeby importu lub eksportu wodoru. Zasady eksploatacji takich wodorowych połączeń wzajemnych z państwami trzecimi oraz przepisy dotyczące certyfikacji wodoru odnawialnego i niskoemisyjnego powinny zostać ujęte w umowie międzyrządowej, aby zapewnić spójne ramy regulacyjne i ich jednolite stosowanie w odniesieniu do całej infrastruktury.
- (77) Aby zapewnić skuteczne funkcjonowanie europejskich sieci wodorowych, operatorzy sieci wodorowych powinni być odpowiedzialni za eksploatację, utrzymanie i rozwój sieci transportu wodoru w ścisłej współpracy z innymi operatorami sieci wodorowych, a także z innymi operatorami systemów, z którymi ich sieci są lub mogą być połączone, w tym za ułatwianie integracji systemu energetycznego.
- (78) Operatorom sieci wodorowych należy powierzyć zadanie budowania wystarczających zdolności transgranicznych do transportu wodoru, zaspokajających całe ekonomicznie uzasadnione i technicznie wykonalne zapotrzebowanie na taką zdolność, umożliwiając tym samym integrację rynku.
- (79) W niektórych przypadkach, w zależności między innymi od topografii sieci wodorowych i populacji użytkowników końcowych przyłączonych do sieci wodorowych, konieczne może okazać się zarządzanie jakością wodoru przez operatorów sieci wodorowych (np. oczyszczanie). W związku z tym organy regulacyjne mogą powierzyć operatorom sieci wodorowych zadanie zapewnienia efektywnego zarządzania jakością wodoru w ich sieciach, jeżeli jest to konieczne do zarządzania systemem. Podejmując taką działalność, operatorzy sieci wodorowych powinni przestrzegać obowiązujących norm jakości wodoru.
- (80) W przypadku gdy operatorzy systemów gazu ziemnego lub operatorzy sieci wodorowych odrzucają wnioski o dostęp lub przyłączenie ze względu na brak

zdolności, odmowy takie powinny być należycie uzasadnione, a operatorzy powinni być zobowiązani do rozbudowy swojego systemu w celu umożliwienia wnioskowanych przyłączeń lub dostępu, jeżeli jest to ekonomicznie uzasadnione.

↓ (UE) 2019/692 motyw 3
(dostosowany)

- (81) ~~Niniejsza dyrektywa ma na celu usunięcie~~ Przeszkody, które utrudniają zakończenie tworzenia rynku wewnętrznego gazu ziemnego, wynikające z tego, że zasady rynku unijnego nie znajdują zastosowania do linii przesyłowych gazu do i z państw trzecich ☒ należy usunąć ☒ . ~~Zmiany wprowadzone niniejszą dyrektywą mają~~ ☒ Konieczne jest ☒ zapewnienie, aby zasady mające zastosowanie do linii przesyłowych gazu łączących dwa państwa członkowskie lub większą ich liczbę miały również zastosowanie, w obrębie Unii, do linii przesyłowych gazu do i z państw trzecich. ☒ Powinno to zapewnić ☒ ~~Zapewni to~~ spójność ram prawnych w Unii, a jednocześnie pozwoli uniknąć zakłóceń konkurencji na wewnętrznym rynku energii w Unii i negatywnego wpływu na bezpieczeństwo dostaw. ☒ Powinno to również zwiększyć ☒ ~~Zwiększy to również~~ przejrzystość i zapewnić pewność prawa dla uczestników rynku, w szczególności inwestorów w infrastrukturę gazową i użytkowników systemu, w odniesieniu do mającego zastosowanie systemu prawnego.

↓ nowy

- (82) Państwa członkowskie i umawiające się strony Traktatu o Wspólnocie Energetycznej¹⁶ powinny ściśle współpracować we wszystkich kwestiach dotyczących rozwoju zintegrowanego rynku gazu i jego dekarbonizacji oraz nie powinny przedsięwziąć żadnych środków zagrażających dalszej integracji rynków gazu lub bezpieczeństwu dostaw państw członkowskich i umawiających się stron. Powyższe mogłoby obejmować współpracę w zakresie zdolności magazynowania i zapraszanie ekspertów do odpowiednich regionalnych grup ds. ryzyka gazowego.

↓ (UE) 2019/692 motyw 5

- (83) Gazociągi łączące projekt wydobywania ropy naftowej lub gazu w państwie trzecim z zakładem oczyszczania i obróbki lub z końcowym przeładunkowym terminalem przybrzeżnym w państwie członkowskim należy uznać za sieci gazociągów kopalnianych. Do celów niniejszej dyrektywy za sieci gazociągów kopalnianych nie należy uznawać gazociągów łączących projekt wydobywania ropy naftowej lub gazu w państwie członkowskim z zakładem oczyszczania i obróbki lub z końcowym przeładunkowym terminalem przybrzeżnym w państwie trzecim, ponieważ jest mało prawdopodobne, aby takie gazociągi miały znaczny wpływ na wewnętrzny rynek energii.

¹⁶

Dz.U. L 198 z 20.7.2006, s. 18.

↓ (UE) 2019/692 motyw 6

- (84) Operatorzy systemów przesyłowych powinni mieć swobodę zawierania porozumień technicznych z operatorami systemów przesyłowych lub innymi podmiotami w państwach trzecich w kwestiach dotyczących eksploatacji i wzajemnych połączeń systemów przesyłowych, pod warunkiem że treść takich porozumień jest zgodna z prawem Unii.
-

↓ (UE) 2019/692 motyw 7

- (85) Porozumienia techniczne dotyczące eksploatacji linii przesyłowych zawarte pomiędzy operatorami systemów przesyłowych lub innymi podmiotami powinny pozostać w mocy, pod warunkiem że są one zgodne z prawem Unii i odpowiednimi decyzjami ~~krajowego~~ organu regulacyjnego.
-

↓ (UE) 2019/692 motyw 8

- (86) W przypadku istnienia takich porozumień technicznych niniejsza dyrektywa nie wymaga zawarcia umowy międzynarodowej między państwem członkowskim a państwem trzecim lub umowy między Unią a państwem trzecim dotyczącej eksploatacji danej linii przesyłowej gazu.
-

↓ (UE) 2019/692 motyw 9
(dostosowany)

- (87) Stosowanie ~~dyrektywy 2009/73/WE~~ ☒ niniejszej dyrektywy ☒ do linii przesyłowych gazu do i z państw trzecich ~~pozostaje~~ ☒ powinno być ☒ ograniczone do terytorium państw członkowskich. W odniesieniu do morskich linii przesyłowych gazu ~~dyrektywa 2009/73/WE~~ ☒ niniejsza dyrektywa ☒ powinna mieć zastosowanie na morzu terytorialnym tego państwa członkowskiego, w którym znajduje się pierwszy punkt połączenia międzysystemowego z siecią państw członkowskich.
-

↓ (UE) 2019/692 motyw 10

- (88) Istniejące umowy zawarte między państwem członkowskim a państwem trzecim w sprawie eksploatacji linii przesyłowych powinny móc pozostać w mocy, zgodnie z niniejszą dyrektywą.

↓ (UE) 2019/692 motyw 11

- (89) W odniesieniu do umów lub części umów z państwami trzecimi mogących mieć wpływ na wspólne zasady Unii należy ustanowić spójną i przejrzystą procedurę upoważnienia państwa członkowskiego – na jego wniosek – do zmiany, rozszerzenia, dostosowania, odnowienia lub zawarcia z państwem trzecim umowy w sprawie eksploatacji linii przesyłowej lub sieci gazociągów kopalnianych między tym państwem członkowskim a państwem trzecim. Procedura ta nie powinna opóźniać wdrożenia niniejszej dyrektywy, nie powinna naruszać podziału kompetencji pomiędzy Unią i państwami członkowskimi oraz powinna mieć zastosowanie do istniejących i nowych umów.

↓ (UE) 2019/692 motyw 12

- (90) W przypadku gdy jasne jest, że przedmiot umowy należy częściowo do kompetencji Unii, a częściowo do kompetencji państwa członkowskiego, zasadnicze znaczenie ma zapewnienie ścisłej współpracy pomiędzy tym państwem członkowskim a instytucjami Unii.

↓ (UE) 2019/692 motyw 14
(dostosowany)

- (91) W celu ☒ zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszej dyrektywy należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze do ☒ przyjmowania decyzji o upoważnieniu lub odmowie upoważnienia państwa członkowskiego do zmiany, rozszerzenia, dostosowania, odnowienia lub zawarcia umowy z państwem trzecim ~~należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze~~. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011¹⁷.

↓ 2009/73/WE motyw 22
(dostosowany)
⇒ nowy

- (92) Bezpieczeństwo dostaw energii stanowi jeden z zasadniczych elementów bezpieczeństwa publicznego i w związku z tym jest ściśle powiązane ze sprawnym funkcjonowaniem rynku wewnętrznego gazu oraz z integracją odizolowanych rynków gazu państw członkowskich. Gaz może dotrzeć do obywateli Unii wyłącznie za pośrednictwem sieci. Funkcjonujące otwarte rynki gazu oraz, w szczególności, sieci i inne aktywa związane z dostawami gazu, są istotne dla bezpieczeństwa publicznego, konkurencyjności gospodarki oraz dobrobytu obywateli Unii. Osobom

¹⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

z krajów trzecich należy zatem zezwolić na kontrolowanie systemu przesyłowego lub operatora systemu przesyłowego jedynie wtedy, gdy spełniają one wymogi skutecznego rozdziału, które mają zastosowanie we ~~Wspólnocie~~ Unii. Bez uszczerbku dla zobowiązań międzynarodowych ~~Wspólnoty~~ Unii, ~~Wspólnota~~ Unia uważa, że sektor systemów przesyłowych gazu ma bardzo duże znaczenie dla ~~Wspólnoty~~ Unii i dlatego niezbędne są dodatkowe zabezpieczenia w odniesieniu do zachowania bezpieczeństwa dostaw energii do ~~Wspólnoty~~ Unii, aby uniknąć wszelkich zagrożeń dla porządku i bezpieczeństwa publicznego we ~~Wspólnocie~~ Unii oraz dla dobrobytu obywateli Unii. Bezpieczeństwo dostaw energii do ~~Wspólnoty~~ Unii wymaga w szczególności oceny niezależności eksploatacji sieci, poziomu uzależnienia ~~Wspólnoty~~ Unii oraz poszczególnych państw członkowskich od dostaw energii z krajów trzecich oraz traktowania zarówno krajowego, jak i zagranicznego handlu energią oraz inwestycji w energię przez dany kraj trzeci. Bezpieczeństwo dostaw należy zatem ocenić w świetle okoliczności faktycznych każdego przypadku, a także w świetle praw i obowiązków wynikających z prawa międzynarodowego, w szczególności z umów międzynarodowych zawartych między ~~Wspólnotą~~ Unią a danym krajem trzecim. W stosownych przypadkach ⇒ Komisja powinna przedłożyć zalecenia ⇐ ~~zachęca się Komisję do przedkładania zaleceń~~ dotyczące negocjowania stosownych umów z krajami trzecimi, obejmujących kwestie bezpieczeństwa dostaw energii do ~~Wspólnoty~~ Unii, lub do włączenia niezbędnych kwestii w ramy innych negocjacji z tymi krajami trzecimi.

↓ 2009/73/WE motyw 23
(dostosowany)

- (93) Należy podjąć dalsze środki w celu zapewnienia przejrzystych i niedyskryminacyjnych taryf za dostęp do transportu. Taryfy te powinny być stosowane wobec wszystkich użytkowników na niedyskryminacyjnych zasadach. W przypadku gdy instalacje magazynowe, ~~pojemności magazynowe gazociągów~~ kompresyjne przechowywanie w rurociągach lub usługi pomocnicze funkcjonują na wystarczająco konkurencyjnym rynku, dostęp mógłby być przyznawany na podstawie przejrzystych i niedyskryminacyjnych mechanizmów rynkowych.

↓ 2009/73/WE motyw 24

- (94) Niezbędne jest zapewnienie niezależności operatorów systemu magazynowania, tak, aby usprawnić dostęp stronom trzecim do instalacji magazynowych, które są konieczne z technicznego lub ekonomicznego punktu widzenia dla zapewnienia skutecznego dostępu do systemu w celu realizacji dostaw do odbiorców. Za właściwe uznaje się zatem rozwiązanie, w którym instalacje magazynowe prowadzone są przez podmioty prawnie odrębne, posiadające skuteczne prawo do podejmowania decyzji odnoszących się do aktywów koniecznych dla utrzymania, eksploatacji i rozbudowy instalacji magazynowych. Niezbędne jest również zwiększenie jawności w zakresie zdolności magazynowej oferowanej stronom trzecim poprzez zobowiązanie państw członkowskich do sprecyzowania i opublikowania niedyskryminacyjnych, jasnych ram, które określą odpowiedni system regulacyjny odnoszący się do instalacji magazynowych. Obowiązek ten nie powinien powodować konieczności podjęcia

nowej decyzji w sprawie systemów dostępu, lecz powinien poprawić przejrzystość w odniesieniu do systemu dostępu do instalacji magazynowych. Wymogi dotyczące poufności w odniesieniu do informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie są szczególnie ważne w przypadku danych o charakterze strategicznym lub w przypadku gdy istnieje tylko jeden użytkownik instalacji magazynowej.

↓ 2009/73/WE motyw 25
(dostosowany)

- (95) Niedyskryminacyjny dostęp do sieci dystrybucyjnej decyduje o dostępie dostawcy do odbiorców na poziomie detalicznym. Możliwości stosowania dyskryminacji w zakresie dostępu stron trzecich oraz inwestycji są jednak mniejsze na poziomie dystrybucji niż na poziomie przesyłu, gdzie ograniczenia i wpływ interesów związanych z produkcją są zazwyczaj większe niż na poziomie dystrybucji. ~~Ponadto wymóg rozdziału prawnego i funkcjonalnego operatorów systemów dystrybucyjnych zaczął obowiązywać, zgodnie z dyrektywą 2003/55/WE, dopiero od dnia 1 lipca 2007 r., zaś jego wpływ na rynek wewnętrzny gazu ziemnego w dalszym ciągu wymaga oceny. Obowiązujące obecnie zasady dotyczące rozdziału prawnego i funkcjonalnego mogą doprowadzić do skutecznego rozdziału, pod warunkiem że będą wyraźniej określone, właściwie wdrażane i ściśle monitorowane. W celu stworzenia~~ ☒ ustanowienia ☒ równych warunków działania na poziomie detalicznym, należy monitorować działalność operatorów systemu dystrybucyjnego, zapobiegając tym samym wykorzystywaniu przez nich swojej integracji pionowej w odniesieniu do ich pozycji konkurencyjnej na rynku, zwłaszcza w stosunku do odbiorców będących gospodarstwami domowymi oraz małych odbiorców niebędących gospodarstwami domowymi.

↓ 2009/73/WE motyw 26

- (96) Państwa członkowskie powinny podjąć konkretne środki w celu wsparcia szerszego stosowania biogazu i gazu z biomasy, których producenci powinni uzyskać niedyskryminacyjny dostęp do systemów gazowych, pod warunkiem że dostęp ten pozostaje niezmiennie zgodny z odpowiednimi przepisami technicznymi i normami bezpieczeństwa.

↓ nowy

- (97) Producenci gazów odnawialnych i niskoemisyjnych są często podłączeni do sieci dystrybucyjnej. Aby ułatwić ich absorpcję i integrację rynkową, konieczne jest uzyskanie przez nie nieograniczonego dostępu do rynku hurtowego i odpowiednich wirtualnych punktów obrotu. Udział w rynku hurtowym zależy od sposobu definiowania systemów wejścia-wyjścia. W kilku państwach członkowskich producenci przyłączeni do sieci dystrybucyjnej nie są częścią systemu wejścia-wyjścia. W związku z tym dostęp gazów odnawialnych i niskoemisyjnych do rynku hurtowego należy ułatwić przez zdefiniowanie systemu wejścia-wyjścia i ostatecznie zapewnienie, aby instalacje wytwarzania przyłączone do systemu dystrybucyjnego były częścią tego systemu. Ponadto rozporządzenie [przekształcone rozporządzenie

w sprawie gazu zgodnie z wnioskiem przedstawionym w dokumencie COM(2021) xxx] stanowi, że operatorzy systemów dystrybucyjnych i operatorzy systemów przesyłowych działają wspólnie, aby umożliwić przepływy zwrotne z sieci dystrybucyjnej do sieci przesyłowej lub alternatywne środki ułatwiające integrację rynkową gazów odnawialnych i niskoemisyjnych.

↓ 2009/73/WE motyw 27
(dostosowany)

- (98) Aby uniknąć nakładania nieproporcjonalnie dużych obciążeń finansowych i administracyjnych na małych operatorów systemów dystrybucyjnych, państwa członkowskie powinny móc, w razie konieczności, zwolnić przedsiębiorstwa, których to dotyczy, ze spełniania prawnych wymogów rozdziału dystrybucji.

↓ 2009/73/WE motyw 28
(dostosowany)

- (99) W przypadku gdy zamknięty system dystrybucji wykorzystywany jest w celu zapewnienia optymalnej wydajności zintegrowanych dostaw energii wymagających szczególnych standardów funkcjonowania lub gdy zamknięty system dystrybucji utrzymywany jest głównie do użytku jego właściciela, powinno być możliwe zwolnienie operatora systemu dystrybucji z obowiązków, które stanowiłyby nadmierne obciążenie administracyjne ze względu na szczególny charakter stosunku między operatorem systemu dystrybucji a użytkownikami systemu. Zakłady przemysłowe, obiekty handlowe lub miejsca świadczenia wspólnych usług, takie jak budynki stacji kolejowych, lotniska, szpitale, duże obiekty kempingowe ze zintegrowaną infrastrukturą lub zakłady przemysłu chemicznego ~~mogą~~ ☒ mogłyby ☒ obejmować zamknięte systemy dystrybucji ze względu na specjalistyczny charakter ich działalności.
- (100) W miarę integracji coraz większych ilości gazów odnawialnych i niskoemisyjnych w systemie gazu ziemnego zmieniać się będzie jakość gazów transportowanych i zużywanych w Europie. W celu zapewnienia sprawnego działania systemu gazu ziemnego operatorzy systemów przesyłowych powinni być odpowiedzialni za zarządzanie jakością gazu w swoich instalacjach. W przypadku gdy tłoczenie gazów odnawialnych i gazów niskoemisyjnych ma miejsce na poziomie dystrybucji i w przypadku gdy jest to konieczne w celu zarządzania ich wpływem na jakość gazu, organy regulacyjne mogą powierzyć operatorom systemów dystrybucyjnych zadanie polegające na zapewnieniu efektywnego zarządzania jakością gazu w swoich instalacjach. Podejmując zadania polegające na zarządzaniu jakością gazu, operatorzy systemów przesyłowych i dystrybucyjnych powinni przestrzegać stosownych norm jakości gazu.

↓ 2009/73/WE motyw 29 (nowy)

- ~~(29) Dyrektywa 2003/55/WE wprowadziła wymóg, aby państwa członkowskie ustanowiły organy regulacyjne posiadające szczególne uprawnienia. Z doświadczenia wynika jednak, że na przeszkodzie skuteczności regulacji stoi często brak niezależności~~

~~organów regulacyjnych od rządu, a także niewystarczające uprawnienia i swoboda uznania. Z tego powodu Rada Europejska, na swoim posiedzeniu w dniach 8 i 9 marca 2007 r., wezwała Komisję do opracowania wniosków legislacyjnych przewidujących dalszą harmonizację uprawnień i wzmocnienie niezależności krajowych organów regulacji energetyki. Należy umożliwić, aby tym krajowym organom regulacyjnym mógł podlegać zarówno sektor elektroenergetyczny, jak i sektor gazowy.~~

↓ 2009/73/WE motyw 30
(dostosowany)

- (101) Jeżeli rynek wewnętrzny gazu ziemnego ma właściwie funkcjonować, organy regulacji energetyki powinny móc podejmować decyzje dotyczące wszelkich istotnych kwestii regulacyjnych oraz być w pełni niezależne od jakichkolwiek innych interesów publicznych lub prywatnych. ~~Nie wyklucza to możliwości stosowania kontroli sądowej ani nadzoru parlamentarnego zgodnie z prawem konstytucyjnym państw członkowskich. Ponadto zatwierdzanie budżetu organu regulacyjnego przez krajowego prawodawcę nie stanowi przeszkody dla autonomii budżetowej.~~ Przepisy dotyczące autonomii w wykonywaniu budżetu przyznanego organowi regulacyjnemu powinny być wdrożone w ramach określonych przez krajowe ustawy i zasady budżetowe. Przyczyniając się do niezależności krajowego organu regulacyjnego od wszelkich interesów politycznych lub gospodarczych poprzez odpowiedni system rotacji, państwa członkowskie powinny mieć możliwość należytego uwzględniania dostępności zasobów ludzkich i wielkości zarządu.

↓ 2009/73/WE motyw 31

- (102) W celu zapewnienia skutecznego dostępu do rynku wszystkim jego uczestnikom, łącznie z nowymi podmiotami wchodzącymi na rynek, niezbędne są niedyskryminacyjne i odzwierciedlające koszty mechanizmy bilansowania. Powinno to zostać osiągnięte poprzez ustanowienie przejrzystych mechanizmów rynkowych do dostaw i zakupu gazu, niezbędnego w ramach wymogów bilansowania. ~~Krajowe~~ ~~Organy regulacyjne~~ powinny odgrywać aktywną rolę w celu zapewnienia, aby ~~cenytaryfy za~~ bilansowania były niedyskryminacyjne i odzwierciedlały koszty. Jednocześnie należy zapewnić stosowne zachęty do zbilansowania gazu dostarczanego do systemu i odbieranego z systemu oraz do unikania zagrożenia dla systemu.

↓ 2009/73/WE motyw 32
(dostosowany)

- (103) ~~Krajowe~~ ~~Organy regulacyjne~~ powinny móc ustalać lub zatwierdzać taryfy lub metody stosowane do kalkulacji taryf w oparciu o propozycje operatora systemu przesyłowego lub operatora(-ów) systemu dystrybucyjnego albo operatora systemu skroplonego gazu ziemnego (LNG), lub w oparciu o propozycje uzgodnione między tym(-i) ~~operatorem(-ami)~~ i użytkownikami sieci. Wykonując te zadania, ~~krajowe~~ organy regulacyjne powinny zapewnić, aby taryfy przesyłowe i dystrybucyjne były niedyskryminacyjne i odzwierciedlały koszty, a także powinny uwzględniać

długoterminowe marginalne koszty sieci, których uniknięto dzięki zastosowaniu środków zarządzania popytem.

↓ nowy

- (104) Organy regulacyjne powinny promować, w ścisłej współpracy z Agencją ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER), ustanowioną rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 713/2009¹⁸, otwarty, konkurencyjny, bezpieczny i zrównoważony środowiskowo rynek wewnętrzny wodoru o niezakłóconych przepływach transgranicznych. Jeżeli rynek wewnętrzny wodoru ma prawidłowo funkcjonować, organy regulacyjne muszą mieć możliwość podejmowania decyzji dotyczących wszystkich istotnych kwestii regulacyjnych.

↓ 2009/73/WE motyw 33

⇒ nowy

- (105) Organy regulacji energetyki powinny posiadać uprawnienia do wydawania decyzji w odniesieniu do przedsiębiorstw gazowych ⇒ lub przedsiębiorstw zajmujących się wodorem ⇐ oraz do nakładania skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających sankcji na przedsiębiorstwa gazowe ⇒ lub przedsiębiorstwa zajmujące się wodorem ⇐, które nie wywiązują się ze swoich obowiązków lub do zaproponowania właściwemu sądowi nałożenia na nie takich sankcji. Organom regulacyjnym należy również przyznać — niezależnie od stosowania zasad konkurencji — uprawnienia do podejmowania decyzji w sprawie stosownych środków zapewniających odbiorcom korzyści poprzez wspieranie skutecznej konkurencji niezbędnej dla właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego gazu ziemnego⇒ i wodoru ⇐. Ustanowienie programów liberalizacji jest jednym z możliwych środków, których można użyć w celu promowania skutecznej konkurencji i zapewniania właściwego funkcjonowania rynku. ~~Organom regulacji energetyki należy również przyznać uprawnienia do zapewniania wysokich standardów usługi publicznej w zgodzie z otwarciem rynku, ochrony odbiorców wrażliwych, a także pełnej skuteczności środków w zakresie ochrony konsumentów. Przepisy te powinny pozostawać bez uszczerbku zarówno dla uprawnień Komisji w zakresie stosowania zasad konkurencji, w tym również badania operacji łączenia przedsiębiorstw o wymiarze wspólnotowym, jak i dla zasad dotyczących rynku wewnętrznego, takich jak swobodny przepływ kapitału. Niezależnym organem, do którego ma prawo odwołać się strona, której dotyczy decyzja krajowego organu regulacji energetyki, mógłby być sąd lub inny organ sądowy uprawniony do przeprowadzania kontroli sądowej.~~

↓ 2009/73/WE motyw 33
(dostosowany)

- (106) Organom regulacji energetyki należy również przyznać uprawnienia do zapewniania wysokich standardów usługi publicznej w zgodzie z otwarciem rynku, ochrony odbiorców wrażliwych, a także pełnej skuteczności środków w zakresie ochrony konsumentów. Przepisy te powinny pozostawać bez uszczerbku zarówno dla

¹⁸

Zob. s. 1 tego Dziennika Urzędowego.

uprawnień Komisji w zakresie stosowania zasad konkurencji, w tym również badania operacji łączenia przedsiębiorstw o wymiarze ~~wspólnotowym~~ ☒ unijnym ☒, jak i dla zasad dotyczących rynku wewnętrznego, takich jak swobodny przepływ kapitału. Niezależnym organem, do którego ma prawo odwołać się strona, której dotyczy decyzja ~~krajowego organu regulacji energetyki~~ organu regulacyjnego, mógłby być sąd lub inny organ sądowy uprawniony do przeprowadzania kontroli sądowej.

↓ 2009/73/WE motyw 34

- (107) Wszelka harmonizacja uprawnień ~~krajowych~~ organów regulacyjnych powinna obejmować uprawnienia do tworzenia zachęt dla przedsiębiorstw ~~gazowych~~ oraz uprawnienia do nakładania na przedsiębiorstwa ~~gazowe~~ skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających sankcji lub do zaproponowania właściwemu sądowi nałożenia takich sankcji. Ponadto organy regulacyjne powinny posiadać uprawnienia do żądania stosownych informacji od przedsiębiorstw ~~gazowych~~, do prowadzenia odpowiednich i wyczerpujących dochodzeń oraz do rozstrzygania sporów.

↓ nowy

- (108) Organy regulacyjne i ACER powinny przekazywać informacje na temat rynku wodoru w celu zapewnienia przejrzystości, w tym takich aspektów jak podaż i popyt, infrastruktura transportowa, jakość usług, handel transgraniczny, inwestycje, ceny dla konsumentów, płynność rynku.
- (109) Operatorzy systemów przesyłowych odgrywają ważną rolę w zapewnianiu racjonalnych pod względem kosztów inwestycji w sieci gazowe. Aby zoptymalizować planowanie dotyczące wszystkich nośników energii oraz wypełnić lukę między różnymi podejściami do planowania sieci na szczeblu krajowym i ogólnounijnym, wprowadza się dodatkowe wymogi dotyczące spójnego planowania. Planowanie sieci powinno również uwzględniać zwiększone wzajemne powiązania między gazem ziemnym a energią elektryczną, a także wodorem.
- (110) Przy opracowywaniu planu rozwoju sieci ważne jest, aby operatorzy infrastruktury uwzględniali zasadę „efektywność energetyczna przede wszystkim”¹⁹, w szczególności przewidywane zużycie wykorzystane przy opracowywaniu wspólnego scenariusza.
- (111) Strategia integracji systemu energetycznego wskazuje na znaczenie skoordynowanego planowania i funkcjonowania systemu energetycznego dla osiągnięcia celów w zakresie dekarbonizacji. W związku z tym konieczne jest sporządzenie planu rozwoju sieci w oparciu o wspólny scenariusz, opracowany z zastosowaniem podejścia międzysektorowego. Zachowując odrębne plany sektorowe, operatorzy infrastruktury powinni działać na rzecz wyższego stopnia integracji, biorąc pod uwagę potrzeby systemu wykraczające poza określone nośniki energii.

¹⁹

Zalecenie Komisji z dnia 28 września 2021 r. w sprawie zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”: od zasad do praktyki — Wytyczne i przykłady jej wdrażania w procesie podejmowania decyzji w sektorze energetycznym i innych sektorach, COM(2021) 7014 final.

- (112) Plany rozwoju sieci są ważnym elementem służącym identyfikacji luk w infrastrukturze i dostarczaniu informacji na temat infrastruktury, która musi zostać zbudowana lub może zostać wycofana z eksploatacji, a którą można wykorzystać do innych celów, np. do transportu wodoru. Jest tak niezależnie od wybranego modelu rozdziału operatorów sieci.
- (113) Dostarczanie informacji na temat infrastruktury, która może zostać zlikwidowana w ramach planu rozwoju sieci, może oznaczać pozostawienie infrastruktury bez wykorzystania, demontaż lub wykorzystanie jej do innych celów, np. do transportu wodoru. Cel, jakim jest zwiększenie przejrzystości w zakresie infrastruktury, uwzględnia fakt, że zaadaptowana infrastruktura jest stosunkowo tańsza niż infrastruktura nowo wybudowana, a zatem powinno ono umożliwiać transformację racjonalną pod względem kosztów.
- (114) W państwach członkowskich, w których zostanie rozwinięta sieć wodorowa, sprawozdawczość dotycząca rozwoju infrastruktury wodoru powinna zapewniać, aby budowa systemu wodorowego opierała się na realistycznych i wybiegających w przyszłość prognozach zapotrzebowania, w tym na potencjalnych potrzebach ze strony systemu elektroenergetycznego. Jeżeli państwa członkowskie podejmą decyzję zezwalającą na opłaty specjalne jako środek współfinansowania nowej infrastruktury wodoru, sprawozdanie powinno pomóc organowi regulacyjnemu w ocenie tych opłat. Sprawozdanie należy okresowo, jak określono w decyzji organu regulacyjnego, przedkładać organowi regulacyjnemu. Ze względu na spodziewany rozwojowy charakter rynku wodoru należy jednak unikać nieproporcjonalnego i ciągłego rozciągania obowiązku sprawozdawczego.
- (115) Informacje zawarte w planie rozwoju sieci powinny umożliwiać prognozowanie wpływu na taryfy na podstawie planów i likwidacji dotyczących regulowanej bazy aktywów, o których mowa w art. 51 niniejszej dyrektywy.
- (116) Zamiast przedstawiać krajowy plan rozwoju sieci na szczeblu poszczególnych państw członkowskich, państwa członkowskie powinny mieć możliwość podjęcia decyzji o sporządzeniu planu rozwoju sieci na szczeblu regionalnym, obejmującego więcej niż jedno państwo członkowskie i zgodnego z dobrowolną regionalną integracją rynku gazu.
- (117) Przewiduje się, że, w przeciwieństwie do energii elektrycznej, rola gazu ziemnego zmniejszy się, co ma również wpływ na zapotrzebowanie na inwestycje w infrastrukturę. W planie rozwoju sieci należy zatem wyważyć względy dotyczące konkurencji i unikać aktywów osieroconych. W związku z tym operatorzy systemów przesyłowych z rozdziałem własności nie powinni być objęci art. 51 ust. 7.

↓	2009/73/WE	motyw	35
	(dostosowany)		
⇒	nowy		

- (118) Inwestycje w istotną nową infrastrukturę powinny być stanowczo promowane przy jednoczesnym zapewnieniu właściwego funkcjonowania rynku wewnętrznego ⇒ gazów ⇐ ~~gazu ziemnego~~. W celu zwiększenia korzystnego wpływu projektów infrastrukturalnych objętych zwolnieniem na konkurencję i bezpieczeństwo dostaw, należy zbadać zainteresowanie ze strony rynku podczas fazy planowania projektu, jak również wdrożyć zasady zarządzania ograniczeniami. W przypadku gdy infrastruktura

znajduje się na terytorium więcej niż jednego państwa członkowskiego, ACER powinna rozpatrywać – jako najwyższa instancja – wnioski o zwolnienie, w celu lepszego uwzględnienia następstw transgranicznych oraz ułatwienia obsługi administracyjnej. Ponadto uwzględniając szczególny profil ryzyka tego rodzaju dużych projektów infrastrukturalnych objętych zwolnieniem, należy umożliwić czasowe przyznawanie częściowych ⇨ lub pełnych ⇩ zwolnień przedsiębiorstwom mającym ~~me~~ interesy związane z dostawami i produkcją w odniesieniu do zasad rozdziału dla danych projektów. Możliwość czasowego zwolnienia powinna mieć zastosowanie, z przyczyn związanych z bezpieczeństwem dostaw, w szczególności do nowych gazociągów w obrębie ~~Wspólnoty~~ ⇨ Unii ⇩, transportujących gaz z krajów trzecich do ~~Wspólnoty~~ ⇨ Unii ⇩. Zwolnienia ⇨ i odstępstwa ⇩ przyznane na mocy dyrektyw 2003/55/WE i 2009/73/WE z późniejszymi zmianami ⇨ powinny ⇩ nadal mieć zastosowanie do przewidzianego dnia wygaśnięcia, zgodnie z decyzją o przyznaniu zwolnienia ⇨ lub odstępstwa ⇩.

⇩ nowy

- (119) Konieczne jest poczynienie postępów w kierunku wzajemnie połączonych rynków wodoru w Unii, a tym samym ułatwienie inwestycji w transgraniczną infrastrukturę wodorową. W ramach systemu regulowanego dostępu stron trzecich w przypadku braku transgranicznych taryf transportowych po dniu 31 grudnia 2030 r. system rekompensat finansowych powinien zapewniać zachęty finansowe dla uczestników rynku w celu rozwijania transgranicznych połączeń wzajemnych.

↓ 2009/73/WE motyw 36
(dostosowany)

- (120) ~~Rynek wewnętrzny gazu ziemnego ponosi konsekwencje braku płynności i przejrzystości, który stoi na przeszkodzie skutecznej alokacji zasobów, zabezpieczeniu przed ryzykiem oraz wejściu na rynek nowych podmiotów. Niezbędne jest zwiększenie zaufania do rynku, jego płynności oraz zwiększenie liczby uczestników rynku, dlatego też należy zwiększyć nadzór regulacyjny nad przedsiębiorstwami prowadzącymi działalność w zakresie dostaw gazu. Wymogi takie powinny pozostać bez uszczerbku oraz być zgodne z istniejącym prawem ~~wspólnotowym~~ ⇨ unijnym ⇩ dotyczącym rynków finansowych. Niezbędna jest współpraca między organami regulacji energetyki i organami nadzoru rynków finansowych, w celu umożliwienia każdemu z nich wzajemnego zapoznania się z ogólną sytuacją na odnośnych rynkach.~~

↓ 2009/73/WE motyw 37
(dostosowany)

- (121) Gaz ziemny importuje się do ~~Wspólnoty~~ ⇨ Unii ⇩ głównie i w coraz większym stopniu z krajów trzecich. Prawo ~~wspólnotowe~~ ⇨ unijne ⇩ powinno uwzględniać właściwości gazu ziemnego, takie jak pewne strukturalne braki elastyczności wynikające z koncentracji dostawców, długoterminowe umowy oraz brak płynności na

poziomie detalicznym. W związku z tym konieczna jest większa przejrzystość, w tym w odniesieniu do ustalania cen.

↓ 2009/73/WE motyw 38

- (122) Przed przyjęciem przez Komisję wytycznych określających dalsze wymogi w zakresie prowadzenia dokumentacji, ACER oraz Komitet Europejskich Organów Nadzoru nad Papierami Wartościowymi (CESR) ustanowiony decyzją Komisji 2009/77/WE²⁰ powinny porozumieć się z Komisją i doradzać jej w sprawie treści wytycznych. ACER i CESR powinny również współpracować w celu przeprowadzenia dalszej analizy oraz doradzania w odniesieniu do kwestii, czy transakcje w ramach umów na dostawę gazu oraz derywaty gazowe powinny podlegać wymogom w zakresie zachowania przejrzystości przed lub po zawarciu transakcji, a jeżeli tak, jaka powinna być treść tych wymogów.

↓ 2009/73/WE motyw 39

- (123) Państwa członkowskie lub — w przypadku gdy państwo członkowskie tak postanowiło — organ regulacyjny, powinny zachęcać do opracowywania umów na dostawę przerywalne.

↓ 2009/73/WE motyw 40
(dostosowany)

- ~~(40) Mając na uwadze bezpieczeństwo dostaw, równowagę podaży i popytu w poszczególnych państwach członkowskich powinna być monitorowana, a w następstwie tego monitoringu powinno zostać sporządzone sprawozdanie o sytuacji na poziomie Wspólnoty, przy uwzględnieniu zdolności połączeń wzajemnych między poszczególnymi obszarami. Taki monitoring powinien być przeprowadzony wystarczająco wcześnie, aby umożliwić podjęcie właściwych środków w razie naruszenia bezpieczeństwa dostaw. Budowa oraz utrzymywanie niezbędnej infrastruktury sieciowej, łącznie ze zdolnością połączeń wzajemnych, powinny przyczyniać się do zapewnienia stabilnych dostaw gazu.~~

↓ 2009/73/WE motyw 41

- (124) Państwa członkowskie powinny zapewnić, uwzględniając niezbędne wymagania jakościowe, niedyskryminacyjny dostęp do systemu gazowego biogazu oraz gazu z biomasy, w szczególności biometanu, lub innych rodzajów gazu, pod warunkiem, aby dostęp ten był stale zgodny z zasadami technicznymi i normami bezpieczeństwa. Te zasady i normy powinny zapewniać technicznie wykonalne i bezpieczne wprowadzanie gazów do systemu gazowego i transport tych gazów systemem gazowym oraz powinny uwzględniać charakterystykę chemiczną tych gazów.

²⁰ Dz.U. L 25 z 29.1.2009, s. 18.

↓	2009/73/WE	motyw	42
(dostosowany)			
⇒	nowy		

- (125) Umowy długoterminowe ~~będą nadal stanowi~~ ☒ stanowią ☒ ważny element dostaw gazu w państwach członkowskich ☒. Nie powinny one jednak stanowić bariery dla wejścia gazów odnawialnych i niskoemisyjnych na rynek, dlatego też okres obowiązywania umów na dostawy gazu ziemnego nie będzie mógł wykraczać poza rok 2049. Umowy takie muszą być zawsze zgodne z ☒ i ~~powinny zostać utrzymane jako opcja dla przedsiębiorstw dostarczających gaz, o ile nie są sprzeczne~~ celami niniejszej dyrektywy i są zgodne z ~~Traktatem~~ ☒ TFUE ☒, w tym z zasadami konkurencji. Niezbędne jest ~~zatem~~ uwzględnianie umów długoterminowych przy planowaniu zdolności dostawczych i transportowych przedsiębiorstw ~~gazowych~~.
-

↓	2009/73/WE	motyw	43
(dostosowany)			

- (126) Aby zapewnić utrzymanie wysokich standardów usługi publicznej ~~w Wspólnocie~~ ☒ Unii ☒, Komisja powinna być regularnie powiadamiana o wszelkich środkach podejmowanych przez państwa członkowskie dla osiągnięcia celów niniejszej dyrektywy. Komisja powinna regularnie publikować sprawozdanie analizujące środki podjęte na poziomie krajowym dla osiągnięcia celów związanych z usługą publiczną oraz porównujące ich skuteczność, w celu opracowania zaleceń dotyczących środków, jakie należy podjąć na poziomie krajowym dla osiągnięcia wysokich standardów usług publicznych.
-

↓	2009/73/WE	motyw	44
(dostosowany)			

- (127) ~~Przestrzeganie wymogów usługi publicznej~~ obowiązek świadczenia usługi publicznej jest podstawowym wymogiem niniejszej dyrektywy, ważne jest więc, aby wspólne minimalne standardy, przestrzegane przez wszystkie państwa członkowskie, zostały określone w niniejszej dyrektywie, z uwzględnieniem celów wspólnej ochrony, bezpieczeństwa dostaw, ochrony środowiska i równoważnych poziomów konkurencji we wszystkich państwach członkowskich. Ważne jest, aby ~~wymogi usługi publicznej~~ obowiązek świadczenia usługi publicznej podlegały interpretacji na poziomie krajowym, uwzględniając uwarunkowania krajowe i pod warunkiem przestrzegania ~~prawa wspólnotowego~~ ☒ unijnego ☒.
-

↓	2009/73/WE	motyw	45
(dostosowany)			

- (128) Państwa członkowskie powinny mieć możliwość wdrażania środków mających na celu osiągnięcie celów spójności społecznej i gospodarczej, obejmujących w szczególności zapewnienie odpowiednich bodźców ekonomicznych przy użyciu, w stosownych przypadkach, wszelkich istniejących narzędzi

krajowych i ~~wspólnotowych~~ ☒ unijnych ☒. Narzędzia te mogą obejmować mechanizmy zobowiązań dla zagwarantowania koniecznych inwestycji.

↓ 2009/73/WE motyw 46
(dostosowany)

- (129) W zakresie, w jakim środki podjęte przez państwa członkowskie w celu spełnienia obowiązków użyteczności publicznej stanowią pomoc państwa, zgodnie z art. ~~87 ust. 1~~ ☒ 107 ust. 1 ☒ Traktatu, istnieje obowiązek zgłoszenia ich Komisji wynikający z art. ~~88 ust. 3~~ ☒ 108 ust. 3 ☒ Traktatu.
-

↓ 2009/73/WE motyw 53

- (130) Ceny rynkowe powinny stwarzać właściwe zachęty do rozwoju sieci.
-

↓ 2009/73/WE motyw 54

- (131) Wspieranie uczciwej konkurencji i łatwego dostępu dla różnych dostawców powinno być dla państw członkowskich kwestią najwyższej wagi, tak aby pozwolić konsumentom na pełne wykorzystanie możliwości wynikających ze zliberalizowanego rynku wewnętrznego gazu ~~ziemnego~~.
-

↓ 2009/73/WE motyw 55

- (132) Aby przyczynić się do bezpieczeństwa dostaw, zachowując jednocześnie ducha solidarności między państwami członkowskimi, zwłaszcza w przypadku kryzysu dostaw energii, ważne jest zapewnienie ram regionalnej współpracy w duchu solidarności. Taka współpraca może opierać się — jeśli państwa członkowskie tak postanowią — w pierwszej kolejności i przede wszystkim na mechanizmach rynkowych. Współpraca na rzecz promowania regionalnej i dwustronnej solidarności nie powinna stanowić nieproporcjonalnego obciążenia lub dyskryminacji wobec uczestników rynku.
-

↓ 2009/73/WE motyw 56
(dostosowany)

- (133) Mając na uwadze tworzenie rynku wewnętrznego gazu ziemnego, państwa członkowskie powinny sprzyjać integracji swoich krajowych rynków oraz współpracy operatorów systemu na poziomie ~~wspólnotowym~~ ☒ unijnym ☒ i regionalnym, włączając w to również odizolowane systemy tworzące wyspy gazowe, które nadal istnieją ~~we Wspólnocie~~ ☒ w Unii ☒.

↓ nowy

- (134) Dobrowolna integracja rynków regionalnych, w szczególności łączenie rynków, może przynieść różne korzyści w zależności od specyfiki rynków. Integracja rynku może być okazją do optymalnego wykorzystania infrastruktury, pod warunkiem że nie będzie miała ona negatywnego wpływu na sąsiednie rynki, na przykład poprzez zwiększenie taryf transgranicznych. Jest to również szansa na zwiększenie konkurencji, płynności i obrotów z korzyścią dla konsumentów końcowych w regionie poprzez przyciągnięcie dostawców, którzy w przeciwnym razie nie weszliby na dany rynek ze względu na jego niewielki rozmiar. Integracja rynku umożliwia również stworzenie większych stref z dostępem do większej liczby źródeł dostaw. Taka dywersyfikacja może mieć wpływ na ceny na rynku hurtowym dzięki zwiększonej konkurencji między źródłami energii, ale może również przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa dostaw, jeżeli w nowo połączonej strefie nie utrzymują się wewnętrzne ograniczenia przesyłowe. Integracja rynku mogłaby stanowić podstawę dalszego wspierania transformacji rynku gazu ziemnego, w tym wprowadzania gazów odnawialnych i niskoemisyjnych. Państwa członkowskie, organy regulacyjne i przesył powinny współpracować w celu ułatwienia integracji regionalnej.
-

↓ 2009/73/WE motyw 57
(dostosowany)

- (135) Jednym z głównych celów niniejszej dyrektywy powinno być tworzenie prawdziwie wewnętrznego rynku gazu ziemnego poprzez sieć połączeń w całej ~~Wspólnocie~~ ☒ Unii ☒, dlatego też kwestie regulacyjne dotyczące wzajemnych połączeń transgranicznych i rynków regionalnych powinny należeć do głównych zadań organów regulacyjnych, w stosownych przypadkach działających w ścisłej współpracy z ☒ ACER ~~Agencją~~.
-

↓ 2009/73/WE motyw 58
⇒ nowy

- (136) Jednym z głównych celów niniejszej dyrektywy powinno być również zagwarantowanie wspólnych zasad prawdziwie wewnętrznego rynku wewnętrznego i bogatej oferty dostaw gazu. W tym celu niezakłócone ceny rynkowe stanowiłyby zachętę do ⇒ transgranicznego obrotu ⇐ ~~tworzenia transgranicznych połączeń wzajemnych~~, prowadząc jednocześnie ~~w perspektywie długoterminowej~~ do konwergencji cen.
-

↓ 2009/73/WE motyw 59

- (137) Organy regulacyjne powinny również dostarczać informacje rynkowi, aby pozwolić Komisji na spełnianie jej roli polegającej na obserwowaniu i monitorowaniu rynku wewnętrznego gazu ziemnego oraz jego rozwoju w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej, włączając w to aspekty takie jak podaż i popyt, infrastruktury przesyłowe i dystrybucyjne, jakość usług, handel transgraniczny, zarządzanie

ograniczeniami, inwestycje, ceny hurtowe i detaliczne, płynność rynku oraz poprawa w zakresie środowiska i wydajności. ~~Krajowe~~ Organy regulacyjne powinny powiadamiać organy ochrony konkurencji i Komisję o państwach członkowskich, w których ceny mają niekorzystny wpływ na konkurencję i prawidłowe funkcjonowanie rynku.

↓ 2009/73/WE motyw 60
(dostosowany)
⇒ nowy

- (138) Ponieważ cel niniejszej dyrektywy, a mianowicie utworzenie w pełni funkcjonalnego rynku wewnętrznego gazu ziemnego ⇒ i wodoru ⇐, nie może być osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, ☒ ale ☒ ~~natemniast~~ możliwe jest lepsze jego osiągnięcie ☒, dzięki skali lub efektom takiego działania, ☒ na poziomie ~~Wspólnoty~~ ☒ Unii ☒, ~~Wspólnota~~ ☒ Unia ☒ może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu ☒ o Unii Europejskiej ☒. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.

↓ 2009/73/WE motyw 61
(dostosowany)
⇒ nowy

- (139) Na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009²¹ ~~z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego~~²² Komisja może przyjąć wytyczne ☒ lub kodeksy sieci ☒ w celu osiągnięcia niezbędnego stopnia harmonizacji. ~~Wytyczne takie~~ ~~Takie wytyczne~~ ☒ lub kodeksy sieci ☒, które stanowią wiążące ~~środki wykonawcze~~ ⇒ zasady przyjęte w formie rozporządzeń Komisji ⇐, są — również w odniesieniu do niektórych postanowień niniejszej dyrektywy — użytecznym narzędziem, które może być w razie konieczności szybko dostosowane.

↓ 2009/73/WE motyw 62

~~Środki niezbędne dla wykonania niniejszej dyrektywy powinny zostać przyjęte zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającą warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji~~²³.

²¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1775/2005 (Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 36).

²² Zob. s. 36 niniejszego Dziennika Urzędowego.

²³ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, s. 23.

↓ 2009/73/WE motyw 63

- (140) W szczególności należy przyznać Komisji uprawnienia do przyjmowania wytycznych niezbędnych do zapewnienia minimalnego stopnia harmonizacji wymaganego do osiągnięcia celu niniejszej dyrektywy. ~~Ponieważ środki te mają zasięg ogólny i mają na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie nowymi elementami innymi niż istotne, muszą one zostać przyjęte zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, przewidzianą w art. 5a decyzji 1999/468/WE.~~
-

↓ 2009/73/WE motyw 64
(dostosowany)

~~Zgodnie z pkt 34 Porozumienia międzyinstytucjonalnego w sprawie lepszego stanowienia prawa²⁴ zachęca się państwa członkowskie do sporządzania, dla ich własnych celów i w interesie Wspólnoty, własnych tabel, które w możliwie najszerszym zakresie odzwierciedlają korelację pomiędzy niniejszą dyrektywą a środkami transpozycji, oraz do podania ich do publicznej wiadomości.~~

- (141) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną z dnia 28 września 2011 r. państw członkowskich i Komisji dotyczącą dokumentów wyjaśniających państwa członkowskie zobowiązały się do złożenia, w uzasadnionych przypadkach, wraz z powiadomieniem o środkach transpozycji, jednego lub więcej dokumentów wyjaśniających związku między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy ustawodawca uznaje, że przekazanie takich dokumentów jest uzasadnione, w szczególności w następstwie wyroku Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie Komisja/Belgia (sprawa C-543/17).
-

↓ 2009/73/WE motyw 65
(dostosowany)

- (65) ~~Z uwagi na zakres zmian wprowadzonych do dyrektywy 2003/55/WE pożądane jest, ze względów przejrzystości i racjonalizacji, aby przepisy te zostały ujednolicone i ujęte w jednym tekście w nowej dyrektywie.~~
-

↓ 2009/73/WE motyw
⇒ nowy

- (142) Niniejsza dyrektywa nie narusza praw podstawowych i jest zgodna z zasadami uznanymi w szczególności przez Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej²⁵. ⇒ W związku z tym niniejsza dyrektywa powinna być interpretowana i stosowana zgodnie z tymi prawami i zasadami, w szczególności z prawem do ochrony danych osobowych zagwarantowanym w art. 8 Karty. Zasadnicze znaczenie ma, aby każde przetwarzanie

²⁴ Dz.U. C 321 z 31.12.2003, s. 1.

danych osobowych na mocy niniejszej dyrektywy było zgodne z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679²⁵. ⇐

↓ nowy

- (143) W celu zapewnienia minimalnego poziomu harmonizacji niezbędnego do osiągnięcia celu niniejszej dyrektywy należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 TFUE w odniesieniu do elementów innych niż istotne w określonych szczególnych obszarach, mających zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia celów niniejszej dyrektywy. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja przeprowadziła stosowne konsultacje, w tym na poziomie ekspertów, oraz aby konsultacje te prowadzone były zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa²⁶. W szczególności, aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie udział na równych zasadach w przygotowaniu aktów delegowanych, instytucje te otrzymują wszelkie dokumenty w tym samym czasie co eksperci państw członkowskich, a eksperci tych instytucji mogą systematycznie brać udział w posiedzeniach grup eksperckich Komisji zajmujących się przygotowaniem aktów delegowanych.
- (144) Aby zapewnić jednolite warunki wykonywania niniejszej dyrektywy, należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze w celu określania wymogów interoperacyjności oraz niedyskryminacyjnych i przejrzystych procedur dostępu do danych. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 182/2011.
- (145) Zobowiązanie do transpozycji niniejszej dyrektywy do prawa krajowego powinno być ograniczone do tych przepisów, które stanowią merytoryczną zmianę w porównaniu z wcześniejszą dyrektywą. Zobowiązanie do transpozycji przepisów, które nie uległy zmianie, wynika z wcześniejszej dyrektywy.
- (146) Aby zapewnić sprawne i skuteczne wdrożenie przepisów ustanowionych w niniejszej dyrektywie, Komisja wspiera państwa członkowskie za pośrednictwem Instrumentu Wsparcia Technicznego²⁷, zapewniając dostosowaną do potrzeb fachową wiedzę techniczną w celu opracowania i wdrożenia reform, w tym reform wspierających konkurencyjny rynek wewnętrzny gazu ziemnego i wodoru, umożliwiającą integrację gazów odnawialnych i gazów niskoemisyjnych oraz zacieśniając współpracę i wzmacniając koordynację między operatorami systemów przesyłowych i dystrybucyjnych. Wsparcie techniczne obejmuje przykładowo wzmocnienie potencjału administracyjnego, harmonizację ram prawnych oraz wymianę stosownych najlepszych praktyk.
- (147) Niniejsza dyrektywa powinna pozostawać bez uszczerbku dla zobowiązań państw członkowskich odnoszących się do terminów transpozycji do prawa krajowego i daty rozpoczęcia stosowania dyrektyw określonych w załączniku III część B,

²⁵ Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1.

²⁶ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

²⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/240 z dnia 10 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument Wsparcia Technicznego.

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Rozdział I

Przedmiot, zakres stosowania i definicje

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

1. Niniejsza dyrektywa ustanawia wspólne zasady dotyczące przesyłu, dystrybucji, dostaw i magazynowania ⇒ gazów w rozumieniu art. 2 pkt 2 z wykorzystaniem systemu gazu ziemnego zdefiniowanego w pkt 3 wspomnianego artykułu ⇐ ~~gazu ziemnego~~. Ustanawia ona zasady dotyczące organizacji i funkcjonowania ☒ tego ☒ sektora ~~gazu ziemnego~~, dostępu do rynku, kryteriów i procedur mających zastosowanie do udzielania zezwoleń na świadczenie usług przesyłowych, dystrybucyjnych, dostawy i magazynowanie ~~gazu ziemnego~~ ⇒ gazów z wykorzystaniem systemu gazu ziemnego ⇐ oraz na eksploatację systemów.
 - ~~2. Zasady ustanowione w niniejszej dyrektywie, dotyczące gazu ziemnego, w tym również LNG, mają zastosowanie, w niedyskryminacyjny sposób, również w przypadku biogazu i gazu z biomasy albo innych rodzajów gazu, w zakresie, w jakim ich wprowadzanie do systemu gazowego i transport systemem gazowym są technicznie wykonalne i bezpieczne.~~
-
- ↓ nowy
2. Niniejsza dyrektywa ustanawia zasady dotyczące transportu, dostaw i magazynowania gazu ziemnego oraz przekształcenia systemu gazu ziemnego w system, którego podstawę stanowią gazy odnawialne i gazy niskoemisyjne.
 3. Niniejsza dyrektywa ustanawia wspólne zasady dotyczące transportu, dostaw i magazynowania wodoru z wykorzystaniem systemu wodorowego. Ustanawia ona zasady dotyczące organizacji i funkcjonowania tego sektora, dostępu do rynku, kryteriów i procedur mających zastosowanie do udzielania zezwoleń dla sieci, na dostawy i magazynowanie wodoru oraz na eksploatację systemów.
 4. Niniejsza dyrektywa ustanawia zasady stopniowego ustanawiania ogólnounijnego wzajemnie połączonego systemu wodorowego, przyczyniającego się do zmniejszenia emisji netto gazów cieplarnianych sektorów, w których trudno jest obniżyć emisję, a co za tym idzie, wspierającego dekarbonizację systemu energetycznego UE.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

↓ nowy

- 1) „gaz ziemny” oznacza wszystkie gazy składające się w głównej mierze z metanu, w tym biogaz i gaz z biomasy, w szczególności biometan, lub inne rodzaje gazu, których zatłaczanie do systemu gazu ziemnego i nim transportowanie są technicznie wykonalne i bezpieczne;
- 2) „gaz odnawialny” oznacza biogaz zdefiniowany w art. 2 pkt 28 dyrektywy 2018/2001, w tym biometan, oraz część składającą się z odnawialnych paliw gazowych w ramach paliw transportowych pochodzenia niebiologicznego zdefiniowanych w art. 2 pkt 36 wspomnianej dyrektywy;
- 3) „gazy” oznaczają gaz ziemny i wodór;
- 4) „system gazu ziemnego” oznacza system infrastruktury, w tym rurociągi, terminale LNG i instalacje magazynowe, służące do przesyłu gazów składających się w głównej mierze z metanu, w tym biogazu i gazu z biomasy, w szczególności biometanu, lub innych rodzajów gazu, których zatłaczanie do systemu gazu ziemnego i transportowanie nim są technicznie wykonalne i bezpieczne;
- 5) „system wodorowy” oznacza system infrastruktury, w tym sieci wodoru, instalacje magazynowania wodoru i terminale wodorowe, zawierający wodór o wysokim stopniu czystości;
- 6) „instalacja magazynowania wodoru” oznacza instalację używaną do magazynowania wodoru o wysokim stopniu czystości:
 - a) obejmującą część terminalu wodorowego wykorzystywaną do celów magazynowania, ale z wyłączeniem części wykorzystywanej na potrzeby produkcji, oraz instalacje przeznaczone wyłącznie dla operatorów sieci wodorowych na potrzeby realizacji ich funkcji;
 - b) obejmującą duże, w szczególności podziemne, instalacje magazynowania wodoru, ale z wyłączeniem mniejszych, łatwo odtwarzalnych instalacji magazynowania wodoru;
- 7) „kompresyjne przechowywanie wodoru w rurociągach” oznacza magazynowanie wodoru o wysokiej czystości w stanie skompresowanym w sieciach wodorowych, z wyłączeniem instalacji przeznaczonych dla operatorów sieci wodorowych na potrzeby realizacji ich funkcji;
- 8) „terminal wodorowy” oznacza instalację wykorzystywaną na potrzeby przemiany ciekłego wodoru lub ciekłego amoniaku w wodór w stanie gazowym do celów zatłaczania do sieci wodoru lub na potrzeby skraplania wodoru gazowego, z uwzględnieniem usług pomocniczych i instalacji tymczasowego magazynowania niezbędnych w procesie przemiany i następującego po nim zatłaczania wodoru do

sieci, ale bez jakiegokolwiek części terminalu wodorowego przeznaczonej do magazynowania;

- 9) „jakość wodoru” oznacza czystość wodoru i jego zanieczyszczenia zgodne ze stosownymi normami jakości wodoru na potrzeby systemu wodorowego;
- 10) „wodór niskoemisyjny” oznacza wodór, którego wartość energetyczna pochodzi ze źródeł nieodnawialnych i który spełnia wymóg dotyczący progu redukcji emisji na poziomie 70 %;
- 11) „gaz niskoemisyjny” oznacza część paliw gazowych w ramach pochodzących z recyklingu paliw węglowych zdefiniowanych w art. 2 pkt 35 dyrektywy (UE) 2018/2001, wodór niskoemisyjny i syntetyczne paliwa gazowe, których wartość energetyczna pochodzi z wodoru niskoemisyjnego i który spełnia wymóg dotyczący progu redukcji emisji na poziomie 70 %;
- 12) „paliwa niskoemisyjne” oznaczają część paliw gazowych w ramach pochodzących z recyklingu paliw węglowych zdefiniowanych w art. 2 dyrektywy (UE) 2018/2001, wodór niskoemisyjny i syntetyczne paliwa gazowe, których wartość energetyczna pochodzi z wodoru niskoemisyjnego i który spełnia wymóg dotyczący progu redukcji emisji na poziomie 70 %;
- 13) „przedsiębiorstwo zajmujące się wodorem” oznacza osobę fizyczną lub prawną, która prowadzi przynajmniej jeden z następujących rodzajów działalności: produkcja wodoru, transport wodoru, dostawy, zakup lub magazynowanie wodoru lub eksploatacja terminalu wodorowego, i która jest odpowiedzialna za zadania handlowe, techniczne lub w zakresie obsługi technicznej dotyczące tych rodzajów działalności, z wyłączeniem odbiorców końcowych;

↓ 2009/73/WE (dostosowany)
⇒ nowy

- 144) „przedsiębiorstwo gazowe” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, która prowadzi: ~~przynajmniej jeden z następujących rodzajów działalności:~~ działalność w zakresie produkcji, działalność przesyłową, działalność dystrybucyjną, działalność w zakresie dostaw, w zakresie zakupu lub magazynowania gazu ziemnego, w tym również LNG, ☒ i ☒ która odpowiada za zadania handlowe, techniczne lub w zakresie utrzymania dotyczące tych działalności, z wyłączeniem odbiorców końcowych;
- 152) „sieć gazociągów kopalnianych” oznacza każdy gazociąg lub sieć gazociągów eksploatowanych lub zbudowanych w ramach projektu wydobywania ropy naftowej lub gazu ⇒ ziemnego ⇐, bądź wykorzystywanych do przesyłania gazu ziemnego z jednego lub z większej liczby miejsc wydobywania do zakładu oczyszczania i obróbki, do terminalu albo do końcowego przeładunkowego terminalu przybrzeżnego;
- 163) „przesył” oznacza transport gazu ziemnego poprzez sieć, składającą się głównie z gazociągów wysokociśnieniowych, inną niż sieć gazociągów kopalnianych i inną niż część wysokociśnieniowych gazociągów używanych głównie w ramach dystrybucji lokalnej gazu ziemnego, w celu dostarczenia go odbiorcom, ale nie obejmuje dostaw;

- 174) „operator systemu przesyłowego” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, która zajmuje się przesyłem i jest odpowiedzialna za eksploatację, utrzymywanie oraz, w razie konieczności, rozbudowę systemu przesyłowego na danym obszarze, a w stosownych przypadkach za wzajemne połączenia z innymi systemami, oraz za zapewnienie długoterminowej zdolności systemu do zaspokojenia uzasadnionych potrzeb w zakresie transportu gazu ⇨ ziemnego ⇩;
- 185) „dystrybucja” oznacza transport gazu ziemnego lokalnymi lub regionalnymi sieciami gazociągów w celu dostarczenia go odbiorcom, ale nie obejmuje dostaw;
- 196) „operator systemu dystrybucyjnego” oznacza osobę fizyczną lub prawną, która zajmuje się dystrybucją i jest odpowiedzialna za eksploatację, utrzymywanie lub, w razie konieczności, rozbudowę systemu dystrybucyjnego na danym obszarze, a w stosownych przypadkach za wzajemne połączenia z innymi systemami i za zapewnienie długoterminowej zdolności systemu do zaspokojenia uzasadnionych potrzeb dystrybucji gazu ⇨ ziemnego ⇩;

⇩ nowy

- 20) „sieć wodorowa” oznacza sieć gazociągów wykorzystywanych do transportu wodoru o wysokim stopniu czystości w celu jego dostarczenia do odbiorców, ale nie obejmującą dostaw;
- 21) „transport wodoru” oznacza transport wodoru za pośrednictwem sieci wodorowej w celu jego dostarczenia do odbiorców, ale nie obejmujący dostaw, bez względu na ciśnienie, zakres geograficzny lub przyłączoną grupę odbiorców sieci;
- 22) „operator sieci wodorowej” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, która zajmuje się transportem wodoru i jest odpowiedzialna za eksploatację, zapewnienie obsługi technicznej oraz, w razie konieczności, rozbudowę sieci wodorowej na danym obszarze, a w stosownych przypadkach za wzajemne połączenia z innymi sieciami wodorowymi, oraz za zapewnienie długoterminowej zdolności systemu do zaspokojenia uzasadnionych potrzeb w zakresie transportu wodoru;

↓ 2009/73/WE (dostosowany)
⇨ nowy

- 237) „dostawa” oznacza sprzedaż, w tym również odsprzedaż, gazu ziemnego, łącznie z LNG, ⇨ lub wodoru, łącznie z wodorem ciekłym ⇩, odbiorcom;
- 248) „przedsiębiorstwo dostarczające gaz” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, która zajmuje się dostawami;
- 259) „instalacja magazynowa” oznacza instalację używaną do magazynowania gazu ziemnego, będącą własnością przedsiębiorstwa gazowego lub eksploatowaną przez nie, wraz z częścią instalacji LNG używaną do magazynowania LNG, ale z wyłączeniem części wykorzystywanej do działalności produkcyjnej oraz z wyłączeniem instalacji przeznaczonych wyłącznie dla operatorów systemów przesyłowych ~~do~~ realizacji ich zadań;

- ~~2610)~~ „operator systemu magazynowania” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, która zajmuje się magazynowaniem $\Rightarrow$ gazu ziemnego $\Leftarrow$ i jest odpowiedzialna za eksploatację instalacji magazynowych;
- ~~2711)~~ „instalacja LNG” oznacza terminal wykorzystywany do skraplania gazu ziemnego lub importu, wyładunku i regazyfikacji LNG ~~i który obejmuje~~ $\boxtimes$, obejmujący $\boxtimes$ usługi pomocnicze i buforowe zbiorniki magazynowe niezbędne do procesu regazyfikacji, a następnie dostarczania gazu do systemu przesyłowego, ale z wyłączeniem wszelkich części terminali LNG, które przeznaczone są do magazynowania;
- ~~2812)~~ „operator systemu LNG” oznacza osobę fizyczną lub prawną, która zajmuje się skraplaniem gazu ziemnego lub jego przywozem, wyładunkiem i regazyfikacją LNG oraz jest odpowiedzialna za eksploatację instalacji LNG;
- ~~2913)~~ „system” oznacza wszelkie sieci przesyłowe, sieci dystrybucyjne, instalacje LNG lub instalacje magazynowe będące własnością przedsiębiorstwa gazowego lub eksploatowane przez nie, obejmujące ~~pojemności magazynowe gazociągów~~ $\boxtimes$ kompresyjne przechowywanie w rurociągach $\boxtimes$ ci magazynowe gazociągów i instalacje dostarczające usługi pomocnicze oraz instalacje przedsiębiorstw powiązanych, niezbędne do zapewnienia dostępu do sieci przesyłowych, dystrybucyjnych i instalacji LNG;
- ~~3014)~~ „usługi pomocnicze” oznaczają wszelkie usługi niezbędne do zapewnienia dostępu i eksploatacji sieci przesyłowych, sieci dystrybucyjnych, instalacji LNG lub instalacji magazynowych, w tym również instalacje do bilansowania obciążenia, instalacje mieszalnikowe i wtrysku gazów obojętnych, ale z wyłączeniem instalacji przeznaczonych wyłącznie dla operatorów systemów przesyłowych ~~dla~~ realizacji ich zadań;
- ~~3115)~~ „ $\Rightarrow$ kompresyjne przechowywanie gazu ziemnego w rurociągach $\Leftarrow$ ~~pojemności magazynowe gazociągów~~” oznacza magazynowanie gazu $\Rightarrow$ ziemnego $\Leftarrow$ pod ciśnieniem w gazowych systemach przesyłowych i dystrybucyjnych, z wyłączeniem instalacji przeznaczonych dla operatorów systemów przesyłowych ~~dla~~ realizacji ich zadań;
- ~~3216)~~ „system wzajemnie połączony” oznacza kilka wzajemnie ze sobą połączonych systemów;

↓ 2019/692 Art. 1 pkt 1

- ~~3317)~~ „połączenie wzajemne” oznacza linię przesyłową przebiegającą przez granicę lub łączącą obie strony granicy między państwami członkowskimi, która ma na celu połączenie krajowego systemu przesyłowego tych państw członkowskich lub linię przesyłową między państwem członkowskim a państwem trzecim do terytorium państw członkowskich lub morza terytorialnego tego państwa członkowskiego;

↓ nowy

- 34) „wodorowe połączenie wzajemne” oznacza sieć wodorową przebiegającą przez granicę lub łączącą obie strony granicy między państwami członkowskimi lub

między państwem członkowskim a państwem trzecim do terytorium państw członkowskich lub morza terytorialnego tego państwa członkowskiego;

↓ 2009/73/WE (dostosowany)
⇒ nowy

- ~~3548~~) „gazociąg bezpośredni” oznacza dodatkowy gazociąg uzupełniający system wzajemnie połączony;
- ~~3649~~) „zintegrowane przedsiębiorstwo gazowe” oznacza przedsiębiorstwo zintegrowane pionowo lub poziomo;
- ~~3720~~) „przedsiębiorstwo zintegrowane pionowo” oznacza przedsiębiorstwo gazowe lub grupę przedsiębiorstw gazowych ⇒, lub przedsiębiorstwo zajmujące się wodorem, lub grupę przedsiębiorstw zajmujących się wodorem ⇐, w których ta sama osoba lub te same osoby są uprawnione, bezpośrednio lub pośrednio, do sprawowania kontroli, a dane przedsiębiorstwo lub grupa przedsiębiorstw prowadzi co najmniej jedną z następujących działalności: działalność przesyłową, działalność dystrybucyjną, ⇒ działalność związaną z transportem wodoru lub eksploatacją terminalu wodorowego, ⇐ w zakresie magazynowania LNG lub ⇒ gazu ziemnego, lub wodoru ⇐ oraz co najmniej jedną z następujących działalności: w zakresie produkcji lub w zakresie dostaw gazu ziemnego ⇒ lub wodoru ⇐;
- ~~3824~~) „przedsiębiorstwo zintegrowane poziomo” oznacza przedsiębiorstwo prowadzące przynajmniej jeden z następujących rodzajów działalności: działalność w zakresie produkcji, działalność przesyłową, działalność dystrybucyjną, działalność w zakresie dostaw lub magazynowanie gazu ziemnego oraz prowadzące inną działalność niezwiązaną z gazem ⇒ ziemnym ⇐;
- ~~3922~~) „przedsiębiorstwo powiązane” oznacza przedsiębiorstwo powiązane ~~w rozumieniu art. 41 siódmej dyrektywy Rady 83/349/EWG z dnia 13 czerwca 1983 r. wydanej na podstawie art. 44 ust. 2 lit. g)²⁸ Traktatu w sprawie skonsolidowanych sprawozdań finansowych²⁹ lub przedsiębiorstwa stowarzyszone w rozumieniu art. 33 ust. 1 tej dyrektywy~~ ☒ zgodnie z definicją w art. 2 pkt 12 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE³⁰, ☒ lub przedsiębiorstwa ☒ o ☒ należące do tych samych wspólników lub akcjonariuszy;
- ~~4023~~) „użytkownik systemu” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną dostarczającą gaz do systemu lub pobierającą go z tego systemu;
- ~~4124~~) „odbiorca” oznacza hurtowego lub końcowego odbiorcę ~~gazu ziemnego~~ ⇒ gazów ⇐ lub przedsiębiorstwo gazowe ⇒, lub przedsiębiorstwo zajmujące się wodorem ⇐, które dokonuje zakupu ~~gazu ziemnego~~ ⇒ gazów ⇐;

²⁸ ~~Tytuł dyrektywy 83/349/EWG został skorygowany, aby uwzględnić zmianę numeracji artykułów Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zgodnie z art. 12 traktatu z Amsterdamu; pierwotne odniesienie prowadziło do art. 54 ust. 3 lit. g).~~

²⁹ ~~Dz.U. L 103 z 18.7.1983, s. 1.~~

³⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz.U. L 182 z 29.6.2013, s. 19).

- ~~4225)~~ „odbiorca będący gospodarstwem domowym” oznacza odbiorcę dokonującego zakupu ~~gazu ziemnego~~ ⇒ gazów ⇐ na potrzeby własnego zużycia w jego gospodarstwie domowym;
- ~~4326)~~ „odbiorca niebędący gospodarstwem domowym” oznacza odbiorcę dokonującego zakupu ~~gazu ziemnego~~ ⇒ gazów ⇐, które~~y~~ nie ~~jest~~~~sa~~ przeznaczone~~y~~ na użytek jego własnego gospodarstwa domowego;
- ~~4427)~~ „odbiorca końcowy” oznacza odbiorcę dokonującego zakupu ~~gazu ziemnego~~ ⇒ gazów ⇐ na własny użytek;
- ~~28)~~ ~~„uprawniony odbiorca” oznacza odbiorcę, który ma prawo do zakupu gazu od wybranego przez niego dostawcy, w rozumieniu art. 37;~~
- ~~4529)~~ „odbiorca hurtowy” oznacza osobę fizyczną lub prawną, inną niż operator systemu przesyłowego i operator systemu dystrybucyjnego, która dokonuje zakupu ~~gazu ziemnego~~ ⇒ gazów ⇐ w celu ich odsprzedaży wewnątrz systemu, w którym działa, lub poza nim;

↓ nowy

- 46) „mikroprzedsiębiorstwo” oznacza przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż 10 osób, którego roczny obrót lub bilans roczny nie przekracza 2 mln EUR;
- 47) „małe przedsiębiorstwo” oznacza przedsiębiorstwo zatrudniające mniej niż 50 osób, którego roczny obrót lub bilans roczny nie przekracza 10 mln EUR;

↓ 2009/73/WE (dostosowany)

- ~~30)~~ ~~„planowanie długoterminowe” oznacza planowanie zdolności dostaw i zdolności transportowych w perspektywie długoterminowej przez przedsiębiorstwa gazowe, w celu zaspokojenia zapotrzebowania systemu na gaz ziemny, dywersyfikację źródeł i zabezpieczenia dostaw gazu dla odbiorców;~~
- ~~31)~~ ~~„rynek wschodzący” oznacza państwo członkowskie, w którym pierwsza dostawa handlowa w ramach jego pierwszej umowy długoterminowej na dostawy gazu ziemnego miała miejsce nie wcześniej niż 10 lat temu;~~
- ~~4832)~~ „bezpieczeństwo” oznacza zarówno bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego, jak i bezpieczeństwo techniczne;
- ~~33)~~ ~~„nowa infrastruktura” oznacza infrastrukturę nieukończoną do dnia 4 sierpnia 2003 r.;~~
- ~~4934)~~ „umowa na dostawy gazu” oznacza umowę dostawy gazów~~u ziemnego~~, ale nie obejmuje derywatu gazowego;
- ~~5035)~~ „derywat gazowy” oznacza instrument finansowy określony w pkt 5, 6 lub 7 sekcji C załącznika I do ~~dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych~~ ⇨ sekcji C załącznika I do dyrektywy 2014/65/UE w sprawie rynków instrumentów finansowych³¹ ⇨, w przypadku gdy instrument ten odnosi się do gazu~~u ziemnego~~;

³¹ Dz.U. L ~~145 z 30.4.2004, s. 1~~ ⇨ 173 z 12.6.2014, s. 349 ⇨.

~~5136)~~ „kontrola” oznacza wszelkiego rodzaju prawa, umowy lub jakiegokolwiek inne środki, które oddzielnie lub wspólnie i uwzględniając okoliczności faktyczne lub prawne dają możliwość wywierania decydującego wpływu na przedsiębiorstwo, w szczególności poprzez:

- a) własność lub prawo użytkowania całego lub części aktywów przedsiębiorstwa;
- b) prawa lub umowy przyznające decydujący wpływ na skład, głosowanie lub decyzje organów przedsiębiorstwa~~;~~;

↓ nowy

- 52) „umowa długoterminowa” oznacza umowę na dostawy na okres przekraczający jeden rok;
- 53) „system wejścia-wyjścia” oznacza łącznie wszystkie systemy przesyłu i dystrybucji, do których ma zastosowanie jeden określony system bilansowania;
- 54) „obszar bilansowania” oznacza system wejścia-wyjścia, do którego ma zastosowanie określony system bilansowania;
- 55) „wirtualny punkt obrotu” oznacza niematerialny punkt sprzedaży w ramach systemu wejścia-wyjścia, gdzie wymiana gazów między sprzedającym a kupującym następuje bez potrzeby rezerwacji zdolności przesyłowej lub dystrybucyjnej;
- 56) „punkt wejścia” oznacza punkt podlegający procedurom rezerwacji przez użytkowników sieci lub producentów, zapewniający dostęp do systemu wejścia-wyjścia;
- 57) „punkt wyjścia” oznacza punkt podlegający procedurom rezerwacji przez użytkowników sieci lub odbiorców końcowych, zapewniający przepływy gazu z systemu wejścia-wyjścia;
- 58) „punkt połączenia międzysystemowego” oznacza fizycznie istniejący lub wirtualny punkt połączenia sąsiadujących systemów wejścia-wyjścia lub połączenia systemu wejścia-wyjścia z połączeniem międzysystemowym, o ile punkty te podlegają procedurom rezerwacji zdolności przez użytkowników sieci;
- 59) „wirtualny punkt połączenia międzysystemowego” oznacza co najmniej dwa punkty połączeń międzysystemowych łączące te same dwa sąsiadujące systemy wejścia-wyjścia, zintegrowane w celu zapewniania jednej usługi z zakresu zdolności;
- 60) „uczestnik rynku” oznacza osobę fizyczną lub prawną, która kupuje, sprzedaje lub wytwarza gazy lub jest operatorem usług magazynowania, co obejmuje składanie zleceń transakcji na jednym lub większej liczbie rynków gazu, w tym na rynkach bilansujących;
- 61) „opłata za rozwiązanie umowy” oznacza opłatę lub karę nałożoną na odbiorców przez dostawców lub uczestników rynku za rozwiązanie umowy na dostawy gazu lub o świadczenie usług;
- 62) „opłata związana ze zmianą dostawcy” oznacza opłatę lub karę za zmianę dostawców lub uczestników rynku, w tym opłaty za rozwiązanie umowy, nałożone bezpośrednio lub pośrednio na odbiorców przez dostawców, uczestników rynku lub operatorów systemów;

- 63) „informacje o rozliczeniach” oznaczają wszelkie informacje podawane na rachunku odbiorcy końcowego, niebędące wezwaniem do zapłaty;
- 64) „licznik konwencjonalny” oznacza licznik analogowy lub elektroniczny, który nie może zarazem przysyłać i odbierać danych;
- 65) „inteligentny system pomiarowy” oznacza system elektroniczny, za pomocą którego można mierzyć ilość gazu wprowadzonego do sieci lub zużycie gazu z sieci, uzyskując więcej informacji niż w przypadku konwencjonalnego licznika, a także przysyłać i otrzymywać dane na potrzeby informowania, monitorowania i kontroli, przy wykorzystaniu łączności elektronicznej;
- 66) „interoperacyjność” oznacza, w kontekście inteligentnego opomiarowania, zdolność co najmniej dwóch sieci, systemów, urządzeń, aplikacji lub elementów energetycznych bądź łączności do współpracy oraz do wymiany i wykorzystywania informacji w celu wykonywania wymaganych zadań;
- 67) „najbardziej aktualny dostępny” oznacza, w kontekście danych z inteligentnych liczników, że są one przekazywane w okresie odpowiadającym najkrótszemu okresowi rozliczania na rynku krajowym;
- 68) „najlepsze dostępne techniki” oznaczają, w kontekście ochrony i bezpieczeństwa danych w środowisku inteligentnego opomiarowania, najbardziej efektywne, zaawansowane i praktycznie przydatne techniki które mają umożliwić osiągnięcie zgodności z unijnymi przepisami w dziedzinie ochrony danych i bezpieczeństwa;
- 69) „ubóstwo energetyczne” oznacza ubóstwo energetyczne zdefiniowane w art. 2 pkt 49 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/0203 COD;
- 70) „obywatelska społeczność energetyczna” oznacza osobę prawną, która:
- a) opiera się na dobrowolnym i otwartym uczestnictwie i która jest skutecznie kontrolowana przez członków lub udziałowców będących osobami fizycznymi, organami samorządowymi, w tym gminami, lub małymi przedsiębiorstwami;
 - b) ma za główny cel zapewnienie nie tyle zysków finansowych, co raczej środowiskowych, gospodarczych lub społecznych korzyści dla swoich członków lub udziałowców lub obszarów lokalnych, na których prowadzi ona działalność; oraz
 - c) zajmuje się wytwarzaniem, dystrybucją, dostawami, zużywaniem lub magazynowaniem gazu odnawialnego w systemie gazu ziemnego, lub świadczeniem usług w zakresie efektywności energetycznej lub usług w zakresie obsługi technicznej swoim członkom lub udziałowcom;
- 71) „odbiorca aktywny” oznacza odbiorcę końcowego gazu ziemnego lub grupę działających wspólnie odbiorców końcowych gazu ziemnego, którzy zużywają lub magazynują gaz odnawialny wytwarzany na ich terenie o określonych granicach lub, jeżeli zezwala na to państwo członkowskie, na innym terenie, lub sprzedają wytworzony we własnym zakresie gaz odnawialny lub uczestniczą w systemach efektywności energetycznej, pod warunkiem że działalność ta nie stanowi ich podstawowej działalności gospodarczej ani zawodowej;

Rozdział II

Ogólne zasady organizacji sektora ~~☒~~ rynku ~~☒~~ i ~~dostęp do~~ infrastruktury

Artykuł ~~337~~

~~Otwarcie rynku i wzajemność~~ ☒ Konkurencyjne, zorientowane na konsumenta,
elastyczne, i niedyskryminacyjne rynki gazów ☒

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby ~~uprawnionymi odbiorcami byli~~: ⇒ wszyscy odbiorcy mieli swobodę zakupu gazów od wybranego przez nich dostawcy oraz zapewniają wszystkim odbiorcom swobodę zawarcia więcej niż jednej umowy na dostawę gazu ziemnego lub wodoru jednocześnie, pod warunkiem że utworzone są wymagane przyłączenia i punkty pomiarowe. ⇐

↓ nowy

2. Państwa członkowskie zapewniają, by ich prawo krajowe nie utrudniało bezzasadnie transgranicznego handlu gazami, funkcjonowania i powstawania płynnego obrotu gazami, udziału konsumentów, inwestycji, w szczególności, w gazy odnawialne i niskoemisyjne, magazynowania energii między państwami członkowskimi, oraz by ceny gazów odzwierciedlały rzeczywisty poziom zapotrzebowania i dostaw.
3. Państwa członkowskie zapewniają, aby na rynku wewnętrznym gazów nie istniały żadne nieuzasadnione przeszkody w zakresie wchodzenia na rynek, opuszczania go, prowadzenia obrotu i prowadzenia działalności.
4. Państwa członkowskie zapewniają, aby przedsiębiorstwa energetyczne podlegały przejrzystym, proporcjonalnym i wolnym od dyskryminacji przepisom, opłatom i zasadom traktowania, w szczególności w odniesieniu do dostępu do rynków hurtowych, dostępu do danych, procedur zmiany dostawcy oraz systemów rozliczeń, a w stosownych przypadkach udzielania koncesji.
5. Państwa członkowskie zapewniają, aby uczestnicy rynku z państw trzecich działający na rynku wewnętrznym gazów przestrzegali mającego zastosowanie prawa Unii i prawa krajowego.

↓ 2009/73/WE art. 37

~~a) do dnia 1 lipca 2004 r. roku — uprawnieni odbiorcy określani zgodnie z art. 18 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 98/30/WE z dnia 22 czerwca 1998 r. dotyczącej wspólnych zasad w odniesieniu do rynku wewnętrznego gazu~~

ziemnego³². Państwa członkowskie publikują, do dnia 31 stycznia każdego roku, kryteria określania tych uprawnionych odbiorców;

b) od dnia 1 lipca 2004 r. — wszystkie odbiory niebędące gospodarstwami domowymi;

e) od dnia 1 lipca 2007 r. — wszystkie odbiory.

2. ~~W celu uniknięcia braku równowagi przy otwieraniu rynków gazu:~~

a) ~~umowy dostaw zawierane z uprawnionymi odbiorcami systemu innego państwa członkowskiego nie są zabronione, jeżeli odbiorca jest uważany za uprawnionego w obu systemach; oraz~~

b) ~~w przypadku odmowy wykonania transakcji, o których mowa w lit. a), ze względu na to, że odbiorca jest uprawniony tylko w jednym z dwu systemów, Komisja może, uwzględniając sytuację na rynku i wspólny interes, zobowiązać stronę odmawiającą do wykonania żądanej dostawy, na wniosek jednego z państw członkowskich objętych dwoma systemami.~~

↓ nowy

Artykuł 4

Rynkowe ceny dostaw

1. Dostawcom przysługuje swoboda w ustalaniu cen, po jakich dostarczają gazy odbiorcom. Państwa członkowskie podejmują odpowiednie działania w celu zapewnienia skutecznej konkurencji między dostawcami.
2. Państwa członkowskie zapewniają ochronę dotkniętych ubóstwem energetycznym i wrażliwych odbiorców będących gospodarstwami domowymi, zgodnie z art. 25, za pomocą polityki socjalnej lub środków innych niż interwencje publiczne w zakresie ustalania cen za dostawy gazów.
3. Na zasadzie odstępstwa od ust. 1 i 2 państwa członkowskie mogą stosować interwencje publiczne w zakresie ustalania cen za dostawy gazu ziemnego dla dotkniętych ubóstwem energetycznym lub wrażliwych odbiorców będących gospodarstwami domowymi. Takie interwencje publiczne muszą spełniać warunki określone w ust. 4 i 5.
4. Interwencje publiczne w zakresie ustalania cen za dostawy gazu ziemnego:
 - a) muszą służyć ogólnemu interesowi gospodarczemu i nie mogą wykraczać poza to, co jest konieczne do osiągnięcia ogólnego interesu gospodarczego;
 - b) muszą być jasno określone, przejrzyste, wolne od dyskryminacji i możliwe do zweryfikowania;
 - c) muszą gwarantować unijnym przedsiębiorstwom gazowym dostęp do odbiorców na równych warunkach;
 - d) muszą być ograniczone w czasie i proporcjonalne dla beneficjentów;

³² Dz.U. L 204 z 21.7.1998, s. 1.

- e) nie mogą pociągać za sobą dodatkowych kosztów dyskryminujących uczestników rynku.
5. Każde państwo członkowskie, które stosuje interwencje publiczne w zakresie ustalania cen za dostawy gazu ziemnego zgodnie z ust. 3 niniejszego artykułu przestrzega również art. 3 ust. 3 lit. d) i art. 24 rozporządzenia (UE) 2018/1999, niezależnie od tego, czy liczba gospodarstw domowych dotkniętych ubóstwem energetycznym w tym państwie członkowskim jest znacząca.
6. W okresie przejściowym służącym wprowadzeniu skutecznej konkurencji między dostawcami w odniesieniu do umów na dostawy gazu ziemnego, a także aby doprowadzić do w pełni skutecznego ustalania cen detalicznych gazu na zasadach rynkowych zgodnie z ust. 1, państwa członkowskie mogą stosować interwencje publiczne w zakresie ustalania cen za dostawy gazu ziemnego dla odbiorców będących gospodarstwami domowymi oraz dla mikroprzedsiębiorstw, które nie korzystają z interwencji publicznych na mocy ust. 3.
7. Interwencje publiczne prowadzone zgodnie z ust. 6 muszą spełniać kryteria określone w ust. 4, a także:
- a) musi im towarzyszyć zestaw środków służących wprowadzeniu skutecznej konkurencji, jak również metody oceny postępów w odniesieniu do tych środków;
 - b) muszą być określone z wykorzystaniem metod zapewniających niedyskryminujące traktowanie dostawców;
 - c) muszą ustalać cenę na poziomie przewyższającym koszty, umożliwiającym rzeczywistą konkurencję cenową;
 - d) muszą być opracowane tak, by minimalizować wszelki negatywny wpływ na hurtowy rynek gazu;
 - e) muszą zapewniać wszystkim beneficjentom takich interwencji publicznych możliwość wyboru konkurencyjnych ofert rynkowych i informowanie ich bezpośrednio, co najmniej raz na kwartał, o dostępności ofert i możliwości oszczędności na konkurencyjnym rynku, a także zapewniać pomoc przy przechodzeniu na ofertę rynkową;
 - f) muszą zapewniać, by zgodnie z art. 18 i 19 wszyscy beneficjenci takich interwencji publicznych mieli prawo do tego, by zainstalowano u nich inteligentne liczniki bez dodatkowych opłat i by im taką instalację zaproponowano, a także by byli bezpośrednio informowani o możliwości instalacji inteligentnych liczników i otrzymywali niezbędną pomoc w tym zakresie;
 - g) nie mogą prowadzić do bezpośredniego subsydiowania skrośnego między odbiorcami zaopatrywanymi po cenach wolnorynkowych a odbiorcami zaopatrywanymi po cenach regulowanych.
8. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o środkach przyjętych zgodnie z ust. 3 i 6 w ciągu miesiąca od ich przyjęcia i mogą niezwłocznie je zastosować. Do powiadomienia dołącza się wyjaśnienie, dlaczego zakładanego celu nie można osiągnąć w wystarczającym stopniu za pomocą innych instrumentów, jak zapewniono zgodność z wymogami określonymi w ust. 4 i 7 i jaki jest wpływ zgłoszonych środków na konkurencję. W powiadomieniu opisuje się zakres beneficjentów, czas trwania środków i liczbę odbiorców będących gospodarstwami

domowymi, których dotyczy dany środek, oraz wyjaśnia się, jak ustalono cenę regulowaną.

9. Od dnia 15 marca 2025 r., a następnie co dwa lata, w ramach zintegrowanych sprawozdań w dziedzinie energii i klimatu dotyczących postępów państwa członkowskie przedkładają Komisji sprawozdania dotyczące wykonania niniejszego artykułu, konieczności i proporcjonalności interwencji publicznych na podstawie niniejszego artykułu oraz oceny postępów we wprowadzaniu skutecznej konkurencji między dostawcami i w przechodzeniu na ceny rynkowe. Państwa członkowskie, które stosują ceny regulowane zgodnie z ust. 6, składają sprawozdania dotyczące spełnienia warunków określonych w ust. 7, w tym wykonywania przez dostawców obowiązku stosowania takich interwencji oraz wpływu cen regulowanych na sytuację finansową tych dostawców.
10. Komisja przeprowadza przegląd i przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na temat wykonania niniejszego artykułu w celu osiągnięcia rynkowych cen detalicznych energii elektrycznej, któremu w stosownych przypadkach będzie towarzyszyć lub po którym zostanie opublikowany wniosek ustawodawczy. Przedmiotowe sprawozdanie można połączyć ze sprawozdaniem na temat wykonania art. 5 dyrektywy (UE) 2019/944. Wniosek ten może określać datę zakończenia stosowania cen regulowanych.

↓ 2009/73/WE (dostosowany)
⇒ nowy

Artykuł 53

Obowiązki użyteczności publicznej i ~~ochrona odbiorcy~~

1. Państwa członkowskie, opierając się na swojej strukturze organizacyjnej i z należyтым uwzględnieniem zasady pomocniczości, zapewniają, aby — bez uszczerbku dla ust. 2 — przedsiębiorstwa gazowe $\Rightarrow$ i przedsiębiorstwa zajmujące się wodorem $\Leftarrow$ działały zgodnie z zasadami niniejszej dyrektywy, mając na celu stworzenie konkurencyjnego, bezpiecznego i zrównoważonego pod względem środowiskowym rynku ~~gazu ziemnego~~ $\Rightarrow$ gazów $\Leftarrow$, oraz nie dyskryminują tych przedsiębiorstw w odniesieniu do ich praw lub obowiązków.
2. W pełni uwzględniając odpowiednie postanowienia $\boxtimes$ TFUE $\boxtimes$ ~~Traktatu~~, w szczególności jego ~~art. 86~~ $\boxtimes$ art. 106 $\boxtimes$, państwa członkowskie mogą w ogólnym interesie gospodarczym nałożyć na przedsiębiorstwa $\Rightarrow$ gazowe i przedsiębiorstwa zajmujące się wodorem $\Leftarrow$ ~~działające w sektorze gazu~~ obowiązki użyteczności publicznej, które mogą odnosić się do bezpieczeństwa, w tym również do bezpieczeństwa dostaw, regularności $\Rightarrow$ i $\Leftarrow$ jakości i ~~ceny~~ dostaw, a także ochrony środowiska, w tym również do wydajności energetycznej, energii ze źródeł odnawialnych i ochrony klimatu. Takie obowiązki muszą być jasno określone, przejrzyste, niedyskryminacyjne, weryfikowalne i gwarantować ~~wspólnotowym~~ $\boxtimes$ unijnym $\boxtimes$ przedsiębiorstwom gazowym $\Rightarrow$ i przedsiębiorstwom zajmującym się wodorem $\Leftarrow$ równość dostępu do konsumentów krajowych. ~~W odniesieniu do bezpieczeństwa dostaw, efektywności energetycznej/zarządzania popytem i realizacji celów ochrony środowiska oraz celów dotyczących energii ze źródeł odnawialnych, o których mowa w niniejszym ustępie, państwa członkowskie mogą wprowadzić~~

~~konieczność realizacji planów długoterminowych, uwzględniając przy tym fakt, że o dostęp do systemu mogą się ubiegać strony trzecie.~~

↓ nowy

3. Obowiązki użyteczności publicznej związane z bezpieczeństwem dostaw gazu nie mogą wykraczać poza to, co konieczne do zapewnienia przestrzegania standardów w zakresie dostaw gazu zgodnie z art. 6 rozporządzenia (UE) 2017/1938 i muszą być spójne z wynikami krajowych ocen ryzyka przeprowadzanych zgodnie z art. 7 ust. 3, jak określono w planach działań zapobiegawczych przygotowywanych na podstawie art. 9 ust. 1 lit. c), d) i k) wspomnianego rozporządzenia.
4. Jeżeli za wypełnienie obowiązków określonych w niniejszym artykule przewidziano przyznawanie przez państwo członkowskie rekompensat finansowych lub innych form rekompensaty, odbywa się to w sposób przejrzysty i niedyskryminacyjny.

↓ 2009/73/WE (dostosowany)

⇒ nowy

- ~~3. Państwa członkowskie podejmują odpowiednie środki w celu ochrony odbiorców końcowych, a w szczególności zapewniają odpowiednie środki ochrony odbiorców wrażliwych. W tym kontekście każde państwo członkowskie określa pojęcie odbiorców wrażliwych, które może odnosić się do ubóstwa energetycznego oraz, między innymi, do zakazu odłączania takim odbiorcom gazu w sytuacjach krytycznych. Państwa członkowskie zapewniają stosowanie praw i obowiązków dotyczących odbiorców wrażliwych. W szczególności państwa członkowskie podejmują odpowiednie środki w celu ochrony odbiorców końcowych na obszarach oddalonych, którzy są podłączeni do systemu gazowego. Państwa członkowskie mogą wyznaczyć dostawcę z urzędu dla odbiorców podłączonych do systemu gazowego. Państwa członkowskie zapewniają wysoki poziom ochrony konsumentów, w szczególności w odniesieniu do przejrzystości warunków umownych, informacji ogólnych i mechanizmów rozstrzygania sporów. Państwa członkowskie zapewniają uprawnionym odbiorcom rzeczywistą możliwość łatwej zmiany dostawcy. W odniesieniu do przynajmniej do odbiorców będących gospodarstwami domowymi środki te obejmują środki określone w załączniku I.~~
- ~~4. Państwa członkowskie przyjmują odpowiednie środki, takie jak opracowanie krajowych planów działań w zakresie energii przewidujących zasilki z systemów zabezpieczeń społecznych w celu zapewnienia niezbędnych dostaw gazu dla odbiorców wrażliwych, lub przewidujących wsparcie dla poprawy efektywności energetycznej, aby rozwiązywać stwierdzone przypadki ubóstwa energetycznego, w tym również w szerszym kontekście ubóstwa. Środki takie nie utrudniają skutecznego otwarcia rynku określonego w art. 37, ani funkcjonowania rynku, a w stosownych przypadkach są zgłaszane Komisji zgodnie z przepisami ust. 11 niniejszego artykułu. Powiadomienie to nie obejmuje środków przyjętych w ramach ogólnego systemu zabezpieczeń społecznych.~~
- ~~5. Państwa członkowskie zapewniają wszystkim odbiorcom podłączonym do sieci prawo do zakupu gazu od dostawcy, z zastrzeżeniem jego zgody, niezależnie od tego, w jakim państwie członkowskim dostawca jest zarejestrowany, tak długo, jak~~

~~dostawca ten stosuje się do mających zastosowanie zasad dotyczących handlu i bilansowania oraz z zastrzeżeniem wymogów związanych z bezpieczeństwem dostaw. W związku z tym państwa członkowskie przyjmują wszystkie środki niezbędne do zapewnienia, aby procedury administracyjne nie stanowiły bariery dla przedsiębiorstw dostarczających gaz zarejestrowanych już w innym państwie członkowskim.~~

~~6. Państwa członkowskie zapewniają, aby~~

- ~~a) w przypadku gdy odbiorca chce zmienić dostawcę, przestrzegając przy tym warunków umowy, dany operator (dani operatorzy) dokonywał (dokonywali) tej zmiany w terminie trzech tygodni; oraz oraz~~
- ~~b) odbiorcy mieli prawo do otrzymywania wszystkich stosownych danych dotyczących zużycia.~~

~~Państwa członkowskie zapewniają przyznawanie odbiorcom praw, o których mowa w lit. a) i b) akapitu pierwszego, w sposób niedyskryminacyjny w odniesieniu do kosztów, wysiłku lub czasu.~~

~~7. Państwa członkowskie wdrażają odpowiednie środki umożliwiające osiągnięcie celów spójności społecznej i gospodarczej oraz ochrony środowiska — co może obejmować środki w zakresie efektywności energetycznej/zarządzania popytem i środki przeciwdziałające zmianom klimatu — oraz bezpieczeństwa dostaw. Środki te mogą obejmować w szczególności odpowiednie zachęty ekonomiczne — w stosownych przypadkach z zastosowaniem wszystkich istniejących narzędzi krajowych i wspólnotowych — w celu utrzymania i budowy niezbędnej infrastruktury sieciowej, w tym również do zdolności połączeń wzajemnych.~~

~~8. W celu promowania efektywności energetycznej, państwa członkowskie, lub w przypadku gdy państwo członkowskie tak postanowiło — organ regulacyjny, zdecydowanie zalecają przedsiębiorstwom gazowym optymalizację wykorzystania gazu, na przykład poprzez dostarczanie usług w zakresie zarządzania energią, rozwój innowacyjnych formuł cenowych lub poprzez wprowadzanie, w stosownych przypadkach, inteligentnych systemów pomiarowych lub inteligentnych sieci.~~

~~9. Państwa członkowskie zapewniają otwarcie kompleksowych punktów kontaktowych udostępniających konsumentom wszystkie niezbędne informacje na temat ich praw, obecnych przepisów oraz dostępnych środków rozstrzygania sporów. Takie punkty kontaktowe mogą być częścią ogólnych punktów informacji dla konsumentów.~~

~~Państwa członkowskie zapewniają wdrożenie niezależnego mechanizmu, takiego jak rzecznik praw odbiorców energii lub organ ochrony konsumentów, w celu zapewnienia skutecznego rozstrzygania skarg i pozasądowego rozstrzygania sporów.~~

~~10. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o niestosowaniu przepisów art. 4 w odniesieniu do dystrybucji w zakresie, w jakim ich stosowanie stanowiłoby prawną lub faktyczną przeszkodę w wykonywaniu obowiązków nałożonych na przedsiębiorstwa gazowe w ogólnym interesie gospodarczym, i w zakresie, w jakim nie wpłynęło to na rozwój handlu w stopniu sprzecznym z interesami Wspólnoty. Interesy Wspólnoty obejmują między innymi konkurencję w odniesieniu do uprawnionych odbiorców, zgodnie z niniejszą dyrektywą i z art. 86 Traktatu.~~

~~544~~ Wdrażając niniejszą dyrektywę, państwa członkowskie informują Komisję o wszystkich środkach przyjętych w celu spełnienia obowiązków użyteczności

publicznej, w tym również ochrony konsumentów i ochrony środowiska, a także o ich możliwym wpływie na konkurencję krajową i międzynarodową oraz o tym, czy takie środki wymagają odstępstwa od niniejszej dyrektywy. Państwa członkowskie powiadamiają następnie Komisję co dwa lata o wszelkich zmianach takich środków niezależnie od tego, czy wymagają one odstępstwa od niniejszej dyrektywy czy też nie.

~~12. W konsultacji z właściwymi zainteresowanymi stronami, w tym z państwami członkowskimi, krajowymi organami regulacyjnymi, organizacjami konsumentów i przedsiębiorstwami gazowymi, Komisja sporządza jasną i zwięzłą listę kontrolną konsumenta energii zawierającą praktyczne informacje na temat praw konsumentów energii. Państwa członkowskie zapewniają, aby dostawcy gazu lub operatorzy systemu dystrybucyjnego, we współpracy z organem regulacyjnym, podejmowali działania konieczne do dostarczenia wszystkim swoim konsumentom kopii listy kontrolnej konsumenta energii oraz zapewniali jej publiczną dostępność.~~

Artykuł ~~67~~

Promowanie współpracy regionalnej ☒ i integracji ☒

1. Państwa członkowskie, jak również organy regulacyjne, współpracują ze sobą w celu integracji ich rynków krajowych na jednym lub wielu poziomach regionalnych, ~~co stanowi pierwszy krok~~ w kierunku ⇒ stworzenia rynków regionalnych, w przypadku gdy tak zdecydowały państwa członkowskie i organy regulacyjne, a następnie w kierunku ⇐ stworzenia w pełni zliberalizowanego rynku wewnętrznego. W szczególności, organy regulacyjne — w przypadku gdy państwa członkowskie tak postanowiły — lub państwa członkowskie, promują i ułatwiają współpracę operatorów systemów przesyłowych ⇒ gazu ziemnego ⇐ ⇒ i operatorów sieci wodorowych ⇐ na poziomie regionalnym, w tym w kwestiach transgranicznych, w celu utworzenia konkurencyjnego rynku wewnętrznego ⇒ gazów ⇐ ~~gazu ziemnego~~, działają na rzecz spójności swoich ram prawnych, regulacyjnych i technicznych, oraz ułatwiają integrację systemów odizolowanych tworzących wyspy gazowe, które nadal istnieją ~~we Wspólnocie~~ ☒ w Unii ☒. Obszary geograficzne objęte tą współpracą regionalną obejmują współpracę w obszarach geograficznych określonych zgodnie z art. ~~2812~~ ust. 3 rozporządzenia (WE) ~~nr 715/2009~~. Współpraca ta może obejmować inne obszary geograficzne. ⇒ W przypadku gdy Komisja uzna, że przepisy na poziomie Unii są istotne dla regionalnej integracji rynków gazów, zapewnia odpowiednie wytyczne uwzględniające specyfikę przedmiotowych rynków i wpływ na rynki sąsiednie. ⇐
2. ☒ Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER ☒ ~~Agencja~~ ☒) ☒ współpracuje z ~~krajowymi~~ organami regulacyjnymi i z operatorami systemów przesyłowych w celu zapewnienia zgodności ram regulacyjnych między regionami ⇒ i w ramach regionów ⇐ z myślą o utworzeniu konkurencyjnego rynku wewnętrznego ~~gazu ziemnego~~ ⇒ gazów ⇐. W przypadku gdy ☒ ACER ☒ ~~Agencja~~ uzna, że konieczne są wiążące zasady dotyczące takiej współpracy, wydaje ona odpowiednie zalecenia.
- ~~3. Państwa członkowskie zapewniają, poprzez wdrożenie niniejszej dyrektywy, aby operatorzy systemów przesyłowych mieli co najmniej jeden zintegrowany system na poziomie regionalnym, obejmujący jedno lub większą liczbę państw członkowskich dla alokacji zdolności i kontrolowania bezpieczeństwa sieci.~~

34. W przypadku gdy operatorzy systemów przesyłowych zintegrowani pionowo uczestniczą we wspólnym przedsiębiorstwie ustanowionym w celu wprowadzania w życie takiej współpracy, to wspólne przedsiębiorstwo ustanawia i wprowadza w życie program zgodności określający środki, które mają zostać podjęte w celu wykluczenia zachowań dyskryminacyjnych i antykonkurencyjnych. W tym programie zgodności określa się szczegółowe obowiązki pracowników związane z osiągnięciem celu polegającego na wyeliminowaniu zachowań dyskryminacyjnych i antykonkurencyjnych. Program podlega zatwierdzeniu przez ☒ ACER ☒ Agencję. Zgodność z programem jest niezależnie monitorowana przez inspektorów do spraw zgodności operatorów systemów przesyłowych zintegrowanych pionowo.

Artykuł ~~74~~

Procedura udzielania zezwoleń

1. W przypadkach, gdy wymagane jest zezwolenie (na przykład: licencja, pozwolenie, koncesja, zgoda lub zatwierdzenie) na budowę lub eksploatację instalacji gazu ziemnego $\Rightarrow$ instalacji wytwarzania wodoru i infrastruktury systemu wodorowego $\Leftarrow$, państwa członkowskie lub jakikolwiek wyznaczony przez nie właściwy organ udzielają zezwoleń na budowę lub eksploatację na swoim terytorium takich instalacji, $\Rightarrow$ infrastruktury, $\Leftarrow$ gazociągów i związanych z nimi urządzeń, zgodnie z ust. 2–~~114~~. Państwa członkowskie lub jakikolwiek właściwy organ przez nie wyznaczony mogą również na tej samej podstawie udzielać zezwoleń na dostawę ~~gazu ziemnego~~ $\Rightarrow$ gazów $\Leftarrow$ oraz zezwoleń dla odbiorców hurtowych.
2. W przypadku gdy w państwach członkowskich istnieje system zezwoleń, określają one obiektywne i niedyskryminacyjne kryteria, które powinny być spełnione przez przedsiębiorstwo występujące o zezwolenie na $\Rightarrow$ dostawę gazów bądź budowę lub eksploatację $\Leftarrow$ ~~budowę lub eksploatację~~ instalacji gazu ziemnego $\Rightarrow$, instalacji wytwarzania wodoru i infrastruktury systemu wodorowego $\Leftarrow$ ~~lub ubiegające się o zezwolenie na dostawę gazu ziemnego~~. Niedyskryminacyjne kryteria i procedury udzielania zezwoleń podawane są do publicznej wiadomości. Państwa członkowskie zapewniają, aby procedury udzielania zezwoleń na ☒ takie ☒ instalacje, $\Rightarrow$ infrastrukturę, $\Leftarrow$ gazociągi i związane z nimi urządzenia uwzględniały w stosownych przypadkach znaczenie projektu dla rynku wewnętrznego ~~gazu ziemnego~~ $\Rightarrow$ gazów $\Leftarrow$.

3. Procedury udzielania zezwoleń na działalność, o której mowa w ust. 1, nie mogą trwać dłużej niż dwa lata, z uwzględnieniem wszystkich odpowiednich procedur właściwych organów. Jeżeli jest to należycie uzasadnione ze względu na wystąpienie nadzwyczajnych okoliczności, można przedłużyć ten okres dwóch lat maksymalnie o jeden rok.
4. Państwa członkowskie oceniają, które środki ustawodawcze i nieustawodawcze są niezbędne w celu usprawnienia procedur udzielania zezwoleń, z uwzględnieniem wszelkich etapów procedur związanych z procedurami oceny oddziaływania na środowisko. Państwa członkowskie przekazują Komisji Europejskiej wyniki takich ocen w ramach swoich zintegrowanych krajowych planów w dziedzinie energii

i klimatu, o którym mowa w procedurze określonej w art. 3 i 7–12 rozporządzenia (UE) 2018/1999 i zgodnie z tą procedurą, a także w ramach zintegrowanych sprawozdań w dziedzinie energii i klimatu zgodnie z art. 17 rozporządzenia (UE) 2018/1999.

5. Terminy ustanowione w ust. 3 stosuje się bez uszczerbku dla obowiązków wynikających z mającego zastosowanie prawa Unii w dziedzinie środowiska oraz dla odwołań sądowych, środków zaskarżenia i innych postępowań przed sądem lub trybunałem oraz alternatywnych mechanizmów rozstrzygania sporów, w tym procedur rozpatrywania skarg, pozasądowych odwołań i środków zaskarżenia; terminy te mogą być przedłużone na okres trwania takich procedur.
6. Państwa członkowskie tworzą lub wyznaczają co najmniej jeden punkt kontaktowy. Taki punkt kontaktowy, na żądanie wnioskodawcy i nieodpłatnie, zapewnia pomoc w przejściu przez procedurę udzielania zezwoleń i ułatwia jej przeprowadzenie w zakresie działalności, o której mowa w ust. 1, aż do momentu wydania zezwolenia przez odpowiedzialne organy na zakończenie procedury. Podczas całej procedury administracyjnej nie należy zmuszać wnioskodawcy do kontaktowania się z więcej niż jednym punktem kontaktowym podczas całej procedury administracyjnej.
7. Państwa członkowskie zapewniają, aby zezwolenia na podstawie prawa krajowego na budowę i eksploatację gazociągów gazu ziemnego i innych aktywów sieci wykorzystywanych na potrzeby transportu gazu ziemnego miały również zastosowanie do gazociągów i aktywów sieci na potrzeby transportu wodoru.
8. Państwa członkowskie zapewniają, aby postanowienia obowiązujących umów dotyczące praw użytkowania gruntów w zakresie budowy i eksploatacji gazociągów gazu ziemnego i innych aktywów sieci były rozumiane jako obejmujące również gazociągi i inne aktywa sieci na potrzeby transportu wodoru.

↓ 2009/73/WE
⇒ nowy

- ~~93.~~ Państwa członkowskie zapewniają, aby przyczyny każdej odmowy udzielenia zezwolenia były obiektywne i niedyskryminacyjne oraz, aby zostały one przedstawione wnioskodawcy. Przyczyny takich odmów są zgłaszane Komisji. Państwa członkowskie ustanawiają procedurę umożliwiającą wnioskodawcy odwoływanie się od takich odmów.
- ~~104.~~ Mając na uwadze rozwój nowych obszarów zaopatrywanych w gaz i ogólną skuteczność działań, oraz bez uszczerbku dla art. ~~3038~~, państwa członkowskie mogą odmówić udzielenia kolejnego zezwolenia na budowę lub eksploatację systemu gazociągów dystrybucyjnych ⇒ gazu ziemnego ⇐ na określonym obszarze, jeżeli systemy gazociągowe zostały już zbudowane lub ~~gdy zaproponowana jest~~ ⇒ jest zatwierdzona ⇐ ich budowa na tym obszarze oraz gdy istniejąca lub proponowana zdolność nie jest w pełni wykorzystana.

Artykuł 8

Certyfikacja paliw odnawialnych i paliw niskoemisyjnych

1. Gazy odnawialne certyfikuje się zgodnie z art. 29 i 30 dyrektywy (UE) 2018/2001.
2. W celu zagwarantowania, że ograniczenia emisji gazów cieplarnianych spowodowane wykorzystaniem paliw niskoemisyjnych i wodoru niskoemisyjnego wyniosą co najmniej 70 % zgodnie z definicjami w art. 2 pkt 10 i 12, państwa członkowskie nakładają na podmioty gospodarcze obowiązek wykazania, że przedmiotowy próg oraz wymogi określone w metodzie, o której mowa w ust. 5 niniejszego artykułu zostały spełnione. Do tych celów nakładają one na podmioty gospodarcze obowiązek stosowania systemu bilansu masy zgodnie z art. 30 ust. 1 i 2 dyrektywy (UE) 2018/2001.
3. Państwa członkowskie dopilnowują, aby podmioty gospodarcze przekazywały wiarygodne informacje dotyczące przestrzegania ograniczenia emisji gazów cieplarnianych wynoszącego 70 %, określonego w ust. 2 i zgodności z metodą, o której mowa w ust. 5, oraz aby podmioty gospodarcze udostępniały właściwemu państwu członkowskiemu, na żądanie, dane wykorzystane do przygotowania tych informacji. Państwa członkowskie wymagają od podmiotów gospodarczych wprowadzenia odpowiedniego standardu niezależnego audytu przedłożonych informacji oraz dostarczenia dowodów przeprowadzenia go. Audyt kontroluje, czy systemy stosowane przez podmioty gospodarcze są dokładne, wiarygodne i zabezpieczone przed nadużyciami.
4. Obowiązki określone w ust. 2 mają zastosowanie bez względu na to, czy paliwa niskoemisyjne są wytwarzane w Unii, czy też importowane. Informacje dotyczące pochodzenia geograficznego i rodzaju surowców przeznaczonych na paliwa niskoemisyjne lub wodór niskoemisyjny w podziale na dostawców paliw udostępnia się konsumentom na stronach internetowych operatorów, dostawców lub odpowiednich właściwych organów i co roku aktualizuje.
5. Do dnia 31 grudnia 2024 r. Komisja przyjmie akty delegowane zgodnie z art. 83 w celu uzupełnienia niniejszej dyrektywy poprzez określenie metody oceny ograniczenia emisji gazów cieplarnianych dzięki paliwom niskoemisyjnym. Metoda ta zapewnia, aby nie przyznawać jednostek za emisje uniknięte w odniesieniu do dwutlenku węgla, za którego wychwycenie przyznano już jednostki emisji na podstawie innych przepisów prawa.
6. Komisja może zdecydować, że dobrowolne systemy krajowe lub międzynarodowe określające standardy dotyczące wytwarzania paliw niskoemisyjnych lub wodoru niskoemisyjnego mają przekazywać precyzyjne dane dotyczące ograniczenia emisji gazów cieplarnianych na potrzeby niniejszego artykułu, a także wykazywać zgodność z metodą, o której mowa w ust. 5 niniejszego artykułu.
7. Jeżeli podmiot gospodarczy przedstawia dowód lub dane uzyskane w ramach systemu będącego przedmiotem uznania zgodnie z ust. 6, państwo członkowskie nie wymaga od podmiotu gospodarczego przedstawiania dalszego dowodu zgodności systemu z kryteriami, na podstawie których Komisja uznała ten system.

8. Właściwe organy państw członkowskich nadzorują działania jednostek certyfikujących, które prowadzą niezależny audyt w ramach dobrowolnego systemu. Jednostki certyfikujące przedkładają na żądanie właściwych organów wszystkie istotne informacje niezbędne do nadzorowania audytów, w tym dokładną datę, czas i miejsce audytów. W przypadku gdy państwa członkowskie stwierdzają przypadki braku zgodności, informują niezwłocznie dany dobrowolny system.
9. Na żądanie państwa członkowskiego, którego podstawę może stanowić żądanie podmiotu gospodarczego, na podstawie wszystkich dostępnych materiałów dowodowych Komisja bada, czy kryteria ograniczenia emisji gazów cieplarnianych określone w niniejszym artykule, metoda opracowana zgodnie z ust. 5 niniejszego artykułu i progi ograniczenia emisji gazów cieplarnianych określone w art. 2 pkt 9 i 10 zostały osiągnięte. W terminie sześciu miesięcy od otrzymania takiego wniosku Komisja podejmuje decyzję, czy zainteresowane państwo członkowskie może:
- a) zaakceptować już przekazane materiały dowodowe w celu wykazania spełnienia kryteriów ograniczenia emisji gazów cieplarnianych dla paliw niskoemisyjnych; lub
 - b) na zasadzie odstępstwa od ust. 7 nałożyć na dostawców paliw niskoemisyjnych obowiązek przekazania dodatkowych materiałów dowodowych dotyczących spełnienia kryteriów dotyczących ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i przestrzegania progu 70 % ograniczenia emisji gazów cieplarnianych.
10. Państwa członkowskie nakładają również na odpowiednie podmioty gospodarcze obowiązek wprowadzenia do unijnej bazy danych informacji o przeprowadzonych transakcjach i zrównoważonego charakteru paliw niskoemisyjnych zgodnie z wymogami określonymi w art. 28 dyrektywy (UE) 2018/2001.

↓ 2009/73/WE (dostosowany)
⇒ nowy

Artykuł 98

Zasady techniczne

Organy regulacyjne — w przypadku gdy państwa członkowskie tak postanowiły — lub państwa członkowskie, zapewniają określenie kryteriów bezpieczeństwa technicznego, a także opracowanie i podanie do wiadomości publicznej zasad technicznych ustalających minimalne wymogi techniczno-projektowe i eksploatacyjne przyłączania do systemu instalacji LNG, instalacji magazynowych, innych systemów przesyłowych lub dystrybucyjnych, ~~oraz~~ gazociągów bezpośrednich ⇨, a także systemu wodorowego ⇩. Te zasady techniczne zapewniają interoperacyjność systemów oraz są obiektywne i niedyskryminacyjne. W stosownych przypadkach ⇨ ACER ⇩ Agencja może wydać odpowiednie zalecenia dotyczące osiągania zgodności ~~tych zasad~~ tymi zasadami. O zasadach tych powiadamia się Komisję zgodnie z art. 58 dyrektywy (UE) 2015/1535 ~~98/34/WE~~ Parlamentu Europejskiego i Rady³³ ~~z dnia 22 czerwca 1998 r.~~

³³ Dyrektywa (UE) 2015/1535 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 września 2015 r. ustanawiająca procedurę udzielania informacji w dziedzinie przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (Dz.U. L 241 z 17.9.2015, s. 1).

~~ustanawiającej procedurę udzielania informacji w zakresie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego³⁴.~~

↓ nowy

W odpowiednich przypadkach państwa członkowskie nakładają na operatorów systemów przesyłowych, operatorów systemów dystrybucyjnych i operatorów sieci wodorowych na swoim terytorium obowiązek publikowania przepisów technicznych zgodnie z art. 9, w szczególności w odniesieniu do zasad przyłączania do sieci, które obejmują wymagania dotyczące jakości, nawaniania i ciśnienia gazu. Państwa członkowskie nakładają również na operatorów systemów przesyłowych i dystrybucyjnych obowiązek publikacji taryf przyłączeniowych za przyłączanie gazu z odnawialnych źródeł opartych o obiektywne, przejrzyste i niedyskryminacyjne kryteria.

ROZDZIAŁ III

WZMOCNIENIE POZYCJI I OCHRONA KONSUMENTÓW ORAZ RYNKI DETALICZNE

Artykuł 10

Podstawowe prawa wynikające z umowy

1. Państwa członkowskie zapewniają wszystkim odbiorcom końcowym prawo do zakupu gazów od dostawcy, z zastrzeżeniem jego zgody, niezależnie od tego, w jakim państwie członkowskim dostawca jest zarejestrowany, pod warunkiem że dostawca ten przestrzega obowiązujących zasad handlu i bilansowania. W związku z tym państwa członkowskie przyjmują wszystkie środki niezbędne do zapobieżenia dyskryminacji w procedurach administracyjnych dostawców zarejestrowanych już w innym państwie członkowskim.
2. Bez uszczerbku dla unijnych zasad ochrony konsumentów, w szczególności dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/83/UE oraz dyrektywy Rady 93/13/EWG, państwa członkowskie zapewniają, by odbiorcy końcowi posiadali prawa przewidziane w ust. 3–12 niniejszego artykułu:
3. Odbiorcy końcowi mają prawo do zawierania z dostawcą umowy, która określa:
 - a) nazwę i adres dostawcy;
 - b) świadczone usługi, oferowany poziom jakości usług, jak również termin przyłączenia;
 - c) rodzaj oferowanych usług konserwacyjnych;
 - d) sposoby uzyskiwania aktualnych informacji na temat wszystkich obowiązujących taryf, opłat za utrzymanie oraz wiązanych produktów lub usług;
 - e) okres obowiązywania umowy, warunki przedłużania oraz rozwiązania umowy i zakończenia świadczenia usług, w tym w odniesieniu do produktów lub usług

³⁴

~~Dz.U. L 204 z 21.7.1998, s. 37.~~

wiązanych z tymi usługami, a także czy dozwolone jest rozwiązanie umowy bez opłat;

- f) wszelkie ustalenia dotyczące rekompensat i zwrotu opłat, które mają zastosowanie w przypadku gdy nie są spełnione standardy jakości usług zagwarantowane w umowie, włącznie z niepoprawnym lub opóźnionym rozliczeniem;
- g) metodę wszczynania procedur pozasądowego rozstrzygania sporów zgodnie z art. 24;
- h) informacje dotyczące praw konsumenta, włącznie z informacjami dotyczącymi rozpatrywania skarg oraz wszystkimi informacjami, o których mowa w niniejszym ustępie, przekazywane w sposób przejrzysty na rachunku lub na stronach internetowych przedsiębiorstw zajmujących się wodorem lub przedsiębiorstw gazowych.

Warunki umów są uczciwe i znane z góry. W każdym przypadku informacje muszą zostać dostarczone przed zawarciem lub potwierdzeniem umowy. Informacje, o których mowa w lit. a)–f), dostarczane są przed zawarciem umowy także w przypadku gdy umowy są zawierane przez pośredników.

Odbiorcy końcowi otrzymują streszczenie kluczowych warunków umowy w przystępnej i zwięzłej formie, zredagowane prostym językiem.

- 4. Odbiorcy końcowi otrzymują stosowne zawiadomienia o każdym zamiarze wprowadzenia zmian do umowy oraz są informowani o prawie do rozwiązania umowy w momencie otrzymania takiego zawiadomienia. Dostawcy powiadamiają bezpośrednio swoich odbiorców końcowych, w przejrzysty i zrozumiały sposób, o każdym dostosowaniu cen dostaw oraz o powodach i warunkach takiego dostosowania i o jego zakresie, w przejrzysty i zrozumiały sposób, nie później niż dwa tygodnie, a w przypadku odbiorców będących gospodarstwami domowymi – nie później niż jeden miesiąc przed wprowadzeniem zmian. Państwa członkowskie zapewniają odbiorcom końcowym prawo do rozwiązania umowy, jeżeli nie akceptują oni nowych warunków umownych lub dostosowań cen dostaw, o których zawiadomił ich dostawca.
- 5. Dostawcy zapewniają odbiorcom końcowym przejrzyste informacje o mających zastosowanie cenach i taryfach oraz o standardowych warunkach dotyczących dostępu do usług i korzystania z usług dotyczących gazów.
- 6. Dostawcy oferują odbiorcom końcowym szeroki wybór metod płatności. Metody płatności nie mogą w nieuzasadniony sposób różnicować odbiorców. Wszelkie różnice dotyczące opłat związanych z metodami płatności lub systemów przedpłat muszą być obiektywne, niedyskryminacyjne i proporcjonalne oraz nie mogą przekraczać kosztów bezpośrednich ponoszonych przez odbiorcę płatności z tytułu korzystania z określonej metody płatności lub systemu przedpłat, zgodnie z art. 62 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366³⁵.
- 7. Odbiorcy będący gospodarstwami domowymi, którzy mają dostęp do systemów przedpłat, nie mogą być stawiani w niekorzystnej sytuacji z tego powodu.

³⁵

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniająca dyrektywy 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylająca dyrektywę 2007/64/WE (Dz.U. L 337 z 23.12.2015).

8. Dostawcy oferują odbiorcom końcowym sprawiedliwe i przejrzyste warunki ogólne, które muszą być przedstawione jasnym i jednoznacznym językiem i nie mogą zawierać pozaumownych barier w korzystaniu z praw odbiorców, takich jak nadmierna dokumentacja umów. Odbiorcy są chronieni przed nieuczciwymi lub wprowadzającymi w błąd metodami sprzedaży.
9. Odbiorcy końcowi mają prawo do dobrej jakości usług oraz do rozpatrywania skarg przez ich dostawców. Dostawcy muszą rozpatrywać skargi w prosty, sprawiedliwy i szybki sposób.
10. Dostawcy zapewniają odbiorcom gazu ziemnego będącym gospodarstwami domowymi adekwatne informacje dotyczące rozwiązań alternatywnych w stosunku do odłączenia z odpowiednim wyprzedzeniem przed planowanym odłączeniem. Takie rozwiązania alternatywne mogą obejmować informacje dotyczące źródeł wsparcia w celu uniknięcia odłączenia, systemów przedpłat, audytów energetycznych, usług doradztwa w zakresie energii, alternatywnych planów płatności, doradztwa w zakresie zarządzania długiem lub moratorium na odłączanie i nie mogą się wiązać z dodatkowymi kosztami dla odbiorców, którym grozi odłączenie.
11. Dostawcy przedstawiają odbiorcom końcowym bilans zamknięcia konta po jakiegokolwiek zmianie dostawcy nie później niż w terminie sześciu tygodni od takiej zmiany.

Artykuł 11

Prawo do zmiany dostawcy oraz przepisy dotyczące opłat związanych ze zmianą dostawcy

1. Odbiorcy mają prawo do zmiany dostawców gazów lub uczestników rynku. Państwa członkowskie zapewniają, by odbiorca chcący zmienić dostawców lub uczestników rynku był uprawniony, z poszanowaniem warunków umowy, do takiej zmiany w terminie nie dłuższym niż trzy tygodnie od wystąpienia z takim żądaniem. Najpóźniej od 2026 r. techniczny proces zmiany dostawców lub uczestników rynku nie może trwać dłużej niż 24 godziny, a jego przeprowadzenie musi być możliwe każdego dnia roboczego.
2. Państwa członkowskie zapewniają, by prawo do zmiany dostawcy lub uczestnika rynku przyznawano odbiorcom w sposób niedyskryminacyjny w odniesieniu do kosztów, wysiłku i czasu.
3. Państwa członkowskie zapewniają nieobciążanie przynajmniej odbiorców będących gospodarstwami domowymi i małych przedsiębiorstw opłatami za zmianę dostawcy gazów. Państwa członkowskie mogą jednak pozwolić dostawcom lub uczestnikom rynku na pobieranie od odbiorców opłat za rozwiązanie umowy, jeżeli ci odbiorcy z własnej woli przed terminem wygaśnięcia rozwiązują zawarte na czas określony umowy na dostawy po stałej cenie, pod warunkiem że takie opłaty:
 - a) zapisano w umowie, którą odbiorca zawarł dobrowolnie; oraz
 - b) zostały zakomunikowane odbiorcy w sposób przejrzysty przed zawarciem umowy.

Wysokość takich opłat musi być współmierna i nie może przekraczać wysokości bezpośrednich strat ekonomicznych, jakie ponosi dostawca lub uczestnik rynku w wyniku rozwiązania umowy przez odbiorcę, obejmujących koszty wszelkich

powiązanych inwestycji lub usług już wykonanych na rzecz odbiorcy w ramach umowy. Ciężar udowodnienia bezpośredniej straty ekonomicznej spoczywa na dostawcy lub uczestniku rynku. Dopuszczalność opłat za rozwiązanie umowy monitoruje organ regulacyjny lub inny właściwy organ krajowy.

4. Odbiorcy gazów będący gospodarstwami domowymi mają prawo uczestniczyć w systemach zbiorowej zmiany dostawcy. Państwa członkowskie usuwają wszelkie bariery regulacyjne lub administracyjne utrudniające zbiorową zmianę dostawcy i tworzą ramy zapewniające odbiorcom ochronę przed wszelkimi nadużyciami.

Artykuł 12

Narzędzia porównywania ofert

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby przynajmniej odbiorcy gazu ziemnego będący gospodarstwami domowymi i mikroprzedsiębiorstwa mieli nieodpłatny dostęp do co najmniej jednego narzędzia porównywania ofert dostawców, w tym ofert w formie pakietów. Odbiorcy są informowani o dostępności takich narzędzi na rachunkach, wraz z rachunkami lub w inny sposób. Narzędzia te spełniają co najmniej następujące wymogi:

- a) są niezależne od uczestników rynku i zapewniają równe traktowanie przedsiębiorstw gazowych w wynikach wyszukiwania;
- b) zawierają jasną i widoczną informację o właścicielach narzędzi i o osobie fizycznej lub prawnej obsługującej i kontrolującej te narzędzia, oraz informację o tym, jak te narzędzia są finansowane;
- c) określają i prezentują jasne i obiektywne kryteria porównania, łącznie z usługami;
- d) są sformułowane jasnym i jednoznacznym językiem;
- e) dostarczają dokładne i aktualne informacje oraz określają datę ostatniej aktualizacji informacji;
- f) dzięki swej czytelności, funkcjonalności, jasności i rzeczowości są dostępne dla osób niepełnosprawnych;
- g) obejmują skuteczną procedurę zgłaszania nieprawidłowych informacji o opublikowanych ofertach;
- h) dokonując porównań, ograniczają zakres wymaganych danych osobowych do niezbędnych do przeprowadzenia porównania.

Państwa członkowskie zapewniają, by przynajmniej jedno narzędzie obejmowało cały rynek gazu ziemnego. W przypadku gdy rynek jest objęty przez kilka narzędzi, narzędzia te uwzględniają jak najpełniejszy zakres ofert dotyczących gazu obejmujących znaczną część rynku, a jeżeli narzędzia te nie obejmują całości rynku, informują o tym jasno przed wyświetleniem wyników.

2. Operatorami narzędzi mogą być dowolne podmioty, w tym spółki prywatne i organy lub jednostki publiczne.
3. Państwa członkowskie mogą wprowadzić wymóg, by narzędzia, o których mowa w ust. 1, obejmowały kryteria porównawcze odnoszące się do charakteru usług oferowanych przez dostawców.

4. Państwa członkowskie wyznaczają właściwy organ odpowiedzialny za przyznawanie znaków zaufania narzędziom porównywania ofert, które spełniają wymogi wymienione w ust. 1, oraz za zapewnianie, by narzędzia porównywania ofert opatrzone znakiem zaufania pozostawały zgodne z tymi wymogami. Organ ten musi być niezależny od wszelkich uczestników rynku i operatorów narzędzi porównywania ofert.
5. W odniesieniu do każdego narzędzia porównywania ofert uczestników rynku można ubiegać się o znak zaufania zgodnie z niniejszym artykułem dobrowolnie i na niedyskryminacyjnych zasadach.
6. Na zasadzie odstępstwa od ust. 4 i 5 państwa członkowskie mogą postanowić, że nie wprowadzą systemu wydawania znaków zaufania w odniesieniu do narzędzi porównywania ofert, jeżeli jednostka publiczna lub organ publiczny oferuje narzędzie porównywania ofert spełniające wymogi określone w ust. 1.

Artykuł 13

Odbiorcy aktywni

1. Państwa członkowskie zapewniają, by odbiorcy końcowi byli uprawnieni do działania w charakterze odbiorców aktywnych i nie podlegali przy tym niewspółmiernym lub dyskryminującym wymogom technicznym, wymogom administracyjnym, procedurom i opłatom ani nieodzwierciedlającym kosztów opłatom sieciowym.
2. Państwa członkowskie zapewniają, by odbiorcy aktywni:
 - a) byli uprawnieni do działania bezpośredniego;
 - b) byli uprawnieni do sprzedaży wytworzonego we własnym zakresie gazu odnawialnego przy użyciu systemu gazu ziemnego;
 - c) byli uprawnieni do udziału w systemach efektywności energetycznej;
 - d) byli uprawnieni do oddelegowania stronie trzeciej zarządzania instalacjami potrzebnymi do ich działalności, co obejmuje instalowanie, eksploatację, obsługę danych i utrzymanie, przy czym tej stronie trzeciej nie uznaje się za odbiorcę aktywnego;
 - e) ponosili opłaty sieciowe odzwierciedlające koszty, przejrzyste i wolne od dyskryminacji, zapewniające, by w odpowiedni i wyważony sposób partycypowali w ogólnych kosztach systemu;
 - f) byli pod względem finansowym odpowiedzialni za niebilansowanie, które powodują w systemie gazu ziemnego, lub delegowali swoją odpowiedzialność za bilansowanie zgodnie z art. 3 lit. e) [przekształconego rozporządzenia w sprawie gazu zgodnie z wnioskiem przedstawionym w dokumencie COM(2021) xxx].
3. Państwa członkowskie mogą zróżnicować w prawie krajowym przepisy na mające zastosowanie do odbiorców aktywnych działających indywidualnie lubi wspólnie, pod warunkiem że prawa i obowiązki określone w niniejszym artykule mają zastosowanie do wszystkich odbiorców aktywnych. Jakikolwiek odmienne traktowanie wspólnie działających odbiorców aktywnych musi być proporcjonalne i należyte uzasadnione.

4. Państwa członkowskie zapewniają, by odbiorcy aktywni będący właścicielami instalacji magazynowania, którzy magazynują gaz odnawialny:
- a) mieli prawo do przyłączenia do sieci w rozsądnym terminie po złożeniu wniosku w tej sprawie, pod warunkiem że spełnione są wszystkie niezbędne warunki, takie jak odpowiedzialność za bilansowanie;
 - b) nie podlegali podwójnym opłatom, w tym opłatom sieciowym, za magazynowany gaz odnawialny pozostający w ich obiekcie;
 - c) nie byli objęci nieproporcjonalnymi wymogami koncesyjnymi ani opłatami;
 - d) mogli świadczyć jednocześnie kilka usług, jeżeli jest to technicznie wykonalne.

Artykuł 14

Obywatelskie społeczności energetyczne

1. Państwa członkowskie tworzą sprzyjające ramy regulacyjne dla obywatelskich społeczności energetycznych zapewniające, by:
- a) uczestnictwo w obywatelskiej społeczności energetycznej było otwarte i dobrowolne;
 - b) członkowie lub udziałowcy obywatelskiej społeczności energetycznej mieli prawo opuścić społeczność; w takich przypadkach stosuje się art. 11;
 - c) członkowie lub udziałowcy obywatelskiej społeczności energetycznej nie tracili praw i obowiązków jako odbiorcy będący gospodarstwami domowymi lub odbiorcy aktywni;
 - d) odpowiedni operatorzy systemów dystrybucyjnych – za sprawiedliwą rekompensatą, którą ocenia organ regulacyjny – współpracowali z obywatelskimi społecznościami energetycznymi w celu ułatwienia przesyłu gazów odnawialnych w obrębie obywatelskich społeczności energetycznych;
 - e) obywatelskie społeczności energetyczne były objęte niedyskryminacyjnymi, sprawiedliwymi, proporcjonalnymi oraz przejrzystymi procedurami i opłatami, w tym w odniesieniu do przyłączenia do sieci, rejestracji i udzielania koncesji, oraz ponosiły przejrzyste, niedyskryminacyjne i odzwierciedlające koszty opłaty sieciowe zapewniające, by społeczności te w odpowiedni i wyważony sposób partycypowały w ogólnych kosztach systemu gazu ziemnego.
2. Państwa członkowskie mogą przewidzieć w ramach regulacyjnych sprzyjających działalności takich społeczności, że obywatelskie społeczności energetyczne:
- a) umożliwiają uczestnictwo transgraniczne;
 - b) są uprawnione do bycia właścicielem, utworzenia, zakupu lub dzierżawy sieci dystrybucyjnych i do niezależnego zarządzania nimi na warunkach określonych w ust. 4 niniejszego artykułu;
 - c) są objęte zwolnieniami przewidzianymi w art. 28 ust. 2.
3. Państwa członkowskie zapewniają, by obywatelskie społeczności energetyczne:
- a) miały możliwość dostępu – bez dyskryminacji – do wszystkich rynków gazu ziemnego;

- b) były traktowane w sposób niedyskryminacyjny i proporcjonalny w odniesieniu do ich działalności, praw i obowiązków jako odbiorców końcowych, wytwórców, dostawców lub operatorów systemów dystrybucyjnych, lub uczestników rynku;
- c) były pod względem finansowym odpowiedzialne za niebilansowanie, które powodują w systemie gazu ziemnego lub delegowały swoją odpowiedzialność za bilansowanie zgodnie z art. 3 lit. e) [przekształconego rozporządzenia w sprawie gazu zgodnie z wnioskiem przedstawionym w dokumencie COM(2021) xxx].
- d) były traktowane jak odbiorcy aktywni zgodnie z art. 13 ust. 2 lit. e) i ust. 4 lit. a), c) i d) [odbiorcy aktywni];
- e) były uprawnione do ustalenia wewnątrz obywatelskiej społeczności energetycznej podziału gazu odnawialnego, który jest wytwarzany przez będące własnością społeczności jednostki wytwórcze, z zastrzeżeniem innych wymogów określonych w niniejszym artykule i przy zachowaniu praw i obowiązków przysługujących członkom społeczności jako odbiorcom końcowym.

Na użytek akapitu pierwszego lit. e) podział gazów odnawialnych nie ma wpływu na obowiązujące opłaty sieciowe, taryfy i opłaty, zgodnie z przejrzystą analizą kosztów i korzyści dotyczącą rozproszonych zasobów energetycznych opracowaną przez właściwy organ krajowy.

4. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o przyznaniu obywatelskim społecznościom energetycznym prawa do zarządzania sieciami dystrybucyjnymi na ich obszarze działalności oraz określić odpowiednie procedury, bez uszczerbku dla rozdziału VI lub innych zasad i regulacji mających zastosowanie do operatorów systemu dystrybucyjnego.

W przypadku gdy takie prawo zostanie przyznane, państwa członkowskie zapewniają, by obywatelskie społeczności energetyczne:

- a) mogły przesyłać gaz nieodnawialny, jeżeli taki gaz jest przeznaczony dla odbiorcy gazu ziemnego, który nie jest członkiem obywatelskiej społeczności energetycznej, lub jest potrzebny do bezpiecznej eksploatacji systemu;
- b) były uprawnione do zawarcia umowy dotyczącej eksploataowania ich sieci z odpowiednim operatorem systemu dystrybucyjnego lub operatorem systemu przesyłowego, do którego ich sieć jest przyłączona;
- c) ponosiły stosowne opłaty sieciowe w punktach przyłączenia między ich siecią a siecią dystrybucyjną poza obywatelską społecznością energetyczną;
- d) nie dyskryminowały odbiorców, którzy pozostali podłączeni do systemu dystrybucyjnego, ani nie szkodziły takim odbiorcom.

Artykuł 15

Rachunki i informacje o rozliczeniach

1. Państwa członkowskie zapewniają, by rachunki i informacje o rozliczeniach były dokładne, łatwe do zrozumienia, jasne, zwięzłe, przyjazne dla użytkownika i przedstawione w sposób ułatwiający odbiorcom końcowym porównanie oraz by spełniały minimalne wymogi określone w załączniku I. Odbiorcy powinni

otrzymywać na żądanie jasne i zrozumiałe wyjaśnienie, w jaki sposób wyliczono ich rachunek, zwłaszcza gdy rachunki nie są oparte na rzeczywistym zużyciu.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by odbiorcy końcowi otrzymywali wszelkie rachunki i informacje o rozliczeniach nieodpłatnie.
3. Państwa członkowskie zapewniają, by odbiorcom końcowym oferowano możliwość otrzymywania rachunków i informacji o rozliczeniach w formie elektronicznej oraz elastyczne sposoby dokonywania samej płatności rachunków.
4. W przypadku gdy umowa przewiduje przyszłą zmianę produktu lub ceny bądź rabat, taką informację umieszcza się na rachunku wraz z datą wprowadzenia zmiany.
5. Państwa członkowskie konsultują się z organizacjami konsumenckimi, jeżeli rozważają zmiany w wymaganiach dotyczących treści rachunków.

Artykuł 16

Inteligentne systemy pomiarowe w systemie gazu ziemnego

1. W celu promowania efektywności energetycznej i wzmocnienia pozycji odbiorców końcowych państwa członkowskie lub — jeżeli państwo członkowskie tak postanowiło — organ regulacyjny, zdecydowanie zalecają przedsiębiorstwom gazowym optymalizację wykorzystania gazu ziemnego, między innymi przez dostarczanie usług w zakresie zarządzania energią i wprowadzenie inteligentnych systemów pomiarowych, które są interoperacyjne, w szczególności w połączeniu z konsumenckimi systemami zarządzania energią i inteligentnymi sieciami, zgodnie z mającymi zastosowanie unijnymi przepisami dotyczącymi ochrony danych.
2. Państwa członkowskie zapewniają wprowadzenie na swoich terytoriach inteligentnych systemów pomiarowych. Wprowadzenie ich może być uzależnione od analizy kosztów i korzyści, którą przeprowadza się zgodnie z zasadami określonymi w załączniku II.
3. Państwa członkowskie przystępujące do wprowadzania inteligentnych systemów pomiarowych przyjmują i publikują minimalne wymagania funkcjonalne i techniczne dotyczące inteligentnych systemów pomiarowych, które mają zostać wprowadzone na ich terytoriach, zgodnie z art. 18 i z załącznikiem II. Państwa członkowskie zapewniają interoperacyjność tych inteligentnych systemów pomiarowych, jak również ich zdolność do generowania danych wyjściowych na potrzeby konsumenckich systemów zarządzania energią. W tym względzie państwa członkowskie należycie uwzględniają stosowanie odpowiednich dostępnych norm, w tym norm umożliwiających interoperacyjność, oraz najlepszych praktyk, a także znaczenie rozwoju inteligentnych sieci i rozwoju rynku wewnętrznego gazu ziemnego.
4. Państwa członkowskie przystępujące do wprowadzania inteligentnych systemów pomiarowych zapewniają, by odbiorcy końcowi w sposób przejrzysty i niedyskryminacyjny partycypowali w kosztach związanych z wprowadzaniem takich systemów, przy czym uwzględniają długoterminowe korzyści dla całego łańcucha wartości. Państwa członkowskie lub — jeżeli państwo członkowskie tak postanowiło — wyznaczone właściwe organy, regularnie monitorują to wprowadzanie na ich terytorium, śledząc korzyści uzyskiwane przez konsumentów.
5. Jeżeli wprowadzenie inteligentnego systemu pomiarowego zostanie w wyniku oceny kosztów i korzyści, o której mowa w ust. 2, ocenione negatywnie, państwa

członkowskie zapewniają rewizję oceny przynajmniej co cztery lata w odpowiedzi na istotne zmiany w założeniach, na których została oparta, oraz w odpowiedzi na rozwój technologii i rynku. Państwa członkowskie informują Komisję o wynikach przeprowadzonej przez nie zaktualizowanej oceny kosztów i korzyści niezwłocznie po ich uzyskaniu.

6. Zawarte w niniejszej dyrektywie przepisy dotyczące inteligentnego systemu pomiarowego mają zastosowanie do przyszłych instalacji oraz do instalacji zastępujących starsze inteligentne liczniki. Inteligentne systemy pomiarowe, które są już zainstalowane lub w przypadku których „rozpoczęcie prac” miało miejsce przed dniem [data wejścia w życie] r., mogą być nadal użytkowane przez cały okres użytkowania. Jednak inteligentne systemy pomiarowe, które nie spełniają wymogów art. 20 i załącznika II, nie mogą pozostawać w użytku po dniu [12 lat po wejściu w życie niniejszej dyrektywy] r.
7. Na potrzeby ust. 6 „rozpoczęcie prac” oznacza rozpoczęcie robót budowlanych związanych z inwestycją albo pierwsze wiążące zobowiązanie do zamówienia urządzeń lub inne zobowiązanie, które sprawia, że inwestycja staje się nieodwracalna, zależnie od tego, co nastąpi wcześniej. Zakupu gruntów oraz prac przygotowawczych, takich jak uzyskiwanie zezwoleń i wykonywanie wstępnych studiów wykonalności, nie uznaje się za rozpoczęcie prac. W przypadku przejść „rozpoczęcie prac” stanowi moment nabycia aktywów bezpośrednio związanych z nabytym zakładem.

Artykuł 17

Inteligentne systemy pomiarowe w systemie wodorowym

1. Państwa członkowskie zapewniają wprowadzenie inteligentnych systemów pomiarowych, które mogą dokładnie mierzyć zużycie, podawać informacje o rzeczywistym czasie korzystania i są w stanie przysyłać i odbierać dane na potrzeby informowania, monitorowania i kontroli, przy wykorzystaniu łączności elektronicznej.
2. Państwa członkowskie zapewniają bezpieczeństwo systemów pomiarowych i odpowiedniej transmisji danych, oraz prywatność odbiorców końcowych zgodnie z odpowiednimi unijnymi przepisami dotyczącymi ochrony danych i prywatności, a także ich interoperacyjność, z uwzględnieniem odpowiednich standardów.
3. Komisja przyjmuje w drodze aktów wykonawczych wymogi interoperacyjności na potrzeby inteligentnego pomiaru oraz procedury zapewniające uprawnionym osobom dostęp do danych z systemów pomiarowych. Takie akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 18

Funkcjonalności inteligentnych systemów pomiarowych w systemie gazu ziemnego

Jeżeli wprowadzenie inteligentnych systemów pomiarowych zostało pozytywnie ocenione w wyniku analizy kosztów i korzyści, o której mowa w art. 16 ust. 2, lub inteligentne systemy pomiarowe są systematycznie wprowadzane po dniu [data wejścia w życie] r., państwa członkowskie wprowadzają te systemy pomiarowe zgodnie z normami europejskimi, załącznikiem II oraz z następującymi wymogami:

- a) inteligentne systemy pomiarowe muszą dokładnie mierzyć rzeczywiste zużycie gazu ziemnego i być w stanie dostarczyć odbiorcom końcowym informacje o rzeczywistym czasie zużycia; w tym zatwierdzone dane dotyczące zużycia w przeszłości, do których dostęp musi być łatwy i bezpieczny, a na żądanie odbiorców końcowych dane te powinny być im wyświetlane bez dodatkowych kosztów; dostęp odbiorców końcowych do najnowszych dostępnych niezatwierdzonych danych dotyczących zużycia, przez znormalizowany interfejs lub przez zdalny dostęp, także musi być łatwy i bezpieczny, bez dodatkowych kosztów, w celu wsparcia zautomatyzowanych programów efektywności energetycznej i innych usług;
- b) bezpieczeństwo inteligentnych systemów pomiarowych i wymiany danych musi być zgodne ze stosownymi przepisami unijnymi dotyczącymi bezpieczeństwa, z należyтым uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik służących zapewnieniu najwyższego poziomu ochrony w zakresie cyberbezpieczeństwa, przy czym należy uwzględnić koszty i zasadę proporcjonalności;
- c) ochrona prywatności odbiorców końcowych i ich danych musi być zgodna ze stosownymi przepisami unijnymi o ochronie danych i prywatności;
- d) na żądanie odbiorców końcowych dane dotyczące ich zużycia gazu ziemnego są udostępniane, zgodnie z aktami wykonawczymi przyjętymi na podstawie art. 23, odbiorcom końcowym lub stronie trzeciej działającej w ich imieniu za pośrednictwem znormalizowanego interfejsu komunikacyjnego lub za pośrednictwem zdalnego dostępu, w łatwo zrozumiałym formacie, umożliwiającym porównywanie ofert z podobnymi ofertami;
- e) odbiorcom końcowym przekazuje się odpowiednie porady i informacje przy instalacji inteligentnych liczników lub przed taką instalacją, w szczególności informacje dotyczące pełnych możliwości liczników pod względem zarządzania odczytem i monitorowania zużycia energii oraz dotyczące gromadzenia i przetwarzania danych osobowych zgodnie z obowiązującymi przepisami unijnymi o ochronie danych;
- f) inteligentne systemy pomiarowe muszą stwarzać odbiorcom końcowym możliwość pomiaru i rozliczania ich zużycia w przedziałach czasowych odpowiadających najkrótszym okresom rozliczania na rynku krajowym.

Na użytek akapitu pierwszego lit. d) odbiorcy końcowi mają możliwość pobierania swoich danych ze swoich liczników lub przekazywania ich innym osobom bez dodatkowych kosztów i zgodnie z przysługującym im prawem do przenoszenia danych przewidzianym w unijnych przepisach dotyczących ochrony danych.

Artykuł 19

Prawo do inteligentnego licznika gazu ziemnego

1. Jeżeli wprowadzenie inteligentnych systemów pomiarowych zostało ocenione negatywnie w wyniku analizy kosztów i korzyści, o której mowa w art. 16 ust. 2, a inteligentne systemy pomiarowe nie są systematycznie wprowadzane, państwa członkowskie zapewniają, aby na żądanie oraz na sprawiedliwych rozsądnych i efektywnych kosztowo warunkach u każdego odbiorcy końcowego, który poniesie związane z tym koszty, zainstalowano lub, w stosownych przypadkach, zmodernizowano inteligentny licznik, który:

- a) jest wyposażony, w przypadku gdy jest to technicznie wykonalne, w funkcjonalności, o których mowa w art. 18, lub w minimalny zestaw funkcjonalności, który zgodnie z załącznikiem II określą i opublikują państwa członkowskie na poziomie krajowym;
- b) jest interoperacyjny i zdolny do zapewnienia pożądanej łączności między infrastrukturą pomiarową a konsumenckimi systemami zarządzania energią.

2. W przypadku gdy odbiorca wnioskuje o inteligentny licznik zgodnie z ust. 1 państwa członkowskie lub — w przypadku gdy państwo członkowskie tak postanowiło — wyznaczone właściwe organy:

- a) zapewniają, by w ofercie składanej odbiorcy końcowemu wnioskującemu o instalację inteligentnego licznika wyraźnie podano i jasno opisano:
 - (i) funkcje, jakie posiada i interoperacyjność, jaką charakteryzuje się inteligentny licznik oraz usługi, jakie może zapewniać, a także korzyści, jakie można realnie osiągnąć dzięki posiadaniu danego inteligentnego licznika w danym momencie;
 - (ii) wszelkie powiązane koszty, jakie musi ponieść odbiorca końcowy;
- b) zapewniają, aby inteligentny licznik został zainstalowany w rozsądnym terminie, a w każdym razie nie później niż cztery miesiące po złożeniu wniosku przez odbiorcę;
- c) regularnie, a co najmniej co dwa lata, dokonują przeglądu powiązanych kosztów i upubliczniają informację o nich oraz śledzą ewolucję tych kosztów w następstwie rozwoju technologicznego i ewentualnych modernizacji systemu pomiarowego.

Artykuł 20

Liczniki konwencjonalne gazu ziemnego

- 1. W przypadku gdy odbiorcy końcowi gazu ziemnego nie posiadają inteligentnych liczników, państwa członkowskie zapewniają, by zostali oni wyposażeni w indywidualne liczniki konwencjonalne, które dokładnie mierzą rzeczywiste zużycie.
- 2. Państwa członkowskie zapewniają, aby odbiorcy końcowi gazu ziemnego byli w stanie łatwo odczytywać stan swoich liczników konwencjonalnych, bezpośrednio lub pośrednio za pośrednictwem interfejsu internetowego lub innego odpowiedniego interfejsu.

Artykuł 21

Zarządzanie danymi

- 1. Ustanawiając przepisy w zakresie zarządzania danymi i ich wymiany, państwa członkowskie lub — w przypadku gdy państwo członkowskie tak postanowiło — wyznaczone właściwe organy, określają zasady dostępu uprawnionych stron do danych odbiorcy końcowego zgodnie z niniejszym artykułem i mającymi zastosowanie unijnymi ramami prawnymi. Na potrzeby niniejszej dyrektywy jako dane rozumie się dane pomiarowe i dane dotyczące zużycia, a także dane wymagane do zmiany dostawcy przez użytkownika i innych usług.

2. Państwa członkowskie organizują zarządzanie danymi w celu zapewnienia skutecznego i bezpiecznego dostępu do danych i ich wymiany, a także ochrony i bezpieczeństwa danych.

Niezależnie od modelu zarządzania danymi stosowanego w każdym państwie członkowskim strony odpowiedzialne za zarządzanie danymi zapewniają każdej uprawnionej stronie dostęp do danych odbiorcy końcowego zgodnie z ust. 1. Żądane dane powinny być udostępniane uprawnionym stronom w sposób niedyskryminacyjny i jednocześnie. Zapewnia się łatwy dostęp do danych, a odnośne procedury uzyskiwania dostępu do danych podaje się do wiadomości publicznej.

3. Na potrzeby niniejszej dyrektywy zasady dostępu do danych i przechowywania danych muszą być zgodne z odpowiednim prawem Unii.

Przetwarzanie danych osobowych w ramach niniejszej dyrektywy odbywa się zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2016/679.

4. Państwa członkowskie lub — w przypadku gdy państwo członkowskie tak postanowiło — wyznaczone właściwe organy, upoważniają strony odpowiedzialne za zarządzanie danymi i certyfikują je lub, w stosownych przypadkach, nadzorują je w celu zapewnienia spełnienia przez nie wymagań niniejszej dyrektywy.

Bez uszczerbku dla wynikających z rozporządzenia (UE) 2016/679 zadań inspektorów ochrony danych, państwa członkowskie mogą podjąć decyzję, że będą wymagać od stron odpowiedzialnych za zarządzanie danymi, by wyznaczyły one inspektorów do spraw zgodności, odpowiedzialnych za monitorowanie realizacji działań podejmowanych przez te strony w celu zapewnienia niedyskryminacyjnego dostępu do danych i zgodności z wymaganiami określonymi w niniejszej dyrektywie.

Państwa członkowskie mogą wyznaczyć inspektorów do spraw zgodności lub organy, o których mowa w art. 44 ust. 2 lit. d) niniejszej dyrektywy, do spełniania obowiązków wynikających z niniejszego ustępu.

5. Odbiorców końcowych nie obciąża się żadnymi dodatkowymi kosztami za dostęp do ich danych ani za wnioski o udostępnienie ich danych.

Państwa członkowskie odpowiadają za określenie wysokości odpowiednich opłat za dostęp uprawnionych stron do danych.

Państwa członkowskie lub — w przypadku gdy państwo członkowskie tak postanowiło — wyznaczone właściwe organy, zapewniają, by opłaty nałożone przez podmioty regulowane świadczące usługi w zakresie danych były racjonalne i należycie uzasadnione.

Artykuł 22

Wymogi interoperacyjności i procedury dostępu do danych

1. W celu wspierania konkurencji na rynku detalicznym gazu ziemnego oraz unikania nadmiernych kosztów administracyjnych dla stron uprawnionych, państwa członkowskie ułatwiają pełną interoperacyjność usług energetycznych w Unii.

2. Komisja przyjmuje w drodze aktów wykonawczych wymogi interoperacyjności oraz niedyskryminacyjne i przejrzyste procedury dostępu do danych, o których mowa w art. 21 ust. 1. Takie akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

3. Państwa członkowskie zapewniają, by przedsiębiorstwa gazowe stosowały wymogi interoperacyjności i procedury dostępu do danych, o których mowa w ust. 2. Te wymogi i procedury muszą opierać się na istniejących praktykach krajowych.

Artykuł 23

Kompleksowe punkty kontaktowe

Państwa członkowskie zapewniają ustanowienie kompleksowych punktów kontaktowych udostępniających odbiorcom wszystkie niezbędne informacje na temat ich praw, mających zastosowanie przepisów oraz dostępnych dla nich w razie zaistnienia sporu mechanizmów rozstrzygania sporów. Takie kompleksowe punkty kontaktowe mogą być elementem ogólnych punktów informacji dla konsumentów i mogą być takimi samymi podmiotami jak kompleksowe punkty kontaktowe w obszarze energii elektrycznej, o których mowa w art. 26 dyrektywy (UE) 2019/944 w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej.

Artykuł 24

Prawo do pozasądowego rozstrzygania sporów

1. Państwa członkowskie zapewniają odbiorcom końcowym dostęp do prostych, sprawiedliwych, przejrzystych, niezależnych, skutecznych i sprawnie działających mechanizmów pozasądowego rozstrzygania sporów dotyczących praw i obowiązków ustanowionych na mocy niniejszej dyrektywy, za pośrednictwem niezależnego podmiotu, takiego jak rzecznik praw odbiorców energii, lub organ ochrony konsumentów, lub za pośrednictwem organu regulacyjnego. Jeżeli odbiorca końcowy jest konsumentem w rozumieniu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/11/UE⁽²³⁾, takie mechanizmy pozasądowego rozstrzygania sporów muszą spełniać wymogi jakościowe wspomnianej dyrektywy oraz obejmować, w uzasadnionych przypadkach, systemy zwrotu kosztów i rekompensaty.
2. W razie potrzeby państwa członkowskie zapewniają współpracę podmiotów alternatywnych metod rozstrzygania sporów, by zapewnić proste, sprawiedliwe, przejrzyste, niezależne, skuteczne i wydajne mechanizmy pozasądowego rozstrzygania sporów dotyczących produktów lub usług związanych lub wiązanych z jakimikolwiek produktami lub usługami objętymi zakresem niniejszej dyrektywy.
3. Udział przedsiębiorstw gazowych w mechanizmach pozasądowego rozstrzygania sporów dla odbiorców będących gospodarstwami domowymi jest obowiązkowy, chyba że zainteresowane państwo członkowskie wykaże Komisji, że inne mechanizmy są równie skuteczne.

Artykuł 25

Odbiorcy wrażliwi

Państwa członkowskie podejmują odpowiednie środki w celu ochrony odbiorców końcowych, a w szczególności zapewniają odpowiednie środki ochrony odbiorców wrażliwych. W tym kontekście każde państwo członkowskie określa pojęcie odbiorców wrażliwych, które może odnosić się do ubóstwa energetycznego. Środki mające na celu ochronę odbiorców wrażliwych mogą obejmować między innymi zakaz odłączania takich odbiorców w sytuacjach krytycznych.

Państwa członkowskie podejmują w szczególności odpowiednie środki w celu ochrony odbiorców końcowych, którzy są podłączeni do systemu gazu ziemnego lub systemu wodorowego na obszarach oddalonych. Państwa członkowskie mogą wyznaczyć dostawcę z urzędu dla odbiorców będących gospodarstwami domowymi, a jeżeli państwa członkowskie uznają to za stosowne, dla małych przedsiębiorstw, uznanych za odbiorców wrażliwych przyłączonych do systemu gazowego. Państwa członkowskie zapewniają wysoki poziom ochrony konsumentów, w szczególności w odniesieniu do przejrzystości warunków umownych, informacji ogólnych i mechanizmów rozstrzygania sporów.

↓ 2009/73/WE

~~Artykuł 45~~

Rynki detaliczne

~~W celu ułatwienia powstania właściwie funkcjonujących i przejrzystych rynków detalicznych we Wspólnocie, państwa członkowskie zapewniają, aby funkcje i zakres odpowiedzialności operatorów systemów przesyłowych, operatorów systemów dystrybucyjnych, przedsiębiorstw dostarczających gaz i odbiorców oraz, w razie konieczności, innych uczestników rynku, zostały określone w odniesieniu do umów, zobowiązań względem odbiorców, zasad wymiany danych i rozliczeń, własności danych i odpowiedzialności za dokonywanie pomiarów zużycia.~~

~~Zasady te podawane są do wiadomości publicznej, opracowane w celu ułatwienia odbiorcom i dostawcom dostępu do sieci i podlegają przeglądowi przez organy regulacyjne lub inne właściwe organy krajowe.~~

↓ nowy

Rozdział IV

Dostęp stron trzecich do infrastruktury

SEKCJA I

DOSTĘP DO INFRASTRUKTURY GAZU ZIEMNEGO

~~Artykuł 26~~

Dostęp do rynku dla gazów odnawialnych i niskoemisyjnych

Państwa członkowskie umożliwiają dostęp dla gazów odnawialnych i niskoemisyjnych do rynku i infrastruktury bez względu na to, czy instalacje wytwarzania gazów odnawialnych i niskoemisyjnych są przyłączone do sieci dystrybucyjnych lub przesyłowych.

↓ 2009/73/WE (dostosowany) ⇒ nowy

Artykuł ~~27~~³²

Dostęp stron trzecich ☒ do dystrybucji i przesyłu gazu ziemnego oraz terminali LNG ☒

1. Państwa członkowskie zapewniają wdrożenie systemu dostępu stron trzecich do systemu przesyłowego i dystrybucyjnego oraz do instalacji LNG opartego na opublikowanych taryfach, mającego zastosowanie do wszystkich ~~uprawnionych~~ odbiorców, w tym również do przedsiębiorstw dostarczających gaz, oraz stosowanego w sposób obiektywny i bez dyskryminacji między użytkownikami systemu. Państwa członkowskie zapewniają, aby te taryfy, lub metody stosowane do ich kalkulacji, były zatwierdzane przez organ regulacyjny, o którym mowa w art. ~~70~~³⁹ ~~ust. 1~~, przed ich wejściem w życie zgodnie z art. ~~72~~⁴¹, a także zapewniają publikację tych taryf oraz metod — w przypadku gdy zatwierdzane są jedynie metody — przed ich wejściem w życie. ⇒ Rabatów taryfowych można udzielić, wyłącznie jeżeli zostało to przewidziane w ustawodawstwie unijnym. ⇐
- ~~2. Operatorzy systemów przesyłowych mają dostęp do sieci innych operatorów systemów przesyłowych, jeżeli jest to niezbędne do wykonywania ich funkcji w związku z przesyłem transgranicznym.~~
- ~~23. Przepisy niniejszej dyrektywy nie uniemożliwiają zawierania umów długoterminowych ⇒ na dostawę gazów odnawialnych i niskoemisyjnych ⇐, w zakresie, w jakim są one zgodne z ~~e-wspólnotowymi~~ ☒ Unijnymi ☒ zasadami konkurencji ⇒ i przyczyniają się do dekarbonizacji. Nie można zawierać długoterminowych umów na dostawy gazu ziemnego o nieobniżonej emisji na okres wykraczający poza koniec 2049 r. ⇐.~~

↓ nowy

3. Niniejszy artykuł stosuje się także do obywatelskich społeczności energetycznych, które zarządzają sieciami dystrybucyjnymi.

↓ 2009/73/WE (dostosowany) ⇒ nowy

Artykuł ~~28~~³⁴

Dostęp do sieci gazociągów kopalnianych ☒ gazu ziemnego ☒

1. Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki w celu zapewnienia, aby przedsiębiorstwom gazowe i uprawnieni odbiorcy, niezależnie od miejsca gdzie się znajdują, mogli uzyskać dostęp do sieci gazociągów kopalnianych, w tym również do instalacji dostarczających usługi pomocnicze związane z tym dostępem, zgodnie z niniejszym artykułem, z wyjątkiem tych części takich sieci i instalacji, które są używane do lokalnej działalności produkcyjnej na obszarze złoża, gdzie

produkowany jest gaz. Przyjęte środki powinny zostać zgłoszone do Komisji zgodnie z przepisami art. ~~88~~⁵⁴.

2. Dostęp, o którym mowa w ust. 1, przyznawany jest w sposób określony przez państwo członkowskie zgodnie z właściwymi aktami prawnymi. Państwa członkowskie stosują cele sprawiedliwego i otwartego dostępu, tworzenia konkurencyjnego rynku gazu ziemnego i unikania jakiegokolwiek nadużywania pozycji dominującej, uwzględniając bezpieczeństwo i regularność dostaw, dostępną lub możliwą do uzyskania zdolność oraz ochronę środowiska. Możliwe jest uwzględnienie następujących kwestii ☒ potrzeb ☒ :
- a) konieczności odmowy dostępu w przypadku niezgodności specyfikacji technicznych, której nie można wyeliminować w rozsądny sposób;
 - b) konieczności unikania trudności, których nie można przezwyciężyć w rozsądny sposób i które mogłyby zaszkodzić sprawnej bieżącej i planowanej przyszłej produkcji węglowodorów, w tym również pochodzących ze złóż o marginalnej opłacalności ekonomicznej;
 - c) konieczności poszanowania należycie uzasadnionych potrzeb właściciela lub operatora sieci gazociągów kopalnianych w zakresie transportu, oczyszczania i uzdatniania gazu oraz interesów wszystkich innych użytkowników tych gazociągów kopalnianych lub odnośnych instalacji przetwarzania i oddawania gazu do sieci, których może to dotyczyć; oraz
 - d) konieczności stosowania ich przepisów i procedur administracyjnych, zgodnie z prawem ~~wspólnotowym~~ ☒ unijnym ☒, przy wydawaniu zezwoleń na produkcję lub rozbudowę sieci gazociągów kopalnianych.
3. Państwa członkowskie zapewniają ustanowienie odpowiednich środków rozstrzygania sporów, w tym również niezależnego od stron organu posiadającego dostęp do wszystkich istotnych informacji, aby umożliwić szybkie rozstrzyganie sporów związanych z dostępem do sieci gazociągów kopalnianych, uwzględniając kryteria określone w ust. 2 oraz liczbę stron, które mogą być zaangażowane w negocjowanie dostępu do tych sieci.

↓ 2019/692 art. 1 pkt 4

4. W przypadku sporów transgranicznych zastosowanie mają środki rozstrzygania sporów państwa członkowskiego sprawującego jurysdykcję nad siecią gazociągów kopalnianych, do których odmówiono dostępu. W przypadku gdy w sporach transgranicznych dana sieć podlega więcej niż jednemu państwu członkowskiemu, państwa członkowskie, których to dotyczy powinny konsultować się wzajemnie, w celu zapewnienia spójnego stosowania przepisów niniejszej dyrektywy. W przypadku gdy sieć gazociągów kopalnianych rozpoczyna się w państwie trzecim i łączy się z co najmniej jednym państwem członkowskim, państwa członkowskie, których to dotyczy, konsultują się wzajemnie, a państwo członkowskie, w którym znajduje się pierwszy punkt wejścia do sieci państw członkowskich, konsultuje się z państwem trzecim, którego to dotyczy, w którym rozpoczyna się sieć gazociągów kopalnianych, w celu zapewnienia spójnego stosowania niniejszej dyrektywy w odniesieniu do danej sieci na terytorium państw członkowskich.

Artykuł ~~2933~~

Dostęp do magazynowania ☒ gazu ziemnego ☒

1. W celu zorganizowania dostępu do instalacji magazynowych i do pojemności magazynowych gazociągów ☒ kompresyjnego przechowywania w rurociągach ☒, w przypadku gdy jest to niezbędne z technicznego lub ekonomicznego punktu widzenia do zapewnienia skutecznego dostępu do systemu w celu realizacji dostaw do odbiorców, a także w celu zorganizowania dostępu do usług pomocniczych, państwa członkowskie mogą wybrać jedną lub obydwie procedury, o których mowa w ust. 3 i 4. Procedury te należy stosować zgodnie z obiektywnymi, przejrzystymi i niedyskryminacyjnymi kryteriami.

↓ nowy

Przy wyborze procedury dostępu do magazynowania zgodnie z niniejszym artykułem państwa członkowskie uwzględniają wyniki wspólnych i krajowych ocen ryzyka przeprowadzonych zgodnie z art. 7 rozporządzenia (UE) 2017/1938.

↓ 2009/73/WE (dostosowany)

Organy regulacyjne ~~w przypadku gdy państwa członkowskie tak postanowiły lub państwa członkowskie~~ określają oraz publikują kryteria, zgodnie z którymi można określić zasady dostępu mające zastosowanie w odniesieniu do instalacji magazynowych oraz pojemności magazynowych gazociągów ☒ kompresyjnego przechowywania w rurociągach ☒. Podają one do wiadomości publicznej lub zobowiązują operatorów systemów magazynowania i przesyłowych do podania do wiadomości publicznej, które instalacje magazynowe lub które części instalacji magazynowych, oraz które pojemności magazynowe gazociągów ☒ zdolności kompresyjnego przechowywania w rurociągach ☒ są oferowane w ramach różnych procedur, o których mowa w ust. 3 i 4.

~~Obowiązki, o których mowa w drugim zdaniu akapitu drugiego, pozostają bez uszczerbku dla prawa wyboru przyznanego państwom członkowskim w pierwszym akapicie.~~

2. ~~Przepisy~~ Ust. 1 nie ma zastosowania do usług pomocniczych i tymczasowego magazynowania związanych z instalacjami LNG, koniecznych do procesu regazyfikacji LNG i następującego po tym dostarczania gazu do systemu przesyłowego.
3. W przypadku dostępu negocjowanego, ~~państwo członkowskie lub w przypadku gdy państwa członkowskie tak postanowiły~~ organy regulacyjne, przyjmują niezbędne środki, aby przedsiębiorstwa gazowe i uprawnieni odbiorcy z obszaru lub spoza obszaru objętego systemem wzajemnie połączonym mieli możliwość negocjowania dostępu do instalacji magazynowych i do pojemności magazynowych gazociągów ☒ kompresyjnego przechowywania w rurociągach ☒, gdy jest to

niezbędne z technicznego lub z ekonomicznego punktu widzenia a także do zapewnienia skutecznego dostępu do systemu, a także dla zorganizowania dostępu do innych usług pomocniczych. Strony zobowiązane są do negocjowania w dobrej wierze dostępu do magazynowania, do pojemności magazynowych gazociągów ☒ kompresyjnego przechowywania w rurociągach ☒ i do innych usług pomocniczych.

Umowy dotyczące dostępu do magazynowania, do pojemności magazynowych gazociągów ☒ kompresyjnego przechowywania w rurociągach ☒ i do innych usług pomocniczych są negocjowane z odpowiednim operatorem systemu magazynowania lub z przedsiębiorstwami gazowymi. Organy regulacyjne — w przypadku gdy państwo członkowskie tak postanowiło — lub państwa członkowskie, wymagają od operatorów systemu magazynowania i przedsiębiorstw gazowych opublikowania ☒ co roku ☒ podstawowych warunków handlowych korzystania z magazynowania, z pojemności magazynowych gazociągów ☒ kompresyjnego przechowywania w rurociągach ☒ i z innych usług pomocniczych, do dnia 1 stycznia 2005 r., a następnie każdego roku.

Opracowując ☒ te ☒ warunki, o których mowa w drugim akapicie, operatorzy systemów magazynowania i przedsiębiorstwa gazowe konsultują się z użytkownikami systemu.

4. W przypadku dostępu regulowanego, organy regulacyjne — w przypadku gdy państwa członkowskie tak postanowiły — lub państwa członkowskie, przyjmują niezbędne środki, aby przyznać przedsiębiorstwom gazowym i uprawnionym odbiorcom z obszaru lub spoza obszaru objętego systemem wzajemnie połączonym prawo dostępu do magazynowania, do pojemności magazynowych gazociągów ☒ kompresyjnego przechowywania w rurociągach ☒ i do innych usług pomocniczych, na podstawie opublikowanych taryf lub innych warunków i obowiązków w odniesieniu do korzystania z tego magazynowania i z pojemności magazynowych ☒ kompresyjnego przechowywania w rurociągach ☒, gdy z technicznego lub z ekonomicznego punktu widzenia jest to niezbędne do zapewnienia skutecznego dostępu do systemu, a także do zorganizowania dostępu do innych usług pomocniczych. Organy regulacyjne — w przypadku gdy państwa członkowskie tak postanowiły — lub państwa członkowskie, konsultują się z użytkownikami systemu przy opracowywaniu tych taryf lub metod ich ustalania. Prawo dostępu dla uprawnionych odbiorców może zostać przyznane przez umożliwienie im zawierania umów dostawy gazu z konkurencyjnymi przedsiębiorstwami gazowymi, innymi niż właściciel lub operator systemu lub z przedsiębiorstwem powiązanym.

↓ 2009/73/WE (dostosowany)
⇒ nowy

Artykuł ~~303~~8

Gazociągi bezpośrednie ☒ gazu ziemnego ☒

1. Państwa członkowskie przyjmują niezbędne środki, aby umożliwić:
- a) przedsiębiorstwom gazowym prowadzącym działalność na ich terytorium zaopatrywanie uprawnionych odbiorców gazociągiem bezpośrednim; oraz

- b) zaopatrywanie gazociągiem bezpośrednim wszystkich ~~uprawnionych~~ odbiorców na ich terytorium przez przedsiębiorstwa gazowe.
2. W przypadkach gdy wymagane jest zezwolenie, ~~(na przykład: licencja, pozwolenie, koncesja, zgoda lub zatwierdzenie)~~, na budowę lub eksploatację gazociągów bezpośrednich, państwa członkowskie lub każdy właściwy wyznaczony przez nie organ ustalają kryteria udzielania zezwoleń na budowę lub eksploatację takich gazociągów na ich terytorium. Kryteria te są obiektywne, przejrzyste i niedyskryminacyjne.
3. Państwa członkowskie mogą uzależnić wydanie zezwolenia na budowę gazociągu bezpośredniego od odmowy dostępu do systemu na podstawie ~~— w stosownych przypadkach —~~ art. ~~3435~~ lub od wszczęcia procedury rozstrzygania sporów zgodnie z art. ~~7341~~.
-

↓ nowy

SEKCJA II

DOSTĘP DO INFRASTRUKTURY WODORU

Artykuł 31

Dostęp stron trzecich do sieci wodorowych

1. Państwa członkowskie zapewniają wdrożenie systemu regulowanego dostępu stron trzecich do sieci wodorowych opartego na opublikowanych taryfach, mającego zastosowanie w sposób obiektywny i bez dyskryminacji między użytkownikami sieci wodorowych.
1. Państwa członkowskie zapewniają, aby te taryfy, lub metody stosowane do ich kalkulacji, były zatwierdzane przez organ regulacyjny, o którym mowa w art. 70, przed ich wejściem w życie zgodnie z art. 72, a także zapewniają publikację tych taryf oraz metod — w przypadku gdy zatwierdzane są jedynie metody — przed ich wejściem w życie.
3. Operatorzy sieci wodorowych mają dostęp do sieci innych operatorów sieci wodorowych, jeżeli jest to niezbędne do wykonywania ich funkcji m.in. w związku z transportem wodoru w sieci transgranicznej.
4. Do dnia 31 grudnia 2030 r. państwo członkowskie może podjąć decyzję o niestosowaniu ust. 1. W takim przypadku państwo członkowskie zapewnia wdrożenie systemu negocjowanego dostępu stron trzecich do sieci wodorowych zgodnie z obiektywnymi, przejrzystymi i niedyskryminacyjnymi kryteriami. Organy regulacyjne przyjmują niezbędne środki w celu umożliwienia użytkownikom sieci wodorowych negocjowania dostępu do sieci wodorowych. Strony są zobowiązane do negocjowania dostępu do sieci wodorowych w dobrej wierze.
5. W przypadku gdy negocjowany dostęp jest wykorzystywany, organy regulacyjne zapewniają wytyczne dla użytkowników sieci wodorowych na temat tego, jaki wpływ na wynegocjowane taryfy będzie miało wprowadzenie regulowanego dostępu stron trzecich.

Artykuł 32

Dostęp stron trzecich do terminali wodorowych

1. Państwa członkowskie zapewniają wdrożenie systemu dostępu stron trzecich do terminali wodorowych w oparciu o dostęp wynegocjowany w obiektywny, przejrzysty i niedyskryminacyjny sposób, zgodnie z którym organy regulacyjne wprowadzają środki niezbędne w celu umożliwienia użytkownikom terminali wodorowych negocjowania dostępu do tych terminali. Strony są zobowiązane do negocjowania dostępu w dobrej wierze.
2. Organy regulacyjne monitorują warunki dostępu stron trzecich do terminali wodorowych i ich wpływ na rynki wodoru, a, w razie konieczności ochrony konkurencji, wprowadzają środki w celu poprawy dostępu zgodnie z kryteriami określonymi w ust. 1.

Artykuł 33

Dostęp do magazynów wodoru

Państwa członkowskie zapewniają wdrożenie systemu regulowanego dostępu stron trzecich do magazynów wodoru i kompresyjnego przechowywania w rurociągach, gdy jest to technicznie lub ekonomicznie niezbędne do zapewnienia efektywnego dostępu do systemu na potrzeby dostaw do odbiorców, a także na potrzeby zorganizowania dostępu do usług pomocniczych w oparciu o opublikowane taryfy i stosowanego w sposób obiektywny i wolny od dyskryminacji jakichkolwiek użytkowników systemu wodorowego. Państwa członkowskie zapewniają, aby te taryfy lub metody stanowiące podstawę ich obliczania były zatwierdzane przez organ regulacyjny przed ich wejściem w życie zgodnie z art. 72.

SEKCJA III

ODMOWA DOSTĘPU I PRZYŁĄCZENIA

↓ 2009/73/WE (dostosowany)
⇒ nowy

Artykuł ~~34~~³⁵

Odmowa dostępu ☒ i przyłączenia ☒

1. Przedsiębiorstwa gazowe ⇒ i przedsiębiorstwa zajmujące się wodorem ⇐ mogą odmówić dostępu ⇒ lub przyłączenia ⇐ do ~~systemu~~ ⇒ systemu gazu ziemnego lub systemu wodorowego ⇐ z powodu braku zdolności ~~lub tam, gdzie dostęp do systemu uniemożliwiłby im wypełnianie obowiązków użyteczności publicznej, o których mowa w art. 3 ust. 2, a które zostały im przypisane, lub z powodu poważnych trudności gospodarczych i finansowych związanych z umowami typu „bierz lub płac”, mając na uwadze kryteria i procedury określone w art. 48 oraz alternatywne rozwiązanie wybrane przez państwo członkowskie zgodnie z ust. 1 tego artykułu.~~ Należy podać należycie uzasadnione powody każdej takiej odmowy.

2. ⇒ Uwzględniając krajowe i unijne cele w zakresie dekarbonizacji, państwa członkowskie ⇒ przyjmują ~~możną przyjęcie~~ ⇒ odpowiednie środki ~~niezbędne dla~~ ⇒ w celu zapewnienia, aby przedsiębiorstwo gazowe ⇒ lub przedsiębiorstwo zajmujące się wodorem ⇒ odmawiające dostępu ⇒ lub przyłączenia do systemu ⇒ gazu ziemnego ⇒ lub systemu wodorowego ⇒ ze względu na brak zdolności lub brak połączeń dokonało koniecznej rozbudowy, w zakresie, w jakim jest to opłacalne lub w przypadku gdy potencjalny odbiorca chce za nie zapłacić. ~~W przypadkach, w których zastosowanie mają przepisy art. 4 ust. 4, państwa członkowskie przyjmują takie środki.~~
-

↓ nowy

3. Odmowa dostępu do systemu dla gazów odnawialnych i niskoemisyjnych może mieć miejsce z zastrzeżeniem przepisów art. 18 i 33 [przekształconego rozporządzenia w sprawie gazu zgodnie z wnioskiem przedstawionym w dokumencie COM(2021) xxx].
-

↓ 2009/73/WE:

~~Artykuł 36~~

Nowa infrastruktura

- ~~1. Istotna nowa infrastruktura gazowa, tj. połączenia wzajemne, instalacje LNG i instalacje magazynowe, mogą na wniosek zostać zwolnione na czas określony ze stosowania przepisów art. 9, 32, 33 i 34 oraz art. 41 ust. 6, 8 i 10 pod następującymi warunkami:~~

- ~~a) inwestycja musi zwiększać konkurencję w dostawach gazu i zwiększać bezpieczeństwo dostaw;~~
 - ~~b) poziom ryzyka związanego z inwestycją musi być taki, że inwestycja nie miałaby miejsca bez udzielenia zwolnienia;~~
 - ~~c) infrastruktura musi być własnością osoby fizycznej lub prawnej, która jest odrębna, przynajmniej w zakresie swojej formy prawnej, od operatorów systemów, w których systemach zostanie wybudowana ta infrastruktura;~~
 - ~~d) na użytkowników infrastruktury muszą zostać nałożone opłaty; oraz~~
-

↓ 2019/692 art. 1 pkt 5 lit a)

- ~~e) zwolnienie nie może mieć szkodliwego wpływu na konkurencję na odpowiednich rynkach, na które inwestycja może mieć wpływ, na skuteczne funkcjonowanie rynku wewnętrznego gazu ziemnego, na skuteczne funkcjonowanie danych systemów podlegających regulacji ani na bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego w Unii.~~

↓ 2009/73/WE

~~2. Ustęp 1 ma zastosowanie również w przypadku znacznego wzrostu zdolności istniejącej infrastruktury i zmian tej infrastruktury umożliwiających rozwój nowych źródeł dostaw gazu.~~

↓ 2019/692 art. 1 pkt 5 lit b)

~~3. Organ regulacyjny, o którym mowa w rozdziale VIII, może, indywidualnie dla każdego przypadku, podjąć decyzję o zwolnieniu, o którym mowa w ust. 1 i 2.~~

~~Przed przyjęciem decyzji o zwolnieniu krajowy organ regulacyjny lub, w stosownych przypadkach, inny właściwy organ tego państwa członkowskiego konsultuje się z:~~

~~a) krajowymi organami regulacyjnymi państw członkowskich, na których rynki nowa infrastruktura może wywierać wpływ; oraz oraz~~

~~b) odpowiednimi organami państw trzecich, w przypadku gdy dana infrastruktura jest połączona z siecią unijną objętą jurysdykcją państwa członkowskiego i rozpoczyna się lub kończy w państwie trzecim lub w państwach trzecich.~~

~~W przypadku gdy konsultowane organy państwa trzeciego nie odpowiedzą na zapytanie w rozsądnym czasie lub w ustalonym terminie nieprzekraczającym trzech miesięcy, krajowy organ regulacyjny, którego to dotyczy, może przyjąć konieczną decyzję.~~

↓ 2009/73/WE

~~4. W przypadku gdy dana infrastruktura znajduje się na terytorium więcej niż jednego państwa członkowskiego, Agencja może przedłożyć opinię doradczą organom regulacyjnym państw członkowskich, których to dotyczy; może ona być użyta jako podstawa ich decyzji, w terminie dwóch miesięcy od daty otrzymania wniosku o zwolnienie przez ostatni z tych organów regulacyjnych.~~

↓ 2019/692 art. 1 pkt 5 lit c)

~~W przypadku gdy wszystkie organy regulacyjne, których to dotyczy, osiągnęły porozumienie w sprawie decyzji o zwolnieniu w terminie sześciu miesięcy od daty otrzymania wniosku o zwolnienie przez ostatni z organów regulacyjnych, informują one Agencję o swojej decyzji. W przypadku gdy dana infrastruktura jest linią przesyłową między państwem członkowskim a państwem trzecim, przed przyjęciem decyzji o zwolnieniu, krajowy organ regulacyjny lub, w stosownych przypadkach, inny właściwy organ państwa członkowskiego, w którym znajduje się pierwszy punkt połączenia międzysystemowego z siecią państw członkowskich, może konsultować się z odpowiednim organem tego państwa trzeciego w celu zapewnienia spójnego stosowania niniejszej dyrektywy w odniesieniu do danej infrastruktury na terytorium i, w stosownych przypadkach, na morzu terytorialnym tego państwa członkowskiego. W przypadku gdy konsultowany organ państwa trzeciego nie odpowie na zapytanie w rozsądnym czasie lub w ustalonym terminie nieprzekraczającym trzech miesięcy, krajowy organ regulacyjny, którego to dotyczy, może przyjąć konieczną decyzję.~~

~~Agencja wykonuje zadania powierzone organom regulacyjnym państw członkowskich, których to dotyczy, na mocy niniejszego artykułu:~~

- ~~a) w przypadku gdy wszystkie krajowe organy regulacyjne, których to dotyczy, nie mogą osiągnąć porozumienia w terminie sześciu miesięcy od daty otrzymania wniosku o zwolnienie przez ostatni z tych organów regulacyjnych; lub~~
- ~~b) na wspólny wniosek organów regulacyjnych, których to dotyczy.~~

~~Wszystkie organy regulacyjne, których to dotyczy, mogą wspólnie wystąpić z wnioskiem o przedłużenie terminu, o którym mowa w akapicie trzecim lit. a), o okres do trzech miesięcy.~~

~~5. Przed podjęciem decyzji Agencja konsultuje się z odpowiednimi organami regulacyjnymi oraz z wnioskodawcami.~~

~~6. Zwolnienie może obejmować całość lub część zdolności nowej infrastruktury lub istniejącej infrastruktury o znacząco zwiększonej zdolności.~~

~~Przy podejmowaniu decyzji w sprawie zwolnienia należy zwrócić uwagę, indywidualnie dla każdego przypadku, na potrzebę nałożenia warunków dotyczących okresu obowiązywania zwolnienia i niedyskryminacyjnego dostępu do infrastruktury. W trakcie podejmowania decyzji w sprawie tych warunków uwzględnia się w szczególności dodatkową zdolność, która ma być zbudowana lub zmianę istniejącej zdolności, horyzont czasowy projektu oraz uwarunkowania krajowe.~~

~~Przed przyznaniem zwolnienia, organ regulacyjny podejmuje decyzje w sprawie zasad i mechanizmów zarządzania i alokacji zdolności. Zgodnie z tymi zasadami wszyscy potencjalni użytkownicy infrastruktury są wzywani do zgłoszenia swojego zainteresowania zawieraniem umów dotyczących zdolności, zanim nastąpi alokacja zdolności dla nowej infrastruktury, w tym również alokacja na własny użytek. Organ regulacyjny wymaga, aby zasady dotyczące zarządzania ograniczeniami obejmowały obowiązek oferowania niewykorzystanej zdolności na rynku wtórnym, jak również wymaga, aby użytkownicy infrastruktury byli uprawnieni do handlu swoimi zakontraktowanymi zdolnościami na rynku wtórnym. W swojej ocenie kryteriów, o których mowa w ust. 1 lit. a), b) i c), organ regulacyjny uwzględnia wyniki procedury alokacji zdolności.~~

~~Decyzja w sprawie zwolnienia, w tym również wszelkie warunki, o których mowa w akapicie drugim niniejszego ustępu, jest należycie uzasadniona i publikowana.~~

~~7. Niezależnie od ust. 3, państwa członkowskie mogą postanowić, że ich organ regulacyjny lub Agencja przedkłada, w stosownych przypadkach, odpowiedniemu podmiotowi w państwie członkowskim, w celu uzyskania decyzji formalnej, swoją opinię w sprawie wniosku o zwolnienie. Opinia ta jest publikowana wraz z decyzją.~~

~~8. Organ regulacyjny niezwłocznie przekazuje Komisji kopię każdego wniosku o zwolnienie z chwilą jego otrzymania. Decyzja jest niezwłocznie zgłaszana przez właściwy organ do Komisji wraz ze wszystkimi istotnymi informacjami, które jej dotyczą. Informacje te mogą zostać przedłożone Komisji w formie podsumowania, co pozwoli Komisji na podjęcie uzasadnionej decyzji. Informacje zawierają w szczególności:~~

- ~~a) szczegółowe powody, na podstawie których organ regulacyjny lub państwo członkowskie przyznały zwolnienie lub odmówiły jego przyznania, wraz z odniesieniem do ust. 1, łącznie z odpowiednią literą lub literami tego ustępu, na~~

~~których oparta jest taka decyzja, w tym również informacje finansowe uzasadniające potrzebę zastosowania zwolnienia;~~

~~b) przeprowadzoną analizę wpływu przyznania zwolnienia na konkurencję i na skuteczne funkcjonowanie rynku wewnętrznego gazu ziemnego;~~

~~c) powody przyjętego czasu i wielkości udziału całkowitej zdolności danej infrastruktury gazowej, dla których udzielono zwolnienia;~~

~~d) w przypadku zwolnienia dotyczącego połączenia wzajemnego, wyniki konsultacji z zainteresowanymi organami regulacyjnymi; oraz oraz~~

~~e) wpływ infrastruktury na dywersyfikację dostaw gazu.~~

~~9. W terminie dwóch miesięcy od dnia po otrzymaniu powiadomienia, Komisja może podjąć decyzję zobowiązującą organ regulacyjny do zmiany decyzji lub cofnięcia decyzji w sprawie przyznania zwolnienia. Ten dwumiesięczny termin może zostać przedłużony o dodatkowy okres dwóch miesięcy w przypadku gdy Komisja zwraca się o dalsze informacje. Okres dodatkowy rozpoczyna się następnego dnia po otrzymaniu kompletnej informacji. Początkowy dwumiesięczny termin może również zostać przedłużony za wspólną zgodą Komisji oraz organu regulacyjnego.~~

~~Zgłoszenie uważa się za cofnięte w przypadku gdy informacje, o które wystąpiono, nie zostały dostarczone w terminie wyznaczonym we wniosku, o ile przed jego upływem nie został on przedłużony za zgodą zarówno Komisji, jak i organu regulacyjnego lub organ regulacyjny, w należycie uzasadnionym oświadczeniu, poinformował Komisję o tym, że uważa powiadomienie za kompletne.~~

~~Organ regulacyjny stosuje się do decyzji Komisji w sprawie zmiany decyzji lub cofnięcia decyzji o zwolnieniu w terminie miesiąca i odpowiednio informuje Komisję.~~

~~Komisja zachowuje poufność informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie.~~

~~Wydane przez Komisję zatwierdzenie decyzji o zwolnieniu przestaje obowiązywać po upływie dwóch lat od jego przyjęcia w przypadku gdy do tego czasu budowa infrastruktury jeszcze się nie rozpoczęła, oraz po upływie pięciu lat w przypadku gdy do tego czasu nie rozpoczęto eksploatacji infrastruktury, chyba że Komisja stwierdzi, iż wszelkie opóźnienia wynikają z poważnych przeszkód będących poza kontrolą osoby, której przyznano zwolnienie.~~

~~10. Komisja może przyjąć wytyczne dotyczące stosowania warunków określonych w ust. 1 niniejszego artykułu, oraz określić procedurę obowiązującą w przypadku stosowania ust. 3, 6, 8 i 9 niniejszego artykułu. Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 51 ust. 3.~~

↓ nowy

Rozdział V

Zasady mające zastosowanie do operatorów systemów przesyłowego, magazynowego i gazu ziemnego

↓ 2009/73/WE (dostosowany)

⇒ nowy

Artykuł ~~35~~⁴³

Zadania operatorów systemów przesyłowego, magazynowego lub LNG

1. Każdy operator systemu przesyłowego, magazynowego lub LNG:
 - a) eksploatuje, utrzymuje i rozbudowuje bezpieczne, niezawodne i wydajne instalacje przesyłowe, magazynowe lub instalacje LNG, w warunkach opłacalności ekonomicznej, w celu zagwarantowania otwartego rynku, z należyтым uwzględnieniem środowiska, ⇒ obowiązków określonych w [rozporządzeniu (UE) 2022/ ... (rozporządzenie w sprawie metanu)] ⇐ oraz zapewnia odpowiednie środki w celu spełniania obowiązków w zakresie świadczenia usług;
 - b) ~~powstrzymuje się od stosowania dyskryminacji~~ nie stosuje dyskryminacji między użytkownikami systemu lub kategoriami użytkowników systemu, ~~w szczególności~~ szczególnie na korzyść powiązanych z nim przedsiębiorstw;
 - c) dostarcza każdemu innemu operatorowi systemu przesyłowego, każdemu innemu operatorowi systemu magazynowania, każdemu innemu operatorowi systemu LNG lub każdemu operatorowi systemu dystrybucyjnego wystarczającą ilość informacji, aby zapewnić, że transport i magazynowanie gazu ziemnego odbywają się w sposób zgodny z bezpieczną i skuteczną eksploatacją systemów wzajemnie połączonych; ~~oraz~~
 - d) dostarcza użytkownikom systemu informacji niezbędnych do skutecznego dostępu do systemu.
2. Każdy operator systemu przesyłowego tworzy wystarczającą transgraniczną zdolność przesyłową w celu zintegrowania europejskiej infrastruktury przesyłowej zaspokajającej całe ekonomicznie uzasadnione i technicznie wykonalne zapotrzebowanie na zdolność oraz uwzględniającej bezpieczeństwo dostaw gazu.

↓ nowy

3. Operatorzy systemów przesyłowych współpracują z operatorami systemów dystrybucyjnych w celu zapewnienia uczestnikom rynku podłączonym do ich sieci rzeczywistego udziału w rynku detalicznym, hurtowym i bilansującym.

4. Operatorzy systemów przesyłowych zapewniają efektywne zarządzanie jakością gazu w swoich instalacjach zgodnie z odpowiednimi normami jakości gazu.
-

↓ 2009/73/WE

- ~~53.~~ Zasady przyjęte przez operatorów systemów przesyłowych dla bilansowania gazu w systemie przesyłu powinny być obiektywne, przejrzyste i niedyskryminacyjne, włączając w to zasady dotyczące opłat od użytkowników ich sieci w przypadku spowodowanego przez nich niebilansowania energetycznego. Warunki świadczenia takich usług przez operatorów systemów przesyłowych, wraz z zasadami i taryfami, ustalane są według metody zgodnej z art. ~~7241~~ ust. 7 w sposób niedyskryminacyjny i odzwierciedlający koszty oraz są publikowane.
- ~~64.~~ Organy regulacyjne — w przypadku gdy państwa członkowskie tak postanowiły — lub państwa członkowskie, mogą wymagać od operatorów systemów przesyłowych przestrzegania minimalnych wymogów związanych z utrzymaniem i rozbudową systemu przesyłowego, w tym również zdolności połączeń wzajemnych.
-

↓ nowy

7. Państwa członkowskie mogą postanowić, że jeden lub kilka obowiązków wymienionych w ust. 1 nakłada się na operatora systemu przesyłowego innego niż operator będący właścicielem systemu przesyłowego, na którym w przeciwnym przypadku ciążyłyby odnośne obowiązki. Operator systemu przesyłowego, któremu powierza się te zadania, musi być certyfikowany jako operator z rozdziałem własności, niezależny operator systemu lub niezależny operator systemu przesyłowego i spełniać wymagania określone w art. 54, ale nie można wymagać, aby był właścicielem systemu przesyłowego, za który jest odpowiedzialny.
8. Operator systemu przesyłowego musi spełniać wymagania określone w rozdziale IX i być certyfikowany zgodnie z art. 57. Nie narusza to możliwości, by operatorzy systemów przesyłowych certyfikowani jako operatorzy z rozdziałem własności, niezależni operatorzy systemu lub niezależni operatorzy systemu przesyłowego delegowali, z własnej inicjatywy i pod swoim nadzorem, niektóre zadania innym operatorom systemów przesyłowych certyfikowanym jako operatorzy z rozdziałem własnościowym, niezależni operatorzy systemu albo niezależni operatorzy systemu przesyłowego, jeżeli oddelegowanie zadań nie naraża na szwank skutecznych i niezależnych uprawnień delegującego operatora systemu przesyłowego do podejmowania decyzji.
9. Operatorzy systemu LNG i systemu magazynowego współpracują ze sobą w ramach jednego państwa członkowskiego i regionalnie w celu zapewnienia najbardziej efektywnego wykorzystania zdolności instalacji i synergii między takimi instalacjami, z uwzględnieniem integralności i eksploatacji systemu.

- 105 Operatorzy systemów przesyłowych zaopatrują się w energię, którą wykorzystują do prowadzenia swej działalności zgodnie z przejrzystymi i niedyskryminacyjnymi procedurami rynkowymi.

Artykuł ~~36~~46

Zasady poufności obowiązujące operatorów systemów przesyłowych i właścicieli systemów przesyłowych

1. Bez uszczerbku dla art. ~~68~~34 lub jakiegokolwiek innego prawnego obowiązku ujawnienia informacji, każdy operator systemu przesyłowego, magazynowego lub systemu LNG, oraz każdy właściciel systemu przesyłowego, zachowują poufność informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie, które uzyskali w trakcie swojej działalności, oraz zapobiegają ujawnieniu w sposób dyskryminacyjny informacji o swojej własnej działalności, które mogą być źródłem korzyści handlowych. W szczególności nie ujawniają oni żadnych informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie pozostałym częściom przedsiębiorstwa, o ile nie jest to niezbędne do przeprowadzenia transakcji handlowej. W celu zapewnienia pełnego poszanowania zasad rozdziału informacyjnego, państwa członkowskie zapewniają, aby właściciel systemu przesyłowego, w tym również, w przypadku operatora systemów połączonych, operator systemu dystrybucyjnego, oraz pozostała część przedsiębiorstwa nie korzystały ze wspólnych służb, takich jak wspólna obsługa prawna, z wyjątkiem funkcji czysto administracyjnych lub informatycznych.
2. W ramach sprzedaży lub zakupu gazu ziemnego przez przedsiębiorstwa powiązane, operatorzy systemu przesyłowego, magazynowania lub systemu LNG nie wykorzystują w niewłaściwy sposób informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie, uzyskanych od stron trzecich w ramach udostępniania lub negocjowania dostępu do systemu.
3. Informacje niezbędne do skutecznej konkurencji i skutecznego funkcjonowania rynku są podawane do publicznej wiadomości. Obowiązek ten pozostaje bez uszczerbku dla ochrony informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie.

Artykuł 37

Uprawnienia do podejmowania decyzji w odniesieniu do przyłączania nowych instalacji wytwarzania gazów odnawialnych i niskoemisyjnych do systemu przesyłowego

1. Operator systemu przesyłowego ustanawia i publikuje przejrzyste i skuteczne procedury niedyskryminacyjnego przyłączania nowych instalacji wytwarzania gazów odnawialnych i niskoemisyjnych. Procedury te podlegają zatwierdzeniu przez organy regulacyjne.
2. Operatorzy systemów przesyłowych nie są uprawnieni do odrzucenia uzasadnionych ekonomicznie i wykonalnych pod względem technicznym wniosków o przyłączenie nowych instalacji wytwarzania gazów odnawialnych i niskoemisyjnych.

Artykuł 38~~23~~

Uprawnienia do podejmowania decyzji w odniesieniu do przyłączania instalacji magazynowych, instalacji regazyfikacji LNG oraz odbiorców przemysłowych do systemu przesyłowego ☒ i sieci wodorowej ☒

1. Operator systemu przesyłowego ⇒ i operator sieci wodorowej ⇐ ustanawia i publikuje przejrzyste i skuteczne procedury i taryfy dotyczące niedyskryminacyjnego przyłączania instalacji magazynowych ⇒ gazu ziemnego i instalacji magazynowania wodoru ⇐, instalacji regazyfikacji LNG ⇒, terminali wodorowych ⇐ oraz odbiorców przemysłowych do systemu przesyłowego ⇒ i sieci wodorowej ⇐. Procedury te podlegają zatwierdzeniu przez organ regulacyjny.
2. Operator systemu przesyłowego ⇒ i operator sieci wodorowej ⇐ nie są uprawnieni do odmowy przyłączenia nowej instalacji magazynowej ⇒ gazu ziemnego lub instalacji magazynowania wodoru ⇐, instalacji regazyfikacji LNG ⇒, terminalu wodorowego ⇐ lub odbiorcy przemysłowego ze względu na możliwe przyszłe ograniczenia dostępnych zdolności sieci lub ze względu na dodatkowe koszty związane z niezbędnym zwiększeniem zdolności. Operator systemu przesyłowego ⇒ i operator sieci wodorowej ⇐ zapewniają ~~zapewnia~~ nowemu przyłączeniu wystarczającą zdolność na punktach wejścia i wyjścia.

~~Artykuł 6~~

Solidarność regionalna

- ~~1. Aby zapewnić bezpieczne dostawy na rynku wewnętrznym gazu ziemnego, państwa członkowskie współpracują na rzecz promowania solidarności regionalnej i dwustronnej.~~
- ~~2. Współpraca ta obejmuje sytuacje, które prowadzą lub mogą doprowadzić do poważnego zakłócenia dostaw do państwa członkowskiego. Współpraca ta obejmuje:
a) koordynację krajowych przepisów dotyczących postępowania w wypadkach nadzwyczajnych, o których mowa w art. 8 dyrektywy Rady 2004/67/WE z dnia 26 kwietnia 2004 r. dotyczącej środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego³⁶;
b) identyfikację i, w razie konieczności, rozwój lub modernizację wzajemnych połączeń elektroenergetycznych i gazowych; oraz
c) warunki oraz praktyczne sposoby pomocy wzajemnej.~~
- ~~3. Komisja i pozostałe państwa członkowskie są na bieżąco informowane o tej współpracy.~~
- ~~4. Komisja może przyjąć wytyczne dotyczące współpracy regionalnej w duchu solidarności. Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 51 ust. 3.~~

³⁶

Dz.U. L 127 z 29.4.2004, s. 92.

Rozdział VI

⊗ Eksploatacja systemu dystrybucyjnego ⊗ ~~Dystrybucja~~ ~~i dostawy~~ ⊗ gazu ziemnego ⊗

Artykuł ~~3924~~

Wyznaczanie operatorów systemów dystrybucyjnych

Państwa członkowskie wyznaczają jednego lub większą liczbę operatorów systemów dystrybucyjnych — lub zobowiązują przedsiębiorstwa posiadające systemy dystrybucyjne lub które są odpowiedzialne za systemy dystrybucyjne do ich wyznaczenia — na okres czasu, który ma być określony przez państwa członkowskie, uwzględniając efektywność i rachunek ekonomiczny, oraz zapewniają, aby operatorzy systemów dystrybucyjnych działali zgodnie z art. ~~4025~~, ~~4226~~ oraz ~~4327~~.

Artykuł ~~4025~~

Zadania operatorów systemów dystrybucyjnych

1. Każdy operator systemu dystrybucyjnego jest odpowiedzialny za zapewnianie długoterminowej zdolności systemu do zaspokojenia uzasadnionego zapotrzebowania w zakresie dystrybucji gazu, eksploatację, utrzymanie i rozbudowę w warunkach opłacalności ekonomicznej bezpiecznego, niezawodnego i wydajnego systemu na swoim obszarze, z należyтым poszanowaniem środowiska ⇨, obowiązków określonych w [rozporządzeniu (UE) 2022/ ... (rozporządzenie w sprawie metanu)] ⇐ i efektywności energetycznej.

⇩ nowy

2. Jeżeli organy regulacyjne podejmą taką decyzję, operatorzy systemów dystrybucyjnych mogą być odpowiedzialni za zapewnienie efektywnego zarządzania jakością gazu w swoich instalacjach zgodnie ze stosownymi normami jakości gazu, w przypadku gdy jest to niezbędne do celów zarządzania systemem w związku z zatłaczaniem gazów odnawialnych i niskoemisyjnych.

↓ 2009/73/WE

- ~~32~~. W żadnym przypadku operator systemu dystrybucyjnego nie stosuje dyskryminacji między użytkownikami systemu lub kategoriami użytkowników systemu, w szczególności na korzyść powiązanych z nim przedsiębiorstw.
- ~~43~~. Każdy operator systemu dystrybucyjnego dostarcza każdemu innemu operatorowi systemu dystrybucyjnego, przesyłowego, LNG, lub magazynowego wystarczającą ilość informacji w celu zapewnienia, aby transport i magazynowanie gazu ziemnego odbywał się w sposób zgodny z bezpieczną i skuteczną eksploatacją systemów wzajemnie połączonych.
- ~~54~~. Każdy operator systemu dystrybucyjnego dostarcza użytkownikom systemu informacje niezbędne im do skutecznego dostępu do systemu, w tym również korzystania z niego.

~~65~~ W przypadku gdy operator systemu dystrybucyjnego jest odpowiedzialny za bilansowanie systemu dystrybucyjnego, zasady przyjęte przez niego w tym celu są obiektywne, przejrzyste i niedyskryminacyjne oraz obejmują zasady dotyczące opłat od użytkowników systemu za niezbilansowanie energii. Warunki świadczenia takich usług przez operatorów systemów dystrybucyjnych, wraz z zasadami i taryfami, ustalane są według metody zgodnej z art. ~~724~~ ust. 7 w sposób niedyskryminacyjny i odzwierciedlający koszty oraz są publikowane.

↓ nowy

7. Operatorzy systemów dystrybucyjnych współpracują z operatorami systemów przesyłowych w celu zapewnienia uczestnikom rynku podłączonym do ich sieci rzeczywistego udziału w rynku detalicznym, hurtowym i bilansującym w systemie wejścia–wyjścia, do którego należy dany system dystrybucyjny.
8. Operatorzy systemów dystrybucyjnych ustanawiają i publikują przejrzyste i skuteczne procedury niedyskryminacyjnego przyłączania nowych instalacji wytwarzania gazów odnawialnych i niskoemisyjnych. Procedury te podlegają zatwierdzeniu przez organy regulacyjne.
9. Operatorzy systemów dystrybucyjnych nie są uprawnieni do odrzucenia uzasadnionych ekonomicznie i wykonalnych pod względem technicznym wniosków o przyłączenie nowych instalacji wytwarzania gazów odnawialnych i niskoemisyjnych.

Artykuł 41

Uprawnienia do podejmowania decyzji w odniesieniu do nowych instalacji wytwarzania gazów odnawialnych i niskoemisyjnych do systemu dystrybucyjnego

Organy regulacyjne nakładają na operatora systemu dystrybucyjnego obowiązek publikacji przejrzystych i skutecznych procedur niedyskryminacyjnego przyłączania nowych instalacji wytwarzania gazów odnawialnych i niskoemisyjnych. Procedury te podlegają zatwierdzeniu przez organy regulacyjne.

↓ 2009/73/WE (dostosowany)
⇒ nowy

Artykuł ~~42~~6

Rozdział operatorów systemu dystrybucyjnego

1. W przypadku gdy operator systemu dystrybucyjnego jest częścią przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, musi on być niezależny — przynajmniej w zakresie formy prawnej, organizacji i podejmowania decyzji — od innych działalności niezwiązanych z dystrybucją. Zasady te nie tworzą obowiązku wydzielenia własności aktywów systemu dystrybucyjnego z przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo.
2. Oprócz wymogów zawartych w ust. 1, w przypadku gdy operator systemu dystrybucyjnego jest częścią przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, musi on być

niezależny w zakresie swojej organizacji i uprawnień do podejmowania decyzji od innych działalności niezwiązanych z dystrybucją. Aby to osiągnąć, stosuje się następujące kryteria minimalne:

- a) osoby odpowiedzialne za zarządzanie operatorem systemu dystrybucyjnego nie ☒ mogą ☒ uczestniczyć w strukturach zintegrowanego przedsiębiorstwa gazowego odpowiedzialnego, bezpośrednio lub pośrednio, za bieżącą działalność w zakresie produkcji, przesyłu ☒ , transportu ☒ i dostaw ☒ gazów ☒ gazu ziemnego;
- b) podjęte ~~zostać muszą~~ ☒ zostają ☒ odpowiednie środki w celu zapewnienia, aby interesy zawodowe osób odpowiedzialnych za zarządzanie operatorem systemu dystrybucyjnego były uwzględniane w sposób pozwalający tym osobom na niezależne działanie;
- c) operator systemu dystrybucyjnego ~~musi posiadać~~ ☒ posiada ☒ skuteczne uprawnienia do podejmowania decyzji, niezależne od zintegrowanego przedsiębiorstwa gazowego, w odniesieniu do aktywów niezbędnych do eksploatacji, utrzymywania lub rozbudowy sieci; ~~aby móc wykonywać te zadania, operator systemu dystrybucyjnego dysponuje niezbędnymi zasobami, w tym zasobami kadrowymi, technicznymi, finansowymi i fizycznymi; Nie stanowi to przeszkody dla funkcjonowania odpowiednich mechanizmów koordynacyjnych dla zapewnienia ochrony praw przedsiębiorstwa macierzystego do nadzoru gospodarczego i nad zarządzaniem w odniesieniu do zysku z aktywów w przedsiębiorstwie zależnym, regulowanych pośrednio zgodnie z art. 7241 ust. 7; WW~~ szczególności umożliwia to przedsiębiorstwu macierzystemu zatwierdzanie rocznego planu finansowego lub innego równoważnego instrumentu operatora systemu dystrybucyjnego oraz ustalanie całkowitych ograniczeń dotyczących poziomu zadłużenia jego przedsiębiorstwa zależnego; ~~nie~~ Nie pozwala to natomiast przedsiębiorstwu macierzystemu na wydawanie poleceń w odniesieniu do bieżącej działalności ani w odniesieniu do indywidualnych decyzji dotyczących budowy lub modernizacji linii dystrybucyjnych, które nie wykraczają poza założenia zatwierdzonego planu finansowego lub innego równoważnego instrumentu; ~~oraz~~
- d) operator systemu dystrybucyjnego ~~musi ustanowić~~ ☒ ustanawia ☒ program zgodności określający środki podejmowane w celu wyeliminowania praktyk dyskryminacyjnych, a także zapewnia odpowiednie monitorowanie jego przestrzegania; ~~WW~~ programie zgodności określa się szczegółowe obowiązki pracowników związane z osiągnięciem tego celu; ~~Osoba~~ Osoba lub organ odpowiedzialny za monitorowanie programu zgodności, inspektor do spraw zgodności operatora systemu dystrybucyjnego, przedkłada organowi regulacyjnemu, o którym mowa w art. 7039 ust. 1, roczne sprawozdanie przedstawiające zastosowane środki; sprawozdanie to jest publikowane; ~~Inspektor do spraw zgodności operatora systemu dystrybucyjnego musi być w pełni niezależny oraz mieć dostęp do wszystkich niezbędnych informacji operatora systemu dystrybucyjnego i wszelkich powiązanych przedsiębiorstw, w celu wypełniania swojego zadania.~~

3. W przypadku gdy operator systemu dystrybucyjnego jest częścią przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, państwa członkowskie zapewniają monitorowanie działalności operatora systemu dystrybucyjnego przez organy regulacyjne lub inne

właściwe podmioty, tak, aby nie mógł on wykorzystywać swojego zintegrowania pionowego w celu zakłócania konkurencji. W szczególności operatorzy systemu dystrybucyjnego nie mogą powodować — w zakresie komunikacji i marki — nieporozumień w odniesieniu do odrębnej tożsamości części przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo zajmującej się dostawami.

4. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o niestosowaniu ust. 1, 2 i 3 wobec zintegrowanych przedsiębiorstw gazowych obsługujących mniej niż ~~100 000~~ 100 000 przyłączonych odbiorców.

Artykuł ~~43~~27

Zasady poufności obowiązujące operatorów systemów dystrybucyjnych

1. Bez uszczerbku dla art. ~~68~~30 lub jakiegokolwiek innego prawnego obowiązku ujawnienia informacji, każdy operator systemu dystrybucyjnego zachowuje poufność informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie, które uzyskał w trakcie swojej działalności, oraz zapobiega ujawnieniu w sposób dyskryminacyjny informacji o swojej własnej działalności, które mogą być źródłem korzyści handlowych.
2. Operatorzy systemów dystrybucyjnych, w ramach sprzedaży lub zakupu gazu ziemnego przez przedsiębiorstwa powiązane, nie nadużywają informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie, uzyskanych od stron trzecich w ramach udostępniania lub negocjowania dostępu do systemu.

Artykuł ~~44~~28

Zamknięte systemy dystrybucyjne ☒ gazu ziemnego ☒

1. Państwa członkowskie mogą postanowić, że ~~krajowe~~ organy regulacyjne lub inne właściwe organy klasyfikują system dystrybuujący gaz ☒ ziemny ☒ na ograniczonym geograficznie obszarze zakładu przemysłowego, obiektu handlowego lub miejsca świadczenia usług wspólnych i niezaopatrujący odbiorców będących gospodarstwami domowymi, bez uszczerbku dla ust. 4, jako zamknięty system dystrybucyjny, jeżeli:
 - a) ze szczególnych względów technicznych lub bezpieczeństwa procesy eksploatacji lub produkcji użytkowników tego systemu są zintegrowane; lub
 - b) system ten dystrybuuje gaz ☒ ziemny ☒ głównie do właściciela lub operatora systemu lub do powiązanych z nim przedsiębiorstw.
2. Państwa członkowskie mogą postanowić, że ~~krajowe~~ organy regulacyjne zwolnią operatora zamkniętego systemu dystrybucji ☒ gazu ziemnego ☒ z wymogu przewidzianego w art. ~~27~~32 ust. 1, zgodnie z którym taryfy lub metody stosowane do ich kalkulacji są zatwierdzane przed ich wejściem w życie zgodnie z przepisami art. ~~72~~41.
3. W przypadku gdy przyznano zwolnienie zgodnie z ust. 2, mające zastosowanie taryfy lub metody stosowane do ich kalkulacji poddaje się przeglądowi i zatwierdzeniu zgodnie z art. ~~72~~41 na wniosek użytkownika zamkniętego systemu dystrybucyjnego ☒ gazu ziemnego ☒.
4. Użytkowanie systemu w niewielkim zakresie przez niewielką liczbę gospodarstw domowych pozostających z właścicielem systemu dystrybucyjnego w stosunku

zatrudnienia lub podobnym oraz położonych na obszarze obsługiwanym przez zamknięty system dystrybucyjny nie wyklucza przyznania zwolnienia na mocy ust. 2.

↓ nowy

5. Do celów niniejszej dyrektywy zamknięte systemy dystrybucyjne uznaje się za systemy dystrybucyjne.

↓ 2009/73/WE
⇒ nowy

Artykuł ~~45~~²⁹

Operator systemów połączonych

Art. ~~26~~⁴⁴ ust. 1 nie uniemożliwia funkcjonowania operatora połączonego systemu przesyłowego, LNG, magazynowego i dystrybucyjnego, pod warunkiem że operator ten spełnia wymogi określone w art. ~~54~~⁹ ust. 1, lub art. ~~55~~¹⁴ i ~~56~~¹⁵, lub w rozdziale ~~IXIV~~, ~~albo~~ jest objęty zakresem art. ~~49~~⁸² ust. 6.

↓ nowy

Rozdział VII

Zasady mające zastosowanie do wyspecjalizowanych sieci wodorowych

Artykuł 46

Zadania operatorów sieci wodorowej, instalacji magazynowania wodoru i terminali wodorowych

1. Każdy operator sieci, magazynów lub terminali wodorowych jest odpowiedzialny za:
- eksploatację, utrzymywanie i rozwój – w warunkach opłacalności ekonomicznej – bezpiecznej, niezawodnej i wydajnej infrastruktury transportu lub magazynowania wodoru z należyтым uwzględnieniem środowiska, w ścisłej współpracy z operatorami przyłączonych lub sąsiednich sieci wodorowych;
 - zapewnienie długoterminowej zdolności systemu wodorowego do zaspokojenia uzasadnionych potrzeb w zakresie transportu i magazynowania wodoru;
 - zapewnienie odpowiednich środków w celu spełniania swoich obowiązków;
 - dostarczanie operatorowi innych sieci lub systemów, z którymi jego system jest wzajemnie połączony, informacji wystarczających do zapewnienia

bezpiecznego i wydajnego działania, skoordynowanego rozwoju i interoperacyjności wzajemnie połączonego systemu;

- e) powstrzymanie się od stosowania dyskryminacji między użytkownikami systemu lub kategoriami użytkowników infrastruktury, w szczególności na korzyść powiązanych z nim przedsiębiorstw; oraz
- f) dostarczanie użytkownikom systemu informacji niezbędnych do skutecznego dostępu do infrastruktury;
- g) podejmowanie wszelkich dostępnych rozsądnych środków w celu zapobiegania emisjom wodoru i ich minimalizacji w swojej działalności oraz wykonywanie w regularnych kontroli wykrywania nieszczelności i badań dotyczących napraw wszystkich istotnych komponentów wchodzących w zakres odpowiedzialności operatora;
- h) przekazywanie właściwym organom sprawozdania z kontroli wykrywania nieszczelności i, w razie potrzeby, programu napraw lub wymiany komponentów.

- 2. Każdy operator sieci wodorowej tworzy wystarczającą transgraniczną zdolność przesyłową w celu zintegrowania europejskiej infrastruktury wodoru zaspokajającej całe ekonomicznie uzasadnione i technicznie wykonalne zapotrzebowanie na zdolność oraz uwzględniającej bezpieczeństwo dostaw wodoru.
- 3. Operatorzy sieci wodorowych mogą być odpowiedzialni za zapewnienie efektywnego zarządzania jakością wodoru w swoich sieciach zgodnie ze stosownymi normami jakości wodoru, w przypadku gdy jest to niezbędne do celów zarządzania systemem i z zastrzeżeniem zatwierdzenia ze strony organu regulacyjnego.

Artykuł 47

Istniejące sieci wodorowe

- 1. Państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o przyznaniu odstępstwa od wymogów art. 31, 62, 63, i 64 niniejszej dyrektywy oraz art. 6 i 47 [przekształconego rozporządzenia w sprawie gazu zgodnie z wnioskiem przedstawionym w dokumencie COM(2021) xxx] w stosunku do sieci wodorowych, które należały do przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo w dniu [data wejścia w życie] r. Odstępstwo to musi mieć zakres ograniczony do zdolności sieci eksploatowanej w dniu [data wejścia w życie] r.
- 2. Odstępstwo to musi być ograniczone w czasie i upływa:
 - a) gdy przedsiębiorstwo zintegrowane pionowo przedłoży organowi regulacyjnemu wniosek o zakończenie odstępstwa, a taki wniosek zostanie zatwierdzony przez organ regulacyjny;
 - b) gdy sieć wodorowa korzystająca z odstępstwa zostanie przyłączona do innej sieci wodorowej;
 - c) gdy zostanie zwiększona zdolność sieci wodorowej korzystającej z odstępstwa;
 - d) najpóźniej w dniu 31 grudnia 2030 r.

Artykuł 48

Ograniczone geograficznie sieci wodorowej

1. Państwa członkowskie mogą postanowić o przyznaniu przez organy regulacyjne odstępstwa od art. 62 dla sieci wodorowych, które transportują wodór z jednego punktu wejścia do ograniczonej liczby punktów wyjścia w ograniczonym geograficznie obszarze przemysłowym lub handlowym.
2. Odstępstwo na podstawie ust. 1 ma zastosowanie przynajmniej do dnia 31 grudnia 2030 r. Z dniem 1 stycznia 2031 r. odstępstwo przestaje obowiązywać, gdy zostanie spełniony jeden z poniższych warunków:
 - a) gdy jeden z konkurujących producentów wodoru odnawialnego chce uzyskać dostęp do sieci;
 - b) gdy sieć wodorowa objęta odstępstwem zostanie przyłączona do innej sieci wodorowej.

Państwa członkowskie podejmą niezbędne środki w celu zapewnienia, że wnioski o dostęp, o których mowa w lit. a) niniejszego ustępu są notyfikowane organowi regulacyjnemu.

Artykuł 49

Wodorowe połączenia wzajemne z państwami trzecimi

1. Wodorowe połączenia wzajemne między państwami członkowskimi i państwami trzecimi podlegają zasadom mającym zastosowanie do sieci wodorowych określonym w niniejszej dyrektywie i w [przekształconym rozporządzeniu w sprawie gazu zgodnie z wnioskiem przedstawionym w dokumencie COM(2021) xxx]. Państwa członkowskie zapewniają, aby egzekwowanie tych zasad uwzględniało ich efektywne stosowanie na terytorium Unii oraz zintegrowany charakter połączenia wzajemnego.
2. W celu wdrożenia wymogów określonych w ust. 1 Unia, w odniesieniu do każdego wodorowego połączenia wzajemnego, przed jego uruchomieniem zawiera umowę międzyrządową z przyłączanym państwem trzecim lub z przyłączanymi państwami trzecimi, w której to umowie określa się zasady eksploatacji danego połączenia wzajemnego, w przypadku gdy Komisja ustali, że umowa ta jest niezbędna w celu zapewnienia przestrzegania zasad, o których mowa w ust. 1.
3. Taka umowa międzyrządowa może zawierać, odpowiednio, zasady określające wdrożenie wymogów dotyczących dostępu stron trzecich, regulacji taryf oraz rozdziału operatora wodorowego połączenia wzajemnego, a także zasady dotyczące certyfikacji wodoru odnawialnego i niskoemisyjnego, w tym zasady zapewniające gromadzenie wymaganych danych i stosowanie kryteriów rozliczania wodoru wytworzonego z energii elektrycznej jako wodoru odnawialnego.

Artykuł 50

Zasady poufności obowiązujące operatorów sieci wodorowych, instalacji magazynowania wodoru i terminali wodorowych

1. Bez uszczerbku dla obowiązków prawnych w zakresie ujawniania informacji wszyscy operatorzy sieci wodorowej, instalacji magazynowania wodoru lub terminalu wodorowego oraz wszyscy właściciele sieci wodorowych zachowują poufność informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie, które uzyskali w trakcie swojej działalności, oraz zapobiegają ujawnieniu w sposób dyskryminacyjny informacji o swojej własnej działalności, które mogą być źródłem

korzyści handlowych. W szczególności w przypadku gdy operator sieci wodorowej, instalacji magazynowania wodoru lub terminalu wodorowego bądź właściciel sieci wodorowej jest częścią przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, nie może on ujawniać żadnych informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie pozostałym częściom przedsiębiorstwa, o ile nie jest to niezbędne dla przeprowadzenia transakcji handlowej.

2. W ramach sprzedaży lub zakupu gazu ziemnego przez przedsiębiorstwa powiązane, operator sieci wodorowej, instalacji magazynowania wodoru lub terminalu wodorowego nie może wykorzystywać w niewłaściwy sposób informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie, uzyskanych od stron trzecich w ramach udostępniania lub negocjowania dostępu do systemu.
3. Informacje niezbędne do skutecznej konkurencji i skutecznego funkcjonowania rynku są podawane do publicznej wiadomości. Obowiązek ten pozostaje bez uszczerbku dla ochrony informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie.

Rozdział VIII

Zintegrowane planowanie sieci

↓ 2009/73/WE (dostosowany)
⇒ nowy

Artykuł ~~51~~²²

Rozbudowa sieci i uprawnienia do podejmowania decyzji inwestycyjnych

1. ⇒ Przynajmniej ⇐ ~~Każdego roku~~ ⇒ co dwa lata ⇐ ☒ wszyscy ☒ operatorzy systemów przesyłowych przedstawiają ☒ właściwemu ☒ organowi regulacyjnemu dziesięcioletni plan rozwoju sieci oparty na istniejącej i prognozowanej podaży i ☒ istniejącym i prognozowanym ☒ popycie, po konsultacji ze wszystkimi właściwymi zainteresowanymi stronami. ⇒ W każdym państwie członkowskim musi być co najmniej jeden jednolity plan rozwoju sieci. Operatorzy infrastruktury, w tym operatorzy terminali LNG, operatorzy instalacji magazynowania, operatorzy systemów dystrybucyjnych, a także operatorzy infrastruktury wodoru i systemów ciepłowniczych oraz energii elektrycznej są zobowiązani do zapewnienia i wymiany wszystkich istotnych informacji z operatorami systemów przesyłowych na potrzeby opracowania jednolitego planu. ⇐ Ten plan rozwoju sieci zawiera skuteczne środki w celu zagwarantowania wystarczalności systemu ⇒ gazu ziemnego ⇐ i bezpieczeństwa dostaw ⇒, w szczególności zgodność ze standardami w zakresie infrastruktury określonymi w rozporządzeniu (UE) 2017/1938. Dziesięcioletni plan rozwoju sieci jest publikowany i dostępny na stronie internetowej ⇐.
2. W szczególności dziesięcioletni plan rozwoju sieci:
 - a) ~~wskazuje uczestnikom rynku~~ ⇒ zawiera ⇐ najważniejszą infrastrukturę ~~przesyłową~~, którą należy zbudować lub zmodernizować w ciągu następnych dziesięciu lat;
 - b) zawiera wszelkie inwestycje, o których już zadecydowano i określa nowe inwestycje, które muszą być zrealizowane w ciągu najbliższych trzech lat; ~~oraz~~

↓ nowy

- c) zawiera informacje o infrastrukturze, która może zostać lub zostanie wycofana z eksploatacji; oraz
-

↓ 2009/73/WE

⇒ nowy

- de) określa ramy czasowe dla wszystkich projektów inwestycji ⇒ i wycofania z eksploatacji ⇐.
-

↓ nowy

- e) opiera się na wspólnym scenariuszu ramowym opracowanym w gronie odpowiednich operatorów infrastruktury, obejmującym odpowiednich operatorów systemów dystrybucyjnych przynajmniej z obszarów gazu i energii elektrycznej;
- f) jest spójny z wynikami wspólnych i krajowych ocen ryzyka zgodnie z art. 7 rozporządzenia (UE) 2017/1938;
- g) jest zgodny ze zintegrowanym krajowym planem w zakresie energii i klimatu oraz jego aktualizacjami i ze zintegrowanymi sprawozdaniami w dziedzinie energii i klimatu przedłożonymi zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/1999 i wspiera realizację celu neutralności klimatycznej określonego w art. 2 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/1119.
-

↓ 2009/73/WE (dostosowany)

⇒ nowy

3. Przy opracowywaniu dziesięcioletniego planu rozwoju sieci ⇒ operator systemu przesyłowego w pełni uwzględnia potencjał rozwiązań alternatywnych do rozbudowy systemu, np. wykorzystanie odpowiedzi odbioru, oraz przewidywane zużycie w efekcie zastosowania zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim”, handel z innymi krajami i ogólnounijny plan rozwoju sieci. Operator systemu przesyłowego ocenia sposób zaspokojenia, w miarę możliwości, potrzeby występującej w ramach całych systemów energii elektrycznej i gazów obejmującej informacje dotyczące optymalnej lokalizacji aktywów w zakresie magazynowania energii i przetwarzania energii elektrycznej w gaz ⇐ operator systemu przesyłowego przyjmuje rozsądne założenia dotyczące rozwoju produkcji, dostaw, zużycia i wymiany z innymi krajami, z uwzględnieniem planów inwestycyjnych dotyczących sieci regionalnych i o zasięgu wspólnotowym, a także planów inwestycyjnych dotyczących instalacji do magazynowania i regazyfikacji.
4. Organ regulacyjny konsultuje się w sprawie dziesięcioletniego planu rozwoju sieci ze wszystkimi obecnymi lub potencjalnymi użytkownikami systemu w sposób otwarty i przejrzysty. Od osób lub przedsiębiorstw, które twierdzą, że są potencjalnymi użytkownikami systemu, można wymagać uzasadnienia tych

twierdzeń. Organ regulacyjny podaje do publicznej wiadomości wyniki procesu konsultacji, w szczególności możliwe potrzeby inwestycyjne.

5. Organ regulacyjny bada, czy dziesięcioletni plan rozwoju sieci obejmuje wszystkie potrzeby inwestycyjne określone w procesie konsultacji i czy jest spójny z $\Rightarrow$ najnowszą ogólnounijną symulacją scenariuszy zakłócenia dostaw przeprowadzoną przez ENTSO gazu zgodnie z art. 7 rozporządzenia (UE) 2017/1938, z regionalnymi i krajowymi ocenami ryzyka oraz $\Leftarrow$ niewiążącym dziesięcioletnim planem rozwoju sieci o zasięgu ~~wspólnotowym~~ $\boxtimes$ unijnym $\boxtimes$ („plan rozwoju sieci o zasięgu ~~wspólnotowym~~ $\boxtimes$ unijnym $\boxtimes$ ”), o którym mowa $\boxtimes$ w art. 30 ust. 1, lit. b) rozporządzenia (UE) 2019/943 $\boxtimes$ ~~w art. 8 ust. 3 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 715/2009~~. Jeżeli pojawiają się jakiegokolwiek wątpliwości co do spójności z planem rozwoju sieci o zasięgu ~~wspólnotowym~~ $\boxtimes$ unijnym $\boxtimes$, organ regulacyjny konsultuje się z $\boxtimes$ ACER $\boxtimes$ ~~Agencją~~. Organ regulacyjny może zwrócić się do operatora systemu przesyłowego, aby zmienił swój dziesięcioletni plan rozwoju sieci.

$\Downarrow$ nowy

Właściwe organy krajowe oceniają, czy dziesięcioletni plan rozwoju sieci jest spójny z krajowym planem w dziedzinie energii i klimatu i z jego aktualizacjami oraz ze zintegrowanymi sprawozdaniami w dziedzinie energii i klimatu przedkładanymi zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/1999.

$\Downarrow$ 2009/73/WE (dostosowany)
 $\Rightarrow$ nowy

6. Organ regulacyjny monitoruje i ocenia wdrażanie dziesięcioletniego planu rozwoju sieci.
7. W przypadku gdy ~~operator systemu przesyłowego~~ $\Rightarrow$ niezależny operator systemu lub niezależny operator systemu przesyłowego $\Leftarrow$ — z przyczyn innych niż nadrzędne przyczyny niezależne od niego — nie zrealizuje inwestycji, która, zgodnie z dziesięcioletnim planem rozwoju sieci, miała być zrealizowana w ciągu najbliższych trzech lat, państwa członkowskie zapewniają, aby organ regulacyjny został zobowiązany do podjęcia co najmniej jednego z następujących środków w celu zapewnienia realizacji danej inwestycji, jeżeli inwestycja ta jest w dalszym ciągu istotna w oparciu o najnowszy dziesięcioletni plan rozwoju sieci:
- a) zobowiązanie operatora systemu przesyłowego do zrealizowania danej inwestycji;
 - b) zorganizowanie otwartej dla wszystkich inwestorów procedury przetargowej na daną inwestycję; ~~lub~~
 - c) zobowiązanie operatora systemu przesyłowego do zaakceptowania podwyższenia kapitału, aby sfinansować niezbędne inwestycje i umożliwić niezależnym inwestorom udział w kapitale.

W przypadku gdy organ regulacyjny wykonuje swoje uprawnienia zgodnie z lit. b) pierwszego akapitu, może on zobowiązać operatora systemu przesyłowego do zaakceptowania jednego lub większej liczby poniższych warunków:

- a) finansowania przez jakąkolwiek stronę trzecią;
- b) budowy przez jakąkolwiek stronę trzecią;
- c) samodzielnej budowy odpowiedniego ~~aktywu~~ ☒ składnika aktywów ☒.
- d) samodzielnej eksploatacji odpowiedniego ~~aktywu~~ ☒ składnika aktywów ☒.

Operator systemu przesyłowego udziela inwestorom wszystkich informacji niezbędnych do realizacji inwestycji, przyłącza nowe aktywa do sieci przesyłowej oraz dokłada wszelkich starań, aby ułatwić realizację projektu tej inwestycji.

Stosowne uzgodnienia dotyczące finansowania podlegają zatwierdzeniu przez organ regulacyjny.

8. W przypadku gdy organ regulacyjny wykonywał swoje uprawnienia zgodnie z ust. 7 ~~akapit pierwszy~~, odpowiednie uregulowania taryfowe uwzględniają koszty danych inwestycji.

↓ nowy

Artykuł 52

Sprawozdawczość w zakresie rozwoju sieci wodorowej

1. Operatorzy sieci wodorowych przekazują organowi regulacyjnemu w regularnych okresach określonych przez ten organ przegląd infrastruktury sieci wodorowych, którą zamierzają rozwijać. W szczególności przegląd ten:
 - a) obejmuje informacje na temat potrzeb w zakresie zdolności, zarówno pod względem wolumenu, jak i czasu, wynegocjowanych między użytkownikami sieci a operatorami sieci wodorowych;
 - b) obejmuje informacje dotyczące zakresu, w jakim zaadaptowane gazociągi gazu ziemnego będą wykorzystywane do transportu wodoru;
 - c) jest zgodny ze zintegrowanym krajowym planem w zakresie energii i klimatu oraz jego aktualizacjami i ze zintegrowanymi sprawozdaniami w dziedzinie energii i klimatu przedłożonymi zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2018/1999 i wspiera realizację celu neutralności klimatycznej określonego w art. 2 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/1119.
2. Operatorzy instalacji magazynowych i terminali wodorowych zapewniają i wymieniają z operatorami sieci wodorowych wszystkie istotne informacje potrzebne do opracowania przeglądu.
3. Organ regulacyjny dokonuje analizy przeglądu. W tej kontroli bierze pod uwagę ogólną potrzebę istnienia sieci wodorowej pod względem energetycznym i ekonomicznym, a także wspólny scenariusz ramowy opracowany zgodnie z art. 51 ust. 2 lit. e).
4. Organ regulacyjny bierze pod uwagę analizę przeglądu przy zatwierdzaniu opłat specjalnych w rozumieniu art. 4 [przekształconego rozporządzenia w sprawie gazu zgodnie z wnioskiem przedstawionym w dokumencie COM(2021) xxx].
5. Operatorzy sieci wodorowych publikują regularnie wspólne sprawozdanie na temat rozwoju systemu wodorowego w oparciu o przegląd przedłożony organowi

regulacyjnemu. Uwzględniają kontrolę ze strony organu regulacyjnego zgodnie z ust. 4.

6. Państwa członkowskie mogą zdecydować o zastosowaniu wymogów art. 51 do operatorów sieci wodorowych.

Artykuł 53

Finansowanie transgranicznej infrastruktury wodoru

1. W przypadku gdy projekt wodorowego połączenia wzajemnego został ujęty w ogólnounijnym dziesięcioletnim planie rozwoju sieci, o którym mowa w art. 29 [przekształconego rozporządzenia w sprawie gazu zgodnie z wnioskiem przedstawionym w dokumencie COM(2021) xxx], a nie jest on projektem będącym przedmiotem wspólnego zainteresowania, o którym mowa w [rozdziale II i pkt 3 załącznika I do rozporządzenia xxx w sprawie wytycznych dotyczących transeuropejskiej infrastruktury energetycznej], operatorzy sąsiednich sieci wodorowych, na które ma wpływ ten projekt tworzą plan projektu uwzględniający wniosek o transgraniczną alokację kosztów, i przekazują go wspólnie zainteresowanym organom regulacyjnym celem wspólnego zatwierdzenia.
2. Planowi projektu i wnioskowi o transgraniczną alokację kosztów towarzyszy odnosząca się do konkretnego projektu analiza kosztów i korzyści, uwzględniająca korzyści wykraczające poza granice zainteresowanych państw członkowskich, a także biznesplan oceniający opłacalność projektu, który obejmuje wybrany wariant finansowania i określa, czy zainteresowani operatorzy sieci wodorowych zgadzają się na uzasadniony wniosek dotyczący transgranicznej alokacji kosztów.
3. Po konsultacji z operatorami sieci wodorowych zainteresowane organy regulacyjne podejmują skoordynowane decyzje w sprawie alokacji kosztów inwestycji, które ma ponieść każdy operator sieci na rzecz projektu.
4. W przypadku gdy zainteresowane organy regulacyjne nie mogą osiągnąć porozumienia w sprawie wniosku w terminie sześciu miesięcy, ACER podejmuje decyzję w wyniku procedury określonej w art. 6 ust. 10 rozporządzenia (UE) 2019/942.
5. Po dniu 31 grudnia 2030 r. wszyscy zainteresowani operatorzy sieci wodorowych negocjują system rekompensat finansowych w celu zapewnienia finansowania transgranicznej infrastruktury wodoru. Opracowując go, operatorzy sieci wodorowych prowadzą szeroko zakrojony proces konsultacji z udziałem wszystkich odpowiednich uczestników rynku.
6. Zainteresowani operatorzy sieci wodorowych uzgadniają system rekompensat finansowych w terminie trzech lat i do dnia 31 grudnia 2033 r. Jeżeli w tym terminie nie uda się osiągnąć porozumienia, zainteresowane organy regulacyjne podejmują wspólnie decyzję w terminie 2 lat. W przypadku gdy zainteresowane organy regulacyjne nie osiągną porozumienia w terminie 2 lat, ACER podejmuje decyzję w wyniku procedury określonej w art. 6 ust. 10 rozporządzenia (UE) 2019/942.
7. System rekompensat finansowych wdraża się zgodnie z art. 72 ust. 1 lit. b).
8. Przy przejściu na system rekompensat finansowych, mechanizm tych rekompensat nie może naruszać obowiązujących umów dotyczących zdolności nie mogą zostać naruszone przez ustanowiony mechanizm rekompensat finansowych.

9. Dodatkowe informacje potrzebne do wdrożenia procesu określonego w niniejszym artykule, z uwzględnieniem wymaganych procesów i terminów, procesu przeglądu i, w razie konieczności, zmiany mechanizmu rekompensat, umożliwiające uwzględnienie stopniowych zmian taryf i rozwoju sieci wodorowych, zostaną określone w kodeksie sieci ustanowionym na podstawie art. 54 [przekształconego rozporządzenia w sprawie gazu zgodnie z wnioskiem przedstawionym w dokumencie COM(2021) xxx].

↓ 2009/73/WE (dostosowany)
⇒ nowy

Rozdział IX

⊠ Rozdział operatorów systemu przesyłowego ⊠

SEKCJA 1

⊠ ROZDZIAŁ WŁASNOŚCI ⊠

Artykuł 549

Rozdział systemów przesyłowych i operatorów systemów przesyłowych

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby ~~od dnia 3 marca 2012 r.~~:
- a) każde przedsiębiorstwo będące właścicielem systemu przesyłowego działało jako operator systemu przesyłowego;
 - b) ta sama osoba lub te same osoby nie były uprawnione:
 - (i) do bezpośredniego lub pośredniego sprawowania kontroli nad przedsiębiorstwem prowadzącym jakąkolwiek działalność w zakresie produkcji lub dostaw, ani do bezpośredniego lub pośredniego sprawowania kontroli lub wykonywania jakichkolwiek praw względem operatora systemu przesyłowego lub systemu przesyłowego; ani
 - (ii) do bezpośredniego lub pośredniego sprawowania kontroli nad operatorem systemu przesyłowego lub nad systemem przesyłowym, ani do bezpośredniego lub pośredniego sprawowania kontroli lub wykonywania jakichkolwiek praw względem przedsiębiorstwa prowadzącego jakąkolwiek działalność w zakresie produkcji lub dostaw;
 - c) ta sama osoba lub te same osoby nie były uprawnione do powoływania członków rady nadzorczej, zarządu ani organów uprawnionych do reprezentacji przedsiębiorstwa, operatora systemu przesyłowego lub systemu przesyłowego, ani do bezpośredniego lub pośredniego sprawowania kontroli lub wykonywania jakichkolwiek praw względem przedsiębiorstwa prowadzącego jakąkolwiek działalność w zakresie produkcji lub dostaw; ~~oraz~~
 - d) ta sama osoba nie była uprawniona do pełnienia funkcji członka rady nadzorczej, zarządu lub organów uprawnionych do reprezentacji przedsiębiorstwa, zarówno przedsiębiorstwa prowadzącego jakąkolwiek

działalność w zakresie produkcji lub dostaw, jak i operatora systemu przesyłowego lub systemu przesyłowego.

2. Prawa, o których mowa w ust. 1 lit. b) i c), obejmują w szczególności:
 - a) prawo do wykonywania prawa głosu;
 - b) prawo do powoływania członków rady nadzorczej, zarządu lub organów uprawnionych do reprezentacji prawnej przedsiębiorstwa; lub
 - c) posiadanie pakietu większościowego.
3. Do celów ust. 1 lit. b), ~~pojęcie~~ ☒ termin ☒ „przedsiębiorstwo prowadzące jakąkolwiek działalność w zakresie produkcji lub dostaw” ~~obejmuje~~ ☒ jest rozumiane jako obejmujące ☒ „przedsiębiorstwo prowadzące jakąkolwiek działalność w zakresie wytwarzania lub dostaw” w rozumieniu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady ~~2009/72/WE~~ ☒ (UE) 2019/944³⁷ ~~z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylającej dyrektywę 2003/54/WE~~³⁸ ☒ ~~z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylającej dyrektywę 2003/54/WE~~³⁹, a pojęcia „operator systemu przesyłowego” i „system przesyłowy” ☒ są rozumiane jako obejmujące ☒ ~~obejmują~~ „operatora systemu przesyłowego” i „system przesyłowy” w rozumieniu tej dyrektywy.
4. Państwa członkowskie mogą zezwolić na odstępstwa od ust. 1 lit. b) i c) ~~do dnia 3 marca 2013 r.~~, pod warunkiem że operatorzy systemów przesyłowych nie są częścią przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo.
5. Obowiązek określony w ust. 1 lit. a) niniejszego artykułu uważa się za spełniony w sytuacji, gdy dwa lub większa liczba przedsiębiorstw będących właścicielami systemów przesyłowych utworzy~~ły~~ły wspólne przedsięwzięcie pełniące funkcję operatora systemu przesyłowego w dwóch lub większej liczbie państw członkowskich dla danych systemów przesyłowych. Żadne inne przedsiębiorstwo nie może być częścią tego wspólnego przedsięwzięcia, o ile nie zostało ono zatwierdzone zgodnie z art. ~~55~~14 jako niezależny operator systemu lub jako niezależny operator przesyłu do celów ~~sekcji 3 rozdziału IV~~.
6. Do celów wdrożenia niniejszego artykułu, jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1 lit. b), c) i d) jest państwem członkowskim lub innym podmiotem publicznym, nie uznaje się za tę samą osobę lub te same osoby dwóch oddzielnych podmiotów publicznych sprawujących kontrolę nad operatorem systemu przesyłowego lub nad systemem przesyłowym, z jednej strony, oraz nad przedsiębiorstwem prowadzącym jakąkolwiek działalność w zakresie produkcji lub dostaw, z drugiej strony.
7. Państwa członkowskie zapewniają, aby informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie, o których mowa w art. ~~36~~16, będących w posiadaniu operatora systemu przesyłowego, który był częścią przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, ani personelu takiego operatora systemu przesyłowego, nie przekazywano ani nie przenoszono do przedsiębiorstw prowadzących jakąkolwiek działalność w zakresie produkcji lub dostaw.

³⁷ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 z dnia 5 czerwca 2019 r. w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej oraz zmieniająca dyrektywę 2012/27/UE (Dz.U. L 158 z 14.6.2019, s. 125).

³⁸ ~~Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej, Dz.U. L 211 z 14.8.2009, s. 55;~~

³⁹ ~~Zob. s. 55 niniejszego Dziennika Urzędowego.~~

↓ 2019/692 art. 1 pkt 2 lit a)

8. W przypadku gdy w dniu 3 września 2009 r. system przesyłowy należał do przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, państwo członkowskie może podjąć decyzję o niestosowaniu ust. 1. W odniesieniu do części systemu przesyłowego łączącego państwo członkowskie z państwem trzecim, przebiegającej między granicą tego państwa członkowskiego a pierwszym punktem połączenia z siecią tego państwa członkowskiego, w przypadku gdy w dniu 23 maja 2019 r. system przesyłowy należy do przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, państwo członkowskie może podjąć decyzję o niestosowaniu ust. 1.
-

↓ 2009/73/WE

W takim przypadku państwa członkowskie, których to dotyczy:

- a) wyznaczają niezależnego operatora systemu zgodnie z art. ~~55~~⁴⁴; lub
 - b) stosują się do przepisów sekcji 3 rozdziału IV.
-

↓ 2019/692 art. 1 pkt 2 lit b)

9. W przypadku gdy w dniu 3 września 2009 r. system przesyłowy należał do przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo oraz istnieją rozwiązania gwarantujące skuteczniejszą niezależność operatora systemu przesyłowego niż przepisy sekcji 3 rozdziału IV, państwo członkowskie może podjąć decyzję o niestosowaniu ust. 1 niniejszego artykułu.

W odniesieniu do części systemu przesyłowego łączącego państwo członkowskie z państwem trzecim, przebiegającej między granicą tego państwa członkowskiego a pierwszym punktem połączenia z siecią tego państwa członkowskiego, w przypadku gdy w dniu 23 maja 2019 r. system przesyłowy należy do przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo oraz istnieją rozwiązania gwarantujące skuteczniejszą niezależność operatora systemu przesyłowego niż przepisy sekcji 3 rozdziału IV, to państwo członkowskie może podjąć decyzję o niestosowaniu ust. 1 niniejszego artykułu.

↓ 2009/73/WE (dostosowany)

10. Przed zatwierdzeniem i wyznaczeniem przedsiębiorstwa jako operatora systemu przesyłowego zgodnie z ust. 9 niniejszego artykułu, musi ono uzyskać certyfikację zgodnie z procedurami określonymi w art. ~~65~~⁴⁰ ust. 4, 5 i 6 niniejszej dyrektywy oraz w art. 3 rozporządzenia (WE) nr 715/2009, ~~zgodnie z którym~~. ☒ Następnie ☒ Komisja sprawdza, czy istniejące rozwiązania w sposób wyraźny gwarantują bardziej skuteczną niezależność operatora systemu przesyłowego niż przepisy sekcji 3 rozdziału IV.

11. W żadnym wypadku przedsiębiorstwu zintegrowanemu pionowo będącemu właścicielem systemu przesyłowego nie uniemożliwia się podejmowania kroków zmierzających do zastosowania się do ust. 1.
12. Przedsiębiorstwa prowadzące jakąkolwiek działalność w zakresie produkcji lub dostaw nie mogą w żadnym wypadku sprawować bezpośrednio ani pośrednio kontroli ani wykonywać jakichkolwiek praw względem wydzielonych operatorów systemów przesyłowych w państwie członkowskim, które stosuje przepisy ust. 1.

SEKCJA 2

⊠ NIEZALEŻNI OPERATORZY SYSTEMÓW ⊠

Artykuł ~~5544~~

Niezależni operatorzy systemów

↓	2019/692	art. 1	pkt 3
	(dostosowany)		
⇒	nowy		

1. W przypadku gdy w dniu 3 września 2009 r. system przesyłowy należał do przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, państwo członkowskie może podjąć decyzję o niestosowaniu art. ~~569~~ ust. 1 i wyznaczeniu niezależnego operatora systemu na wniosek właściciela systemu przesyłowego.

W odniesieniu do części systemu przesyłowego łączącego państwo członkowskie z państwem trzecim, przebiegającej między granicą tego państwa członkowskiego a pierwszym punktem połączenia z siecią tego państwa członkowskiego, w przypadku gdy w dniu 23 maja 2019 r. system przesyłowy ~~należy~~ ⊠ należał ⊠ do przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, to państwo członkowskie może podjąć decyzję o niestosowaniu art. ~~599~~ ust. 1 i wyznaczeniu niezależnego operatora systemu na wniosek właściciela systemu przesyłowego.

Wyznaczenie niezależnego operatora systemu podlega zatwierdzeniu przez Komisję.

2. Państwo członkowskie może zatwierdzić i wyznaczyć niezależnego operatora systemu jedynie w przypadku gdy:
 - a) kandydat na operatora wykazał, że spełnia wymogi art. ~~549~~ ust. 1 lit. b), c) i d);
 - b) kandydat na operatora wykazał, że dysponuje wymaganymi zasobami finansowymi, technicznymi, fizycznymi i kadrowymi, aby wykonywać swoje zadania zgodnie z art. ~~3543~~;
 - c) kandydat na operatora zobowiązał się do zastosowania się do dziesięcioletniego planu rozwoju sieci monitorowanego przez organ regulacyjny;
 - d) właściciel systemu przesyłowego wykazał zdolność do wypełnienia swoich obowiązków zgodnie z ust. ~~5~~ ~~WW~~ tym celu przekazuje on wszelkie projekty umów z przedsiębiorstwem kandydującym oraz z każdym innym właściwym podmiotem; ~~oraz~~

- e) kandydat na operatora wykazał zdolność do wypełnienia swoich obowiązków zgodnie z ~~rozporządzeniem (WE) nr 715/2009~~ ☒ [przekształconym rozporządzeniem w sprawie gazu zgodnie z wnioskiem przedstawionym w dokumencie COM(2021) xxx] ☒, w tym również obowiązku współpracy operatorów systemu przesyłowego na poziomie europejskim i regionalnym.
3. Przedsiębiorstwa, które uzyskały certyfikację od organu regulacyjnego jako spełniające wymogi art. ~~66~~ oraz ust. 2 niniejszego artykułu, są zatwierdzane i wyznaczane przez państwa członkowskie jako niezależni operatorzy systemów przesyłowych. Zastosowanie ma procedura certyfikacji określona w art. ~~65~~ niniejszej dyrektywy oraz w art. 3 rozporządzenia (WE) nr 715/2009 lub w art. ~~66~~ niniejszej dyrektywy.
4. Każdy niezależny operator systemu jest odpowiedzialny za przyznawanie dostępu stronom trzecim i zarządzanie takim dostępem, w tym również za pobieranie opłat za dostęp i opłat ograniczeniowych, za eksploatację, utrzymywanie oraz rozbudowę systemu przesyłowego oraz za zapewnienie długoterminowej zdolności systemu do zaspokojenia uzasadnionego zapotrzebowania za pomocą planowania inwestycyjnego. Podczas rozbudowy systemu przesyłowego niezależny operator systemu odpowiedzialny jest za planowanie (w tym również za procedurę udzielania zezwoleń), budowę i oddawanie do eksploatacji nowej infrastruktury. W tym celu niezależny operator systemu działa jako operator systemu przesyłowego zgodnie z niniejszym rozdziałem. Właściciel systemu przesyłowego nie jest odpowiedzialny za przyznawanie dostępu stronom trzecim ani za zarządzanie takim dostępem, ani za planowanie inwestycyjne.
5. W przypadku gdy wyznaczony został niezależny operator systemu, właściciel systemu przesyłowego:
- a) zapewnia wszelką stosowną współpracę i wsparcie niezależnemu operatorowi systemu w celu wykonywania jego zadań, w tym w szczególności wszelkie stosowne informacje;
 - b) finansuje inwestycje przewidziane przez niezależnego operatora systemu i zatwierdzone przez organ regulacyjny lub wyraża zgodę na ich finansowanie przez jakąkolwiek zainteresowaną stronę, w tym również przez niezależnego operatora systemu; ~~s~~Stosowne uzgodnienia dotyczące finansowania podlegają uprzedniemu zatwierdzeniu przez organ regulacyjny; ~~p~~Przed takim zatwierdzeniem finansowania organ regulacyjny konsultuje się z właścicielem systemu przesyłowego oraz z innymi zainteresowanymi stronami;
 - c) zapewnia pokrycie odpowiedzialności związanej z aktywami sieci, z wyłączeniem odpowiedzialności związanej z zadaniami niezależnego operatora systemu; ~~oraz~~
 - d) udziela gwarancji w celu ułatwienia finansowania wszelkiej rozbudowy sieci z wyjątkiem tych inwestycji, w których przypadku wydał zgodnie z lit. b) zgodę na finansowanie przez jakąkolwiek zainteresowaną stronę, w tym również przez niezależnego operatora systemu.
6. W ścisłej współpracy z organem regulacyjnym, właściwemu krajowemu organowi ochrony konkurencji przyznaje się wszelkie stosowne uprawnienia do skutecznego monitorowania wypełniania przez właściciela systemu przesyłowego jego obowiązków zgodnie z ust. 5.

Artykuł ~~56~~⁴⁵

**Rozdział właścicieli systemu przesyłowego, i operatorów systemu magazynowania ☒
i operatorów magazynowania wodoru ☒**

Właściciele systemu przesyłowego ⇒ i sieci wodorowej ☒ — w przypadku gdy wyznaczony został niezależny operator systemu ⇒ lub niezależny operator sieci wodorowej ☒ — oraz operator systemu magazynowania ⇒ lub operatorzy instalacji magazynowania wodoru ☒, którzy są częścią przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, muszą być niezależni, przynajmniej w zakresie swojej formy prawnej, organizacji i podejmowania decyzji, od wszelkich innych rodzajów działalności niezwiązanych z przesyłem, dystrybucją, ⇒, transportem ☒ i magazynowaniem ⇒ gazów ☒.

Niniejszy artykuł stosuje się jedynie do instalacji magazynowych ⇒ gazu ziemnego ☒, które są niezbędne z technicznego lub ekonomicznego punktu widzenia do zapewnienia skutecznego dostępu do systemu w celu realizacji dostaw do odbiorców zgodnie z art. ~~29~~³³.

W celu zapewnienia niezależności właściciela systemu przesyłowego ⇒ lub sieci wodorowej ☒ i operatora systemu magazynowania ⇒ lub operatora instalacji magazynowania wodoru ☒, o której mowa w ust. 1, stosuje się następujące kryteria minimalne:

- a) osoby, które są odpowiedzialne za zarządzanie właścicielem systemu przesyłowego ⇒ lub sieci wodorowej ☒ i operatorem systemu magazynowania ⇒ lub operatorem magazynowania wodoru ☒, nie uczestniczą w strukturach zintegrowanego przedsiębiorstwa gazowego odpowiedzialnego bezpośrednio lub pośrednio za bieżącą działalność w zakresie produkcji i dostaw ~~gazu ziemnego~~ ⇒ gazów ☒;
- b) podjęte zostają odpowiednie środki w celu zapewnienia, aby interesy zawodowe osób odpowiedzialnych za zarządzanie właścicielem systemu przesyłowego ⇒ lub sieci wodorowej ☒ i operatorem systemu magazynowania ⇒ lub operatorem magazynowania wodoru ☒ były uwzględniane w sposób pozwalający tym osobom na niezależne działanie;
- c) operator systemu magazynowania ⇒ lub operator magazynowania wodoru ☒ posiada skuteczne uprawnienia do podejmowania decyzji, niezależne od zintegrowanego przedsiębiorstwa gazowego, w odniesieniu do aktywów niezbędnych do eksploatacji, utrzymywania lub rozbudowy instalacji magazynowych; ~~n~~ Nie stanowi to przeszkody dla funkcjonowania odpowiednich mechanizmów koordynacyjnych dla zapewnienia ochrony praw przedsiębiorstwa macierzystego do nadzoru gospodarczego i nad zarządzaniem w odniesieniu do zysku z aktywów w przedsiębiorstwie zależnym, regulowanych pośrednio zgodnie z art. ~~72~~⁴¹ ust. 7; ~~W szczególności~~ ☒; umożliwia to w szczególności ☒ przedsiębiorstwu macierzystemu zatwierdzanie rocznego planu finansowego lub innego równoważnego instrumentu operatora systemu magazynowania ⇒ lub operatora magazynowania wodoru ☒ oraz ustalanie całkowitych ograniczeń dotyczących poziomu zadłużania jego przedsiębiorstwa zależnego; ~~n~~ Nie pozwala to natomiast przedsiębiorstwu macierzystemu na wydawanie poleceń w odniesieniu do bieżącej działalności ani w odniesieniu do indywidualnych decyzji dotyczących budowy lub modernizacji instalacji magazynowych, które nie wykraczają poza

założenia zatwierdzonego planu finansowego lub innego równoważnego instrumentu; ~~oraz~~

- d) właściciel systemu przesyłowego ⇨ lub sieci wodorowej ⇨ i operator systemu magazynowania ⇨ lub operator magazynowania wodoru ⇨ ustanawiają program zgodności, który ~~określa~~ ☒ musi określać ☒ środki podejmowane w celu wyeliminowania praktyk dyskryminacyjnych, a także zapewniają odpowiednie monitorowanie jego przestrzegania. ~~W programie zgodności; określa się ☒ również ☒ szczególne obowiązki pracowników związane z osiągnięciem tego celu ☒ tych celów ☒~~ ☒ Osoba lub organ odpowiedzialny za monitorowanie programu zgodności przedkłada organowi regulacyjnemu roczne sprawozdanie przedstawiające podjęte środki; sprawozdanie to jest publikowane.

Komisja ~~może przyjąć~~ ⇨ jest uprawniona do przyjęcia ⇨ ⇨ aktów delegowanych zgodnie z art.83, uzupełniających niniejszą dyrektywę, aby ustanowić ⇨ wytyczne w celu zapewnienia pełnego i rzeczywistego przestrzegania ust.2 niniejszego artykułu przez właściciela systemu przesyłowego ⇨ lub sieci wodorowej ⇨ i operatora systemu magazynowania ⇨ lub operatora magazynowania wodoru ⇨. ~~Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 51 ust. 3.~~

ROZDZIAŁ IV

SEKCJA 3

WŁAŚCICIEL SYSTEMU PRZESYŁOWEGO I OPERATORZY SYSTEMU PRZESYŁOWEGO

Artykuł ~~57~~⁴⁷

Aktywa, urządzenia, pracownicy i tożsamość

1. Operatorzy systemów przesyłowych mają do dyspozycji wszelkie zasoby ludzkie, techniczne, fizyczne i finansowe niezbędne do wypełniania ich obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy i do prowadzenia działalności w zakresie przesyłania gazu; w szczególności:
 - a) aktywa, które są niezbędne do prowadzenia działalności w zakresie przesyłania gazu, w tym również system przesyłowy, są własnością operatora systemu przesyłowego;
 - b) pracowników niezbędnych do prowadzenia działalności w zakresie przesyłania gazu, w tym do wykonywania wszelkich zadań związanych z zarządzaniem przedsiębiorstwem, zatrudnionych przez operatora systemu przesyłowego;
 - c) wynajęcie pracowników od innych części przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo oraz wynajęcie pracowników na rzecz tych części, a także świadczenie usług na rzecz tych części i korzystanie z ich usług są zabronione. Operator systemu przesyłowego może jednak świadczyć usługi na rzecz przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, pod warunkiem że:
 - (i) świadczenie tych usług nie wprowadza dyskryminacji między użytkownikami systemu, jest dostępne dla wszystkich użytkowników

systemu na tych samych warunkach i nie ogranicza, nie zakłóca ani nie zapobiega konkurencji w zakresie produkcji lub dostaw; ~~oraz~~

(ii) warunki świadczenia tych usług zostały zatwierdzone przez organ regulacyjny;

d) bez uszczerbku dla decyzji organu nadzorującego na mocy art. ~~6029~~, odpowiednie zasoby finansowe na przyszłe inwestycje lub na zastąpienie istniejących aktywów udostępniane są operatorowi systemu przesyłowego we właściwym czasie przez przedsiębiorstwo zintegrowane pionowo, w następstwie stosownego wniosku operatora systemu przesyłowego.

2. Oprócz zadań wymienionych w art. ~~3513~~, działalność w zakresie przesyłania gazu obejmuje przynajmniej następujące zadania:

- a) reprezentowanie operatora systemu przesyłowego i utrzymywanie kontaktów ze stronami trzecimi i z organami regulacyjnymi;
- b) reprezentowanie operatora systemu przesyłowego w ramach europejskiej sieci operatorów systemów przesyłowych gazu („ENTSO gazu”);
- c) przyznawanie dostępu stronom trzecim bez dyskryminacji poszczególnych użytkowników systemu lub kategorii użytkowników systemu oraz zarządzanie tym dostępem;
- d) pobieranie wszystkich opłat związanych z systemem przesyłowym, w tym także opłat za dostęp, opłat bilansujących za usługi pomocnicze, takie jak uzdatnianie gazu, zakup usług (koszty bilansowania, straty energii);
- e) eksploatacja, utrzymywanie i rozbudowa bezpiecznego, sprawnego i opłacalnego systemu przesyłowego;
- f) planowanie inwestycyjne zapewniające długoterminową zdolność systemu do zaspokajania uzasadnionego zapotrzebowania i gwarantujące bezpieczeństwo dostaw;
- g) tworzenie wspólnych przedsięwzięć, w tym również z jednym lub większą liczbą operatorów systemów przesyłowych, giełdami gazu i innymi właściwymi podmiotami w celu tworzenia rynków regionalnych lub ułatwiania procesu liberalizacji; ~~oraz~~
- h) wszelką obsługę administracyjno-zarządczą, w tym obsługę prawną, rachunkowość i usługi informatyczne.

3. Operatorzy systemów przesyłowych działają w formie prawnej, o której mowa w art. 1 dyrektywy 2009/101/WE Parlamentu Europejskiego i Rady⁴⁰ ~~dyrektywy Rady 68/151/EWG⁴¹~~.

4. Operator systemu przesyłowego nie może powodować — w zakresie tożsamości korporacyjnej, komunikacji, marki i obiektów — nieporozumień w odniesieniu do

⁴⁰ Dyrektywa 2009/101/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2009 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w państwach członkowskich od spółek w rozumieniu art. 48 akapit drugi Traktatu, w celu uzyskania ich równoważności, dla zapewnienia ochrony interesów zarówno wspólników, jak i osób trzecich (Dz.U. L 258 z 1.10.2009, s. 11).

⁴¹ Pierwsza dyrektywa Rady 68/151/EWG z dnia 9 marca 1968 r. w sprawie koordynacji gwarancji, jakie są wymagane w państwach członkowskich od spółek w rozumieniu art. 58 akapit drugi traktatu, w celu uzyskania ich równoważności w całej Wspólnocie, dla zapewnienia ochrony interesów zarówno wspólników jak i osób trzecich (Dz.U. L 65 z 14.3.1968, s. 8).

odrębnej tożsamości przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo lub jakiegokolwiek jego części.

5. Operator systemu przesyłowego nie może dzielić systemów ani urządzeń informatycznych, obiektów fizycznych i zabezpieczonych systemów dostępu z żadną częścią przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo ani nie korzysta z usług tych samych konsultantów ani wykonawców zewnętrznych w zakresie systemów i urządzeń informatycznych oraz systemów zabezpieczenia dostępu.
6. Rachunkowość operatorów systemów przesyłowych kontrolowana jest przez biegłego rewidenta innego niż biegły rewident kontrolujący rachunkowość przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo lub jakiegokolwiek jego części.

Artykuł ~~58~~⁴⁸

Niezależność operatora systemu przesyłowego

1. Bez uszczerbku dla decyzji organu nadzorującego na mocy z art. ~~60~~²⁰, operator systemu przesyłowego posiada:
 - a) skuteczne uprawnienia do podejmowania decyzji, niezależne od przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, w odniesieniu do aktywów niezbędnych do eksploatacji, utrzymywania i rozbudowy systemu przesyłowego; ~~oraz~~
 - b) uprawnienia do pozyskiwania środków pieniężnych na rynku kapitałowym, w szczególności poprzez zaciąganie pożyczek i podwyższanie kapitału.
2. Operator systemu przesyłowego w każdym przypadku działa tak, aby zapewnić sobie posiadanie zasobów niezbędnych do właściwego i skutecznego prowadzenia działalności przesyłowej oraz rozbudowy i utrzymywania sprawnego, bezpiecznego i opłacalnego systemu przesyłowego.
3. Podmioty zależne przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo prowadzące działalność w zakresie produkcji lub dostaw nie mogą mieć bezpośrednio ani pośrednio jakichkolwiek udziałów lub akcji operatora systemu przesyłowego. Operator systemu przesyłowego nie może mieć bezpośrednio ani pośrednio jakichkolwiek udziałów lub akcji jakiegokolwiek podmiotu zależnego przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo prowadzącego działalność w zakresie produkcji lub dostaw ani nie może otrzymywać dywidend lub innych korzyści finansowych od tego podmiotu zależnego.
4. Ogólna struktura zarządcza i statut operatora systemu przesyłowego muszą zapewniać skuteczną niezależność operatora systemu przesyłowego zgodnie z niniejszym rozdziałem. Przedsiębiorstwo zintegrowane pionowo nie może określać, bezpośrednio ani pośrednio, zachowań konkurencyjnych operatora systemu przesyłowego w zakresie jego bieżącej działalności oraz zarządzania siecią ani w zakresie działań niezbędnych do przygotowania dziesięcioletniego planu rozwoju zgodnie z art. ~~51~~²².
5. Wykonując swoje zadania zgodnie z art. ~~35~~¹³ i z art. ~~57~~¹⁷ ust. 2 niniejszej dyrektywy oraz spełniając wymogi art. ~~15~~¹³ ust. 1, art. ~~5~~¹⁴ ust. 1 lit. a), art. ~~9~~¹⁶ ust. 2, 3 i 5, art. ~~30~~¹⁸ ust. 6 oraz art. ~~122~~¹ ust. 1 ~~rozporządzenia (WE) nr 715/2009~~ [przekształconego rozporządzeniem w sprawie gazu zgodnie z wnioskiem

przedstawionym w dokumencie COM(2021) xxx] , operatorzy systemów przesyłowych nie dyskryminują poszczególnych osób lub podmiotów, ani nie ograniczają, nie zakłócają ani nie zapobiegają konkurencji w zakresie produkcji lub dostaw.

6. Wszelkie powiązania handlowe i finansowe między przedsiębiorstwem zintegrowanym pionowo a operatorem systemu przesyłowego, w tym również pożyczki udzielane przez operatora systemu przesyłowego przedsiębiorstwu zintegrowanemu pionowo, muszą być zgodne z warunkami rynkowymi. Operator systemu przesyłowego prowadzi szczegółową dokumentację tych powiązań handlowych i finansowych i udostępnia ją na wniosek organowi regulacyjnemu.
7. Operator systemu przesyłowego przedstawia do zatwierdzenia organowi regulacyjnemu wszelkie umowy handlowe i finansowe z przedsiębiorstwem zintegrowanym pionowo.
8. Operator systemu przesyłowego informuje organ regulacyjny o zasobach finansowych, o których mowa w art. ~~57~~⁴⁷ ust. 1 lit. d), dostępnych na cel przyszłych inwestycji lub odtworzenia istniejących aktywów.
9. Przedsiębiorstwo zintegrowane pionowo powstrzymuje się od wszelkich działań utrudniających operatorowi systemu przesyłowego przestrzeganie jego obowiązków przewidzianych w niniejszym rozdziale oraz nie wymaga od operatora systemu przesyłowego uzyskania zgody przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo na wypełnianie tych obowiązków.
10. Przedsiębiorstwo, które uzyskało od organu regulacyjnego certyfikat zgodności z wymogami niniejszego rozdziału, jest zatwierdzane i wyznaczane przez dane państwo członkowskie jako operator systemu przesyłowego. Zastosowanie ma procedura certyfikacji określona w art. ~~65~~⁴⁰ niniejszej dyrektywy oraz w art. ~~13~~³ rozporządzenia (WE) nr 715/2009 lub w art. ~~66~~¹¹ niniejszej dyrektywy.

 nowy

11. Na podstawie art. 16 i 17 rozporządzenia (UE) 2015/703 operator systemu przesyłowego podaje do wiadomości publicznej szczegółowe informacje dotyczące jakości gazów transportowanych w jego sieciach.

 2009/73/WE (dostosowany)

Artykuł ~~59~~⁴⁹

Niezależność pracowników i kierownictwa operatora systemu przesyłowego

1. Decyzje dotyczące powoływania i przedłużania okresu urzędowania, warunków zatrudnienia — w tym również wynagrodzenia i rozwiązania stosunku pracy — osób odpowiedzialnych za zarządzanie lub członków organów administracyjnych operatora systemu przesyłowego podejmowane są przez organ nadzorujący operatora systemu przesyłowego powoływany zgodnie z art. ~~60~~²⁰.
2. Organowi regulacyjnemu zgłasza się dane osobowe oraz warunki regulujące kadencję, czas trwania i zakończenie okresu urzędowania osób wyznaczonych przez

organ nadzorujący do powoływania lub przedłużania okresu urzędowania jako osoby odpowiedzialne za zarządzanie wykonawcze lub członkowie organów administracyjnych operatora systemu przesyłowego oraz uzasadnienie jakiegokolwiek proponowanej decyzji zakończenia okresu urzędowania tych osób. Warunki te oraz decyzje, o których mowa w ust. 1, stają się wiążące jedynie w przypadku gdy organ regulacyjny nie zgłosił żadnych zastrzeżeń w terminie trzech tygodni od powiadomienia.

Organ regulacyjny może zgłosić sprzeciw wobec decyzji, o których mowa w ust. 1 w przypadku gdy:

- a) powstają wątpliwości co do niezależności zawodowej powołanej osoby odpowiedzialnej za zarządzanie lub członka organów administracyjnych; lub
 - b) w przypadku przedterminowego zakończenia okresu urzędowania — jeżeli istnieją wątpliwości co do uzasadnienia takiego przedterminowego zakończenia.
3. Nie jest dozwolone zajmowanie jakiegokolwiek stanowiska ani wykonywanie jakichkolwiek obowiązków zawodowych, posiadanie jakichkolwiek interesów lub powiązań gospodarczych, bezpośrednio lub pośrednio, w przedsiębiorstwie zintegrowanym pionowo lub jakiegokolwiek jego części lub z kontrolującymi go wspólnikami lub akcjonariuszami innymi niż operator systemu przesyłowego przez okres trzech lat przed powołaniem osób odpowiedzialnych za zarządzanie lub członków organów administracyjnych operatora systemu przesyłowego, podlegających przepisom niniejszego ustępu.
 4. Osoby odpowiedzialne za zarządzanie lub członkowie organów administracyjnych oraz pracownicy operatora systemu przesyłowego nie mogą zajmować jakiegokolwiek innego stanowiska ani wykonywać jakichkolwiek innych obowiązków zawodowych, posiadać jakichkolwiek innych interesów lub powiązań gospodarczych, bezpośrednio lub pośrednio, w jakiegokolwiek innej części przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo lub z kontrolującymi go wspólnikami lub akcjonariuszami.
 5. Osoby odpowiedzialne za zarządzanie lub członkowie organów administracyjnych oraz pracownicy operatora systemu przesyłowego nie mogą, bezpośrednio ani pośrednio, posiadać żadnych interesów w jakiegokolwiek części przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo innej niż operator systemu przesyłowego ani otrzymywać od niej żadnych korzyści finansowych. Ich wynagrodzenie nie zależy od działalności ani wyników przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo innych niż działalność lub wyniki operatora systemu przesyłowego.
 6. Gwarantuje się skuteczne prawo odwołania do organu regulacyjnego w przypadku jakichkolwiek skarg wnoszonych przez osoby odpowiedzialne za zarządzanie lub członków organów administracyjnych operatora systemu przesyłowego w związku z przedterminowym zakończeniem okresu urzędowania.
 7. Po zakończeniu okresu urzędowania w strukturach operatora systemu przesyłowego, osoby odpowiedzialne za zarządzanie nim lub członkowie jego organów administracyjnych nie mogą zajmować żadnego stanowiska ani wykonywać jakichkolwiek obowiązków zawodowych, mieć interesów lub powiązań gospodarczych, bezpośrednio lub pośrednio, w przedsiębiorstwie zintegrowanym pionowo lub w jakiegokolwiek jego części lub z kontrolującymi go wspólnikami lub akcjonariuszami przez okres nie mniej niż czterech lat.

8. Ust. 3 ma zastosowanie do większości osób odpowiedzialnych za zarządzanie lub członków organów administracyjnych operatora systemu przesyłowego.

Osoby odpowiedzialne za zarządzanie lub członkowie organów administracyjnych operatora systemu przesyłowego, którzy nie podlegają przepisom ust. 3, nie mogą wykonywać jakiejkolwiek działalności zarządczej ani innej odnośnej działalności w przedsiębiorstwie zintegrowanym pionowo przez okres co najmniej sześciu miesięcy przed ich powołaniem.

Pierwszy akapit niniejszego ustępu oraz ust. 4–7 mają zastosowanie do osób należących do kierownictwa wykonawczego i do osób bezpośrednio im podległych w sprawach związanych z eksploatacją, utrzymywaniem lub rozbudową sieci.

Artykuł ~~60~~²⁰

Organ nadzorujący

1. Operator systemu przesyłowego posiada organ nadzorujący, odpowiedzialny za podejmowanie decyzji, które mogą mieć znaczący wpływ na wartość aktywów wspólników lub akcjonariuszy operatora systemu przesyłowego, w szczególności za decyzje dotyczące zatwierdzenia rocznych i długoterminowych planów finansowych, poziomu zadłużenia operatora systemu przesyłowego i wielkości dywidendy wypłacanej wspólnikom lub akcjonariuszom. Decyzje należące do kompetencji organu nadzorującego nie obejmują decyzji związanych z bieżącą działalnością operatora systemu przesyłowego i zarządzaniem siecią oraz działań związanych z przygotowaniem dziesięcioletniego planu rozwoju sieci opracowywanego zgodnie z art. ~~51~~²².
2. Organ nadzorujący składa się z członków reprezentujących przedsiębiorstwo zintegrowane pionowo, członków reprezentujących wspólników lub akcjonariuszy będących stronami trzecimi oraz, w przypadku gdy jest to przewidziane w odpowiednich przepisach państw członkowskich — członków reprezentujących inne zainteresowane strony, takich jak pracowników operatora systemu przesyłowego.
3. Art. ~~59~~⁴⁹ ust. 2 akapit pierwszy oraz art. ~~59~~⁴⁹ ust. 3–7 mają zastosowanie do co najmniej połowy członków organu nadzorującego minus jedna osoba.
Art. ~~59~~⁴⁹ ust. 2 akapit drugi lit. b) ma zastosowanie do wszystkich członków organu nadzorującego.

Artykuł ~~61~~²¹

Program zgodności i inspektor do spraw zgodności

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby operatorzy systemów przesyłowych ustanowili i wdrażali program zgodności, który określa środki podejmowane w celu zapewnienia wyeliminowania działań dyskryminacyjnych oraz zapewnienia odpowiedniego monitorowania zgodności z tym programem. W programie zgodności określa się szczegółowe obowiązki pracowników związane z osiągnięciem tego celu. Program podlega zatwierdzeniu przez organ regulacyjny. Bez uszczerbku dla uprawnień krajowego organu regulacji energetyki, zgodność z programem jest niezależnie monitorowana przez inspektora do spraw zgodności.
2. Inspektor do spraw zgodności powoływany jest przez organ nadzorujący, z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez organ regulacyjny. Organ regulacyjny może

odmówić zatwierdzenia inspektora do spraw zgodności jedynie z przyczyn braku niezależności lub kompetencji zawodowych. Inspektorem do spraw zgodności może być osoba fizyczna lub prawna. Art. ~~5919~~ 5919 ust. 2–8 ma zastosowanie do inspektora do spraw zgodności.

3. Inspektor do spraw zgodności odpowiada za:
 - a) monitorowanie wdrażania programu zgodności;
 - b) opracowywanie sprawozdania rocznego określającego środki podjęte w celu wdrożenia programu zgodności i za przedłożenie go organowi regulacyjnemu;
 - c) składanie sprawozdań organowi nadzorującemu i wydawanie zaleceń dotyczących programu zgodności i jego wdrażania;
 - d) powiadamianie organu regulacyjnego o wszelkich istotnych naruszeniach w zakresie wdrażania programu zgodności; ~~oraz~~
 - e) składanie organowi regulacyjnemu sprawozdań dotyczących wszelkich powiązań handlowych i finansowych między przedsiębiorstwem zintegrowanym pionowo a operatorem systemu przesyłowego.
4. Inspektor do spraw zgodności przedkłada organowi regulacyjnemu propozycje decyzji w sprawie planu inwestycyjnego lub w sprawie poszczególnych inwestycji w sieć. Ma to miejsce najpóźniej w chwili przedstawienia tych propozycji organowi nadzorującemu przez kierownictwo lub właściwy organ administracyjny operatora systemu przesyłowego.
5. W przypadku gdy przedsiębiorstwo zintegrowane pionowo, podczas walnego zgromadzenia lub w drodze głosowania członków powołanego przez siebie organu nadzorującego, sprzeciwi się przyjęciu decyzji, czego skutkiem będzie niemożność dokonania lub opóźnienie inwestycji, które zgodnie z dziesięcioletnim planem rozwoju miały być zrealizowane w ciągu trzech kolejnych lat, inspektor do spraw zgodności powiadamia o tym organ regulacyjny, który działa w takim przypadku zgodnie z art. ~~5122~~ 5122.
6. Warunki regulujące mandat lub warunki zatrudnienia inspektora do spraw zgodności, w tym czas trwania jego mandatu, podlegają zatwierdzeniu przez organ regulacyjny. Warunki te zapewniają niezależność inspektora do spraw zgodności, w tym poprzez zapewnienie mu wszystkich zasobów niezbędnych do wykonywania jego zadań. Przez czas trwania swojego mandatu inspektor do spraw zgodności nie może zajmować, pośrednio ani bezpośrednio, żadnego innego stanowiska, pełnić jakichkolwiek innych zadań ani mieć jakichkolwiek innych interesów w jakiegokolwiek części przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo lub z taką jego częścią lub z jej wspólnikami lub akcjonariuszami posiadającymi pakiet kontrolny.
7. Inspektor do spraw zgodności składa organowi regulacyjnemu regularne sprawozdania, ustne lub pisemne i jest uprawniony do składania regularnego sprawozdania, ustnego lub pisemnego organowi nadzorującemu operatora systemu przesyłowego.
8. Inspektor do spraw zgodności może brać udział we wszelkich posiedzeniach kierownictwa lub organów administracyjnych operatora systemu przesyłowego oraz w posiedzeniach organu nadzorującego i w walnych zgromadzeniach. Inspektor do spraw zgodności bierze udział we wszystkich posiedzeniach, na których omawiane są następujące kwestie:

- a) warunki dostępu do sieci określone w ~~rozporządzeniu (WE) nr 715/2009~~ ☒ [przekształconym rozporządzeniu w sprawie gazu zgodnie z wnioskiem przedstawionym w dokumencie COM(2021) xxx] ☒, w szczególności dotyczące taryf, usług związanych z dostępem stron trzecich, alokacji zdolności i zarządzania ograniczeniami, przejrzystości, bilansowania i rynków wtórnych;
- b) przedsięwzięcia podjęte w celu eksploatacji, utrzymywania i rozbudowy systemu przesyłowego, w tym również inwestycje w nowe połączenia transportowe, w zwiększanie zdolności i w optymalizację istniejącej zdolności;
- c) zakup lub sprzedaż energii niezbędnej do eksploatacji systemu przesyłowego.
9. Inspektor do spraw zgodności monitoruje przestrzeganie art. ~~3616~~ przez operatora systemu przesyłowego.
10. Inspektor do spraw zgodności ma dostęp do wszystkich stosownych danych i do biur operatora systemu przesyłowego, a także do wszystkich informacji niezbędnych do wykonywania swojego zadania.
11. Po uprzednim zatwierdzeniu przez organ regulacyjny, organ nadzorujący może odwołać inspektora do spraw zgodności. Odwołuje on inspektora do spraw zgodności z przyczyn braku niezależności lub kompetencji zawodowych na wniosek organu regulacyjnego.
12. Inspektor do spraw zgodności ma dostęp do biur operatora systemu przesyłowego bez uprzedniego zawiadomienia.

↓ nowy

SEKCJA 4

ROZDZIAŁ OPERATORÓW WYSPECJALIZOWANYCH SIECI WODOROWYCH

Artykuł 62

Rozdział operatorów sieci wodorowych

1. Państwa członkowskie zapewniają, aby od dnia [początek okresu transpozycji +1 rok] r. operatorzy sieci wodorowych byli rozdzieleni zgodnie z przepisami dotyczącymi operatorów systemów przesyłowych gazu ziemnego określonymi w art. 56 ust. 1–3.
2. Do celów niniejszego artykułu, art. 42 i 54 oraz art. 35 i 43 dyrektywy (UE) 2019/944 „wytwarzanie lub dostawy” obejmują wytwarzanie i dostawy wodoru, a „przesył” obejmuje transport wodoru.
3. Jeżeli w dniu [data wejścia w życie] r. sieć wodorowa należała do przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo, państwo członkowskie może podjąć decyzję o niestosowaniu ust. 1. W takim przypadku dane państwo członkowskie wyznacza niezależnego operatora sieci wodorowej, rozdzielonego zgodnie z przepisami dotyczącymi niezależnych operatorów systemów gazu ziemnego określonymi w art. 55. Operatorzy sieci wodorowych i operatorzy systemów przesyłowych gazu rozdzieleni zgodnie z art. 54 ust. 1 mogą działać jako niezależny operator sieci wodorowej, z zastrzeżeniem wymogów określonych w art. 63.

4. Do dnia 31 grudnia 2030 r. państwo członkowskie może wyznaczyć zintegrowanego operatora sieci wodorowej, rozdzielonego zgodnie z przepisami dotyczącymi niezależnych operatorów przesyłu gazu ziemnego określonymi w rozdziale IX sekcja 3. Wyznaczenie takie wygasa najpóźniej do dnia 31 grudnia 2030 r.
5. Określone w art. 66 zasady mające zastosowanie do operatorów systemów przesyłowych mają zastosowanie do operatorów sieci wodorowych.

Artykuł 63

Rozdział poziomy operatorów sieci wodorowych

W przypadku gdy operator sieci wodorowej jest częścią przedsiębiorstwa prowadzącego działalność w zakresie przesyłu lub dystrybucji gazu ziemnego lub energii elektrycznej, musi on być niezależny przynajmniej pod względem formy prawnej.

Artykuł 64

Rozdział rachunkowości w przypadku operatorów systemów wodorowych

Państwa członkowskie zapewniają, aby rachunkowość operatorów systemów wodorowych była prowadzona zgodnie z art. 69.

↓ 2009/73/WE (dostosowany)
⇒ nowy

SEKCJA 5

⊗ WYZNACZENIE I CERTYFIKACJA OPERATORÓW SIECI GAZU ZIEMNEGO I OPERATORÓW SIECI WODOROWYCH ⊗

Artykuł ~~65~~⁴⁰

Wyznaczenie i certyfikacja operatorów systemów przesyłowych ⊗ i operatorów sieci wodorowych ⊗

1. Przed zatwierdzeniem i wyznaczeniem przedsiębiorstwa jako operatora systemu przesyłowego ⇒ lub operatora sieci wodorowej ⇐ musi ono uzyskać certyfikację zgodnie z procedurami określonymi w ust. 4, 5 i 6 niniejszego artykułu oraz w art. ~~133~~ rozporządzenia (WE) nr ~~715/2009~~ ⊗ [przekształconego rozporządzeniem w sprawie gazu zgodnie z wnioskiem przedstawionym w dokumencie COM(2021) xxx] ⊗.
2. Przedsiębiorstwa ~~będące właścicielami systemów przesyłowych~~, które uzyskały certyfikację od krajowego organu regulacyjnego jako spełniające wymogi art. ~~54~~ ⇒ lub 62 ⇐, zgodnie z procedurą certyfikacji, zostają zatwierdzane i wyznaczane przez państwa członkowskie jako operatorzy systemów przesyłowych ⇒ lub operatorzy sieci wodorowych ⇐. Informacja o wyznaczeniu operatorów systemów przesyłowych ⇒ i operatorów sieci wodorowych ⇐ zgłaszana jest Komisji oraz publikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
3. ~~Operatorzy systemów przesyłowych~~ ⇒ Certyfikowane przedsiębiorstwa ⇐ powiadamiają organ regulacyjny o wszelkich planowanych

transakcjach, które mogą wymagać powtórnej oceny ich zgodności z wymogami art. ~~549~~ ⇒ lub art. 62 ⇐.

4. Organy regulacyjne monitorują stałe przestrzeganie przez ~~operatorów systemów przesyłowych~~ ⇒ certyfikowane przedsiębiorstwa ⇐ wymogów art. ~~549~~ ⇒ lub art. 62 ⇐. Wszczynają one procedurę certyfikacji w celu zapewnienia takiej zgodności:
 - a) po złożeniu przez ~~operatora systemu przesyłowego~~ ⇒ certyfikowane przedsiębiorstwo ⇐ powiadomienia zgodnie ust. 3;
 - b) z własnej inicjatywy, jeżeli dowiedziały się, że planowana zmiana w zakresie praw lub wpływu wobec ~~właścicieli systemów przesyłowych lub operatorów systemów przesyłowych~~ ⇒ certyfikowanych przedsiębiorstw lub właścicieli systemów przesyłowych ⇐ może prowadzić do naruszenia art. ~~549~~ ⇒ lub art. 62 ⇐, lub w przypadku gdy mają powody, aby sądzić, że takie naruszenie mogło mieć miejsce; lub
 - c) na podstawie uzasadnionego wniosku Komisji.
5. Organy regulacyjne przyjmują decyzję w sprawie certyfikacji operatora systemu przesyłowego ⇒ gazu ziemnego ⇐ ⇒ lub operatora sieci wodorowej ⇐ w terminie ~~czterech miesięcy~~ ⇒ 100 dni roboczych ⇐ od daty powiadomienia przez operatora systemu przesyłowego ⇒ gazu ziemnego ⇐ ⇒ lub operatora sieci wodorowej ⇐ lub od daty wniosku Komisji. Po upływie tego terminu certyfikację uznaje się za przyznaną. Wyrażna lub dorozumiana decyzja organu regulacyjnego staje się skuteczna jedynie po zakończeniu procedury określonej w ust. 6.
6. Organ regulacyjny niezwłocznie powiadamia Komisję o wyrażnej lub dorozumianej decyzji w sprawie certyfikacji ~~operatora systemu przesyłowego~~, przekazując jednocześnie wszystkie stosowne informacje dotyczące tej decyzji. Komisja stanowi zgodnie z procedurą ustanowioną w art. ~~133~~ rozporządzenia (WE) nr 715/2009 ☒ [przekształconego rozporządzenia w sprawie gazu zgodnie z wnioskiem przedstawionym w dokumencie COM(2021) xxx] ☒.
7. Organy regulacyjne oraz Komisja mogą zwrócić się do operatorów systemów przesyłowych ⇒, operatorów sieci wodorowych ⇐ i do przedsiębiorstw prowadzących jakąkolwiek działalność w zakresie produkcji lub dostaw o dostarczenie wszelkich informacji istotnych z punktu widzenia wypełniania ich zadań zgodnie z niniejszym artykułem.
8. Organy regulacyjne oraz Komisja zachowują poufność informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie.

Artykuł ~~66~~

Certyfikacja w odniesieniu do krajów trzecich

1. W przypadku gdy o certyfikację zwraca się właściciel systemu przesyłowego, ~~lub~~ operator systemu przesyłowego, ⇒ operator sieci wodorowej lub właściciel sieci wodorowej ⇐, który jest kontrolowany przez osobę lub osoby z kraju trzeciego lub z krajów trzecich, organ regulacyjny powiadamia o tym Komisję.

Organ regulacyjny powiadamia również niezwłocznie Komisję o wszelkich okolicznościach, które mogłyby prowadzić do uzyskania kontroli nad systemem przesyłowym, ~~lub~~ nad operatorem systemu przesyłowego ⇒, nad operatorem sieci

wodorowej lub nad właścicielem sieci wodorowej ⇐ przez osobę lub osoby z kraju trzeciego lub z krajów trzecich.

2. Operator systemu przesyłowego ⇐ lub operator sieci wodorowej ⇐ powiadamia organ regulacyjny o wszelkich okolicznościach, które mogłyby prowadzić do uzyskania kontroli nad systemem przesyłowym lub nad operatorem systemu przesyłowego przez osobę lub osoby z kraju trzeciego lub z krajów trzecich.
3. Organ regulacyjny przyjmuje projekt decyzji w sprawie certyfikacji operatora systemu przesyłowego ⇐ lub operatora sieci wodorowej ⇐ w terminie ~~czterech miesięcy~~ ⇐ 100 dni roboczych ⇐ od daty powiadomienia przez operatora systemu przesyłowego. Organ regulacyjny odmawia certyfikacji, jeżeli nie wykazano:
 - a) że dany podmiot spełnia wymogi art. ~~549~~ ⇐ lub art. 62 ⇐; oraz
 - b) organowi regulacyjnemu lub innemu właściwemu organowi wyznaczonemu przez państwo członkowskie, że udzielenie certyfikacji nie stworzy zagrożenia dla bezpieczeństwa dostaw energii w danym państwie członkowskim i w ~~Wspólnocie~~ ☒ Unii ☒. Mając na uwadze tę kwestię, organ regulacyjny lub inny właściwy organ wyznaczony w ten sposób uwzględnia:
 - (i) prawa i zobowiązania ~~Wspólnoty~~ ☒ Unii ☒ względem tego kraju trzeciego, wynikające z prawa międzynarodowego, w tym również z jakiegokolwiek umowy zawartej z jednym lub większą liczbą krajów trzecich, której stroną jest ~~Wspólnota~~ ☒ Unia ☒ i która dotyczy kwestii bezpieczeństwa dostaw energii;
 - (ii) prawa i zobowiązania danego państwa członkowskiego względem tego kraju trzeciego, wynikające z umów zawartych z tym krajem trzecim, w zakresie, w jakim są one zgodne z prawem ~~wspólnotowym~~ ☒ unijnym ☒; ~~oraz~~
 - (iii) inne szczególne fakty i okoliczności dotyczące danego przypadku i danego kraju trzeciego.
4. Organ regulacyjny niezwłocznie powiadamia Komisję o decyzji, przekazując jednocześnie wszystkie stosowne informacje dotyczące tej decyzji.
5. Państwa członkowskie zapewniają, aby organ regulacyjny lub wyznaczony właściwy organ, o którym mowa w ust. 3 lit. b) — przed przyjęciem decyzji w sprawie certyfikacji przez organ regulacyjny — wystąpił z wnioskiem do Komisji o opinię:
 - a) czy dany podmiot spełnia wymogi art. ~~549~~ ⇐ lub art. 62 ⇐; oraz
 - b) czy przyznanie certyfikacji nie będzie stanowiło zagrożenia dla bezpieczeństwa dostaw energii do ~~Wspólnoty~~ ☒ Unii ☒.
6. Komisja bada wniosek, o którym mowa w ust. 5, niezwłocznie po jego uzyskaniu. W terminie ⇐ 50 dni roboczych ⇐ ~~dwóch miesięcy~~ od otrzymania wniosku Komisja wydaje swoją opinię dla krajowego organu regulacyjnego lub, jeżeli z wnioskiem wystąpił wyznaczony właściwy organ, dla tego organu.

Przygotowując opinię, Komisja może zwrócić się do ☒ ACER ☒ ~~Agencji~~, danego państwa członkowskiego i zainteresowanych stron o przedstawienie przez nie swoich uwag. W przypadku gdy Komisja występuje z takim wnioskiem, okres ~~dwumiesięczny~~ ⇐ 50 dni roboczych ⇐ ulega przedłużeniu o ⇐ dodatkowe 50 dni roboczych ⇐ ~~dwa miesiące~~.

W przypadku gdy Komisja nie wyda opinii w terminie, o którym mowa w akapicie pierwszym i drugim, uznaje się, że Komisja nie zgłasza żadnych zastrzeżeń wobec decyzji organu regulacyjnego.

7. Oceniając, czy kontrola wykonywana przez osobę lub osoby z kraju trzeciego lub z krajów trzecich będzie stanowiła zagrożenie dla bezpieczeństwa dostaw energii do ~~Wspólnoty~~ ☒ Unii ☒, Komisja uwzględnia:
- a) szczególne okoliczności danego przypadku i danego kraju trzeciego lub krajów trzecich, oraz
 - b) prawa i zobowiązania ~~Wspólnoty~~ ☒ Unii ☒ wobec tego kraju trzeciego lub krajów trzecich, wynikające z prawa międzynarodowego, w tym również z umowy zawartej z jednym lub większą liczbą krajów trzecich, której stroną jest ~~Wspólnota~~ ☒ Unia ☒ i która dotyczy kwestii bezpieczeństwa dostaw.
8. ~~Krajowy~~ Organ regulacyjny przyjmuje ostateczną decyzję w sprawie certyfikacji w terminie $\Rightarrow$ 50 dni roboczych $\Leftarrow$ ~~dwóch miesięcy~~ po upływie terminu, o którym mowa w ust. 6. Przyjmując ostateczną decyzję, ~~krajowy~~ organ regulacyjny w najwyższym stopniu uwzględnia opinię Komisji. W każdym przypadku państwa członkowskie mają prawo odmowy certyfikacji w przypadku gdy wydanie certyfikacji stwarza zagrożenie dla bezpieczeństwa dostaw energii tego państwa członkowskiego lub dla bezpieczeństwa dostaw energii innego państwa członkowskiego. W przypadku gdy państwo członkowskie wyznaczyło inny właściwy organ do oceny ust. 3 lit. b), może ono wymagać od ~~krajowego~~ organu regulacyjnego przyjęcia ostatecznej decyzji zgodnie z oceną dokonaną przez ten właściwy organ. Ostateczna decyzja organu regulacyjnego publikowana jest wraz z opinią Komisji. W przypadku gdy ostateczna decyzja odbiega od opinii Komisji, dane państwo członkowskie przedstawia i publikuje wraz z tą decyzją uzasadnienie takiej decyzji.
9. Niniejszy artykuł w żaden sposób nie narusza prawa państw członkowskich do wykonywania, zgodnie z prawem ~~wspólnotowym~~ ☒ unijnym ☒, krajowej kontroli sądowej w celu ochrony prawnie uzasadnionych interesów bezpieczeństwa publicznego.
10. Komisja ~~może przyjąć~~ $\Rightarrow$ jest uprawniona do przyjęcia $\Leftarrow$ $\Rightarrow$ aktów delegowanych zgodnie z art. 83, aby zapewnić $\Leftarrow$ wytyczne określające szczegółowe zasady procedury, zgodnie z którą należy postępować do celów stosowania niniejszego artykułu. ~~Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 51 ust. 3.~~
11. ~~Niniejszy artykuł, z wyjątkiem ust. 3 lit. a), stosuje się również do państw członkowskich, które podlegają odstępstwu na mocy art. 49.~~

Artykuł 67~~42~~

Wyznaczenie operatorów systemów magazynowych ☒ gazu ziemnego ☒ ☒, magazynowania wodoru, ☒ i ☒ instalacji LNG oraz terminali wodorowych ☒ systemów LNG

Państwa członkowskie wyznaczają ~~jednego lub większą liczbę operatorów systemów magazynowania i systemów LNG~~ lub wymagają od przedsiębiorstw gazowych będących właścicielami instalacji magazynowych $\Rightarrow$ gazu ziemnego, instalacji magazynowania

wodoru ~~lub~~ instalacji LNG ~~⇒ i terminali wodorowych~~ ~~⇒ jego/ich~~ wyznaczenia na okres czasu określony przez państwa członkowskie ~~⇒ jednego lub większą liczbę operatorów~~ ~~⇒ powyższej infrastruktury~~, uwzględniając efektywność i rachunek ekonomiczny.

ROZDZIAŁ VI

SEKCJA 6

ROZDZIAŁ I PRZEJRZYSTOŚĆ RACHUNKOWOŚCI

Artykuł ~~6830~~

Prawo wglądu do rachunkowości

1. Państwa członkowskie lub każdy wyznaczony przez nie właściwy organ, w tym również organy regulacyjne, o których mowa w art. ~~7039~~ ust. 1, oraz organy rozstrzygające spory, o których mowa w art. ~~2434~~ ust. 3, w zakresie, w jakim jest to niezbędne do wykonywania ich zadań, uprawnione są do wglądu do rachunkowości przedsiębiorstw gazowych ~~⇒ i przedsiębiorstw zajmujących się wodorem~~ zgodnie z art. ~~7134~~.
2. Państwa członkowskie i każdy wyznaczony przez nie właściwy organ, w tym również organy regulacyjne, o których mowa w art. ~~7039~~ ust. 1, oraz organy rozstrzygające spory, zachowują poufność informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie. Państwa członkowskie mogą przewidzieć ujawnienie takich informacji, gdy jest to niezbędne do wykonywania przez właściwe organy ich funkcji.

Artykuł ~~6934~~

Rozdział rachunkowości

1. Państwa członkowskie podejmują niezbędne kroki w celu zapewnienia, aby rachunkowość przedsiębiorstw gazowych ~~⇒ i przedsiębiorstw zajmujących się wodorem~~ ~~⇒~~ prowadzona była zgodnie z ust. 2–5 ~~niniejszego artykułu~~. ~~W przypadku gdy przedsiębiorstwa gazowe objęte są odstępstwem od niniejszego przepisu na podstawie art. 49 ust. 2 i 4, powinny one prowadzić przynajmniej wewnętrzną rachunkowość zgodnie z niniejszym artykułem.~~
2. Przedsiębiorstwa gazowe ~~⇒ i przedsiębiorstwa zajmujące się wodorem~~ ~~⇒~~, niezależnie od ich struktury własności lub formy prawnej, sporządzają, poddają kontroli i publikują swoje roczne sprawozdania finansowe zgodnie z przepisami prawa krajowego dotyczącymi rocznych sprawozdań finansowych spółek ~~z ograniczoną odpowiedzialnością, spółek komandytowo-akcyjnych lub spółek akcyjnych~~, przyjętymi zgodnie z ~~☒~~ dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE⁴² ~~☒ czwartą dyrektywą Rady 78/660/EWG z dnia 25 lipca 1978 r.~~

⁴² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie rocznych sprawozdań finansowych, skonsolidowanych sprawozdań finansowych i powiązanych sprawozdań niektórych rodzajów jednostek, zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/43/WE oraz uchylająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG (Dz.U. L 182 z 29.6.2013, s. 19).

~~wydaną na podstawie art. 44 ust. 2 lit. g)⁴³ Traktatu, w sprawie rocznych sprawozdań finansowych niektórych rodzajów spółek⁴⁴.~~

Przedsiębiorstwa, które nie mają obowiązku prawnego publikacji swoich rocznych sprawozdań finansowych, przechowują w swojej siedzibie głównej po jednym ich egzemplarzu do wglądu publicznego.

3. Przedsiębiorstwa ~~gazowe~~ prowadzą w swej wewnętrznej rachunkowości odrębne księgi rachunkowe dla swojej działalności w zakresie przesyłu, dystrybucji, LNG ~~⇒~~, terminali wodorowych, magazynowania gazu ziemnego, i wodoru ~~⇒~~ ~~magazynowania~~ ~~⇒~~ oraz transportu wodoru ~~⇒~~, tak jak byłyby do tego zobowiązane, gdyby odnośne działalności były prowadzone przez odrębne przedsiębiorstwa, w celu uniknięcia dyskryminacji, subsydiowania skrośnego i zakłócenia konkurencji. Prowadzą one również rachunkowość, która może być skonsolidowana, dla innych rodzajów działalności ~~dotyczących gazu~~ niezwiązanych z przesyłem, dystrybucją, LNG ~~i z~~ ~~⇒~~, terminalami wodorowymi, magazynowaniem gazu ziemnego, i wodoru ~~⇒~~ ~~magazynowaniem~~ ~~⇒~~ oraz z transportem wodoru ~~⇒~~. ~~Do dnia 1 lipca 2007 r. przedsiębiorstwa te prowadzą oddzielną rachunkowość dla działalności w zakresie dostaw dla odbiorców uprawnionych oraz dla działalności w zakresie dostaw dla odbiorców innych niż uprawnieni.~~ W rachunkowości wykazuje się dochód wynikający z własności sieci przesyłowej ~~lub~~ dystrybucyjnej ~~⇒~~ lub wodorowej ~~⇒~~. W stosownych przypadkach przedsiębiorstwa gazowe prowadzą skonsolidowaną rachunkowość dla innych rodzajów działalności niezwiązanej z gazem. Wewnętrzna rachunkowość obejmuje bilans oraz rachunek zysków i strat dla każdego rodzaju działalności.
4. Kontrola, o której mowa w ust. 2, weryfikuje w szczególności przestrzeganie obowiązku unikania dyskryminacji i subsydiowania skrośnego, o którym mowa w ust. 3.
5. Przedsiębiorstwa określają w swojej wewnętrznej rachunkowości zasady księgowania aktywów i pasywów, wydatków i przychodów, jak również amortyzacji, bez uszczerbku dla stosowanych w kraju zasad rachunkowości, których przestrzegają przy prowadzeniu oddzielnej rachunkowości, o której mowa w ust. 3. Te wewnętrzne zasady mogą zostać zmienione tylko w wyjątkowych przypadkach. Takie zmiany powinny zostać wymienione i należyście uzasadnione.
6. W rocznych sprawozdaniach finansowych oznacza się w uwagach każdą transakcję o określonej wartości przeprowadzaną z przedsiębiorstwami powiązanymi.

Rozdział ~~VIII~~

Krajowe Organy regulacyjne

Artykuł ~~70~~

Wyznaczanie i niezależność organów regulacyjnych

⁴³ ~~Tytuł dyrektywy 78/660/EWG został skorygowany, aby uwzględnić zmianę numeracji artykułów Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską zgodnie z art. 12 traktatu z Amsterdamu; pierwotne odniesienie prowadziło do art. 54 ust. 3 lit. g).~~

⁴⁴ ~~Dz.U. L 222 z 14.8.1978, s. 11.~~

1. Każde państwo członkowskie wyznacza jeden krajowy organ regulacyjny na poziomie krajowym.
2. Ust. 1 ~~niniejszego artykułu~~ pozostaje bez uszczerbku dla możliwości wyznaczenia innych organów regulacyjnych na poziomie regionalnym w państwach członkowskich, pod warunkiem że istnieje jeden wyższej rangi przedstawiciel pełniący funkcje przedstawicielskie i kontaktowe na poziomie ~~Wspólnoty~~ ☒ Unii ☒ w Radzie Organów Regulacyjnych ~~Agencji~~ ☒ ACER ☒ zgodnie z art. ~~744~~ ~~ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 713/2009~~ ☒ rozporządzenia (UE) 2019/942 ☒.
3. W drodze odstępstwa od ust. 1 ~~niniejszego artykułu~~, państwo członkowskie może wyznaczyć organy regulacyjne dla małych systemów w odrębnym geograficznie regionie, w którym zużycie w roku 2008 wyniosło mniej niż 3 % całości zużycia państwa członkowskiego, którego stanowi on część. Odstępstwo to pozostaje bez uszczerbku dla możliwości wyznaczenia jednego wyższej rangi przedstawiciela pełniącego funkcje przedstawicielskie i kontaktowe na poziomie ~~Wspólnoty~~ ☒ Unii ☒ w Radzie Organów Regulacyjnych ~~Agencji~~ ☒ ACER ☒ zgodnie z art. ~~744~~ ~~ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 713/2009~~ ☒ rozporządzenia (UE) 2019/942 ☒.
4. Państwa członkowskie gwarantują niezależność organu regulacyjnego i zapewniają, aby wykonywał on swoje uprawnienia w sposób bezstronny i przejrzysty. W tym celu państwa członkowskie zapewniają, aby przy wykonywaniu swoich zadań regulacyjnych powierzonych mu na mocy niniejszej dyrektywy i aktów powiązanych, organ regulacyjny:
 - a) był prawnie odrębny i funkcjonalnie niezależny od jakiegokolwiek innego podmiotu publicznego lub prywatnego;
 - b) zapewniał, aby jego pracownicy oraz osoby odpowiedzialne za zarządzanie nim:
 - (i) działali niezależnie od wszelkich interesów rynkowych; ~~oraz~~
 - (ii) przy wykonywaniu swoich zadań regulacyjnych nie zwracali się o bezpośrednie polecenia ani nie wykonywali bezpośrednich poleceń któregośkolwiek rządu lub innego podmiotu publicznego lub prywatnego. Niniejszy wymóg pozostaje bez uszczerbku dla ścisłej współpracy, w stosownych przypadkach, z innymi właściwymi organami krajowymi oraz dla ogólnych wytycznych polityki opracowanych przez rząd ☒ i ☒ niezwiązanych z uprawnieniami i obowiązkami regulacyjnymi na podstawie z art. ~~7241~~.
5. W celu ochrony niezależności organu regulacyjnego państwa członkowskie zapewniają w szczególności, aby:
 - a) organ regulacyjny mógł podejmować niezależne decyzje, niezależnie od jakichkolwiek podmiotów politycznych, ~~oraz posiadał co roku odrębne środki budżetowe i niezależność w wykonywaniu przyznanego budżetu oraz odpowiednie zasoby kadrowe i finansowe do wykonywania swoich obowiązków; oraz~~

↓ nowy

- b) organ regulacyjny miał wszystkie zasoby kadrowe i finansowe, jakich potrzebuje, aby móc skutecznie i wydajnie spełniać swoje obowiązki i wykonywać swoje uprawnienia;
- c) organ regulacyjny miał odrębne środki w budżecie rocznym i niezależność w wykonywaniu przyznanego budżetu;
- d) członkowie zarządu organu regulacyjnego lub, w przypadku braku zarządu, ścisłego kierownictwa organu regulacyjnego byli powoływani na ustaloną kadencję od pięciu do siedmiu lat, z możliwością jednokrotnego odnowienia;

↓ 2009/73/WE

⇒ nowy

- ~~eb)~~ członkowie zarządu organu regulacyjnego lub, w przypadku braku zarządu, ścisłego kierownictwa organu regulacyjnego byli powoływani ⇒ w oparciu o obiektywne, przejrzyste i opublikowane kryteria, w wyniku niezależnej i bezstronnej procedury zapewniającej, by kandydaci posiadali umiejętności i doświadczenie niezbędne do zajmowania odpowiednich stanowisk w organie regulacyjnym; ⇐ ~~na ustaloną kadencję od pięciu do siedmiu lat, z możliwością jednokrotnego odnowienia;~~

↓ nowy

- f) wprowadzono przepisy dotyczące konfliktu interesów, a obowiązek zachowania poufności obejmował również okres po zakończeniu mandatu członków zarządu organu regulacyjnego lub, w przypadku braku zarządu, ścisłego kierownictwa organu regulacyjnego;
- g) członkowie zarządu organu regulacyjnego lub, w przypadku braku zarządu, ścisłego kierownictwa organu regulacyjnego mogli zostać odwołani wyłącznie na podstawie ustanowionych przejrzystych kryteriów;
- h) państwa członkowskie mogą ustanowić kontrole *ex post* rocznych sprawozdań finansowych organów regulacyjnych przez niezależnego rewidenta.

↓ 2009/73/WE

W odniesieniu do ~~pierwszego akapitu lit. b)~~ lit. d) akapit pierwszy, państwa członkowskie zapewniają odpowiedni system rotacji w zarządzie lub ścisłym kierownictwie. Członkowie zarządu lub, w przypadku braku zarządu, ścisłego kierownictwa mogą zostać zwolnieni z pełnienia funkcji w trakcie swojej kadencji, jedynie w przypadku gdy nie spełniają już warunków określonych w niniejszym artykule lub dopuścili się uchybienia w rozumieniu prawa krajowego.

↓ nowy

6. Do dnia 5 lipca 2022 r., a następnie co cztery lata Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące przestrzegania przez organy krajowe zasady niezależności ustanowionej w niniejszym artykule.

↓ 2009/73/WE (dostosowany)

⇒ nowy

Artykuł ~~714~~0

Ogólne cele organu regulacyjnego

Wykonując zadania regulacyjne określone w niniejszej dyrektywie, organ regulacyjny podejmuje wszelkie rozsądne środki służące realizacji następujących celów w ramach swoich obowiązków i uprawnień określonych w art. ~~724~~1, w ścisłym porozumieniu z innymi właściwymi organami krajowymi, w tym również z organami ochrony konkurencji ⇒ oraz organami z państw sąsiednich, w tym z krajów trzecich, ⇐ i bez uszczerbku dla ich kompetencji:

- a) promowanie, w ścisłej współpracy z ~~Agencją~~ organami regulacyjnymi innych państw członkowskich, ~~oraz~~ Komisją ~~oraz~~ ACER, konkurencyjnego, ⇒ elastycznego, ⇐ bezpiecznego i zrównoważonego pod względem środowiskowym rynku wewnętrznego gazu ziemnego ⇒, gazów odnawialnych i niskoemisyjnych oraz wodoru ⇐ w ☒ Unii ☒ ~~jak również skutecznego otwarcia rynku dla wszystkich odbiorców i dostawców we Wspólnocie~~ oraz zapewnianie właściwych warunków dla wydajnej i niezawodnej eksploatacji sieci gazu ⇒ ziemnego ⇐ ⇒ i wodorowych ⇐, przy uwzględnieniu celów długoterminowych ⇒, a tym samym przyczyniając się do spójnego, sprawnego i efektywnego stosowania przepisów Unii w celu osiągnięcia unijnych celów w zakresie klimatu i energii ⇐ ;
- b) rozwój konkurencyjnych i właściwie funkcjonujących ⇒ transgranicznych ⇐ rynków regionalnych ~~we Wspólnocie~~ ☒ Unii ☒, z myślą o osiągnięciu celów, o których mowa w lit. a);
- c) zniesienie ograniczeń w handlu gazem ziemnym ⇒ i wodorem ⇐ między państwami członkowskimi, w tym również ⇒ zniesienie ograniczeń spowodowanych różnicami jakości gazów lub różnicami ilości wodoru domieszanego w systemie gazu ziemnego bądź różnicami jakości wodoru w systemie wodorowym, ⇐ rozwój odpowiednich transgranicznych zdolności przesyłowych ⇒ lub transportu ⇐ w celu zaspokojenia popytu i wzmocnienia integracji rynków krajowych ⇒ zapewniający interoperacyjność wzajemnie połączonego systemu gazu ziemnego UE lub unijnego systemu wodorowego ⇐, co może ułatwić swobodny przepływ gazu ziemnego ~~we Wspólnocie~~ ☒ Unii ☒;
- d) pomoc w najbardziej efektywnym kosztowo rozwoju bezpiecznych, niezawodnych i skutecznych niedyskryminacyjnych systemów zorientowanych na konsumenta, wspieranie wystarczalności systemu oraz, zgodnie z ogólnymi celami polityki energetycznej ⇒ i klimatycznej ⇐, efektywności energetycznej, a także integracji produkcji gazu ze źródeł odnawialnych na dużą i małą skalę oraz wytwarzania gazu zarówno w sieciach przesyłowych, jak i dystrybucyjnych ⇒ oraz ułatwianie ich

eksploatacji w związku z innymi sieciami energetycznymi energii elektrycznej i ciepła ⇐;

- e) ułatwianie dostępu do sieci dla nowych zdolności produkcyjnych, w szczególności usuwanie barier, które mogłyby uniemożliwić dostęp nowych podmiotów wchodzących na rynek oraz gazu ⇐ i wodoru ⇐ ze źródeł odnawialnych energii;
- f) zapewnianie, aby operatorzy systemu i użytkownicy systemu otrzymywali stosowne zachęty, zarówno krótko-, jak i długoterminowe ⇐, zwłaszcza odnośnie do efektywności energetycznej, ⇐, w celu zwiększenia wydajności w zakresie działania sieci oraz rozwijania integracji rynkowej;
- g) zapewnienie odbiorcom korzyści poprzez skuteczne funkcjonowanie ich rynku krajowego, wspieranie skutecznej konkurencji oraz pomoc w zapewnieniu ochrony konsumentów ⇐ w ścisłej współpracy z właściwymi organami ochrony konsumentów ⇐;
- h) pomoc w osiągnięciu wysokich standardów usługi publicznej w odniesieniu do gazu ziemnego, przyczynianie się do ochrony odbiorców wrażliwych oraz do zgodności procesów wymiany niezbędnych danych w przypadku zmiany dostawcy przez odbiorcę.

Artykuł ~~72~~

Obowiązki i uprawnienia organu regulacyjnego

1. Do obowiązków organu regulacyjnego należy:

- a) ustalanie lub zatwierdzanie, na podstawie przejrzystych kryteriów, taryf przesyłowych lub dystrybucyjnych lub metod ich ustalania ⇐ lub zarówno taryf, jak i metod ⇐;

↓ nowy

- b) od dnia 1 stycznia 2031 r. lub od dnia rozpoczęcia stosowania art. 31 ust. 1 niniejszej dyrektywy – ustalanie lub zatwierdzanie, zgodnie z przejrzystymi kryteriami, taryf za dostęp do sieci wodorowych lub metod ich ustalania lub zarówno taryf, jak i metod;
- c) ustalanie lub zatwierdzanie, zgodnie z przejrzystymi kryteriami, (i) wysokości i czasu obowiązywania opłaty specjalnej, o której mowa w art. 4 [przekształconego rozporządzenia w sprawie gazu zgodnie z wnioskiem przedstawionym w dokumencie COM(2021) xxx], lub metod ich ustalania lub zarówno opłat, jak i metod, (ii) wartości przenoszonych aktywów i przeznaczenia wszelkich zysków i strat, które mogą wynikać z tego, oraz (iii) przypisania wkładów na poczet opłaty specjalnej;

↓ 2009/73/WE (dostosowany)
⇐ nowy

- ~~d)~~ zapewnienie wypełniania przez operatorów systemów przesyłowych i ⇐ operatorów systemów ⇐ dystrybucyjnych oraz, w stosownych przypadkach, właścicieli systemów ⇐, operatorów sieci wodorowych ⇐, jak również przez

wszelkie przedsiębiorstwa gazowe ⇨ i przedsiębiorstwa zajmujące się wodorem ⇨ oraz innych uczestników rynku, w tym obywatelskie społeczności energetyczne ⇨ ich obowiązków zgodnie z niniejszą dyrektywą ⇨, [przekształconym rozporządzeniem w sprawie gazu zgodnie z wnioskiem przedstawionym w dokumencie COM(2021) xxx], kodeksami sieci i wytycznymi przyjętymi na podstawie art. 52 i 53 rozporządzenia w sprawie gazu, rozporządzeniem (UE) 2017/1938 ⇨ i z innymi właściwymi przepisami ~~wspólnotowymi~~ ⇨ unijnymi ⇨, w tym również w odniesieniu do kwestii transgranicznych ⇨, a także zgodnie z decyzjami ACER ⇨ ;

↓ nowy

- e) zapewnienie, w ścisłej koordynacji z pozostałymi organami regulacyjnymi, przestrzegania przez ENTSO gazu, organizację OSD UE i ENNOH ich obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy, [przekształconego rozporządzenia w sprawie gazu zgodnie z wnioskiem przedstawionym w dokumencie COM(2021) xxx], kodeksów sieci i wytycznych przyjętych na podstawie art. 52–56 [przekształconego rozporządzenia w sprawie gazu zgodnie z wnioskiem przedstawionym w dokumencie COM(2021) xxx] oraz innych stosownych przepisów Unii, w tym w odniesieniu do kwestii transgranicznych, a także decyzji ACER, oraz wspólnego stwierdzania braku wypełnienia przez ENTSO gazu, organizację OSD UE i ENNOH ich odpowiednich obowiązków; w przypadku gdy organy regulacyjne nie były w stanie osiągnąć porozumienia w terminie czterech miesięcy od rozpoczęcia konsultacji w celu wspólnego stwierdzenia przypadków niewykonywania, sprawę przekazuje się do decyzji ACER zgodnie z art. 6 ust. 10 rozporządzenia (UE) 2019/942;
- f) monitorowanie zmian jakości gazu i zarządzanie jakością gazu przez operatorów systemów przesyłowych oraz, w stosownych przypadkach, przez operatorów systemów dystrybucyjnych, w tym monitorowanie zmian kosztów związanych z zarządzaniem jakością gazu przez operatorów systemów oraz zmian związanych z mieszaniem wodoru w systemie gazu ziemnego;
- g) monitorowanie zmian jakości wodoru i zarządzanie jakością wodoru przez operatorów sieci wodorowych, w stosownych przypadkach, jak określono w art. 46, w tym monitorowanie zmian kosztów związanych z zarządzaniem jakością wodoru;
- h) analizowanie i udostępnianie oceny przedstawionego przez operatorów sieci wodorowych przeglądu rozwoju infrastruktury transportu wodoru zgodnie z art. 52, z uwzględnieniem w tej analizie ogólnej potrzeby istnienia sieci wodorowej pod względem energetycznym i ekonomicznym, a także wspólnego scenariusza ramowego na podstawie art. 51 ust. 2 lit. e), dotyczących planowania rozwoju sieci;
- i) uwzględnianie analizy i oceny przeglądu rozwoju infrastruktury transportu wodoru zgodnie z wnioskiem zawartym w lit. g) przy zatwierdzaniu opłat specjalnych w rozumieniu art. 4 [przekształconego rozporządzenia w sprawie gazu zgodnie z wnioskiem przedstawionym w dokumencie COM(2021) xxx].

↓ 2019/692 art. 1 pkt 6
(dostosowany)
⇒ nowy

- j~~e~~) współpraca w zakresie kwestii transgranicznych z organem regulacyjnym lub organami państw członkowskich, których to dotyczy, oraz z ~~Agencją~~ ☒ ACER ☒ ⇒, w szczególności poprzez udział w pracach rady organów regulacyjnych ACER na podstawie art. 21 rozporządzenia (UE) 2019/942 ☒. W odniesieniu do infrastruktury do i z państwa trzeciego organ regulacyjny państwa członkowskiego, w którym znajduje się pierwszy punkt połączenia międzysystemowego z siecią państw członkowskich, może współpracować z odpowiednimi organami państwa trzeciego, z uwzględnieniem umawiających się stron Wspólnoty Energetycznej, po konsultacji z organami regulacyjnymi innych państw członkowskich, których to dotyczy, mając na celu spójne stosowanie na terytorium państw członkowskich niniejszej dyrektywy w odniesieniu do tej infrastruktury;

↓ 2009/73/WE (dostosowany)
⇒ nowy

- k~~e~~) przestrzeganie i wdrażanie wszelkich stosownych prawnie wiążących decyzji ☒ ACER ☒ ~~Agencji~~ oraz Komisji;
- l~~e~~) przedkładanie właściwym organom państw członkowskich, ☒ ACER ☒ ~~Agencji~~ oraz Komisji corocznego sprawozdania z jego działalności i z wypełniania jego obowiązków. Sprawozdanie to dotyczy podjętych środków oraz uzyskanych wyników w zakresie każdego z zadań wymienionych w niniejszym artykule;
- m~~e~~) zapewnienie, aby nie występowało subsydiowanie skrośne między działalnością w zakresie przesyłu, dystrybucji, ☒ transportu wodoru, magazynowania gazu ziemnego i wodoru ☒, LNG ☒ oraz terminali wodorowych ☒ i dostaw ☒ gazu ziemnego oraz wodoru ☒ ;
- n~~e~~) monitorowanie planów inwestycyjnych operatorów systemów przesyłowych, a także zamieszczanie w jego sprawozdaniu rocznym oceny planu inwestycyjnego operatorów systemów przesyłowych w zakresie ich zgodności z planem rozwoju sieci o zasięgu ~~wspólnotowym~~ ☒ unijnym ☒, o którym mowa ☒ w art. 29 ust. x [przekształconego rozporządzenia w sprawie gazu zgodnie z wnioskiem przedstawionym w dokumencie COM(2021) xxx] ☒ ~~w art. 8 ust. 3 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 715/2009~~; ocena taka może zawierać zalecenia dokonania zmian w planach inwestycyjnych;
- o~~h~~) monitorowanie zgodności oraz dokonywanie przeglądu dotychczasowego funkcjonowania zasad dotyczących bezpieczeństwa i niezawodności sieci, a także ustalanie i zatwierdzanie standardów i wymogów jakości usług oraz dostaw lub przyczynianie się do tego wraz z innymi właściwymi organami;
- p~~i~~) monitorowanie poziomu przejrzystości, w tym cen hurtowych, oraz zapewnianie przestrzegania przez przedsiębiorstwa gazowe ☒ i

przedsiębiorstwa zajmujące się wodorem ⇨ wymogów w zakresie przejrzystości;

- g) monitorowanie poziomu i skuteczności otwarcia rynku i konkurencji na poziomie hurtowym i detalicznym, w tym również na giełdach gazu ziemnego ⇨ i wodoru ⇨, a także cen dla odbiorców będących gospodarstwami domowymi, w tym systemów przedpłat, częstotliwości zmian dostawców, częstotliwości odłączenia od sieci, opłat za usługi konserwacyjne i ich wykonanie oraz skarg zgłaszanych przez odbiorców będących gospodarstwami domowymi, jak również wszelkich zakłóceń lub ograniczeń konkurencji, łącznie z dostarczaniem wszelkich stosownych informacji oraz przekazywaniem właściwym organom ochrony konkurencji wszelkich istotnych spraw;
- rk) monitorowanie występowania restrykcyjnych praktyk umownych, w tym klauzul wyłączności, które mogą uniemożliwiać dużym odbiorcom innym niż gospodarstwa domowe jednoczesne zawieranie umów z więcej niż jednym dostawcą lub ograniczać ich wybór w tym zakresie, a w stosownych przypadkach powiadamianie o takich praktykach krajowych organów ochrony konkurencji;
- s) poszanowanie swobody zawierania umów w odniesieniu ~~do umów na dostawę przerywalne, a także w odniesieniu~~ do umów długoterminowych, pod warunkiem że są one zgodne z prawem ~~wspólnotowym~~ ☒ unijnym ☒ oraz spójne z polityką ~~Wspólnoty~~ ☒ Unii ☒ ⇨ oraz pod warunkiem że wnoszą wkład w cele dekarbonizacji. Nie można zawierać długoterminowych umów na dostawę gazu ziemnego o nieobniżonej emisji na okres wykraczający poza koniec 2049 r. ⇨ ;
- tm) monitorowanie czasu potrzebnego operatorom systemów przesyłowych i dystrybucyjnych ⇨ gazu ziemnego ⇨ do wykonania połączeń i napraw;
- un) monitorowanie i dokonywanie przeglądu warunków dostępu do magazynowania, ~~pojemności magazynowych gazociągów~~ ☒ kompresyjnego przechowywania w rurociągach ☒ i do innych usług pomocniczych przewidzianych w art. ~~2933~~ ⇨ lub art. 33 ⇨. W przypadku gdy system dostępu do magazynowania ⇨ gazu ziemnego ⇨ jest określony zgodnie z art. ~~2933~~ ust. 3, z zadania tego wyłączony jest przegląd taryf;
- ye) pomoc w zapewnieniu, przy udziale innych właściwych organów, aby środki z zakresu ochrony konsumenta, w tym środki określone w załączniku I, były skuteczne i egzekwowane;
- w) publikowanie co najmniej raz w roku zaleceń dotyczących zapewnienia zgodności cen dostaw z art. ~~63~~ oraz w stosownych przypadkach przekazywanie ich organom ochrony konkurencji;
- xe) zapewnianie ⇨ niedyskryminacyjnego ⇨ dostępu do danych dotyczących zużycia energii przez odbiorców, dostarczanie do ewentualnego wykorzystania łatwego do zrozumienia ujednoliconego na poziomie krajowym formatu w odniesieniu do danych dotyczących zużycia oraz szybkiego dostępu wszystkich odbiorców do tego rodzaju danych ⇨ na podstawie art. 22 i 23 ⇨ ~~zgodnie z lit. h) załącznika I;~~
- y) monitorowanie wdrażania zasad dotyczących funkcji i zakresu odpowiedzialności operatorów systemów przesyłowych, operatorów systemów

dystrybucyjnych, ⇒ operatorów sieci wodorowych, ⇐ dostawców i odbiorców oraz innych uczestników rynku zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 715/2009 [przekształconym rozporządzeniem w sprawie gazu zgodnie z wnioskiem przedstawionym w dokumencie COM(2021) xxx] ⇐ ;

~~zs)~~ monitorowanie właściwego stosowania kryteriów określających, czy dana instalacja magazynowa ⇒ gazu ziemnego ⇐ objęta jest zakresem art. ~~2933~~ ust. 3 lub 4; oraz

~~aa)~~ monitorowanie wdrażania środków zabezpieczających, o których mowa w art. ~~7746~~;

~~bb)~~ przyczynianie się do zgodności procesów wymiany danych dla najważniejszych procesów rynkowych na poziomie regionalnym;=

↓ nowy

cc) wdrażanie kodeksów sieci i wytycznych przyjętych na podstawie art. 52 za pomocą środków krajowych lub, w razie potrzeby, skoordynowanych środków regionalnych lub ogólnounijnych;

dd) zapewnienie przejrzystego i efektywnego procesu sporządzania krajowego planu rozwoju sieci zgodnie z wymogami określonymi w art. 51 i 52;

ee) zatwierdzanie i zmiany planu rozwoju sieci;

ff) monitorowanie kontroli jakości gazu i zarządzanie nią przez operatorów systemów przesyłowych, operatorów systemów dystrybucyjnych, operatorów systemów magazynowania i operatorów instalacji LNG;

gg) monitorowanie wdrażania środków wprowadzonych w stanie nadzwyczajnym, przewidzianych w rozporządzeniu (UE) 2017/1938 i określonych w krajowym planie na wypadek sytuacji nadzwyczajnej, w tym środków solidarnościowych zgodnie z jego art. 13;

hh) monitorowanie dostępności porównywarek internetowych, w tym narzędzi porównawczych, spełniających kryteria określone w art. 12;

ii) monitorowanie usuwania nieuzasadnionych przeszkód i ograniczeń dla rozwoju zużycia odnawialnego gazu ziemnego własnej produkcji i dla rozwoju obywatelskich społeczności energetycznych.

↓ 2009/73/WE (dostosowany)
⇒ nowy

2. W przypadku gdy państwo członkowskie tak postanowiło, obowiązki monitorowania określone w ust. 1 mogą być wykonywane przez organy inne niż organ regulacyjny. W takim przypadku informacje będące wynikiem takiego monitorowania są jak najszybciej udostępniane organowi regulacyjnemu.

Bez uszczerbku dla swoich szczególnych kompetencji oraz zgodnie z zasadami lepszego stanowienia prawa, organy regulacyjne — zachowując jednocześnie swoją niezależność — konsultują się, w stosownych przypadkach, z operatorami systemów przesyłowych ⇒ gazu ziemnego ⇐ ⇒ i sieci wodorowych ⇐ oraz, w stosownych

przypadkach, ściśle współpracują z innymi właściwymi organami krajowymi, podczas wykonywania obowiązków określonych w ust. 1.

Wszelkie zatwierdzenia wydawane przez organ regulacyjny lub ~~Agencję~~ ☒ ACER ☒ na mocy niniejszej dyrektywy pozostają bez uszczerbku dla jakiegokolwiek należycie uzasadnionego przyszłego użycia swoich uprawnień przez organ regulacyjny zgodnie z niniejszym artykułem oraz dla jakichkolwiek sankcji nałożonych przez inne właściwe organy lub przez Komisję.

3. Oprócz obowiązków powierzonych mu na mocy ust. 1 niniejszego artykułu, w przypadku gdy zgodnie z art. ~~55+4~~ ☒ lub art. 62 ☒ wyznaczony został niezależny operator systemu ☒ lub niezależny operator sieci wodorowej ☒, organ regulacyjny:

- a) monitoruje wypełnianie przez właściciela systemu przesyłowego i niezależnego operatora systemu ☒ oraz właściciela sieci wodorowej i niezależnego operatora sieci wodorowej ☒ ich obowiązków na mocy niniejszego artykułu oraz nakłada sankcje za ich niewypełnienie zgodnie z ust. 4 lit. d);
- b) monitoruje powiązania i przepływ informacji między niezależnym operatorem systemu a właścicielem systemu przesyłowego ☒ lub właścicielem sieci wodorowej i niezależnym operatorem sieci wodorowej ☒, aby zapewnić wypełnianie przez niezależnego operatora systemu ☒ lub niezależnego operatora sieci wodorowej ☒ jego obowiązków, a w szczególności zatwierdza umowy oraz pełni funkcję organu rozstrzygającego spory między niezależnym operatorem systemu a właścicielem systemu przesyłowego ☒ lub właścicielem sieci wodorowej i niezależnym operatorem sieci wodorowej ☒ w przypadku jakiegokolwiek skargi złożonej przez którąkolwiek ze stron zgodnie z ust. 11;
- c) bez uszczerbku dla procedury przewidzianej w art. ~~55+4~~ ust. 2 lit. c) zatwierdza, dla pierwszego dziesięcioletniego planu rozwoju sieci, plany inwestycyjne oraz wieloletni plan rozbudowy sieci, przedkładane co roku przez niezależnego operatora systemu ☒ lub niezależnego operatora sieci wodorowej ☒ ;
- d) zapewnia, aby taryfy za dostęp do sieci, pobierane przez niezależnych operatorów systemów ☒ lub niezależnych operatorów sieci wodorowej ☒, obejmowały wynagrodzenie dla właściciela sieci lub właścicieli sieci, zapewniające odpowiednie wynagrodzenie za korzystanie z aktywów sieci oraz wszelkich nowych inwestycji w sieci, pod warunkiem że są one przeprowadzane w warunkach opłacalności ekonomicznej i skutecznie; ~~oraz~~
- e) jest uprawniony do przeprowadzania inspekcji, w tym niezapowiedzianych inspekcji, w obiektach właściciela systemu przesyłowego i niezależnego operatora systemu ☒ lub właściciela sieci wodorowej i niezależnego operatora sieci wodorowej ☒ .

4. Państwa członkowskie zapewniają, aby organy regulacyjne otrzymały uprawnienia umożliwiające im wykonywanie obowiązków, o których mowa w ust. 1, 3 i 6, w sposób skuteczny i szybki. W tym celu organ regulacyjny ma przynajmniej następujące uprawnienia:

- a) do wydawania wiążących decyzji w odniesieniu do przedsiębiorstw gazowych ☒ i przedsiębiorstw zajmujących się wodorem ☒ ;

- b) do prowadzenia dochodzeń w sprawie funkcjonowania rynków ~~gazu~~ ⇒ gazów ⇐ oraz do podejmowania decyzji i nakładania wszelkich niezbędnych i proporcjonalnych środków na rzecz wspierania skutecznej konkurencji oraz zapewniania właściwego funkcjonowania rynków ⇐ ów gazów ⇐ ~~oraz~~ ~~oraz~~ ~~w~~ ~~w~~ stosownych przypadkach organ regulacyjny jest również uprawniony do współpracy z krajowym organem ochrony konkurencji oraz z organami regulacyjnymi rynków finansowych lub z Komisją przy prowadzeniu dochodzeń w zakresie prawa konkurencji;
- c) do wymagania od przedsiębiorstw gazowych ⇒ i przedsiębiorstw zajmujących się wodorem ⇐ wszelkich informacji istotnych do wykonania jego zadań, w tym uzasadnienia każdej odmowy udzielenia dostępu stronom trzecim, oraz wszelkich informacji dotyczących środków niezbędnych do wzmocnienia sieci;
- d) do nakładania skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających sankcji na przedsiębiorstwa gazowe ⇒ i przedsiębiorstwa zajmujące się wodorem ⇐, które nie spełniają swoich obowiązków zgodnie z niniejszą dyrektywą lub ze wszelkimi właściwymi prawnie wiążącymi decyzjami organów regulacyjnych lub ~~ACER~~ ~~Agencji~~, lub do zaproponowania właściwemu sądowi nałożenia takich sankcji. ~~Obejmuje to~~ ~~z~~ ~~z~~ ~~uwzględnieniem~~ ~~uprawnienia~~ do nakładania lub do zaproponowania nałożenia na operatora systemu przesyłowego grzywny w wysokości do 10 % rocznych obrotów operatora systemu przesyłowego ⇒ lub operatora sieci wodorowej ⇐ lub, w stosownych przypadkach, na przedsiębiorstwo zintegrowane pionowo w wysokości do 10 % rocznych obrotów przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo ⇒ lub na operatora systemu przesyłowego, lub operatora sieci wodorowej ⇐ odpowiednio, za nieprzestrzeganie ich obowiązków zgodnie z niniejszą dyrektywą; ~~oraz~~
- e) stosowne prawa do prowadzenia dochodzeń oraz odpowiednie uprawnienia do wydawania instrukcji w zakresie rozstrzygania sporów zgodnie z ust. 11 i 12.

↓ nowy

5. Organ regulacyjny w państwie członkowskim, w którym ma siedzibę ENTSO gazu, europejska sieć operatorów sieci wodorowych lub organizacja OSD UE, jest uprawniony do nakładania skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających sankcji na te podmioty, jeżeli nie wykonują one swoich obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy, [przekształconego rozporządzenia w sprawie gazu zgodnie z wnioskiem przedstawionym w dokumencie COM(2021) xxx] lub wszelkich właściwych prawnie wiążących decyzji organu regulacyjnego lub ACER, lub do zaproponowania właściwemu sądowi nałożenia takich sankcji.

↓ 2009/73/WE (dostosowany)
⇒ nowy

65. Oprócz obowiązków i uprawnień przyznanych mu zgodnie z ust. 1 i 4 niniejszego artykułu, w przypadku gdy ⇒ niezależny ⇐ operator ~~systemu~~ przesyłu ⇒ lub zintegrowany operator sieci wodorowej ⇐ został wyznaczony zgodnie

z rozdziałem ~~IX~~ sekcja 3, organowi regulacyjnemu zostają przyznane przynajmniej następujące obowiązki i uprawnienia:

- a) do nakładania sankcji zgodnie z ust. 4 lit. d) za praktyki dyskryminacyjne na korzyść przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo;
- b) do monitorowania przepływu informacji między operatorem systemu przesyłowego $\Rightarrow$ lub zintegrowanym operatorem sieci wodorowej $\Leftarrow$ a przedsiębiorstwem zintegrowanym pionowo w celu zapewnienia przestrzegania obowiązków przez operatora systemu przesyłowego $\Rightarrow$ lub zintegrowanego operatora sieci wodorowej $\Leftarrow$;
- c) do występowania jako organ rozstrzygający spory między przedsiębiorstwem zintegrowanym pionowo a operatorem systemu przesyłowego $\Rightarrow$ lub zintegrowanym operatorem sieci wodorowej $\Leftarrow$ w odniesieniu do jakichkolwiek skarg wniesionych zgodnie z ust. 11;
- d) do monitorowania powiązań handlowych i finansowych, w tym również pożyczek, między przedsiębiorstwem zintegrowanym pionowo a operatorem systemu przesyłowego $\Rightarrow$ lub zintegrowanym operatorem sieci wodorowej $\Leftarrow$;
- e) do zatwierdzania wszelkich umów handlowych i finansowych między przedsiębiorstwem zintegrowanym pionowo a operatorem systemu przesyłowego $\Rightarrow$ lub zintegrowanym operatorem sieci wodorowej $\Leftarrow$, pod warunkiem że są one zgodne z warunkami rynkowymi;
- f) do żądania od przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo uzasadnienia w przypadku powiadomienia przez inspektora do spraw zgodności zgodnie z art. ~~64~~21 ust. 4, ~~Uzasadnienie takie zawiera~~ $\boxtimes$ zawierającego $\boxtimes$ w szczególności dowody, że nie miało miejsca żadne zachowanie dyskryminacyjne na korzyść przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo;
- g) do przeprowadzania inspekcji, w tym inspekcji niezapowiedzianych, w obiektach przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo i operatora systemu przesyłowego $\Rightarrow$ lub zintegrowanego operatora sieci wodorowej $\Leftarrow$; ~~oraz~~
- h) do przekazywania wszystkich lub poszczególnych zadań operatora systemu przesyłowego $\Rightarrow$ lub zintegrowanego operatora sieci wodorowej $\Leftarrow$ niezależnemu operatorowi systemu przesyłowego $\Rightarrow$ lub niezależnemu operatorowi sieci wodorowej $\Leftarrow$ wyznaczonemu zgodnie z art. ~~64~~44 w przypadku ciągłego naruszania przez operatora systemu przesyłowego $\Rightarrow$ lub zintegrowanego operatora sieci wodorowej $\Leftarrow$ jego obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy, w szczególności w przypadku powtarzającego się zachowania dyskryminacyjnego na korzyść przedsiębiorstwa zintegrowanego pionowo.

76.

Organy regulacyjne są odpowiedzialne za ustalanie lub zatwierdzanie, z odpowiednim wyprzedzeniem przed ich wejściem w życie, przynajmniej metod stosowanych do kalkulacji lub ustanawiania warunków:

- a) przyłączania i dostępu do sieci krajowych $\Rightarrow$ gazu ziemnego $\Leftarrow$, w tym również taryf przesyłowych i dystrybucyjnych, a także zasad, warunków i taryf za dostęp do instalacji LNG $\boxtimes$, które to $\boxtimes$ ~~Te~~ taryfy lub metody umożliwiają realizację niezbędnych inwestycji w sieci i instalacje LNG w sposób umożliwiający tym inwestycjom zapewnienie wykonalności sieci oraz instalacji LNG;

↓ nowy

- b) przyłączania i dostępu do krajowych sieci wodorowych, w tym również, od dnia 1 stycznia 2031 r., taryf sieci wodorowych oraz warunków i taryf za dostęp do magazynów wodoru i terminali wodorowych, w tym w stosownych przypadkach taryf;

↓ 2009/73/WE (dostosowany)

- ~~c)~~ b) zapewniania usług bilansowania systemu, które świadczone są w sposób najbardziej opłacalny i tworzą odpowiednie zachęty dla użytkowników sieci do bilansowania ich wkładu i poborów. Usługi bilansowania systemu świadczone są w sposób sprawiedliwy i niedyskryminacyjny oraz w oparciu o obiektywne kryteria; ~~oraz~~

↓ nowy

- d) zatwierdzania i monitorowania opłat specjalnych zgodnie z art. 4 [przekształconego rozporządzenia w sprawie gazu zgodnie z wnioskiem przedstawionym w dokumencie COM(2021) xxx].

↓ 2009/73/WE (dostosowany)
⇒ nowy

- e) dostępu do infrastruktury transgranicznej, łącznie z procedurami w zakresie alokacji zdolności przesyłowych i zarządzania ograniczeniami.

~~87.~~ Metody lub warunki, o których mowa w ust. 7, są publikowane.

~~98.~~ Przy ustalaniu lub zatwierdzaniu taryf lub metod i usług bilansowania systemu, organy regulacyjne zapewniają, aby operatorzy systemów przesyłowych i dystrybucyjnych ⇒, a od dnia 1 stycznia 2031 r., operatorzy sieci wodorowych ⇐ otrzymywali stosowne zachęty — zarówno krótko-, jak i długoterminowe — do zwiększania wydajności, zwiększania integracji rynku i bezpieczeństwa dostaw oraz do wspierania odnośnej działalności badawczej.

~~109.~~ Organy regulacyjne monitorują zarządzanie ograniczeniami krajowych sieci przesyłowych ~~gazu~~ ⇒ i sieci wodorowych ⇐, w tym połączeń wzajemnych, oraz wdrażanie zasad zarządzania ograniczeniami przesyłowymi. W tym celu operatorzy systemów przesyłowych ⇒, operatorzy sieci wodorowych ⇐ lub podmioty rynkowe przedstawiają ~~krajowym~~ organom regulacyjnym swoje zasady zarządzania ograniczeniami, w tym mechanizmy alokacji zdolności. ~~Krajowe~~ Organy regulacyjne mogą zwrócić się o zmianę tych zasad.

Artykuł 73

⊗ Decyzje i skargi ⊗

- ~~1.40.~~ Organy regulacyjne są upoważnione do zobowiązania operatorów systemów przesyłowych ⇨ gazu ziemnego ⇨, magazynowania, LNG i dystrybucyjnych, ⇨ operatorów instalacji magazynowych i terminali wodorowych, a od dnia 1 stycznia 2031 r., sieci wodorowych ⇨ w razie konieczności, zmiany warunków, w tym również taryf lub metod, o których mowa w niniejszym artykule, w celu zapewnienia, aby były one proporcjonalne i stosowane w sposób niedyskryminacyjny. W przypadku gdy system dostępu do magazynowania jest określony zgodnie z art. ~~2933~~ ust. 3, z zadania tego wyłączone jest dokonywanie zmiany taryf. W przypadku opóźnienia w ustaleniu taryf przesyłowych i dystrybucyjnych ⇨ gazu ziemnego ⇨, ⇨ i, w stosownych przypadkach, taryf dla sieci wodorowych, ⇨ krajowe organy regulacyjne są uprawnione do ustalenia lub zatwierdzenia tymczasowych taryf przesyłowych i dystrybucyjnych lub metod ⇨ i taryf oraz metod dla sieci wodorowych ⇨ oraz do podjęcia decyzji w sprawie odpowiednich środków wyrównawczych jeżeli ostateczne taryfy lub metody odbiegają od tych taryf lub metod tymczasowych.
- ~~244~~ Każda ze stron zgłaszających skargę na operatora systemu przesyłowego ⇨ gazu ziemnego ⇨, magazynowego, LNG lub dystrybucyjnego ⇨ lub operatora sieci, magazynów lub terminali wodorowych ⇨, odnoszącą się do obowiązków tego operatora na mocy niniejszej dyrektywy, może przekazać skargę do organu regulacyjnego, który, działając jako organ rozstrzygający spory, wydaje decyzję w terminie dwóch miesięcy od otrzymania skargi. Termin ten może zostać przedłużony o dwa miesiące, jeżeli organy regulacyjne zwracają się o przekazanie dodatkowych informacji. Ten przedłużony termin może zostać ponownie przedłużony za zgodą wnoszącego skargę. Decyzja organu regulacyjnego jest wiążąca, jeżeli nie zostanie unieważniona w wyniku odwołania.
- ~~342~~ Każda ze stron, której to dotyczy i która ma prawo do składania skargi dotyczącej decyzji w sprawie metod przyjętych zgodnie z niniejszym artykułem lub, w przypadku gdy organ regulacyjny ma obowiązek konsultować się w sprawie proponowanych taryf lub metod, może najpóźniej w terminie dwóch miesięcy od opublikowania decyzji lub propozycji decyzji lub w krótszym terminie określonym przez państwa członkowskie, złożyć skargę do rozpatrzenia. Taka skarga nie ma skutku zawieszającego.
- ~~443~~ Państwa członkowskie tworzą odpowiednie i skuteczne mechanizmy regulowania, kontroli i przejrzystości, aby nie dopuścić do nadużywania pozycji dominującej, w szczególności na szkodę odbiorców, oraz wszelkich wrogich zachowań. Mechanizmy te uwzględniają postanowienia ~~Traktatu~~ ⇨ TFUE ⇨, w szczególności jego art. ~~82~~ ⇨ 102 ⇨.
- ~~544~~ Państwa członkowskie zapewniają podjęcie właściwych środków, w tym również wszczęcie postępowania administracyjnego lub karnego zgodnie z ich prawem krajowym, przeciwko osobom fizycznym lub prawnym odpowiedzialnym za nieprzestrzeganie zasad dotyczących poufności nałożonych niniejszą dyrektywą.
- ~~645~~ Skargi, o których mowa w ust. ~~244~~ oraz ~~342~~ pozostają bez uszczerbku dla możliwości wykonywania praw do odwołania zgodnie z prawem ~~wspólnotowym~~ ⇨ unijnym ⇨ lub z prawem krajowym.
- ~~746~~ Decyzje podjęte przez organy regulacyjne są w pełni umotywowane i uzasadnione, tak, aby możliwa była kontrola sądowa. Decyzje są publicznie dostępne przy jednoczesnym zachowaniu poufności informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie.

- ~~817~~ Państwa członkowskie zapewniają ustanowienie na poziomie krajowym odpowiednich mechanizmów przewidujących, że strona, której dotyczy decyzja krajowego organu regulacyjnego, ma prawo do odwołania się do organu niezależnego od zaangażowanych stron oraz od jakiegokolwiek rządu.

Artykuł ~~74~~~~2~~

~~System regulacyjny dotyczący~~ ☒ Współpraca regionalna między organami regulacyjnymi ☒ w kwestiach transgranicznych

1. Organy regulacyjne ściśle ze sobą współpracują i wzajemnie się konsultują ☒, w szczególności w ramach ACER, ☒ oraz dostarczają sobie nawzajem i Agencji ☒ ACER ☒ wszelkich informacji niezbędnych do wykonywania swoich zadań zgodnie z niniejszą dyrektywą. W odniesieniu do wymienionych informacji organ otrzymujący zapewnia taki sam stopień poufności, jaki jest wymagany od organu udostępniającego informacje.
2. Organy regulacyjne współpracują przynajmniej na poziomie regionalnym, aby:
 - a) wspierać tworzenie ustaleń operacyjnych w celu umożliwienia optymalnego zarządzania siecią, promowania wspólnych giełd gazu ☒ i wodoru ☒ oraz alokacji zdolności transgranicznej, jak również umożliwienia właściwego poziomu zdolności połączeń wzajemnych — w tym również nowych połączeń wzajemnych — w obrębie regionu i między regionami, tak, aby umożliwić rozwój skutecznej konkurencji i poprawę bezpieczeństwa dostaw, bez dyskryminacji między przedsiębiorstwami dostarczającymi gaz w różnych państwach członkowskich;
 - b) koordynować rozwój wszystkich kodeksów sieci dla właściwych operatorów systemów przesyłowych ☒, operatorów sieci wodorowych ☒ i innych podmiotów rynkowych; ~~oraz~~
 - c) koordynować opracowywanie zasad regulujących zarządzanie ograniczeniami;~~;~~

- d) zapewniać zgodność regulacyjną podmiotów prawnych wykonujących zadania operatorów systemów przesyłowych i operatorów sieci na szczeblu transgranicznym lub regionalnym.

3. ~~Krajowe~~ Organy regulacyjne mają prawo do zawierania między sobą umów o współpracę w celu zacieśniania współpracy w zakresie regulacji.
4. Działania, o których mowa w ust. 2, wykonywane są, w stosownych przypadkach, w ścisłym porozumieniu z innymi właściwymi organami krajowymi i bez uszczerbku dla ich kompetencji szczególnych.

- ~~5. Komisja może przyjąć wytyczne dotyczące zakresu obowiązków organów regulacyjnych w ramach współpracy wzajemnej oraz z Agencją. Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej~~

~~uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 51 ust. 3.~~

↓ nowy

5. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 83 w celu uzupełnienia niniejszej dyrektywy poprzez ustanowienie wytycznych dotyczących zakresu obowiązków organów regulacyjnych w ramach współpracy wzajemnej oraz współpracy z ACER.

↓ 2019/692 art. 1 pkt 7

⇒ nowy

6. Organy regulacyjne lub, w stosownych przypadkach, inne właściwe organy mogą konsultować się i współpracować z odpowiednimi organami państw trzecich ⇒, z uwzględnieniem umawiających się stron Wspólnoty Energetycznej, ⇐ w odniesieniu do eksploatacji infrastruktury gazowej ⇒ i wodorowej ⇐ do i z państw trzecich w celu zapewnienia spójnego stosowania na terytorium i na morzu terytorialnym danego państwa członkowskiego niniejszej dyrektywy w odniesieniu do danej infrastruktury.

↓ 2009/73/WE (dostosowany)

⇒ nowy

Artykuł 75~~43~~

Zgodność z ☒ kodeksami sieci i ☒ wytycznymi

1. Każdy organ regulacyjny oraz Komisja mogą zwrócić się do ~~Agencji~~ ☒ ACER ☒ o opinię w sprawie zgodności decyzji podjętej przez organ regulacyjny z ⇒ kodeksami sieci i ⇐ wytycznymi, o których mowa w niniejszej dyrektywie lub w ~~rozporządzeniu (WE) nr 715/2009~~ ☒ [przekształconym rozporządzeniu w sprawie gazu zgodnie z wnioskiem przedstawionym w dokumencie COM(2021) xxx] ☒.
2. ~~Agencja~~ ☒ ACER ☒ przekazuje swoją opinię, odpowiednio, organowi regulacyjnemu, który się o nią zwrócił, lub Komisji, a także organowi regulacyjnemu, który podjął daną decyzję, w terminie trzech miesięcy od daty otrzymania wniosku.
3. W przypadku gdy organ regulacyjny, który podjął decyzję, nie zastosuje się do opinii ☒ ACER ☒ ~~Agencji~~ w terminie czterech miesięcy od daty otrzymania tej opinii, ☒ ACER ☒ ~~Agencja~~ informuje odpowiednio Komisję.
4. Każdy z organów regulacyjnych może poinformować Komisję, jeżeli uważa, że decyzja dotycząca handlu transgranicznego podjęta przez inny organ regulacyjny nie jest zgodna z wytycznymi, o których mowa w niniejszej dyrektywie lub w ~~rozporządzeniu (WE) nr 715/2009~~ ☒ [przekształconym rozporządzeniu

w sprawie gazu zgodnie z wnioskiem przedstawionym w dokumencie COM(2021) xxx] ~~☒~~, w terminie dwóch miesięcy od daty tej decyzji.

5. W przypadku gdy Komisja, w terminie dwóch miesięcy od poinformowania jej przez ~~☒~~ ACER ~~☒~~ Agencję zgodnie z ust. 3, lub przez organ regulacyjny zgodnie z ust. 4, lub z własnej inicjatywy, w terminie trzech miesięcy od daty decyzji, stwierdza, że decyzja organu regulacyjnego budzi poważne wątpliwości co do jej zgodności z ~~☒~~ kodeksami sieci i ~~☒~~ wytycznymi, o których mowa w niniejszej dyrektywie lub w rozporządzeniu (WE) nr 715/2009 ~~☒~~ [przekształconym rozporządzeniu w sprawie gazu zgodnie z wnioskiem przedstawionym w dokumencie COM(2021) xxx] ~~☒~~, Komisja może podjąć decyzję o dalszym badaniu tej sprawy. W takim przypadku Komisja wzywa organ regulacyjny oraz strony postępowania przed organem regulacyjnym do przedłożenia uwag.
6. W przypadku podjęcia przez Komisję decyzji o dalszym badaniu tej sprawy, wydaje ona w terminie czterech miesięcy od daty takiej decyzji ostateczną decyzję:
 - a) o niezgłaszaniu zastrzeżeń wobec decyzji organu regulacyjnego; lub
 - b) o zażądaniu od właściwego organu regulacyjnego cofnięcia jego decyzji z uwagi na to, że nie zachowano zgodności z ~~☒~~ kodeksami sieci i ~~☒~~ wytycznymi.
7. W przypadku gdy Komisja nie podejmie decyzji o dalszym badaniu sprawy ani ostatecznej decyzji w terminie określonym odpowiednio w ust. 5 i ust. 6, uważa się, że Komisja nie zgłosiła zastrzeżeń wobec decyzji organu regulacyjnego.
8. Organ regulacyjny stosuje się do decyzji Komisji o cofnięciu jego decyzji w terminie dwóch miesięcy i informuje o tym Komisję.
9. Komisja ~~może przyjąć wytyczne ustalające szczegółowe zasady procedury, która ma być stosowana przez organy regulacyjne, Agencję oraz Komisję w odniesieniu do zgodności decyzji podjętych przez organy regulacyjne z wytycznymi, o których mowa w niniejszym artykule. Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 51 ust. 3. ☒ jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 83 w celu uzupełnienia niniejszej dyrektywy przez określenie wytycznych ustalających szczegółowe zasady procedury, która ma być realizowana do celów stosowania niniejszego artykułu. ☒~~

Artykuł ~~76~~44

Prowadzenie dokumentacji

1. Państwa członkowskie wymagają, aby przedsiębiorstwa dostarczające gaz przechowywały przez okres co najmniej pięciu lat do dyspozycji organów krajowych, w tym również organu regulacyjnego, krajowych organów ochrony konkurencji oraz Komisji, na potrzeby wykonywania ich zadań, stosowne dane dotyczące wszelkich transakcji w ramach umów na dostawę gazu ~~☒~~ ziemnego ~~☒~~ i ~~☒~~ wodoru ~~☒~~ oraz derywatów ~~gazowych~~ ~~☒~~ dotyczących gazu ziemnego i wodoru ~~☒~~ z odbiorcami hurtowymi i z operatorami systemów przesyłowych, ~~a także~~ z operatorami systemów magazynowania i LNG ~~☒~~, jak również z operatorami sieci, magazynów i terminali wodorowych ~~☒~~.

2. Dane te obejmują szczegółowe informacje dotyczące charakterystyki odpowiednich transakcji, takie jak czas trwania i zasady dostarczania oraz rozliczania, ilości, terminy i czas realizacji, a także ceny transakcji oraz środki identyfikacji danego odbiorcy hurtowego, jak również określone informacje dotyczące wszystkich nierozliczonych umów na dostawę gazu ⇒ ziemnego i wodoru ⇐ oraz derywatów ~~gazowych~~ ⇒ dotyczących gazu ziemnego i wodoru ⇐.
3. Organ regulacyjny może podejmować decyzje o udostępnieniu uczestnikom rynku niektórych elementów tych informacji, pod warunkiem że nie zostaną ujawnione informacje handlowe podlegające szczególnej ochronie dotyczące poszczególnych uczestników rynku lub poszczególnych transakcji. Niniejszy ustęp nie ma zastosowania do informacji dotyczących instrumentów finansowych, które są objęte zakresem dyrektywy ~~2014/65/UE~~ ~~2004/39/WE~~.
4. ~~W celu zapewnienia jednolitego stosowania niniejszego artykułu, Komisja może przyjąć~~ ~~2014/65/UE~~ jest upoważniona do przyjmowania ~~2014/65/UE~~ ⇒ aktów delegowanych uzupełniających niniejszą dyrektywę zgodnie z art. 83 poprzez ustanowienie ⇐ wytycznych określających metody i uzgodnienia w zakresie prowadzenia dokumentacji, jak również formę i treść danych, które należy przechowywać. ~~Środki te, mające na celu zmianę elementów innych niż istotne niniejszej dyrektywy poprzez jej uzupełnienie, przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 51 ust. 3.~~
5. W odniesieniu do transakcji w ramach derywatów ~~gazowych~~ ⇒ dotyczących gazu ziemnego i wodoru ⇐, zawieranych przez przedsiębiorstwa dostarczające gaz z odbiorcami hurtowymi i operatorami systemów przesyłowych ⇒ gazu ziemnego ⇐, ~~jak również~~ operatorami systemów magazynowania i LNG ⇒, a także z operatorami sieci, magazynów i terminali wodorowych ⇐, niniejszy artykuł stosuje się dopiero po przyjęciu przez Komisję wytycznych, o których mowa w ust. 4.
6. Przepisy niniejszego artykułu nie ustanawiają dodatkowych obowiązków względem organów, o których mowa w ust. 1, dla podmiotów objętych zakresem dyrektywy ~~2014/65/UE~~ ~~2004/39/WE~~.
7. W przypadku gdy organy, o których mowa w ust. 1, potrzebują dostępu do danych przechowywanych przez podmioty objęte zakresem dyrektywy ~~2014/65/UE~~ ~~2004/39/WE~~, organy odpowiedzialne zgodnie z tą dyrektywą przekazują im wymagane dane.

Rozdział ~~XI~~

Przepisy końcowe

Artykuł ~~77~~⁴⁶

Środki zabezpieczające

1. W przypadku nagłego kryzysu na rynku energetycznym lub zagrożenia dla bezpieczeństwa fizycznego lub bezpieczeństwa osób, urządzeń, instalacji lub integralności systemu, państwo członkowskie może ~~czasowo zastosować niezbędne środki zabezpieczające~~ ⇒ ogłosić stan nadzwyczajny zgodnie z art. 11

rozporządzenia (UE) 2017/1938 i wprowadzić środki przewidziane w krajowym planie na wypadek sytuacji nadzwyczajnej ⇐.

~~2. Środki te muszą powodować możliwie jak najmniejsze zakłócenia w funkcjonowaniu rynku wewnętrznego i nie mogą wykroczyć poza to, co jest ściśle konieczne do pokonania powstałych nagle trudności.~~

~~3. Państwo członkowskie, którego to dotyczy, niezwłocznie powiadamia o tych środkach inne państwa członkowskie oraz Komisję, która może postanowić, że dane państwo członkowskie musi zmienić te środki lub znieść je w zakresie, w jakim zakłócają one konkurencję i niekorzystnie wpływają na wymianę handlową w sposób pozostający w sprzeczności ze wspólnym interesem.~~

↓ 2009/73/WE (dostosowany)

Artykuł 78~~47~~

Równe warunki działania

1. Środki, które państwa członkowskie mogą podejmować zgodnie z niniejszą dyrektywą w celu zapewnienia równych warunków działania, muszą być zgodne z ☒ TFUE ☒ Traktatem, w szczególności z jego art. ~~30~~ ☒ 36 ☒ i z prawem ~~wspólnotowym~~ ☒ unijnym ☒.
2. Środki, o których mowa w ust. 1, muszą być proporcjonalne, niedyskryminacyjne i przejrzyste. Środki te mogą być wprowadzane w życie jedynie po powiadomieniu Komisji i uzyskaniu jej zgody.
3. Komisja podejmuje działania w odniesieniu do powiadomienia, o którym mowa w ust. 2, w terminie dwóch miesięcy od jej otrzymania. Termin ten rozpoczyna się w dniu następującym po otrzymaniu pełnej informacji. W wypadku, gdy Komisja nie podejmie działań w tym dwumiesięcznym terminie, uważa się, że nie zgłasza ona zastrzeżeń do zgłoszonych środków.

~~Artykuł 48~~

Odstępstwa dotyczące zobowiązań typu „bierz lub płac”

- ~~1. Jeżeli przedsiębiorstwo gazowe napotyka, lub uzna, że napotkałoby poważne trudności gospodarcze i finansowe z powodu swoich zobowiązań typu „bierz lub płac” podjętych w jednej lub większej liczbie umów zakupu gazu, może ono przesłać do państwa członkowskiego, którego to dotyczy, lub wyznaczonego właściwego organu wniosek o czasowe odstępstwo od art. 32. Wnioski powinny, zgodnie z wyborem państw członkowskich, być przedstawiane oddzielnie dla każdego przypadku, przed odmową dostępu do systemu lub po niej. Państwa członkowskie mogą także pozostawić przedsiębiorstwu gazowemu wybór przedstawienia wniosku przed odmową dostępu do systemu lub po niej. W przypadku gdy przedsiębiorstwo gazowe odmówiło dostępu, wniosek jest przedstawiany niezwłocznie. Do wniosków należy załączać wszelkie istotne informacje dotyczące charakteru i skali problemu oraz działań podjętych przez przedsiębiorstwo gazowe na rzecz jego rozwiązania.~~

~~Jeżeli alternatywne rozwiązania nie są rozsądnie dostępne, państwo członkowskie lub wyznaczony właściwy organ może podjąć decyzję o przyznaniu odstępstwa, uwzględniając ust. 3.~~

~~2.~~

~~Państwo członkowskie lub wyznaczony właściwy organ niezwłocznie powiadamiają Komisję o swojej decyzji o przyznaniu odstępstwa, łącznie ze wszelkimi istotnymi informacjami dotyczącymi odstępstwa. Informacje te mogą zostać przedstawione Komisji w formie zbiorczej, umożliwiając jej podjęcie uzasadnionej decyzji. W terminie ośmiu tygodni od otrzymania tego powiadomienia Komisja może zwrócić się do państwa członkowskiego lub wyznaczonego właściwego organu, aby zmieniły lub cofnęły decyzję o przyznaniu odstępstwa.~~

~~Jeżeli państwo członkowskie lub wyznaczony właściwy organ nie zastosują się do tego wniosku w terminie czterech tygodni, zostaje podjęta ostateczna decyzja, zgodnie z procedurą doradczą, o której mowa w art. 51 ust. 2.~~

~~Komisja zachowuje poufność informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie.~~

~~3.~~

~~Przy podejmowaniu decyzji w sprawie odstępstw, o których mowa w ust. 1, państwo członkowskie lub wyznaczony właściwy organ oraz Komisja uwzględniają w szczególności następujące kryteria:~~

- ~~a) cel, jakim jest osiągnięcie konkurencyjnego rynku gazu;~~
- ~~b) konieczność wypełniania obowiązków użyteczności publicznej i zapewnienia bezpieczeństwa dostaw;~~
- ~~c) pozycję przedsiębiorstwa gazowego na rynku gazu i rzeczywisty stan konkurencji na tym rynku;~~
- ~~d) stopień trudności gospodarczych i finansowych napotykaných przez przedsiębiorstwa gazowe i przedsiębiorstwa przesyłowe lub przez uprawnionych odbiorców;~~
- ~~e) daty podpisania oraz warunki danej umowy lub danych umów, w tym również stopień, w jakim dostosowują się one do zmian na rynku;~~
- ~~f) starania podjęte w celu rozwiązania problemu;~~
- ~~g) stopień, w jakim w chwili podjęcia danych zobowiązań typu „bierz lub płać”, przedsiębiorstwo mogło w sposób rozsądny przewidzieć, mając na uwadze przepisy niniejszej dyrektywy, zaistnienie prawdopodobieństwa pojawienia się poważnych trudności;~~
- ~~h) poziom połączeń systemu z innymi systemami oraz poziom interoperacyjności tych systemów; oraz oraz~~
- ~~i) skutki, jakie odstępstwo mogłoby mieć dla właściwego stosowania niniejszej dyrektywy w odniesieniu do skutecznego funkcjonowania rynku wewnętrznego gazu ziemnego.~~

~~Decyzja w sprawie wniosku o odstępstwo dotyczące umów typu „bierz lub płać” zawartych przed dniem 4 sierpnia 2003 r. nie powinna prowadzić do sytuacji, w której niemożliwe byłoby znalezienie ekonomicznie opłacalnych alternatywnych rynków zbytu. W żadnym przypadku nie uznaje się istnienia poważnych trudności, jeżeli sprzedaż gazu ziemnego nie spadnie poniżej poziomu minimalnych gwarantowanych ilości odbieranego gazu zawartych w umowach zakupu gazu typu~~

~~„bierz lub płac” lub dopóki dana umowa zakupu gazu typu „bierz lub płac” może być odpowiednio dostosowana, bądź też przedsiębiorstwo gazowe może znaleźć alternatywne rynki zbytu.~~

- ~~4. Przedsiębiorstwa gazowe, którym nie przyznano odstępstwa, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, nie odmawiają ani nie podtrzymują odmowy dostępu do systemu z powodu zobowiązań typu „bierz lub płac” w umowie zakupu gazu. Państwa członkowskie zapewniają przestrzeganie odpowiednich przepisów art. 32-44.~~
- ~~5. Każde odstępstwo przyznane zgodnie z powyższymi przepisami jest należycie uzasadniane. Komisja publikuje decyzję w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.~~
- ~~6. W terminie do dnia 4 sierpnia 2008 r. Komisja przedkłada sprawozdanie z przeglądu doświadczeń zebranych przy stosowaniu niniejszego artykułu, aby we właściwym czasie umożliwić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie rozważenie potrzeby jego dostosowania.~~

↓ 2019/692 art. 1 pkt 8
(dostosowany)
⇒ nowy

Artykuł ~~79~~^{48a}

Porozumienia techniczne dotyczące eksploatacji ☒ gazociągów gazu ziemnego i wodoru z krajami trzecimi ☒ ~~linii przesyłowych~~

Niniejsza dyrektywa nie narusza swobody operatorów systemów przesyłowych ⇒ operatorów sieci wodorowych ⇐ lub innych podmiotów gospodarczych do zachowania w mocy lub zawierania porozumień technicznych w kwestiach dotyczących eksploatacji ~~linii przesyłowych~~ ⇒ gazociągów ⇐ między państwem członkowskim a państwem trzecim w zakresie, w jakim porozumienia te są zgodne z prawem Unii i odpowiednimi decyzjami ~~krajowych~~ organów regulacyjnych państw członkowskich, których to dotyczy. Organy regulacyjne państw członkowskich, których to dotyczy, są powiadamiane o takich porozumieniach.

↓ 2009/73/WE

~~Artykuł 49~~

~~Rynki wschodzące i odizolowane~~

- ~~1. Państwa członkowskie, które nie są bezpośrednio połączone do systemu wzajemnie połączonego żadnego innego państwa członkowskiego i mają tylko jednego głównego zewnętrznego dostawcę mogą zastosować odstępstwo od art. 4, 9, 37 lub 38. Przedsiębiorstwo dostarczające gaz mające udział w rynku przekraczający 75 % uznawane jest za głównego dostawcę. Każde takie odstępstwo wygasa automatycznie, z chwilą gdy przynajmniej jeden z warunków, o których mowa w niniejszym akapicie przestaje mieć zastosowanie. Każde takie odstępstwo jest zgłaszane Komisji.~~

~~Cypr może odstąpić od stosowania art. 4, 9, 37 lub 38 niniejszej dyrektywy. Odstępstwo to wygasa w chwili, kiedy Cypr przestaje zaliczać się do rynków odizolowanych.~~

~~Artykuły 4, 9, 37 lub 38 nie mają zastosowania do Estonii, Łotwy i Finlandii do czasu, gdy któreś z tych państw zostanie bezpośrednio podłączone do systemu wzajemnie połączonego jakiegokolwiek państwa członkowskiego innego niż Estonia, Łotwa, Litwa i Finlandia. Niniejszy akapit pozostaje bez uszczerbku dla odstępstw przyznanych na mocy pierwszego akapitu niniejszego ustępu.~~

~~2. Państwo członkowskie zaliczające się do rynków wschodzących, które z powodu wprowadzenia w życie niniejszej dyrektywy napotkałoby na znaczące problemy, może odstąpić od stosowania art. 4 i 9, art. 13 ust. 1 i 3, art. 14 i 24, art. 25 ust. 5, art. 26, 31 i 32, art. 37 ust. 1 lub art. 38. Odstępstwo to wygasa automatycznie z chwilą, gdy państwo członkowskie przestaje zaliczać się do rynków wschodzących. Każde takie odstępstwo jest zgłaszane Komisji.~~

~~Cypr może odstąpić od stosowania art. 4 i 9, art. 13 ust. 1 i 3, art. 14 i 24, art. 25 ust. 5, art. 26, 31 i 32, art. 37 ust. 1 lub art. 38. Odstępstwo to wygasa z chwilą, gdy Cypr przestaje zaliczać się do rynków wschodzących.~~

~~3. W dniu wygaśnięcia odstępowania, o którym mowa w ust. 2 akapit pierwszy, określenie uprawnionych odbiorców prowadzi do otwarcia rynku wynoszącego co najmniej 33 % całkowitego rocznego zużycia gazu na krajowym rynku gazu. Dwa lata później rozpoczyna się stosowanie art. 37 ust. 1 lit. b), a trzy lata później — art. 37 ust. 1 lit. c). Do czasu rozpoczęcia stosowania art. 37 ust. 1 lit. b) państwo członkowskie, o którym mowa w ust. 2 niniejszego artykułu, może postanowić o niestosowaniu art. 32 w zakresie, w jakim dotyczy to usług pomocniczych i tymczasowego magazynowania dla procesu regazyfikacji i późniejszego dostarczenia do systemu przesyłowego.~~

~~4. W przypadku gdy wdrożenie niniejszej dyrektywy spowodowałoby istotne problemy na geograficznie ograniczonym obszarze państwa członkowskiego, w szczególności dotyczące rozbudowy infrastruktury przesyłowej i istotnej infrastruktury dystrybucyjnej, oraz mając na uwadze zachęcanie do inwestycji, państwo członkowskie może zwrócić się do Komisji o czasowe odstępstwo od art. 4 i 9, art. 13 ust. 1 i 3, art. 14 i 24, art. 25 ust. 5, art. 26, art. 31 i 32, art. 37 ust. 1 lub art. 38 na potrzeby działań rozwojowych na tym obszarze.~~

~~5. Komisja może przyznać odstępstwo, o którym mowa w ust. 4, uwzględniając w szczególności następujące kryteria:~~

- ~~a) potrzebę inwestycji infrastrukturalnych, których eksploatacja nie byłaby opłacalna w warunkach rynku konkurencyjnego;~~
- ~~b) poziom i prognozowany zwrot wymaganych nakładów inwestycyjnych;~~
- ~~c) wielkość i poziom rozwoju przemysłu gazowego na danym obszarze;~~
- ~~d) perspektywy rozwoju danego rynku gazu;~~
- ~~e) geograficzne rozmiary i właściwości danego obszaru lub regionu oraz czynniki społeczno-gospodarcze i demograficzne.~~

~~W przypadku infrastruktury gazowej innej niż infrastruktura dystrybucyjna, odstępstwo może zostać przyznane tylko wtedy, jeżeli na tym obszarze nie powstała infrastruktura gazowa lub jeżeli infrastruktura gazowa powstała mniej niż 10 lat~~

~~temu. Czasowe odstępstwo nie przekracza 10 lat od chwili pierwszej dostawy gazu na tym obszarze.~~

~~W przypadku infrastruktury dystrybucyjnej, odstępstwo może zostać udzielone na okres nieprzekraczający 20 lat od chwili pierwszej dostawy gazu na tym obszarze za pośrednictwem wspomnianej infrastruktury.~~

~~6. Artykuł 9 nie ma zastosowania do Cypru, Luksemburga i/lub Malty.~~

~~7. Przed podjęciem decyzji zgodnie z ust. 5, uwzględniając wymóg zachowania poufności, Komisja informuje państwa członkowskie o wnioskach złożonych zgodnie z ust. 4. Decyzja ta, jak również odstępstwa, o których mowa w ust. 1 i 2, zostają opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.~~

~~8. Grecja może odstąpić od art. 4, 24, 25, 26, 32, 37 lub 38 niniejszej dyrektywy w odniesieniu do obszarów geograficznych i okresów czasu określonych w koncesjach przyznanych przed dniem 15 marca 2002 r. i zgodnie z dyrektywą 98/30/WE, w odniesieniu do rozbudowy i wyłącznej eksploatacji sieci dystrybucyjnych na niektórych obszarach geograficznych.~~

↓ nowy

Artykuł 80

Odstępstwa dla systemu gazu ziemnego

1. Państwa członkowskie, które nie są bezpośrednio podłączone do systemu wzajemnie połączonych żadnego innego państwa członkowskiego, mogą zwrócić się do Komisji o odstępstwa od art. 3, 7, 54 lub 27. Każde takie odstępstwo przestaje obowiązywać z chwilą ukończenia pierwszego połączenia wzajemnego z państwem członkowskim.
2. Państwa członkowskie mogą się zwrócić do Komisji o odstępstwa od stosowania art. 3, 7, 54 lub 27 w odniesieniu do regionów najbardziej oddalonych w rozumieniu art. 349 TFUE lub innych obszarów odizolowanych geograficznie. Każde takie odstępstwo przestaje obowiązywać z chwilą ukończenia połączenia danego regionu lub obszaru z państwem członkowskim za pomocą systemu wzajemnie połączonych.
3. Przed podjęciem decyzji Komisja informuje państwa członkowskie o wnioskach o odstępstwa, o których mowa w ust. 1 i 2, uwzględniając uzasadnione wnioski o zachowanie poufności informacji handlowych podlegających szczególnej ochronie.
4. Odstępstwa przyznawane przez Komisję są ograniczone w czasie i podlegają warunkom, które mają na celu zwiększenie konkurencji i integracji rynku wewnętrznego oraz zapewnienie, aby odstępstwa te nie utrudniały przejścia na energię ze źródeł odnawialnych lub stosowania zasady „efektywność energetyczna przede wszystkim” w rozumieniu art. 2 pkt 18 rozporządzenia (UE) 2018/1999.
5. Odstępstwa na podstawie dyrektywy 2009/73/WE bez daty wygaśnięcia wygasają z dniem 31 grudnia 2025 r. Państwa członkowskie, które w momencie wejścia w życie niniejszej dyrektywy nadal korzystają z tych odstępstw, mogą zwrócić się do Komisji o nowe odstępstwo zgodnie z warunkami ustanowionymi w niniejszym artykule.
6. Decyzje o przyznaniu odstępstw publikuje się w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Artykuł ~~8149a~~

Odstępstwa w odniesieniu do linii przesyłowych ☒ gazu ziemnego ☒ do i z państw trzecich

1. W odniesieniu do linii przesyłowych gazu między państwem członkowskim a państwem trzecim wybudowanych przed dniem 23 maja 2019 r. państwo członkowskie, w którym znajduje się pierwszy punkt połączenia takiej linii przesyłowej z siecią państwa członkowskiego, może podjąć decyzję o zastosowaniu odstępstwa od art. ~~549~~, ~~6540~~, ~~6644~~ i ~~2732~~ oraz art. ~~7244~~ ust. 7, 9 i art. 73 ust. 1 w odniesieniu do odcinków takiej linii przesyłowej gazu znajdujących się na jego terytorium lub morzu terytorialnym z powodów obiektywnych, takich jak umożliwienie odzyskania poczynionej inwestycji lub ze względów bezpieczeństwa dostaw, pod warunkiem że odstępstwo to nie ~~będzie miało~~ ☒ ma ☒ szkodliwego wpływu na konkurencję na rynku wewnętrznym gazu ziemnego lub na skuteczne funkcjonowanie tego rynku ani na bezpieczeństwo dostaw w Unii.

Odstępstwo to jest ograniczone w czasie do 20 lat na podstawie obiektywnego uzasadnienia, jest odnawialne w uzasadnionym przypadku i może być warunkowane wymaganiami, które przyczyniają się do spełnienia ~~wyżej wymienionych~~ warunków ☒ wymienionych w akapicie pierwszym ☒.

Takie odstępstwa nie mają zastosowania do linii przesyłowych między państwem członkowskim a państwem trzecim, które ma obowiązek transpozycji niniejszej dyrektywy i które w sposób skuteczny wdraża tę dyrektywę do swojego porządku prawnego na mocy umowy zawartej z Unią.

2. W przypadku gdy dana linia przesyłowa znajduje się na terytorium więcej niż jednego państwa członkowskiego, decyzję o przyznaniu odstępstwa w odniesieniu do tej linii przesyłowej podejmuje – po konsultacji ze wszystkimi państwami członkowskimi, których to dotyczy – to państwo członkowskie, na którego terytorium znajduje się pierwszy punkt połączenia z siecią państw członkowskich.

Na wniosek państw członkowskich, których to dotyczy, Komisja może podjąć decyzję o występowaniu w charakterze obserwatora w konsultacjach prowadzonych między państwem członkowskim, na którego terytorium znajduje się pierwszy punkt połączenia, a państwem trzecim, które dotyczą spójnego stosowania niniejszej dyrektywy na terytorium i na morzu terytorialnym państwa członkowskiego, w którym znajduje się pierwszy punkt połączenia międzysystemowego, z uwzględnieniem przyznawania odstępstw dla takich linii przesyłowych.

3. Decyzje na podstawie ust. 1 i 2 przyjmuje się do dnia 24 maja 2020 r. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję o wszystkich takich decyzjach i publikują je.

Artykuł ~~8249b~~

Procedura upoważnienia

1. Bez uszczerbku dla innych zobowiązań wynikających z prawa Unii i dla podziału kompetencji pomiędzy Unią i państwami członkowskimi istniejące umowy między państwem członkowskim a państwem trzecim w sprawie eksploatacji linii przesyłowej lub sieci gazociągów kopalnianych mogą zostać zachowane w mocy do czasu wejścia w życie kolejnej umowy między Unią a tym samym państwem trzecim lub do czasu zastosowania procedury przewidzianej w ust. 2–15 niniejszego artykułu.
2. Bez uszczerbku dla podziału kompetencji pomiędzy Unią i państwami członkowskimi, w przypadku gdy państwo członkowskie zamierza rozpocząć negocjacje z państwem trzecim w celu zmiany, rozszerzenia, dostosowania, odnowienia lub zawarcia z państwem trzecim umowy w sprawie eksploatacji linii przesyłowej w odniesieniu do kwestii wchodzących – całkowicie lub częściowo – w zakres stosowania niniejszej dyrektywy, powiadamia ono pisemnie Komisję o tym zamiarze.

Takie powiadomienie zawiera odpowiednią dokumentację i wskazanie przepisów, które mają być przedmiotem negocjacji lub renegocjacji, cele negocjacji i wszelkie inne odpowiednie informacje; musi ono zostać przekazane Komisji co najmniej pięć miesięcy przed planowanym rozpoczęciem negocjacji.
3. W następstwie powiadomienia na podstawie ust. 2 Komisja upoważnia państwo członkowskie, którego to dotyczy, do rozpoczęcia formalnych negocjacji z państwem trzecim w odniesieniu do tych części, które mogą mieć wpływ na wspólne zasady Unii, chyba że uzna, że rozpoczęcie takich negocjacji:
 - a) byłoby sprzeczne z prawem Unii w zakresie innym niż niezgodności wynikające z podziału kompetencji między Unią a państwami członkowskimi;
 - b) byłoby szkodliwe dla funkcjonowania rynku wewnętrznego gazu ziemnego, konkurencji lub bezpieczeństwa dostaw w jednym z państw członkowskich lub w Unii;
 - c) podważyłoby cele negocjacji umów międzyrządowych prowadzonych przez Unię z państwem trzecim;
 - d) byłoby dyskryminujące.
4. Dokonując oceny na podstawie ust. 3, Komisja bierze pod uwagę, czy planowana umowa dotyczy linii przesyłowej lub sieci gazociągów kopalnianych, które dzięki nowym źródłom gazu ziemnego przyczyniają się do dywersyfikacji dostaw i dostawców gazu ziemnego.
5. W terminie 90 dni od otrzymania powiadomienia, o którym mowa w ust. 2, Komisja przyjmuje decyzję o upoważnieniu lub odmowie upoważnienia państwa członkowskiego do rozpoczęcia negocjacji w celu zmiany, rozszerzenia, dostosowania, odnowienia lub zawarcia umowy z państwem trzecim. W przypadku gdy do przyjęcia decyzji niezbędne są dodatkowe informacje, bieg 90-dniowego terminu rozpoczyna się w dniu otrzymania takich dodatkowych informacji.
6. W przypadku przyjęcia przez Komisję decyzji o odmowie upoważnienia państwa członkowskiego do rozpoczęcia negocjacji w celu zmiany, rozszerzenia, dostosowania, odnowienia lub zawarcia umowy z państwem trzecim, Komisja informuje o tym odpowiednio państwo członkowskie, którego to dotyczy, i podaje uzasadnienie swojej decyzji.

7. Decyzje o upoważnieniu lub odmowie upoważnienia państwa członkowskiego do rozpoczęcia negocjacji w celu zmiany, rozszerzenia, dostosowania, odnowienia lub zawarcia umowy z państwem trzecim przyjmuje się, w drodze aktów wykonawczych, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. ~~835~~ ust. 2.
8. Komisja może zapewnić wskazówki i może zwrócić się o włączenie do przewidywanej umowy określonych klauzul w celu zapewnienia spójności z prawem Unii zgodnie z decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/684⁴⁵.
9. Komisja jest na poszczególnych etapach negocjacji informowana na bieżąco o postępach i wynikach negocjacji w sprawie zmiany, rozszerzenia, dostosowania, odnowienia lub zawarcia umowy i może zwrócić się o włączenie jej w takie negocjacje między państwem członkowskim a państwem trzecim zgodnie z decyzją (UE) 2017/684.
10. Komisja informuje Parlament Europejski i Radę o decyzjach przyjętych na podstawie ust. 5.
11. Przed podpisaniem umowy z państwem trzecim państwo członkowskie, którego to dotyczy, powiadamia Komisję o wyniku negocjacji i przekazuje Komisji tekst wynegocjowanej umowy.
12. Po powiadomieniu na podstawie ust. 11 Komisja dokonuje oceny wynegocjowanej umowy na podstawie ust. 3. W przypadku gdy Komisja uzna, że wynikiem negocjacji jest umowa, która jest zgodna z ust. 3, upoważnia państwo członkowskie do podpisania i zawarcia takiej umowy.
13. W terminie 90 dni od otrzymania powiadomienia, o którym mowa w ust. 11, Komisja przyjmuje decyzję o upoważnieniu lub odmowie upoważnienia państwa członkowskiego do podpisania i zawarcia umowy z państwem trzecim. W przypadku gdy do przyjęcia decyzji niezbędne są dodatkowe informacje, bieg 90-dniowego terminu rozpoczyna się w dniu otrzymania takich dodatkowych informacji.
14. W przypadku przyjęcia przez Komisję na podstawie ust. 13 decyzji o upoważnieniu państwa członkowskiego do podpisania i zawarcia umowy z państwem trzecim, państwo członkowskie, którego to dotyczy, powiadamia Komisję o zawarciu i wejściu w życie umowy oraz o wszelkich dalszych zmianach statusu tej umowy.
15. W przypadku przyjęcia przez Komisję na podstawie ust. 13 decyzji o odmowie upoważnienia państwa członkowskiego do podpisania i zawarcia umowy z państwem trzecim, Komisja informuje o tym odpowiednio państwo członkowskie, którego to dotyczy, i podaje uzasadnienie swojej decyzji.

↓ 2009/73/WE

~~Artykuł 50~~

~~Procedura przeglądu~~

⁴⁵ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/684 z dnia 5 kwietnia 2017 r. ustanawiająca mechanizm wymiany informacji w odniesieniu do umów międzyrządowych i instrumentów niewiążących w dziedzinie energii między państwami członkowskimi a państwami trzecimi i uchylająca decyzję nr 994/2012/UE (Dz.U. L 99 z 12.4.2017, s. 1).

~~W przypadku gdy w sprawozdaniu, o którym mowa w art. 52 ust. 6, Komisja stwierdzi – zważywszy na skuteczny sposób, w jaki w państwach członkowskich został zrealizowany dostęp do sieci, co otwiera drogę do w pełni skutecznego, niedyskryminacyjnego i niezakłóconego dostępu do sieci – że niektóre obowiązki nałożone niniejszą dyrektywą na przedsiębiorstwa (w tym również obowiązki dotyczące rozdziału prawnego operatorów systemów dystrybucyjnych) nie są proporcjonalne do zamierzonych celów, państwo członkowskie, którego to dotyczy, może zwrócić się do Komisji o zwolnienie z odnośnego obowiązku.~~

~~Państwo członkowskie niezwłocznie zgłasza wniosek Komisji, wraz ze wszelkimi stosownymi informacjami niezbędnymi do wykazania, że wniosek zawarty w sprawozdaniu w sprawie skutecznego dostępu do sieci pozostanie nadal aktualny.~~

~~W terminie trzech miesięcy od otrzymania powiadomienia, Komisja wydaje opinię w sprawie wniosku danego państwa członkowskiego oraz, w stosownych przypadkach, przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wnioski w sprawie zmiany odpowiednich przepisów niniejszej dyrektywy. Komisja może proponować, we wnioskach w sprawie zmiany niniejszej dyrektywy, zwolnienie danego państwa członkowskiego ze szczególnych wymogów, pod warunkiem że państwo członkowskie wdroży, w stosownych przypadkach, równie skuteczne środki.~~

~~Artykuł 51~~

~~Komitet~~

- ~~1. Komisja jest wspierana przez komitet.~~
- ~~2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu, stosuje się art. 3 i 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem jej art. 8.~~
- ~~3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu, stosuje się art. 5a ust. 1–4 oraz art. 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem jej art. 8.~~

↓ 2018/1999 art. 51 pkt 2

~~Artykuł 52~~

~~Sprawozdania~~

~~Komisja monitoruje stosowanie niniejszej dyrektywy i dokonuje jego przeglądu oraz przedstawia Parlamentowi Europejskiemu i Radzie ogólne sprawozdanie z postępów jako załącznik do sprawozdania na temat stanu unii energetycznej, o którym mowa w art. 35 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999⁴⁶.~~

⁴⁶ ~~Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 663/2009 i (WE) nr 715/2009, dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 94/22/WE, 98/70/WE, 2009/31/WE, 2009/73/WE, 2010/31/UE, 2012/27/UE i 2013/30/UE, dyrektyw Rady 2009/119/WE i (EU) 2015/652 oraz uchylenia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 525/2013 (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 1).~~

Artykuł 83

Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 8, 56, 66, 74, 75 i 76, powierza się Komisji na czas nieokreślony od dnia [data wejścia w życie] r.
3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 8, 56, 66, 74, 75 i 76, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa.
5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 8, 56, 66, 74, 75 i 76 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie dwóch miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

Artykuł 84

Procedura komitetowa

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 85

Przegląd i sprawozdawczość

Do dnia 31 grudnia 2030 r. Komisja przeprowadzi przegląd niniejszej dyrektywy i przedłoży sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie. W ramach przeglądu analizuje się w szczególności stosowanie art. 8 i powiązanych definicji zawartych w art. 2, aby ocenić, czy

instalacje, których eksploatacja rozpocznie się od dnia 1 stycznia 2031 r., powinny wykazać większe ograniczenie emisji gazów cieplarnianych wynikające ze stosowania paliw niskoemisyjnych i wodoru niskoemisyjnego, aby otrzymać certyfikację zgodnie z tym artykułem. .

Artykuł 86

Zmiany w dyrektywie 2012/27/UE

W dyrektywie 2012/27/UE wprowadza się następujące zmiany:

- 1) uchyla się art. 9, 10 i 11;
- 2) uchyla się załącznik VII.

↓ 2009/73/WE (dostosowany)
⇒ nowy

Artykuł ~~87~~⁵⁴

Transpozycja

1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania ~~niniejszej dyrektywy~~ ⇒ art. 51 ⇐ w terminie do dnia ⇒ 31 grudnia 2023 r. ⇐ ~~3 marca 2011 r.~~ Państwa członkowskie ~~niezwłocznie informują o tym~~ ☒ niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów ☒ .

~~Państwa członkowskie stosują te przepisy od dnia 3 marca 2011 r., z wyjątkiem art. 11, który stosują od dnia 3 marca 2013 r.~~

Środki przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. ~~Sposób dokonywania takiego odniesienia określany jest przez państwa członkowskie~~ ☒ Sposób dokonywania takiego odniesienia i formułowania takiego wskazania określany jest przez państwa członkowskie ☒ .

2. Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinach objętych niniejszą dyrektywą.

↓ 2009/73/WE (dostosowany)
⇒ nowy

Artykuł ~~88~~⁵³

Uchylenie

Dyrektywa ~~2003/55/WE~~ ☒ 2009/73/WE, zmieniona aktami wymienionymi w załączniku III część A, ☒ traci moc ☒ ze skutkiem od dnia ☒ ~~z dniem 3 marca 2011 r.~~ ⇒ 1 stycznia 2023 r., ⇐ bez uszczerbku dla obowiązków państw członkowskich dotyczących terminów

transpozycji ~~☒~~ do prawa krajowego ~~☒~~ i ~~☒~~ daty rozpoczęcia ~~☒~~ stosowania ~~wspomnianej~~
~~dyrektywy~~ ~~☒~~ dyrektyw określonych w załączniku III, część B ~~☒~~ .

Odesłania do uchylonych dyrektyw odczytuje się jako odesłania do niniejszej dyrektywy,
zgodnie z tabelą korelacji znajdującą się w załączniku IVH.

↓ 2009/73/WE

Artykuł 8955

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku
Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 9056

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

*W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodnicząca*

*W imieniu Rady
Przewodniczący*

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

1.2. Obszary polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa

1.3. Wniosek/inicjatywa dotyczy:

1.4. Cel(e)

1.4.1. Cel(e) ogólny(e)

1.4.2. Cel(e) szczegółowy(e)

1.4.3. Oczekiwane wyniki i wpływ

1.4.4. Wskaźniki dotyczące realizacji celów

1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.5.1. Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy

1.5.2. Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii” należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji, wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.

1.5.3. Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań

1.5.4. Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami

1.5.5. Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym zakresu przegrupowania środków

1.6. Czas trwania i wpływ finansowy wniosku/inicjatywy

1.7. Planowane tryby zarządzania

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli

2.2.2. Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia

2.2.3. Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

3.2. Szacunkowy wpływ finansowy wniosku na środki

3.2.1. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki operacyjne

3.2.2. Przewidywany produkt finansowany ze środków operacyjnych

3.2.3. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki administracyjne

3.2.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

3.2.5. Udział osób trzecich w finansowaniu

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI – „AGENCJE”

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazów odnawialnych i gazu ziemnego oraz wodoru (wersja przekształcona).

Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rynków wewnętrznych gazów odnawialnych i gazu ziemnego oraz wodoru (wersja przekształcona).

1.2. Obszary polityki, których dotyczy wniosek/inicjatywa

Obszar polityki: Energia

Działanie: Europejski Zielony Ład

1.3. Wniosek dotyczy:

☒ nowego działania

☐ nowego działania, będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego⁴⁷

☐ przedłużenia bieżącego działania

☐ połączenia lub przekształcenia co najmniej jednego działania pod kątem innego/nowego działania

1.4. Cel(e)

1.4.1. Cel(e) ogólny(e)

W ramach Europejskiego Zielonego Ładu i Europejskiego prawa o klimacie ustanowiono cel, jakim jest osiągnięcie neutralności klimatycznej w 2050 r., w sposób, który przyczyni się do ożywienia konkurencyjności, wzrostu gospodarczego i zatrudnienia w Europie. Ocenia się, że cel redukcji emisji gazów cieplarnianych o 55 % doprowadzi do wzrostu udziału energii ze źródeł odnawialnych do poziomu 38–40 %. Paliwo gazowe będzie nadal mieć duży udział w koszyku energetycznym do 2050 r., co wymaga obniżenia emisyjności sektora gazu w oparciu o przyszłościową koncepcję konkurencyjnych rynków zdekarbonizowanego gazu. Niniejsza inicjatywa jest częścią pakietu „Gotowi na 55”. Obejmuje ona strukturę rynku gazów, w tym wodoru. Nie spowoduje obniżenia emisyjności sama w sobie, ale usunie istniejące bariery regulacyjne i stworzy warunki przeprowadzenia dekarbonizacji w sposób racjonalny pod względem kosztów.

1.4.2. Cel(e) szczegółowy(e)

Poniższe cele szczegółowe koncentrują się na celach przewidzianych w przepisach, które wymagają dodatkowych zasobów w ACER i DG ds. Energii.

Cel szczegółowy nr 1:

⁴⁷

O którym mowa w art. 58 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

Stworzenie ram regulacyjnych rozwoju rynkowego sektora wodoru i sieci wodorowych.

Cel szczegółowy nr 2:

Poprawa warunków transgranicznego handlu gazem ziemnym, z uwzględnieniem rosnącej roli gazów odnawialnych i niskoemisyjnych oraz rozszerzenie praw konsumentów.

Cel szczegółowy nr 3:

Zadbanie o to, by ogólnoeuropejscy operatorzy sieci przestrzegali przepisów UE.

1.4.3. Oczekiwane wyniki i wpływ

Należy wskazać, jakie efekty przyniesie wniosek/inicjatywa beneficjentom/grupie docelowej.

Dodatkowe zasoby umożliwią ACER i DG ds. Energii wykonywanie zadań niezbędnych do wypełnienia ich mandatu na mocy przepisów UE zgodnie z określonymi w niniejszym wniosku wymogami.

1.4.4. Wskaźniki dotyczące realizacji celów

Należy wskazać wskaźniki stosowane do monitorowania postępów i osiągnięć.

Cel szczegółowy nr 1:

Rozwój infrastruktury wodorowej i jej wspólne wykorzystanie przez różnych uczestników rynku.

Cel szczegółowy nr 2:

Poziom handlu gazami odnawialnymi i niskoemisyjnymi oraz ich dostęp do rynków (np. ilości gazów i liczba przedsiębiorstw handlowych, wskaźniki wykorzystania terminali LNG i ilości otrzymanych gazów odnawialnych i niskoemisyjnych).

Cel szczegółowy nr 3:

Terminowe utworzenie europejskiej sieci operatorów sieci wodorowych oraz terminowe włączenie operatorów systemów dystrybucyjnych gazu ziemnego do organizacji OSD UE.

1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.5.1. Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy

W zakresie, w jakim dotyczy ACER, poniższa ocena uwzględnia szacunki zasobów potrzebnych na bieżące zadania na podstawie niedawnego badania przeprowadzonego przez niezależnego konsultanta w celu ustalenia zapotrzebowania na zasoby do wykonania dodatkowych zadań podobnych do już wykonywanych, z dostosowaniem pozwalającym uniknąć przeszacowania. Liczby EPC podane w odniesieniu do obecnych zadań to zaokrąglona szacowana liczba pracowników potrzebnych w 2023 r., z uwzględnieniem ogólnej redukcji o 20 %, aby uwzględnić fakt, że metoda zastosowana przez konsultanta była

podatna na przeszacowanie, jak wyjaśniono w opinii Komisji C(2021) 7024 z dnia 5 października 2021 r. w sprawie projektu dokumentu programowego Agencji Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki na lata 2022–2024 oraz w sprawie wystarczalności zasobów finansowych i ludzkich dostępnych dla ACER. W ocenie skutków finansowych regulacji zastosowano zatem bardziej ostrożny szacunek wymaganego personelu, niż proponował konsultant.

Chociaż ilość gazu ziemnego dostarczanego odbiorcom w UE będzie stopniowo spadać, w przewidywalnej przyszłości nie doprowadzi to do zmniejszenia obciążenia pracą w ramach istniejących zadań ACER. Na przykład wdrażanie kodeksów sieci gazu ziemnego jest kontynuowane niezależnie od przesyłanych ilości. Złożoność nawet wzrośnie jeszcze bardziej, ze względu na rosnącą rolę mieszania gazów niskoemisyjnych. Do wykazu zadań ACER dodana zostanie ponadto regulacja nowego sektora, wraz z siecią i rynkiem czystego wodoru.

Cel szczegółowy nr 1: Stworzenie ram regulacyjnych rozwoju rynkowego sektora wodoru i sieci wodorowych

- Jeżeli chodzi o energię elektryczną i gaz ziemny, rozwój sektora wodoru opartego na zasadach rynkowych wymaga bardziej szczegółowych przepisów w postaci **kodeksów sieci lub wytycznych**. Wniosek obejmuje 9 uprawnień do przyjmowania nowych kodeksów sieci lub wytycznych dotyczących wodoru w formie rozporządzeń Komisji.

Obecnie istnieje 6 kodeksów sieci lub wytycznych przyjętych w formie rozporządzeń Komisji na mocy rozporządzenia (WE) nr 715/2009 w sprawie gazu lub zawartych w załącznikach do niniejszego rozporządzenia. Konsultant oszacował, że do ich wdrożenia ACER potrzebuje 7 EPC. Doświadczenie zdobyte podczas opracowywania i wdrażania kodeksów i wytycznych dotyczących sieci gazu ziemnego można wykorzystać przy opracowywaniu podobnych kodeksów sieci i wytycznych dotyczących wodoru (np. alokacja zdolności, interoperacyjność).

Szacuje się zatem, że do opracowania, a następnie wdrożenia nowych kodeksów sieci i wytycznych dotyczących wodoru potrzebne jest 5 EPC. Biorąc pod uwagę stopniowy rozwój sektora wodoru, dodatkowe EPC powinny być wprowadzane stopniowo: 1 EPC rocznie, począwszy od 2023 r.

- ACER podejmuje również **decyzje dotyczące dystrybucji kosztów nowej transgranicznej infrastruktury wodorowej oraz rozwiązań usuwających ograniczenia wynikające z różnej jakości wodoru lub innych gazów**. Konsultant oszacował, że w przypadku decyzji ACER w sprawie transgranicznej alokacji kosztów na mocy rozporządzenia (UE) nr 347/2013 w sprawie TEN-E, w przypadku gdy organy regulacyjne państw członkowskich nie są w stanie osiągnąć porozumienia, potrzeba około 3 EPC przez 6 miesięcy, a w przypadku odwołania się od decyzji potrzeba dalszych zasobów ludzkich. Zakładając, że decyzja taka będzie podejmowana raz na dwa lata, potrzebny byłby 1 dodatkowy EPC w momencie, gdy rosnące znaczenie wodoru i gazów innych niż gaz ziemny prawdopodobnie spowoduje wykorzystywanie tych uprawnień decyzyjnych (tj. w 2026 r.).
- Do opracowywanego przez ACER **sprawozdania z monitorowania rynku trzeba będzie dodać tom 4 dotyczący wodoru** (obok tomów dotyczących hurtowych rynków energii elektrycznej i gazu oraz rynków detalicznych/konsumentów), o który rozszerza się

działalność ACER w zakresie monitorowania rynku. Do pracy nad trzema istniejącymi tomami potrzeba obecnie 7–8 EPC. Ponieważ wodór będzie dla ACER nowym obszarem działalności, w odniesieniu do którego trzeba będzie rozwinąć wewnętrznie kompetencje, szacuje się, że od wejścia w życie wniosków potrzebny będzie dodatkowo 1 EPC, a potem kolejny 1 EPC, kiedy spodziewany jest początek procesu przekształcania sektora wodoru w ogólnoeuropejski rynek (tj. ok. 2027 r.).

- Biorąc pod uwagę rosnące znaczenie wodoru i gazów innych niż gaz kopalny, **należy rozszerzyć zakres stosowania REMIT**. Będzie to wymagało łącznie 5 dodatkowych EPC; 2 od 2024 r. i dodatkowych 3 EPC po rozpoczęciu rozwoju rynku wodoru, czyli począwszy od 2027 r. Te 5 EPC będzie kwalifikować się do finansowania z opłat.

Cel szczegółowy nr 2: Poprawa warunków transgranicznego handlu gazem ziemnym, z uwzględnieniem rosnącej roli gazów odnawialnych i niskoemisyjnych oraz rozszerzenie praw konsumentów.

- Planowane jest nowe rozporządzenie Komisji w sprawie **cyberbezpieczeństwa**, podobne do rozporządzenia dotyczącego sektora energii elektrycznej. Z doświadczenia wiadomo, że ACER potrzebuje średnio 1 EPC na kodeks sieci lub wytyczne, a od wejścia w życie wniosku potrzebny będzie dodatkowo 1 EPC w odniesieniu do cyberbezpieczeństwa.
- Należy wprowadzić nowy przepis zobowiązujący operatorów sieci do wyodrębnienia regulowanych baz aktywów dla sieci gazu ziemnego, wodoru lub energii elektrycznej, aby uniknąć subsydiowania skrośnego. Zadaniem ACER będzie wydawanie dla **operatorów sieci i organów regulacyjnych państw członkowskich zaleceń dotyczących ustalania wartości aktywów i obliczania opłat dla użytkowników sieci** oraz ich aktualizowanie co dwa lata. ACER będzie również odpowiedzialna za publikowanie co 4 lata **badania porównawczego efektywności kosztów ponoszonych przez operatorów systemów przesyłowych w UE**. Konsultant oszacował, że na opracowanie sprawozdania dotyczącego najlepszych praktyk w zakresie taryf przesyłowych i dystrybucyjnych zgodnie z art. 18 ust. 9 rozporządzenia w sprawie energii elektrycznej 2019/943 potrzeba 0,4 EPC rocznie, nieco więcej niż w przypadku obecnego sprawozdania w sprawie ograniczeń przesyłowych w punktach gazowych połączeń międzysystemowych. Wniosek ogranicza częstotliwość składania tego ostatniego sprawozdania z dorocznej na co dwa lata. W związku z tym, począwszy od 2024 r., na wykonywanie obu nowych zadań sprawozdawczych powinno wystarczyć dodatkowe 0,5 EPC.
- Na wzór przepisów przekształconej dyrektywy (UE) 2019/944 w sprawie energii elektrycznej, niniejszy wniosek wzmocni również przepisy w odniesieniu do **odbiorców gazu**. Przepisom tym powinna towarzyszyć zdolność ACER do monitorowania praw konsumentów i rynków detalicznych, w związku z czym zespół ACER pracujący nad rocznym sprawozdaniem z monitorowania rynku należy wzmocnić o 0,5 EPC od momentu, gdy państwa członkowskie będą musiały przetransponować przepisy (tj. w 2024 r.).

Cel szczegółowy nr 3: Zadbanie o to, by ogólnoeuropejscy operatorzy sieci przestrzegali przepisów UE.

- Wniosek ma na celu poprawę nadzoru nad ENTSO-G (na wzór przepisów dotyczących ENTSO-E), rozszerzenie zakresu działania organizacji OSD UE na operatorów systemów

dystrybucyjnych gazu ziemnego oraz utworzenie nowej europejskiej sieci operatorów sieci wodoru.

Utworzenie europejskiej sieci operatorów sieci wodoru oraz rozszerzenie zakresu organizacji OSD UE spowoduje największe obciążenie ACER pracą w pierwszym roku po wejściu w życie wniosku, następnie zadania monitorowania będą regularne, a działania w zakresie egzekwowania przepisów możliwe, choć rzadkie. Powinien wystarczyć 1 EPC, który po pierwszym roku będzie przeznaczony również na pracę nad głównym zadaniem monitorowania nowej europejskiej sieci operatorów sieci wodoru, a mianowicie oceną nowego planu rozwoju sieci o zasięgu unijnym.

Opisane powyżej dodatkowe EPC nie obejmują kosztów ogólnych. Zastosowanie wskaźnika kosztów ogólnych na poziomie około 25 % (mniej niż obecnie) wskazuje, że potrzeba dodatkowo 5 EPC. W poprzednich opiniach Komisji w sprawie dokumentów programowych ACER kwestionowano, że plan zatrudnienia ACER nie zawiera przepisów dotyczących personelu wykonującego zadania biurowe lub sekretarskie i ACER w odniesieniu do tych zadań polega faktycznie na pracownikach tymczasowych. Aby temu zaradzić należy te ogólne EPC ująć w kategorii AST/SC, bez dodatkowego obciążenia budżetu UE, gdyż zastąpią one pracowników tymczasowych.

Z łącznej liczby 21 EPC maksymalnie 7 kwalifikowałoby się do finansowania z opłat (2 pracowników zatrudnionych na czas określony, 3 pracowników kontraktowych FG IV i 2 TA AST/SC jako wsparcie sekretariatu dla kierowników dwóch działów REMIT).

Chociaż większość dodatkowego obciążenia pracą organów UE będzie spoczywała na ACER, stopniowe przekształcanie się sektora wodoru w ogólnoeuropejski rynek, a także wzrost złożoności sieci i rynku gazu ziemnego ze względu na rosnące dostawy gazów innych niż gaz kopalny zwiększą również obciążenie pracą DG ds. Energii. Zgodnie z ostrożnymi szacunkami, aby zapewnić właściwe wdrożenie wzmocnionych przepisów dotyczących ochrony konsumentów potrzeba dodatkowo 1 EPC. Jeśli chodzi o sprzedaż hurtową, obecnie nad rynkami gazów (w tym planowania sieci i jakości gazu) pracuje 8 EPC. Dodanie przepisów dotyczących wodoru oraz rosnąca złożoność sektora gazu ziemnego wymagają zwiększenia siły roboczej o współczynnik 1,5, a zatem o 4 dodatkowe EPC, rozłożone na nadchodzące lata w zależności od rozwoju sektora wodoru i rosnącego udziału w rynku gazów innych niż gaz kopalny.

- 1.5.2. *Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii” należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji, wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.*

Obecnie na szczeblu UE nie ma przepisów regulujących wyspecjalizowane sieci lub rynki wodoru. Biorąc pod uwagę obecne wysiłki podejmowane na szczeblu unijnym i krajowym na rzecz promowania stosowania wodoru odnawialnego jako substytutu paliw kopalnych, państwa członkowskie będą zachęcane do przyjęcia przepisów dotyczących

wyspecjalizowanej infrastruktury do przesyłu wodoru na szczeblu krajowym. Stwarza to ryzyko fragmentaryzacji otoczenia regulacyjnego w całej UE, która utrudniłaby integrację krajowych sieci i rynków wodoru, a tym samym uniemożliwiła transgraniczny handel wodorem lub zniechęcała do niego.

Harmonizacja przepisów dotyczących infrastruktury wodoru na późniejszym etapie (tj. po wprowadzeniu przepisów krajowych) doprowadziłaby do zwiększenia obciążeń administracyjnych dla państw członkowskich oraz wyższych kosztów regulacyjnych i niepewności dla przedsiębiorstw, zwłaszcza w odniesieniu do długoterminowych inwestycji w produkcję wodoru i infrastrukturę transportową.

Stworzenie na szczeblu UE ram regulacyjnych dotyczących wyspecjalizowanych sieci i rynków wodoru przyczyni się do integracji i wzajemnego połączenia krajowych rynków i sieci wodoru. Przepisy na szczeblu UE dotyczące planowania, finansowania i eksploatacji takich wyspecjalizowanych sieci wodorowych zapewniłyby długoterminową przewidywalność dla potencjalnych inwestorów w tego rodzaju długoterminową infrastrukturę, w szczególności w odniesieniu do połączeń transgranicznych (które w przeciwnym razie mogłyby podlegać różnym i potencjalnie rozbieżnym przepisom krajowym).

Jeżeli chodzi o biometan, jest prawdopodobne, że bez inicjatywy na szczeblu UE do 2030 r. utrzyma się mozaika regulacyjna w zakresie dostępu do rynków hurtowych, obowiązków przyłączeniowych oraz środków koordynacji między operatorami systemów przesyłowych a operatorami systemów dystrybucyjnych. Podobnie bez pewnej harmonizacji na szczeblu UE producenci gazów odnawialnych i niskoemisyjnych będą musieli ponosić w całej UE bardzo różne koszty połączenia i zatłaczania, co doprowadzi do powstania nierównych warunków działania.

Bez dalszych przepisów na szczeblu UE państwa członkowskie nadal stosowałyby różne normy jakości gazu i przepisy dotyczące poziomów mieszania wodoru, co groziłoby transgranicznymi ograniczeniami w przepływie i segmentacją rynku. Normy jakości gazu nadal byłyby określane głównie w oparciu o parametry jakościowe gazu ziemnego, co ograniczałoby włączenie gazów odnawialnych do sieci.

Wszystkie te aspekty prawdopodobnie przyczyniłyby się do zmniejszenia transgranicznego handlu gazami odnawialnymi, co mogłoby być kompensowane wyższym importem gazu kopalnego. Wykorzystanie terminali LNG i import mogłyby nadal ograniczać się do gazu kopalnego, chociaż w przypadku dostępności konkurencyjnego biometanu lub metanu syntetycznego ze źródeł spoza UE nie trzeba dostosowywać terminali LNG.

1.5.3. Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań

Doświadczenia związane z poprzednimi wnioskami ustawodawczymi pokazały, że potrzeby kadrowe ACER są często niedoszacowane. Dotyczy to w szczególności sytuacji, gdy prawodawstwo zawiera przepisy dotyczące uprawnień do przyjmowania bardziej szczegółowych przepisów technicznych, takich jak kodeksy sieci i wytyczne dotyczące sieci na mocy rozporządzenia (UE) 2019/943 w sprawie energii elektrycznej. Aby uniknąć powtórzenia doświadczeń związanych z trzecim pakietem dotyczącym rynku wewnętrznego z 2009 r., w którym niedoszacowanie potrzeb kadrowych doprowadziło do strukturalnego niedoboru personelu (rozwiązanego kompleksowo dopiero, począwszy od budżetu UE na 2022 r.), potrzeby kadrowe w odniesieniu do niniejszego wniosku szacuje się na kilka lat

naprzód i z uwzględnieniem prawdopodobnych przyszłych zmian, takich jak wykorzystanie przekazanych uprawnień.

1.5.4. Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami

Przedmiotowa inicjatywa została uwzględniona w programie prac Komisji na 2021 r. (COM(2020) 690 final) w ramach Europejskiego Zielonego Ładu i pakietu „Gotowi na 55” i przyczyni się do osiągnięcia do 2030 r. celów w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 55 % w porównaniu z 1990 r., jak określono w rozporządzeniu w sprawie Europejskiego prawa o klimacie, oraz do osiągnięcia celu UE, jakim jest osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 r.

1.5.5. Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym zakresu przegrupowania środków

Do wykonywania nowych zadań potrzeba EPC, a w przewidywalnej przyszłości obecne zadania nie zostaną ograniczone: sektor wodoru będzie rozwijał się równolegle z dalszym wykorzystaniem systemu gazu ziemnego, który staje się jeszcze bardziej złożony ze względu na coraz większe wykorzystanie źródeł metanu innych niż gaz kopalny. W związku z tym przesunięcia nie zaspokoilyby dodatkowych potrzeb kadrowych.

W zakresie, w jakim jest to możliwe z prawnego punktu widzenia, dodatkowe EPC będą finansowane z istniejącego systemu opłat za usługi ACER w ramach REMIT.

1.6. Czas trwania i wpływ finansowy wniosku/inicjatywy

☐ **ograniczony czas trwania**

- ☐ Okres trwania wniosku/inicjatywy: od [DD/MM]RRRR r. do [DD/MM]RRRR r.
- ☐ Okres trwania wpływu finansowego: od RRRR r. do RRRR r.

☒ **Nieograniczony czas trwania**

- Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od RRRR r. do RRRR r.,
- po którym następuje faza operacyjna.

1.7. Planowane tryby zarządzania⁴⁸

☒ **Bezpośrednie zarządzanie** przez Komisję za pośrednictwem

- ☐ agencji wykonawczych

☐ **Zarządzanie dzielone** z państwami członkowskimi

☒ **Zarządzanie pośrednie** poprzez przekazanie zadań związanych z wykonaniem budżetu:

☐ organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (należy wyszczególnić);

☐ EBI oraz Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu;

☒ organom, o których mowa w art. 70 i 71;

☐ organom prawa publicznego;

☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, o ile zapewniają one odpowiednie gwarancje finansowe;

☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego oraz które zapewniają odpowiednie gwarancje finansowe;

☐ osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym.

Uwagi

⁴⁸ Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na następującej stronie: <https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>.

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Określić częstotliwość i warunki

Zgodnie ze swoim rozporządzeniem finansowym ACER musi przedstawić, w kontekście swojego dokumentu programowego, roczny program prac zawierający szczegółowe informacje na temat zasobów, zarówno finansowych, jak i ludzkich, w odniesieniu do każdego z realizowanych działań.

ACER co miesiąc składa DG ENER sprawozdania z wykonania budżetu, w tym zobowiązań, oraz płatności w podziale na tytuły budżetu, a także wskaźniki wakatów według rodzaju personelu.

Ponadto DG ENER jest bezpośrednio reprezentowana w organach zarządzających ACER. Za pośrednictwem swoich przedstawicieli w radzie administracyjnej DG ENER jest informowana o wykorzystaniu budżetu i planu zatrudnienia na każdym z posiedzeń w ciągu roku.

Wreszcie, również zgodnie z przepisami finansowymi, ACER podlega rocznym wymogom w zakresie sprawozdawczości z działalności i wykorzystania zasobów za pośrednictwem rady administracyjnej i jej rocznego sprawozdania z działalności.

Zadania realizowane bezpośrednio przez DG ENER są zgodne z realizowanym przez Komisję i agencje wykonawcze rocznym cyklem planowania i monitorowania, w tym w zakresie sprawozdawczości na temat wyników za pośrednictwem rocznego sprawozdania z działalności DG ENER.

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. *Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli*

Chociaż ACER będzie musiała rozwinąć nową wiedzę fachową, najbardziej opłacalne jest przydzielanie nowych zadań w ramach niniejszego wniosku istniejącej agencji, która już wykonuje podobne zadania.

Aby zarządzać swoimi relacjami z ACER, DG ENER opracowała strategię kontroli, stanowiącą część ram kontroli wewnętrznej Komisji z 2017 r. ACER zmieniła i przyjęła własne ramy kontroli wewnętrznej w grudniu 2018 r.

2.2.2. *Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia*

Głównym zagrożeniem są błędne szacunki dotyczące wynikającego z niniejszego wniosku obciążenia pracą, gdyż jego celem jest uproszczenie ram regulacyjnych *ex ante*, a nie *ex post* po ustanowieniu podejść krajowych oraz pojawieniu się nowych podmiotów i nowych paliw (wodoru i innych alternatywnych gazów) w sektorze energetycznym. Ryzyko to trzeba zaakceptować, ponieważ – jak pokazało doświadczenie – jeżeli dodatkowe zasoby nie zostaną uwzględnione w pierwotnym wniosku, bardzo trudno później temu zaradzić.

Ryzyko to ogranicza fakt, że wniosek obejmuje kilka nowych zadań; w ten sposób chociaż obciążenie pracą niektórych przyszłych zadań może być niedoszacowane, inne mogą być przeszacowane, co umożliwi ewentualne przyszłe przesunięcia.

2.2.3. *Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)*

Nie oczekuje się, że przydział dodatkowych zadań w ramach obecnego mandatu ACER doprowadzi do szczególnych dodatkowych kontroli w ACER, w związku z czym stosunek kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy nie zmieni się.

Zadania powierzone DG ENER nie spowodują też dodatkowych kontroli ani zmiany proporcji kosztów kontroli.

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

Określić istniejące lub przewidywane środki zapobiegania i ochrony, np. ze strategii zwalczania nadużyć finansowych.

Zgodnie z podejściem Komisji, ACER stosuje zasady zwalczania nadużyć finansowych obowiązujące zdecentralizowane agencje UE.

W marcu 2019 r. ACER przyjęła nową strategię zwalczania nadużyć finansowych uchylającą decyzję Rady Administracyjnej ACER nr 13/2014. Nowa strategia, obejmująca okres trzech lat, opiera się na następujących elementach: rocznej ocenie ryzyka, zapobieganiu konfliktom interesów i zarządzaniu nimi, wewnętrznych przepisach dotyczących informowania o nieprawidłowościach, strategii i procedurze zarządzania funkcjami newralgicznymi, a także środkach dotyczących etyki i uczciwości.

W 2020 r. DG ENER przyjęła również zmienioną strategię zwalczania nadużyć finansowych (AFS). Strategia zwalczania nadużyć finansowych ENER opiera się na strategii Komisji w zakresie zwalczania nadużyć finansowych oraz szczegółowej ocenie ryzyka przeprowadzonej wewnętrznie w celu określenia obszarów najbardziej narażonych na nadużycia finansowe, istniejących już kontroli oraz działań niezbędnych do poprawy zdolności DG ENER do zapobiegania nadużyciom finansowym, ich wykrywania i korygowania.

Zarówno rozporządzenie w sprawie ACER, jak i postanowienia umowne mające zastosowanie do zamówień publicznych dają służbom Komisji, w tym OLAF, możliwość przeprowadzania audytów i kontroli na miejscu w oparciu o zalecane przez OLAF standardowe przepisy.

3. SZACUNKOWY WPŁYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

- Istniejące linie budżetowe

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer	Zróżn./niezróżn. ⁴⁹	państw EFTA ⁵⁰	krajów kandydujących ⁵¹	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
02	02 10 06 i 02 03 02	Zróżn.	TAK/NIE	TAK/NIE	TAK/NIE	TAK/NIE

- Proponowane nowe linie budżetowe

⁴⁹ zróżn. = środki różnicowane / niezróżn. = środki niezróżnicowane.

⁵⁰ EFTA: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu.

⁵¹ Kraje kandydujące oraz w stosownych przypadkach potencjalne kraje kandydujące Bałkanów Zachodnich.

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer	Zróżn./niezróżn.	państw EFTA	krajów kandydujących	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
	[XX.YY.YY.YY]		TAK/ NIE	TAK/ NIE	TAK/ NIE	TAK/ NIE

3.2. Szacunkowy wpływ na wydatki

3.2.1. Synteza szacunkowego wpływu na wydatki

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych	2	Europejskie inwestycje strategiczne – Agencja ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER)
---	----------	--

ACER			Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	OGÓŁE M
Tytuł 1:	Środki na zobowiązania	(1)	0,690	0,994	1,380	1,614	1,918	6,596
	Środki na płatności	(2)	0,690	0,994	1,380	1,614	1,918	6,596
Tytuł 2:	Środki na zobowiązania	(1a)						
	Środki na płatności	(2a)						
Tytuł 3:	Środki na zobowiązania	(3a)						
	Środki na płatności	(3b)						
OGÓŁEM środki dla ACER	Środki na zobowiązania	=1+1a +3	0,690	0,994	1,380	1,614	1,918	6,596
	Środki na płatności	=2+2a +3b	0,690	0,994	1,380	1,614	1,918	6,596

Dział wieloletnich ram finansowych	7	„Wydatki administracyjne”
---	----------	---------------------------

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	OGÓŁEM
DG: ENER							
• Zasoby ludzkie		0,152	0,304	0,304	0,456	0,760	1,976
• Pozostałe wydatki administracyjne							
OGÓŁEM DG ENER	Środki						

OGÓŁEM środki na DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)	0,152	0,304	0,304	0,456	0,760	1,976
--	--	-------	-------	-------	-------	-------	-------

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

		Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	OGÓŁEM
OGÓŁEM środki na DZIAŁY od 1 do 7 wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	0,842	1,298	1,684	2,070	2,678	8,572
	Środki na płatności	0,842	1,298	1,684	2,070	2,678	8,572

3.2.2. Szacunkowy wpływ na środki operacyjne ACER

- ☒ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych
- ☐ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych, jak określono poniżej:

Środki na zobowiązania w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Określić cele i produkty ↓			Rok N		Rok N+1		Rok N+2		Rok N+3		Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)						OGÓŁEM	
	PRODUKT																	
	Rodzaj ⁵²	Średni koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba ogółem	Koszt całkowity
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 1 ⁵³ ...																		
- Produkt																		
- Produkt																		
- Produkt																		
Cel szczegółowy nr 1 – suma częściowa																		
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 2																		
- Produkt																		
Cel szczegółowy nr 2 – suma częściowa																		
KOSZT OGÓŁEM																		

⁵² Produkty odnoszą się do produktów i usług, które zostaną zapewnione (np. liczba sfinansowanych wymian studentów, liczba kilometrów zbudowanych dróg itp.).

⁵³ Zgodnie z opisem w pkt 1.4.2. „Cel(e) szczegółowy(e) ...”.

3.2.3. Szacunkowy wpływ na zasoby ludzkie ACER

3.2.3.1. Streszczenie

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	OGÓŁE M
--	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	------------

Pracownicy zatrudnieni na czas określony (grupy zaszeregowania AD)	0,456	0,760	0,912	1,064	1,216	4,408
Pracownicy zatrudnieni na czas określony (grupy zaszeregowania AST)						
Pracownicy zatrudnieni na czas określony (grupy zaszeregowania AST/SC)	0,152	0,152	0,304	0,304	0,456	1,368
Personel kontraktowy	0,082	0,082	0,164	0,246	0,246	0,820
Oddelegowani eksperci krajowi						

OGÓŁEM	0,690	0,994	1,380	1,614	1,918	6,596
---------------	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

Wymagania dotyczące pracowników (EPC):

	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	OGÓŁE M
--	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	--------------------

Pracownicy zatrudnieni na czas określony (grupy zaszeregowania AD)	3	6	7	8	10	10
Pracownicy zatrudnieni na czas określony (grupy zaszeregowania AST)						
Pracownicy zatrudnieni na czas określony (grupy zaszeregowania AST/SC)	1	2	3	4	5	5
Personel kontraktowy (FG IV)	1	2	3	3	6	6

Oddelegowani eksperci krajowi						
-------------------------------	--	--	--	--	--	--

OGÓŁEM	5	10	13	15	21	21
---------------	----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------

Z czego finansowane z wkładu UE⁵⁴:

	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027	OGÓŁE M
--	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------

⁵⁴ Co roku, zgodnie z art. 3 ust. 1 decyzji Komisji (UE) 2020/2152, ACER określi te koszty, w tym koszty personelu, które kwalifikują się do finansowania z opłat, i przedstawi wyniki w projekcie dokumentu programowego. Zgodnie z art. 20 rozporządzenia (UE) 2019/942 Komisja wydaje opinię na temat projektu dokumentu programowego ACER, w tym na temat propozycji Agencji dotyczących tego, które koszty uznaje się za kwalifikujące się do finansowania z opłat, oraz możliwości zmniejszenia w ten sposób obciążenia budżetu UE.

Pracownicy zatrudnieni na czas określony (grupy zaszeregowania AD)	3	5	6	7	8	8
Pracownicy zatrudnieni na czas określony (grupy zaszeregowania AST)						
Pracownicy zatrudnieni na czas określony (grupy zaszeregowania AST/SC)	1	1	2	2	3	3
Personel kontraktowy (FG IV)	1	1	2	3	3	3
Oddelegowani eksperci krajowi						

OGÓŁEM	5	7	10	12	14	14
--------	---	---	----	----	----	----

Planowaną datą rekrutacji EPC jest dzień 1 stycznia danego roku.

3.2.3.2. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie macierzystej DG

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich.
- ☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:

Wartości szacunkowe należy wyrazić w pełnych kwotach (lub najwyżej z dokładnością do jednego miejsca po przecinku)

	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	Rok 2026	Rok 2027
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)					
20 01 02 01 i 20 01 02 02 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)	1	2	2	3	5
20 01 02 03 (w delegaturach)					
01 01 01 01 (pośrednie badania naukowe)					
10 01 05 01 (bezpośrednie badania naukowe)					
• Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy: EPC)⁵⁵					
20 02 01 (CA, SNE, INT z globalnej koperty finansowej)					
20 02 03 (CA, LA, SNE, INT i JPD w delegaturach)					
Linia budżetowa (określić) ⁵⁶	- w centrali ⁵⁷				
	- w delegaturach				
01 01 01 02 (CA, SNE, INT – pośrednie badania naukowe)					
10 01 05 02 (CA, INT, SNE – bezpośrednie badania naukowe)					
Inna linia budżetowa (określić)					

⁵⁵ CA = personel kontraktowy; LA = personel miejscowy; SNE = oddelegowany ekspert krajowy; INT = personel tymczasowy; JPD = młodszy specjalista w delegaturze.

⁵⁶ W ramach podpułapu na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne linie „BA”).

⁵⁷ Głównie w odniesieniu do funduszy polityki spójności UE, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz Europejskiego Funduszu Morskiego Rybołówstwa i Akwakultury (EFMRA).

OGÓŁEM	1	2	2	3	5
---------------	---	---	---	---	---

Są to nowe zadania, do wykonywania których DG ENER nie ma obecnie personelu. Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich mogą zostać zaspokojone przesunięciem pracowników w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionym w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej na podstawie procedury rocznego przydziału środków oraz z uwzględnieniem istniejących ograniczeń budżetowych.

3.2.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

- ☐ Wniosek/inicjatywa jest zgodny(-a) z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi.
- ☒ Wniosek/inicjatywa wymaga przeprogramowania odpowiedniego działu w wieloletnich ramach finansowych.

Należy wyjaśnić, na czym ma polegać przeprogramowanie, określając linie budżetowe, których ma ono dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty.

- Inicjatywy „Gotowi na 55” nie uwzględniono przy obliczaniu wydatków na działy WRF. Ponieważ jest to nowa inicjatywa, będzie ona wymagać przeprogramowania zarówno linii budżetowej dotyczącej wkładu na rzecz ACER, jak i linii budżetowej, z której będą finansowane dodatkowe zadania DG ENER. Jako, że potrzeb budżetowych ACER w zakresie środków na zasoby ludzkie nie można pokryć z opłat ani z obecnego wkładu UE, w odniesieniu do dodatkowych EPC niezwiązanych z opłatami zostaną one pokryte dzięki przesunięciu z innych linii budżetowych zarządzanych przez DG ENER, w szczególności z linii budżetowej na program Energia w ramach instrumentu „Łącząc Europę” 02 03 02), jednak bez tworzenia precedensu, co do wykorzystania środków z instrumentu „Łącząc Europę”.
- ☐ Wniosek/inicjatywa wymaga zastosowania instrumentu elastyczności lub zmiany wieloletnich ram finansowych⁵⁸.

Należy wyjaśnić, który wariant jest konieczny, określając linie budżetowe, których ma on dotyczyć, oraz podając odpowiednie kwoty.

3.2.5. Udział osób trzecich w finansowaniu

- Wniosek/inicjatywa nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich
- Wniosek/inicjatywa przewiduje współfinansowanie szacowane zgodnie z poniższym:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)			Ogółem
Określić organ współfinansujący								
OGÓŁEM środki objęte współfinansowaniem								

⁵⁸ Zob. art. 12 i 13 rozporządzenia Rady (UE, EURATOM) 2093/2020 z dnia 17 grudnia 2020 r. określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027.

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

- ☒ Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody
- ☐ Wniosek/inicjatywa ma wpływ finansowy określony poniżej:
 - ☐ wpływ na zasoby własne
 - ☐ wpływ na dochody inne
 - ☐ Wskazać, czy dochody są przypisane do linii budżetowej po stronie wydatków

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Linia budżetowa po stronie dochodów	Środki zapisane w budżecie na bieżący rok budżetowy	Wpływ wniosku/inicjatywy ⁵⁹						
		Rok N	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Wprowadzić taką liczbę kolumn dla poszczególnych lat, jaka jest niezbędna, by odzwierciedlić cały okres wpływu (por. pkt 1.6)		
Art. ...								

W przypadku wpływu na dochody różne „przeznaczone na określony cel” należy wskazać linie budżetowe po stronie wydatków, które ten wpływ obejmie.

--

Należy określić metodę obliczania wpływu na dochody.

--

⁵⁹ W przypadku tradycyjnych zasobów własnych (opłaty celne, opłaty wyrównawcze od cukru) należy wskazać kwoty netto, tzn. kwoty brutto po odliczeniu 20 % na poczet kosztów poboru.

ZAŁĄCZNIK **do OCENY SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI**

Tytuł wniosku/inicjatywy:

Rozporządzenie w sprawie gazu (obejmujące zmiany do rozporządzenia w sprawie ACER)

1. LICZBA I KOSZT ZASOBÓW LUDZKICH UZNANYCH ZA NIEZBĘDNE

2. KOSZT POZOSTAŁYCH WYDATKÓW ADMINISTRACYJNYCH

3. ŁĄCZNE KOSZTY ADMINISTRACYJNE

4. METODY OBLICZANIA SZACUNKOWYCH KOSZTÓW

4.1. ZASOBY LUDZKIE

4.2. INNE WYDATKI ADMINISTRACYJNE:

Niniejszy załącznik musi towarzyszyć ocenie skutków finansowych regulacji podczas konsultacji między służbami. Tabele danych są wykorzystywane jako materiał wyjściowy dla tabel zawartych w ocenie skutków finansowych regulacji. Służą one wyłącznie do użytku wewnętrznego w Komisji.

1. Koszt zasobów ludzkich uznanych za niezbędne

☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich.

☒ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych		2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029		2030	
		EPC	Środki	EPC	Środki	EPC	Środki	EPC	Środki	EPC	Środki	EPC	Środki	EPC	Środki	EPC	Środki
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)																	
20 01 02 01 - w centrala i w biurach przedstawicielstw	AD	1	0,152	2	0,304	2	0,304	3	0,456	5	0,760						
	AST																
20 01 02 03 (w delegaturach Unii)	AD																
	AST																
• Personel zewnętrzny ⁶⁰																	
20 02 01 i 20 02 02 – Personel zewnętrzny – Centrala i biura przedstawicielstw	CA																
	SNE																
	INT																
20 02 03 – Personel zewnętrzny – delegatury Unii	CA																
	LA																
	SNE																

⁶⁰ CA = personel kontraktowy; LA = personel miejscowy; SNE = oddelegowany ekspert krajowy; INT = personel tymczasowy; JPD = młodszy specjalista w delegaturze.

	INT																
	JPD																
Inne linie budżetowe związane z zasobami ludzkimi (proszę określić)																	
Suma częściowa związana z zasobami ludzkimi – DZIAŁ 7		1	0,152	2	0,304	2	0,304	3	0,456	5	0,760						

Są to nowe zadania, do wykonywania których DG ENER nie ma obecnie personelu. Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich mogą zostać zaspokojone przesunięciem pracowników w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionym w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej na podstawie procedury rocznego przydziału środków oraz z uwzględnieniem istniejących ograniczeń budżetowych.

Poza DZIAŁEM 7 wieloletnich ram finansowych		2023		2024		2025		2026		2027		2028		2029		2030	
		EPC	Środki	EPC	Środki	EPC	Środki	EPC	Środki	EPC	Środki	EPC	Środki	EPC	Środki	EPC	Środki
• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)																	
01 01 01 01 Pośrednie badania naukowe ⁶¹	AD																
	AST																
01 01 01 11 Bezpośrednie badania naukowe																	
Inne (proszę określić)																	
• Personel zewnętrzny ⁶²																	

⁶¹ Należy wybrać odpowiednią linię budżetową lub w razie potrzeby wskazać inną; jeżeli sprawa dotyczy większej liczby linii budżetowych, należy podzielić personel według odpowiednich linii budżetowych.

⁶² CA = personel kontraktowy; LA = personel miejscowy; SNE = oddelegowany ekspert krajowy; INT = personel tymczasowy; JPD = młodszy specjalista w delegaturze.

Personel zewnętrzny w ramach środków operacyjnych (dawne linie „BA”).	- w centrali	CA																
		SNE																
		INT																
	– w delegaturach Unii	CA																
		LA																
		SNE																
		INT																
		JPD																
01 01 01 02 Pośrednie badania naukowe		CA																
01 01 01 12 Bezpośrednie badania naukowe		SNE																
Inne (proszę określić) ⁶³		INT																
Inne linie budżetowe związane z HR (proszę określić)																		
Suma cząstkowa związana z zasobami ludzkimi – poza DZIAŁEM 7																		
HR ogółem (wszystkie działy WRF)				1	0,152	2	0,304	2	0,304	3	0,456	5	0,760					

Są to nowe zadania, do wykonywania których DG ENER nie ma obecnie personelu. Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich mogą zostać zaspokojone przesunięciem pracowników w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionym w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej na podstawie procedury rocznego przydziału środków oraz z uwzględnieniem istniejących ograniczeń budżetowych.

⁶³ Należy wybrać odpowiednią linię budżetową lub w razie potrzeby wskazać inną; jeżeli sprawa dotyczy większej liczby linii budżetowych, należy podzielić personel według odpowiednich linii budżetowych.

2. Koszt pozostałych wydatków administracyjnych

- X Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych
☐ Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych	Rok N ⁶⁴	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Rok N+4	Rok N+5	Rok N+7	Ogółem
<u>W centrali lub na terytorium UE:</u>								
20 02 06 01 – Wydatki na podróże służbowe i cele reprezentacyjne								
20 02 06 02 – Koszty konferencji i spotkań								
20 02 06 03 – Komitety ⁶⁵								
20 02 06 04 Badania i konsultacje								
20 04 – Wydatki na IT (zarządzane przez Komisję) ⁶⁶								
Inne linie budżetowe niezwiązane z HR (w stosownych przypadkach proszę określić)								
<u>W delegaturach Unii</u>								
20 02 07 01 – Wydatki na podróże służbowe, konferencje								

⁶⁴ Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się realizację wniosku/inicjatywy. „N” należy zastąpić oczekiwanym pierwszym rokiem realizacji (np.: 2021). Tak samo należy postąpić dla kolejnych lat.

⁶⁵ Należy określić rodzaj komitetu i grupę, do której należy.

⁶⁶ Należy zasięgnąć opinii zespołu ds. inwestycji informatycznych DG DIGIT (zob. wytyczne w sprawie finansowania technologii informatycznych, C(2020) 6126 final z 10.9.2020, s. 7).

i cele reprezentacyjne								
20 02 07 02 – Szkolenia specjalistyczne personelu								
20 03 05 – Infrastruktura i logistyka								
Inne linie budżetowe niezwiązane z HR (w stosownych przypadkach proszę określić)								
Suma częściowa, Inne – DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych								

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Poza DZIAŁEM 7 wieloletnich ram finansowych	Rok N ⁶⁷	Rok N+1	Rok N+2	Rok N+3	Rok N+4	Rok N+5	Rok N+7	Ogółem
Wydatki na pomoc techniczną i administracyjną (oprócz personelu zewnętrznego) ze środków operacyjnych (dawne linie „BA”):								
- w centrali								
- w delegaturach Unii								
Inne wydatki na zarządzanie w dziedzinie badań naukowych								
Wydatki na IT wynikające z realizacji polityki tytułem								

⁶⁷ Rok N jest rokiem, w którym rozpoczyna się realizację wniosku/inicjatywy. „N” należy zastąpić oczekiwanym pierwszym rokiem realizacji (np.: 2021). Tak samo należy postąpić dla kolejnych lat.

programów operacyjnych ⁶⁸								
Wydatki na instytucjonalne systemy IT tytułem programów operacyjnych ⁶⁹								
Inne linie budżetowe niezwiązane z HR (w stosownych przypadkach proszę określić)								
Suma częściowa, Inne – Poza DZIAŁEM 7 wieloletnich ram finansowych								
Inne wydatki administracyjne ogółem (wszystkie działy WRF)								

⁶⁸ Należy zasięgnąć opinii zespołu ds. inwestycji informatycznych DG DIGIT (zob. wytyczne w sprawie finansowania technologii informatycznych, C(2020) 6126 final z 10.9.2020, s. 7).

⁶⁹ Pozycja ta obejmuje lokalne systemy administracyjne i wkłady na rzecz współfinansowania instytucjonalnych systemów informatycznych (zob. wytyczne w sprawie finansowania technologii informatycznych, C(2020) 6126 final z 10.9.2020).

3. Koszty administracyjne ogółem (wszystkie działy WRF)

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Streszczenie	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Dział 7 – Zasoby ludzkie	0,152	0,304	0,304	0,456	0,760			
Dział 7 – Inne wydatki administracyjne								
Suma częściowa działu 7	0,152	0,304	0,304	0,456	0,760			
Poza działem 7 – Zasoby ludzkie								
Poza działem 7 – Inne wydatki administracyjne								
Suma częściowa innych działów								
OGÓŁEM DZIAŁ 7 i poza DZIAŁEM 7	0,152	0,304	0,304	0,456	0,760			

Są to zupełnie nowe zadania. Potrzeby w zakresie środków administracyjnych mogą zostać zaspokojone przesunięciem budżetu w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionym w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej na podstawie procedury rocznego przydziału środków oraz z uwzględnieniem istniejących ograniczeń budżetowych.

4.

4. Metody obliczania szacunkowych kosztów

4.1 Zasoby ludzkie

W niniejszej części określono metodę obliczania szacunkowych kosztów zasobów ludzkich uznanych za niezbędne (założenia co do obciążenia pracą, w tym konkretne stanowiska pracy (profile zawodowe wg Sysper 2), kategorie personelu i odpowiadające im średnie koszty)

DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych
<u>UWAGA:</u> średnie koszty dla poszczególnych kategorii pracowników w centrali są dostępne na stronie BudgWeb: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/pre/legalbasis/Pages/pre-040-020_preparation.aspx
• Urzędnicy i pracownicy zatrudnieni na czas określony Od 1 do 5 stanowisk AD do monitorowania wdrażania rozporządzenia: – Nadzór nad ACER i koordynacja z nią – Stworzenie ram regulacyjnych rozwoju rynkowego sektora wodoru i sieci wodorowych – Opracowanie niezbędnych ram prawnych, aby poprawić warunki transgranicznego handlu gazem, z uwzględnieniem rosnącej roli gazów odnawialnych i niskoemisyjnych oraz rozszerzenie praw konsumentów. – Zadbanie o to, by podmioty, tj. ogólnoeuropejscy operatorzy sieci, przestrzegały przepisów UE Średnie koszty pochodzą z noty Ares(2020)7207955.
• Personel zewnętrzny

Poza DZIAŁEM 7 wieloletnich ram finansowych
• Jedynie stanowiska finansowane z budżetu na badania naukowe
• Personel zewnętrzny

4.2 Inne wydatki administracyjne

Należy wskazać metodę obliczeń zastosowaną w odniesieniu do poszczególnych linii budżetowych, a w szczególności założenia będące podstawą obliczeń (np. liczba spotkań rocznie, średnie koszty itp.).

DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych

--

Poza DZIAŁEM 7 wieloletnich ram finansowych